

حەكیم كاكەوەیس

مەھەلە كەتتى سەگەگە كەتتى

چىرۆك

هەولئیر ۲۰۱۷

كۆچىرۈك

مەملەكەتتى سەگەكان

حەكىم كاكەوھىس

ئەم چەپكە جىرۈكە ، چەپكى ژانە و پىشكەشە
بەو كوردەي ژنە تالانكراوھەكانى ھەموو
ئەنفالەكان بە شەرەفى خۇي دەزانى.

ناوی کتیب	: مهمله کەتی سەگەکان
بابەت	: چیرۆک
نووسەر	: حکیم کاکەوێس
پیتچینین و هەڵەچنی	: نووسەر
نەخشەسازی ناوڕۆک	: شاخەوان جەعفەر
نەخشەسازی بەرگ	: نامانج ئەمین
تیراژ	: ۵۰۰ دانە
چاپ	: چاپی یەكەم - چاپخانه‌ی رۆشنایی - هەولێر / ۲۰۱۷
نرخ	: ۴۰۰۰ دینار

لە بەرپۆبەرایەتی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان
ژماردی سپاردن، (۴۷۴) ی سالی (۲۰۱۷) ی پێدراوه

پیشہ کی

پہنگہ من چیرۆکنوو سیکی ناچاری بم. خویندنی قوتابخانہ م عارہبی بوو، بہ لّام دہوروبہرم کورد و کوردی بوو. خاک کورد بوو و ہوا کورد بوو. ئەگەرچی ہەموو جیہان، ہەمان خۆر و مانگ و ئەستێرە ی ہەن، بہ لّام ئەو خۆر و مانگ و ئەستێرە یی کہ لە من ہەلدەہاتن و لیم ئاوا دہبوون، کوردی گەرمیانی بوون. وەک خۆم. تەنانەت ہەستم دہکرد تورکمان و عارہبی کہرکووک و ئەو دہوروبہرەش، بہ خۆیان و قۆریات و عەتابەیانەوہ، تورکمان و عارہبی کورد بوون. نازانم چۆن، بہ لّام وام ہەست دہکرد و پہنگہ ہەستکردنەکہم مندا لانە بووی. لە ہەموو ماوہی خویندنمدا، سی یا چوار مانگی قوتابخانہی سەرەتاییم کوردی بووہ. مامۆستاکانی ئەو ماوہیەم بیر ناچنەوہ: مامۆستا سالح دزہیی و مامۆستا ئەحمەد رێداری، پەرپەرہی خویندن و نووسینی کوردییان دایہ دہستم. «خوایہ وەتەن ئاواکە ی چەند دلگیر و شیرینە» ئیستاش لە گویمدا دہزرنگیتەوہ و لە ناخوہ لە خودای خۆم دہپاریمەوہ ئاوہدانی

بكا. «خوايه وهتهن ئاواكهى!»، دوايى بووه «نحن الشباب لنا الغد» و
وهك دارستانى چپ و پپ له درنده، دهورى تهنيم و تا خۆم پانهپسكاند
بهرى نه دام. به لām كهى خۆم راپسكاند؟ زۆر درهنگ. تازه ئيسك و
خوينم پپ ببوون له خهم و سهرشۆپى. به لئى سهرشۆپى. كئ تيمدهگا؟
دوايى بارودۆخ گۆپا. ئيدى توركمان توركمانى كورد نه ما و عاره ب
عاره بى كورد نه ما. ئيمه، هه مال و به قال و گسكهدهرى شارهكهى خۆمان
بووين و بۆ ئه وانمان خاوين دهكردهوه. كۆلى ئه وانمان هه لدهگرت و
پيلاوى ئه وانمان بۆياغ دهكرد. سووك سووك، خۆمان سووك دهكرد.
بچووكى يه كه يه كه مان بوو به بچووكى دهسته جه معيمان و ئه مه شيان
بووه بچووكى نه ته وايه تيمان. ئيمه، نه ته وه يه كى گسكهدهر و بۆياغچى
بووين. ئيمه كۆيله بووين. به لām شه رمه زار نيم چونكه يه ك كهس نه بوو
به ئيمهى مندا لى و نابى. فيره نويز دهكرين. فير دهكرين چون به
بيسميلا جنۆكان بتارينين و چون خۆمان له ئه من بپارينين. فير دهكرين
چون درۆ له گه ل ئه من و مامۆستا و خه لكى نه ياردا بكهين تا پاريزراو
بين. فير دهكرين كار بكهين. فير دهكرين ستالينمان خوش بوى. به لām
قته فير نه دهكرين چون كورد بين. خوا هه قه له سهره تاي شۆپشى
ئه يلوولدا به ناوى كورد ايه تيبه وه، چه ند مندا لى كى شپپۆش و چه تون،
دهچووين فنجانى دارته لمان دهشكاند و له نه ورۆزيشدا ئاگرى قاچاغمان
دهكردهوه!.

دايكان و باوكان، خه نى له خۆيان، كورپه كانيان وهك بلبل توركمانيان
دهزانى و عاره بيش هه ر مه پرسه!.

چ پيگه وتيگ منى خسته سهر سكهى خوئنده وه و نووسينى كوردى؟
كوردبوون به لا بوو به لām به لايه كى به له زهت. جهستهى ئازار ده دام به لām
پوحى به خته وه ر دهكردم و بوونه وه ريكي بى جهستهى مه لايه كه تانه له
ناو كه لله سهرمدا، يا له دلما پيدا بوو و بزهى دههاتى و بزهى دهخسته
سهر پوخسارم. ئه ده بى زمانى زگماك چ جيهانيكه! خۆ ئيستاش نازانم
به هيچ زمانى كى تر ئاخ هه لكيشم يا ئوخى بكه م. به لئى كۆيله بووم

بەلام چىراي سەرفىزى لە ناخىدا گەش گەش دەسوتا... ۋەك ئىستا.
 مادام ھەست بە كۆيلەيتى خۆم دەكەم بەسمە. ئىدى سەرفىز و ئازادىم
 و ئەگەر بىرم، بە ئازادىي دەرم. كى لەو كۆيلانە كۆلۆتەرە كە ھەست
 بە كۆيلەيتى خۆيان ناكەن؟ ھەستەكردنى كۆيلە بە كۆيلەيتى، خۆي
 لە خۆيدا زىنجىرىكى خۆكردى مەككەمى كۆيلەيتىيە بۆ لاق و پىل.
 سىپارتاكۆس ھەستى بە كۆيلەيتى خۆي كىرد بۆيە بۆ ئازادىخووان بۈۋە
 قوتابخانە.

ئەدەب گەمەيەكى سىجىرىيە و كەرەسەكەي زمانە و گۆرەپانەكەي
 خەيالىكە ئاۋىتەي واقىيە. مەن كە مەۋداي گەمەم بە كەرەسەي خۆم
 نەبوۋىن، چۆن بووم بە چىرۆكنووس؟ خەلكى كۆپى سەركەۋىتن، بەلام
 مەن كۆپى شىكسىم. شىكسى شۆپشى ئەيلوول مەندىمى و بە جۆرىكى
 تىرى دروستكردمەۋە. ۋەك ئىستا، كە ھەم، بەرھەمى ئەو تىكشكان و
 تىكشىلانەم. ئەو كارەساتە تىيگەياندەم كوردبۈۋىن يەنى چى. زەلىلى
 يەنى چى. يەخسىرى يەنى چى. خۆبەدەستەۋەدان يەنى چى.
 كوردبۈۋىن نوۋىزىكى بەژانە و دەسنوۋىزى بە ھەمووكەس پاناگىرئ. خۋايە
 چۆن دەسنوۋىزى كوردبۈۋىن خۆم پاكىرت؟ چۆن تۈۋانم، ۋەك كوردىك،
 لە ھەموو تەمەنى كۆيلەيتىمدا بە يەك وشەش ناۋى نەتەۋەكەم و
 خاكەكەم نەپوشىتم؟ لە سەر بەرمالى كوردايەتى، بە نوۋسىن خۇدا
 دەپەرستم و دەيناسم و دەيناسىتم. تۆ بلىي سەركەۋىتوۋ بىم؟! تۆ
 بلىي بەرھەمى شەۋىخوۋىنى و شەۋىخوۋىزى كوردبۈۋىن لە ناۋ تەم و
 دوۋكەل و تەپوتۋىزى جلىتبازانى سىياسەتدا كە ھەر يەكە و پەلى بە
 دەستى نەياريكى كوردەۋەيە عىبىرەت نەكرئ؟. ھىۋادارم چىرۆكەكانم
 لە قەرسىلىي دەرجوۋىن و ھىچ (با)يەك لارىان نەكاتەۋە. با بشكىن
 بەلام نەچەمىن! با نەبن بەلام خۋار نەبنەۋە! ئەم چىرۆكانەي توۋى
 ئەم دوۋ بەرگە، بەرھەمى شىكسى و پەنجى زۆر سالان. بەرھەمى
 دەربەدەرى و دوۋرەۋلاتىن. زۆرىان لە گۇقارى پابوۋىن و خۋىندكارى كورد
 و بەربانگ و گزىنگدا، لە ئەۋروپا بىلاۋ بوۋنەتەۋە و ھىندىكىان دوۋبارە

له كوردستان، به تاييه تي له گۆفاري پامان و كاروان و ئاينده دا بـلاو
كراونه ته وه . بـلاو بوونه وه ي به رهه م له ئه وروپادا به ناچاري ده زانم . له
لايه كي تریشه وه ، نامه وي چيروكه كان به په رته وازه يي بمين . پيم چاكه
له توئي كتيبيكدا يه ك بگرن به لكو ئيه ، كه سي ويستي شتيكي چاك
يا خراپيان له سه ر بلن يا بنووسن!

با خوينه ري به ريز له هه له م نه بوورئ به لام هيوادارم ئه وه بزاني كه ئه و
پشكوپانه به پروسكي ليكه وتني به ردی كۆپلايه تي و ئه ستي ئه وينم
بو ئازادي داگيرساون، بويه له خاموشي بيزارن و پروسكيان هه يه .
ئیدی ئه وه ئیوه و ئه وه ش چيروكه كان... ئه وه ي بوچوونه كانم به ره و
په گه زپه رستي و كونه خوازي و زپه زاراوه ي ده ستي دووه م و ستيه مي
ئه وروپا داده شكينئ، دياره له گه رميانه وه دووره . به جه سته ش دوور
نه بي، پوحيانه تي ليتيه وه دووره ... دووسه ده زار ئه نفالكرای له لا
سفره . ئه وه با بچئ ولاتيكي تر بكا ته ولاتي خوي و ژنيكي له دايكي
خوي جوانتر و چاكتر و شوختر بكا ته دايكي خوي . كوردستان، ژيرده ست
بي يا سه رفراز، ولاتي منه ... دايكي منه ... كيژيكي جوان و نازداري منه
و عه سكه ري ولاتان به به ر چاومه وه ئه تكي ده كه ن . من ئاوها ده نووسم،
چونكه هه موو كيژه فروشراوه كانم كردوونه ته كيژي خوم... هه موو ژنه
كوردیكي ئه تكلراوي ده ستي عه سكه ري داگيركه رم كردوونه ته خوشكي
خوم . ئه وه ي ئه م هه سته ي مني بي په گه زپه رستي و عاجباتيه ، با
ده ست بخاته ناو ده ستي ئه و عه سكه رانه وه ... با ماچيان بكا تا له
هه موو لايه ك كورسي ده سه لات و پله وپايه ي بو والا بن و با به په له
خوي ده و له مه ند بكا ... با بي به (وه فدی كوردستان)... با بال بگري
و بفري... مردوو نه بي، كي فري و نه نيسته وه ؟

ح . ع . كاكه وه يس

سیوه که

دوای سبی سال داپران گه پامه وه . به بیره وه ریبه کانمدا چومه وه . کیژه نه شمیلانه کانی سه رده می مندالی و هرزه کاری و لایتیم به سه رکړنه وه ... هر له خه یالی خومدا به سه رمکړنه وه و به هه مان سام و شهرم و شکوی جارانه وه بیرم لی ده کړنه وه و زاتم نه بوو پرسپاریان بکه م: کوا سیوه ؟ .

سیوه ؟ ! . سام گرتمی . ناخر پیره میړدیکي شه ست ساله ی که نه فتي وه ک من چون ده شئ له به رده م یادیکي وه ها دیرین و بیره وه ریبه کی وه ها دووردا سام بیگری ؟ . سیوه ؟ . یه که م جار، ده تگوت هر یه که مان نیوه ی سیوه که ی به هه شتی ده رخوارد درا: له دم جوگه ئاوه که دا کایه مان ده کړد . سه رکه پیازیکمان کړد بووه په وپه وه و ئاوه که دیسوپانده وه . درزئ که وته یه خه ی کراسه که ی و دیتم . سیوه که م ده رخوارد درا و ئه ویش ئه وه نده ی به س بوو هه ست به شله ژان و داپمان و کلپه سه ندنم بکا تا داپمئ و کلپه بسیتئ و به گه لا هه نجیری یه خه ی کراسه که ی،

ئەو چووزەرە مېتاتىيەى سەر سىنگى خۆى داپۆشى. سېۋەش نېۋەى
 سېۋەكەى خوارد و بە جووتە لە بەهەشتى مندالى ۋەدەرنراين و خۆمان
 لە سەرزەمىنىكى قەفرای ترسەينەرى ھەرزەكارىدا دىتەۋە. ئاى لە قەفرای
 جىھانى ھەرزەكارى! ئاى لە ژىۋانبونەۋەى سېۋخواردن و بەزاندنى
 سنورى مندالى و قەدرنەگرتنى بەهەشتى مندالى! كۋا ناسكەى ناسكى
 مل بە خەناۋكە و چاۋ بە كلى قىتوقۆزى دراوسىمان؟ لە كى بېرسم؟
 چۆن بويم ناۋى بەرم؟ ناسكە؟ سام گرتىمى. پستە زۆر كورت و بە
 چىپەكانىم بىر كەۋتەنەۋە: زىادەبرا ئەمشەۋ چاۋەپى مەبە!... ناتوانى!...
 ھۋاھۋا! ناتوانى و ئەھ!... سبەى شەۋ بچۆرە لای كەلىنى دىۋارەكە...
 ئا، لای تەنۋورىانەكە!.

كۋان؟! كۋان پەۋە كىژى بەھارنى ئاۋايى، كە بە ھەلەتەكاندا پەرت
 دەبوون و زىنگەى بالۆرەيان بەهەشتى ساز دەكرد و گەلای سەر عەببى
 كۋپانى پادەمالى؟ ۋەى تەمەنى لۋولدرام بەرەۋ كۆيم دەبەى؟ ۋەى
 تەمەنى بەرەۋ كۆپ داكشاۋم بۆ كۆيم دەگىرپتەۋە؟ ئەى تەمەنى بە پۋوى
 مەرگدا ھەلشاخاۋم كىۋە دەچىت؟ بۆ لە ئاستى ناۋەينانى كىژانى دەمى
 ھەرزەكارىت ۋا سامگرتەيت؟ ئەدى ئەۋانېش ۋەكى تۆ تەمەن لۋولى
 نەداۋن؟ خۆ ناشى ئىستاش قىۋەى پىكەنن و زىنگەى بالۆرەيان
 بىت و داۋەكانى ھەناۋت بېسىنن؟ بۆ ئەترەشت لىيان چۋوۋە و ترست
 ناپەۋىتەۋە؟ ھەر ۋا پىچى مېزەرىك بوو... يەك پىچ و ئىدى كۆتايى
 ھات...

- خالە مېۋانمان ھات.

خوشكەزاكەم ئەۋەى گوت. كە پۆىشتم، خوشكەكەم لەم كىژەى خۆى
 مندالتر بوو. ئىستا پىرەژنىكى پانوپۆرى دەمەۋەرە. شەرم لە كەس ناكە.
 خەسۋە... نەكە... ترس دەخاتە دللى نەۋەكانى خۆيەۋە. دەقىژىنى و
 نىرەكەر بۆ دايكى نەۋەكانى خۆى دەنىرى و چەسىبى بۆ كاكى خۆى
 ناكە. ئاى خوشكەكەم! چە قودرەت بوو لە دەرگاي ھەۋشە دەرەكەۋىت!.

ئىستا پەكت بەوہ نہكەوتووہ ئاخۆ من پازىم يا پازى نىم بچىتہ بەغدا يا تاران يا پشتى حەوت دەريا .

- كى ؟ .

لەگەل پرسىارەكەى خۆمدا خورپەم بە دلدا ھات . دللى پىرىش بەرگەى خورپە دەگرى ؟ . ھەر كىيەك بىن نابىن ژىيە داوہشاوہكانى دلت بىزوينى . نہ خىر سىوہش ناشى لە خورپەيەكى پىرانہ بەولآوہ بە دلە داتەپىوہكەت بىەخشى .

ھىشتا لە ھەق و حسىبى پرسىاران نہبىوومەوہ ، بەژنىكى كەتەى رەشپۆش دەرگای لىن تارىك كردم :

- پايزە برا ! ...

دەنگىكى گر ، ھەناسەى سوار و بانگىكى بىن باكانہ رايچەناندم . پرستەكە كورت بوو بەلام بە چپە نہبوو ... نہ بە شەرم تەر كرابوو نہ بە ترس كپ كرابوو . تەنھا كورتىيەكەى و كتوپرىيەكەى ھى ناسكەى ناسكى مل بە خەناوكەى چاو بە كل بوو .

ھەستام . وەرژوور كەوت . وەك مامرە كرى سەر بە مشكى ، پەوئى كچى چاو بە كل و خەناوكە لە ملى بە بزەى شەرم و دوودلىيەوہ بە دواوہ بوو . پىكەنى . بەخىرى ھىنامەوہ . ئەمە ناسكە بوو ؟ ! . ھەر لىگەپئى لى ! . ئىستا نا كەمىكى تر ، تلۆ تلۆ دادەپمى و تەنھا ھەيكەلەكەى بە پىوہ دەمىنى . تەمەنى خۆى پىچابۆوہ . كچ و كچەزا و كورەزاكانى ، چاويان بە كل و خەناوكانى لە مل ، ھەر يەكەيان پۆلى ناسكەى دەگىرا : لىويان ئال و مەمكىان قىت و كراسيان سوور و ھەنگاويان ورد ، بە ناو تەمى شەرم و ھەزار و يەك ئارەزوودا ھەوليان دەدا بگەنە ناسكە . ئەى خودايە ! . ئەم ھەولى پىربوونە بۆ ؟ . ئەم ھەلپەى بە كۆتايى گەيشتنە لە كوئوہ دى ؟ . بۆ ھەر يەكە لە شانەكانى جەستە ، لە سەردەمى سپىرمىيەوہ ، ملى خۆى بەرەو كۆتايى دەشكپنى ؟ ! . ئاى ناسكەى ناسك و كەرپەوت و چاو بە كل ! بووى بە حاجىش ؟ ! .

چاویتکم به کیژهکاندا گێڤا. خۆیان له په‌نای یه‌ک نابوو... خۆیان به‌یه‌که‌وه‌ نووساندبوو و په‌رده‌ی شه‌رم و سه‌رسوپمانیان له‌ ئاستی بیرمه‌ی‌دیکی ئه‌روپانشین به‌ خۆدا دا‌بوو. پ‌ر بوون له‌ په‌رسیاری نه‌گوتراو و ده‌رنه‌به‌ردراوی ب‌ن وه‌لام. پ‌ر بوون له‌ هه‌زی قه‌ده‌غه‌کراو و ب‌ن ئاکام. پ‌ر بوون له‌ تریقه‌ی پ‌یکه‌نین و بالۆره‌ی تاساو. هه‌ر یه‌که‌یان به‌ شیوه‌یه‌ک له‌ شیوه‌کان، به‌ سه‌رده‌می کچی‌نی ناسکه‌ ده‌چوو، یه‌کیکیان نه‌ب‌ن که‌ چاوه‌ نه‌رمه‌کانی و لیۆه‌ گ‌زشتنه‌کانی، سیۆه‌یان وه‌ب‌یر د‌ینامه‌وه‌. ب‌ن ده‌سه‌لاتانه‌ چاویم ت‌ن ب‌ری. تا خوا پ‌ی‌ی خ‌وش ب‌ن یا ناخ‌وش، ب‌ن شه‌رمانه‌ لی‌ی ورد بوومه‌وه‌... ورده‌ ورده‌ له‌ به‌ر چاویم ده‌بووه‌ سیۆه‌: سیۆخواردنه‌که‌ی سیۆه‌م ت‌یدا دی. شه‌رمی ئه‌و و هیمنی ئه‌و و هه‌موو شتیکی ئه‌و، به‌ تامی گ‌زی مه‌مک‌یشیه‌وه‌، له‌و جه‌سته‌ منداڵه‌دا زندوو بوونه‌وه‌. سه‌رم پاوه‌شاند. ده‌تگوت ئه‌سپ‌یکی په‌که‌که‌وته‌م: لای پ‌اشه‌له‌وه‌ سه‌گی برسی سه‌ریان ت‌یژه‌نیبووم، که‌چی گویم ب‌و پاسکرده‌نی می‌ش راده‌وه‌شاند.

- ئه‌وه‌ کیژه‌که‌ی سیۆه‌یه‌.

کیژه‌که‌ی سیۆه‌؟! سیۆه‌ هه‌ر به‌خ‌وی بوو و ز‌پ‌وزندوو و ته‌پ و ب‌ر به‌رانبه‌رم دانیشتبوو و ب‌زه‌ی ده‌کرد. ئه‌وه‌ی له‌ سیۆه‌دا هه‌بوو و له‌و کیژه‌دا نه‌بوو، عه‌شقه‌ ئاگرینه‌که‌ی بوو و هیچی دی. ب‌زه‌م ب‌وی کرد. ب‌زه‌ی ب‌و کردم. له‌ حاجی ناسکه‌م پ‌وانی و به‌ هه‌زار باره‌ ترسه‌وه‌ په‌رسیم: - ئه‌دی دایکی؟ سیۆه‌ له‌ کوێیه‌؟

و‌یرام... و‌یرام... و‌یرام وشه‌ی «سیۆه‌» به‌ زاری خ‌ۆمدا ب‌یتم. به‌ژنی باریک و مه‌مکی قیت و پ‌وو له‌ ئاس‌ۆ. ن‌یوان هه‌ردوو مه‌مکی، به‌ مه‌زه‌نده‌ی من و به‌ پ‌یوانه‌ له‌گه‌ڵ سینگی ناسکه‌ی ناسکه‌دا که‌من زیاده‌ به‌رین بوو. هه‌میشه‌ به‌ کاوه‌ خ‌ۆ ده‌پ‌ویی و له‌نجه‌ی ده‌کرد. به‌ پ‌یچه‌وانه‌ی ناسکه‌وه‌ که‌ په‌له‌ی بوو و گ‌ورج گ‌ورج هه‌نگاوی ده‌نا. تا لیۆیم ماچ ده‌کرد، ده‌ جارێ به‌ ده‌م هه‌ناسه‌به‌رک‌یۆه‌ پ‌الی پ‌یۆه‌ ده‌نام

ئەوجا مەودای يەك ماچى دەدا. سەد جار دەستم بۆ مەمكى دەبرد
 ئەوجا پىي دەدا دەستم بەر يەككىيان بگەوئ. زۆرى برد تا لیوارە
 پەقەكانى مەمكى لە بەر زەبرى دەست و پەنجەمدا نەرم بوون. پام
 نەدەبوو و نەدەبوو. قژى خا، بە پىچەوانەى قژە لولەكەى ناسكەوہ.
 كە دەستم بۆ قژى دەبرد، خا و دەبووہ و چ بەرھەلستىي نەدەکرد.
 نابەلەد بووم و نەمدەزانى لە قژەكەيەوہ دەست پىي بگەم. تەنانەت لە
 جى ژوانىشدا پەلەى نەبوو. بە كاوہخۆ دەھات و بە كاوہخۆ ململانئى
 دەکرد و بە كاوہخۆ خۆى بە دەستەوہ دەدا و بە كاوہخۆ جىي دەھىشتم.
 ئاى سىوہى بە بەر دلان! دەبى ئىستا ئەویش وەك ئەم حاجى ناسكەيە
 حاجى و داتەپىو بىي بۆيە ئەو كىژە كتومت سىوہيەى پەخساندوہ يا
 ھەمان سىوہ- قىت و ئارام بىي؟! سىوہ... وىرام... وىرام...
 وىرام. وەك ئەو پەلەى بۆ پەلەى. ھەچم كرد و سەد جار لە بەر
 خۆمەوہ گوتم: وىرام... وىرام. ھەكەم ماچ. ھە پەلەى خۆى لى
 ون كردم. دە پۆژان، لە خەمى دۆراندنى ماچىت. دەموقلپ خۆى بە
 ەرددا داوو. نەخۆش و پەشىمان، لە مالاوہ دەرنەدەكەوت. ئەترەشم
 چوو: دللى شكاف؟! لىم پەنجا؟! ھاوپىي مندالىم و دلدارەكەى ئىستام
 پەنجا؟! دوايى كە بىنىم، بە كاوہخۆ بزەى كرد. ھەناسەى ھەوانەوہم
 ھەوالەى كرد... ھەوانەوہ و ھەسانەوہ. يەكەم ماچ يەكەم كارەساتى
 دواى سىوخواردنەكە بوو. فەلسەفەى ئىبلىس لەوێوہ دەستى پىي كرد.
 سىو نەبوايە، دايكە ھەوا و باوكە ئادەم، دەبوو ئىستاش لە دەم جۆگە
 شىرى بەھەشتدا دانىشن و يارى بە سەرکەپيازىك بگەن و بىسوورپىن
 و شوپنەواريان لە سەر گۆى زەويدا نەبىن. سوپاس بۆ سىوہكەت
 ئىبلىس!... سوپاس ئىبلىس! سوپاس يەزدان كە تەكلىفى كپنۆش
 بردنت لەو سەرشتتە ياخىيە كرد، كە لە سەر داواى خۆشت داواى
 پەت نەكردىتەوہ. قىپسىا لەم بوونەى من و با وەك ناسكە، تلى تلى
 ھەلۆەریم و ھەر ھەيكەلەكەم بمىنئ.

- ئەى نەترانى؟! -

ئەى خودايە ئەم بۆمبايە چ بوو حاجى ناسكە لە ناو كەللەسەريدا تەقاندەمەو؟ چم نەترانى؟! دەبى چ لە سىئو قەومايى؟! دەبى مابى و نەتوانى پى بە جەرگى خۆى و دلە شكاوەكەيدا بنى و بىتە بەخىرەتەنەوهم! ناشى يەكئ بى لەوانەى كە دەريپيان بە ئاريەلى تانكەكانەوہ هەلواسران و دواى پاپەپىن، دەرلنگيان ئەملا بردى و بە ئاريەلى جىبەوہى كرد و نافەكى ئەولا بردى و لە سەر بارەگاي خۆى هەلئواسى! نەكا پاپەپىوہكان لە ژىرزەمىنە تاريكەكانەوہ جلەكانى ژىرەوہيان پفاندبى و دواى بى تامبوون، دەسپەريان بە بۆنى شەھوہتى قەديانەوہ كردبى! ناكايەكئ بى لە زەماوہندى دەيەمى خۆيدا، لە سەر شانتۆى ھۆلەكانى ئەوروپادا، بە گۆچانكەوہ لەگەل ئاوازي (كانەلەوا) دا بە نيوہپووتى باييدا و پاشەلى بە دامىنى ھەتيوى سەرخۆشدا بسوئ و تا ناو پىلاويان پى تەپ بكا و بداتە قريوہى پىكەنين! نەلئى يەككە لە فروشراوہكانى قوشتەپە! ئەى خودا سىئو چى لئ ھاتوہ؟! بە شىخ و ميرەكانى ئەو خوارە نەفروشرابى و لە ھەموو سەرشۆپىيەكدا داويناوداوينى پى بكرئ! يەكئ نەبوويئ لەو گولانەى دەم ئاوہەكى ھەلەبجە و لە دواى ھەموو كەتنىك و سەرکەوتنىكى ناوخوييدا، بە يەخەى پەنجەبرىكەوہ ھەلئاسرابى! نەبوويتە دەنكە زىخىكى بيابان و تىكەلى گەردەلوول بوويئ! ئەى خودايە دەبى سىئو لە ناو ئەو ھەموو كارەساتانەدا تووشى كامەيان بوويئ؟!

- چى؟! -

بە ترس و لەرزەوہ ئەوہم پرسى. ويترام... ويترام... ويترام. منى ترسنۆكى بەزىو، ناويتم پرسىاريشى بكەم. لە چارەنووسى سىئو دەترسم يا لە ھى خۆم؟! ئەگەر پرسىارى بكەم، وەك ئەو سرنوگوم ناكريم؟! دەلئى نامەويئ بزانم ئابپووى براوہ يا گيانى دەرھىندراوہ. دەبى سىئوہى سينگ و مەمك پان و بەو دوايە نەرموتۆل چى لئ ھاتبى؟! غىرەتم دايە بەر

خۆم و پرسیمه وه ... به دهنگیکی نووساو و ترساوه وه پرسیم:

- سیوه چی به سهر هات؟

بزه ی سهر لیوی کیژه شهرمه کان تارا. حاجی ناسکه خۆی به سهر باسکیک و لایه کی سمته پانه کهیدا دا و له بهرده می خۆی پوانی:

- ئه نفال کران گشتیان ...

که می کړ بوو. دهستیکی بۆ ئه و کیژه دریژ کرد که به سیوه دهچوو:

- ههر ئه میان لی مایه وه که بۆته کیژی من ... ئیتر ... گشتیان ... ئه ی

وشه دزیوه که ی توئی پیروژترین کتیب! ئه ی نه فرته هه می شه ییه که ی

ئیستا و میژووی دور و دریژم! ئه ی تالانکه ره که ی مال و شهره ف و

نامووسم! ئه ی ته وقه ئاگرینه که ی ئه ستۆم! دهزانی چیت پامالی؟!.

دهزانی کیت پامالی؟! چووزهره ی ته مه نی منت له گه ل سیوه دا پامالی ...

چۆن توانیت ناسکترین جهسته بکه یته قوربانیی؟! ئاخر چۆن!.

سیوه ی دیل هاته بهر چاووم. هه مان کیژی شهرمن و هیمن و ئارام:

یه کیکی که لبه سوور ده می نابوو ناو ده می. یه کیکی شال به سهر چنگی

له ناولنگی گیر کردبوو. یه کیکی که شیده به سهر هه یتا هه یتا کوتی

له لاپانی ده دا و زه لکاویکی سه وزی زهره بابوی به لاپانیدا داده چۆراند.

سیوه، له هه موو لاه ده وره درابوو. ته نها چاوی هی خۆی بوون و

به ملا و ئه ولادا ده یگێران. ته ماشای ده کردم. دوو چاوی زهنده قچووی

تیب پیبووم و پئی نه بوو تفی پۆ بکا منی سیی سال هه لاتووی تیدا نقوم

بی. ئای سیوه ...

ههر جاره و وه جبه یه ک و ههر یه که و به جۆریک و له لایه که وه خۆی پئی

داده مرکانده وه: مه مکه کانی وه کی جارن قیت بوون و مندال نه ی میژیبوون.

ناوقه ده باریکه که ی لۆچی مندالبوونی تی نه که وتبوو. ئارام و هیمن و

له سه رخۆ. ته نها چاوی پپ بوون له ترس ... ترسی ده سه پۆکراو و

ده سه براو. ترسی که سی. که برا و باب و ده زگیران و دۆست و میرد،

سه ریان بۆ زۆرداریک گرتبی. شهرم بکا یا بترسی ...

پارچه پارچه جلەکانیان لە بەریدا دارپنی و دامام - فرەیانداڤه دەم چالە پر لە جەستە پووتەکە. بۆ دواجار، لە هەموو لایە پێوی لکان. نەوسنترین پیاوانی جیهانیان بۆ ئەو کارە هەڵبژاردبوو. ئەوانەى که به دەم سەرپرپنی ئینسانەوه پەحەت دەبن. ئەویش هەر لە منى دەپوانى. پێى پۆکردنى تفى نەبوو. مەودای هیلنجى نەدەدرا. مەودای خۆپیسکردنى نەبوو. تەنھا چاوه گۆشتنەکانى هى خۆى بوون و ئەوانەشى بۆ من تەرخان کردبوون. دەیویست دوا سووکایەتیم پێ بکا ئەوجا ئاوابێتە ناو چالەکەوه.

بە پالێک سیۆهەیان هەوالەى ناو چالەکە کرد و هیشتا نەگەشتبووه بنى چالەکە، دەستپێژ کرا. گوللە بەر مەمکە تورتهکانى و لاپانە سفت و تەپەکانى دەکەوتن. جەستەى سیۆه، هەر لە هەوا خەلتانى خوین بوو. - ئەوه چ بوو؟

حاجى ناسکە ئەوهى گوت.

سەرسام بووم. چ بوو؟! ئەویش گویى لە دەنگى تەقە بوو؟! ئا... ئا، لە هەمان چاوتروکاندا کە سیۆه خرایە چالەکەوه، مەفرەزەیهکی ئالاً دەرلنگ و یەکیکی ئالانافەک پێکیاندا دا.

جووجەلەکانى حاجى ناسکە شلەزان و چوونە پەناى دایکیانەوه. ئەوى مشکى بەسەریش پەناى دان و پایمالینە بن بالی خۆیهوه.

چاووم لە کێژەکە؟ سیۆه بری. ئەمرز جەستەى بە دەستەوه دابوو چاوه گۆشتنەکانى نەبێن کە زوو زوو تەمناى منى پێ دەکردن.

سەرفرازی

زەویبە کە چەمەنتۆپژ بوو. دیوارەکان چەمەنتۆ بوون. سەریانە کە چەمەنتۆ بوو. دەستشۆر و قەعدە ی ئاودەستە کەش چەمەنتۆ بوون. دەرگا کەش، کە لای بنەوێ دەکرایەو و دەبوو لە سەر چوارپەل پێیدا بێت و بچێ، بە پەنگی چەمەنتۆیی بۆیە کرابوو. هەستی دەکرد هەوای ژوورە کەش چەمەنتۆیی بوو. ئەوێ لە ژوورە کەدا چەمەنتۆ نەبوو، دوو پەتوو و شیرە ی بۆپێ کە و گلۆپە کە و خۆی بوو. چەمەنتۆی گرنجگرنج لە هەموو لایە دەوری تەنبوو.

دەیزانی کە لە دەرەوێ ئەو ژوورەدا خۆر هەڵدێ، چێستان دادێ، خۆر دەگاتە تاقی ئاسمان و بەرەو دەم کەل شۆر دەبێتەو و ئاوا دەبێ. دەیزانی خۆر لە گەلێ جێدا، ئاگر بە سەر پالە و پێبوار و وردەفرۆشی دەسگێژدا دەبارینێ و عارەقە ی پەشیان پێ دەردەدا. دەیزانی خۆر سەگە بەرەلەکان بەرەو ناو قورپاوی پەش و بستە سیبەرەکانی نیو پەوان پاو دەنێ. سەگەکان بستە زمانیان شۆر دەکەنەو و دەهژن. دەیزانی

لهو دهمه دا، دهره وه گهرمايه كه نيوه پوخه و به ولاتيک دهکا. يهک ميللهت دهخه ويټي. له نيوه پو به دواوه خور شور دهبيته وه و سيبه رهکان زياد دهکن و جتي حه وانه وهی سهگه کانيش فهاچ دهبي. که خور دهگاته دم کهل، ئيدي سيبه نرخي خوي له دهست دهدا. دهيزاني له دهره وه، هه زاران ئاميري کاترمير، به چکه چک بزاونتي بازنه يي خور دهپيئون. دهيزاني که دهبيته دووي پاش نيوه پو، دهسگيرپيکی ماندوو و ره شه لگه پاو، که تازه تير نان و ماستاوي خواردوو و گهرما و تيري و جووتبوني ناوهختي ئه و نيوه پويه، فرزه يان لي برپوه و که هاي بابه ته کاني دهکا، رهگي گريان له دهنگيدا دهبيستريت و نه فرته له بوون دهکا. هاوسه ره که شي له ماله وهيه. ئه ويش تيري و جووتبوني ناوهخت فرزه يان لي برپوه و باري پيلوي چاويان قورس کردوه. جاري دهخه وي و جاري به دم باويشکه وه، به روکي دهکاته وه و سينگ و مه مکي باوهشين دهکا و زهنگوله ي عاره قه به لامليدا دينه خوراي.

دهره وهی ئه و ژوره له گه ل چرکه کانداه گزرا. هه بوو ياخي دهبوو و هه بوو خوي به دهسته وه دهدا. هه بوو دهکوژرا و هه بوو له دايک دهبوو. چرکه کان ئاگايان له خشه ي مار و ميروو هه بوو. ئاگاداري هه موو پووداويک بوون. ئاگاداري ئه و ژنه خه والوو و ميژده دازايوه که ي بوون. ئاگاداري سهگه زماندرژه کان و ليکه که يان بوون. ئاگاداري ئه و قالونچانه ش بوون که به دم پاکردنه وه جووت دهبوون و چاوقايمانه په ناي سکه ئاسنه کانيان بهر نه دهدا و هه رايان دهکرد. قالونچه ي هاوين عه جايه بن. هه رچي گياندار هه يه گهرماي هاوين خاوي دهکاته وه که چي قالونچه و خزمه کاني قالونچه، هم جووت دهبن هم پاده کهن و له هه په تي گورجوگوليدان. خو که سيش نازاني بو کوئ پاده کهن و له دهستي چي پاده کهن. قالونچه نازانن به کاوه خو برؤن. هه ر پاده کهن. کهس نازاني که ي دهخون و که ي دهخون. هه ر پاده کهن. مه گه ر ئه و کاته قالونچه به بي پاکردن ببيني که ميرووله که پروکه ي به سه ردا ده کهن و به ره و

شاری خۆیان پایده کێشن. میرووله کانیش که خزم و په گهزی قالۆنچه، هیند به گهرموگوپی پایده کێشن، ده لێی بۆ مزگهوتی ده کهن. تو بلێی شارێ میرووله مزگهوتی تیدا هه بێ؟

نهیده زانی کات که یه. له و ماوهیه دا که کهوتبوه ئه و ژووره وه، به که ره سه کانی به ردهستی و جهسته ی خۆی کاتژمێرێکی دروست کردبوو. بیستوچار سه عاتی ده ره وه ی به پێی هه لپشتنی عاره قه ی جهسته ی خۆی دابهش کردبوو. که ی عاره قه ناکات و که ی عاره قه ده کا؟. که ی عاره قه پشتن ده گاته ئه وه پری و که ی له که میی ده دا؟.

ژووره که دوو کونی لێ هه بوون. یه کێکیان له سه ر زه وییه چه مه نتۆرپێژه که بوو و ئه وی تریان له نزیک ی بنمیچه که بوو. ئه وه ی بن دیواره که، له دیوی ناوه وه، په نجه یه کی پێوه ده چوو و ئه وه ی بنمیچه که، به مه زنده مه چه کێکی پێوه ده چوو. له به ر ئه وه ی کونه کان پوونا کایان نه ده دا، وای بۆ ده چوو له ده ره وه یا بۆری چه ماوه یان پێوه بێ. له هه ره تی عاره قه پشتندا، با به کونی بن دیواره که دا ده چوو ده ری و که ی عاره قه شی ده رنه دابا، با له کونه که وه ده هاته ژووری. هه وای ئه و کونهش بۆ ببوو به شێکی کاتژمێره که ی و له هه مان کاتدا ته ندروستی خۆی پێ ده پێوا. ئاخر ده ترسا عاره قه ی ترس ده ربدا یا تای لێ بێ. گه رمای بوایه ده بوو با له کونه که وه بچێته ده ری ده نا تای لێ بوو.

پۆژی دوو جاران کرته له سه ربانه که وه ده هات. یه کێکیان له سه ره تای عاره قه پشتنیدا بوو و ئه وی تر له کاتی بێ عاره قه ییدا بوو. هه موو پۆژی دوو جاران ئه و ده نگه ی ده بیست. له کاتی بیستنی یه کێکیاندا با له کونه که وه ده هات و له کاتی بیستنی ئه وی تریاندا با به کونه که دا ده چوو ده ری. مانگی بوو ده یزانی که پۆژی دوو جار ئه و ده نگه دی. به هه ر حال، له و کاته وه که کهوتبووه سه ر فێله که ی شه ست جاری ژماردبوو. ئه گه ر له یه که م پۆژه وه ئه وه ی بزانیبا، ناوی پۆژه کانی ده زانی و ده یزانی چه ندی مانگی شه . بیری لێ ده کرده وه: یه کێکیان ده ی شه و

ئەوى ترىان دەى سەر لە بەيانی.

نەیدەتوانى ژەمە خواردنەکان بکاتە بەشى کاتژمێرەکەى، بەلام
هەفتەى پێى حسیب دەکردن. هەفتەى یەک جار شۆینەوارى گۆشت
لە خواردنەکیدە دەبوو. خەمە گەرەکەى ئەو بوو کە گەرما پەوابەو
چى بکاتە پێوانەى کات. ئەدى ئەگەر لەو ژوورەیان گواستەو چى
بکات؟. خو ئەگەر ئەو گەرەسانەیان لى بسانەبایەو کە کاتژمێرەکەى
لى دروست کردبوون پەکی دەکەوت. لە هیچ کوێک نەیدەتوانى ئاوها
بە سەر کاتدا زال بێ.

کاتژمێرەکە نۆزەى کاتى لى گرتبوو. بە بیرکردنەو لە کات، کاتى
بەپێى دەکرد. هیندێى جار بیرى دەچوو سەر قالدۆچەکان: هەر پادەکەن.
ئامێرە سیکسیبەکەى قالدۆچە نێرە، قەققە قەققەکانى، وەک ئاریەلى
رادىو دەچنە ناو یەکەو. نێرەکە لە مێبەکە گچکەترە. مێبەکە نێرەکە بە
کۆلەو دەگرێ و پادەکا. نێرەکەش، بە هەر شەش قاچەکەى، مێبەکە
دەگرێ و قەققەکانى لى گیر دەکا و لە کۆلى نابێتەو. مێبەکە هەر
پادەکا. مێبەکە نێر بەکۆلەو، پەناى سە ئاسنەکە دەگرێ و بەرى
نادا. هەر پادەکا. ئەگەر منداڵ بە نۆر لێکیان جیا بکەنەو و لە سەر
زەوى دایاننێن، هەر یەکەیان بە لایەکدا پادەکا. بەرەو یەک جێ پاناکەن.
قەت. هەر دەلێى کەتنیان کردوو و لە سزادان دەترسێن... دەترسێن
بە تۆمەتى زینا سزا بدرێن.

هیندێى جارێش دواى کرتەى نیووشەوى سەربانەکە، خەيالى بوو ئەو پۆزە
دەچوو کە دەسگیر کرا: دە کەس بوون و یەک مەفرەزەیان لى پێکھێندرا.
دواى راھێنانێکی مەیدانى لە سەر دوو پەھەندى و گۆشەى وەرچەرخان،
کە لە لایەن کۆنەئەفسەریکەو پێیان کرا، پێیان راگەيەندرا: «پێک بە
پێى نەخشەکە بکەن. چۆنمان گوت و چۆنمان تۆمار کرد وا بکەن، دەنا
ئێعدامى شۆپشگێرپانە چاوەروانتانە».

ئێعدامى شۆپشگێرپانە، هەم بکوژى پێى سەربەرز دەبوو هەم کوژراو. ئەو

ئىعدامى راستەقىنە بوو. بەينى بوو زاراۋەى راستەقىنە ھىز و ھۆشى خەلكى تەنى بوو: خەباتى راستەقىنە و شوپشى راستەقىنە و مافى راستەقىنە... كەوتبۇونە سەر زاران. ئەوانىش كە بۇ ئەنجامدانى كارىكى شوپشىگىرپانەى راستەقىنە دەچون، يا دەبوو سەر كەوتنى راستەقىنە بە دەست بەينىن يا ئىعدامى راستەقىنە بىكرىن. شىر و خەت بوو.

نەخشە كە ئاۋا بوو: دەيمە كەس لىپرسراۋى ھەنگاۋان و گۆشەپىۋانى كۆمپاسە كە بوو. ئەو، پىن لە سەر بەردە قەۋزايىيە كەى ناۋ ئاۋى كانى جنۇكان دادەننى و بەرەو بەردە سىپىيە كەى دەشتايىيە كە ۲۰ ھەنگاۋى فراۋان دەننى. ھەرچى بىتە پىشى ناپى لىن لادا نەبادا ھىلە راستە كە تىك بچى. دۋاى ھەنگاۋەكان، بە كۆمپاسە كە ۸۰ پلە بە لاي چەپدا دەپتون و ۱۲۰ ھەنگاۋى تر دەننى. ئەو ھەنگاۋ دەننى و دەيانژمىرئ و ئەۋانى تىرش لەگەلدا دەژمىرن. بىرى دەكردەۋە و ناۋچەۋانى پىكدادابوو. بىرى كەۋتەۋە: گەپىشتە كەندىك. لىپرسراۋ دەيوست باز بدا.

- دەبىن باز بەدم.

- باز بەدى لاقت دەشكى و ھەنگاۋى تىرت پىن نانرى.

- باز نەدم ئىعدامى شوپشىگىرپانە دەكرىم.

- كارەكە ئەنجام نەدى ئىعدامى شوپشىگىرپانە دەكرى.

پىنەۋپەپۆيەكيان كرد و بەبىن بازدان ھەنگاۋى نا. سىيەم مەۋدا لە ناۋەراستى شەقامەپىيەك كۆتايى ھات. شەقامەكە قىرتاۋ بوو. گۆشەيەكى نەۋەت پلەبىيان پىۋا و كەۋتەۋە ژماردىنى ھەنگاۋ. شەقامەكەيان گىرتە بەر و پۆيىشتىن. بە دۋاى يەكدا پىز بىۋون و ئەۋەى پىشەۋە ھەنگاۋى دەژمارد. ھەنگاۋى بەرەو شار دەژمارد... بەرەو سەربازگەيەكى قەراغ شار. ئەۋان خەرىكى پىپىۋان بوون، لە دوو لاۋە پۋوى پىرۆجەكتەريان تىن كرا و لە ھەموو لاۋە مىلى چەكيان لىن پاكىشرا. ھەنگاۋپىۋەكەيان بە چپە گوتى:

- ئەمە ئەنجامى فەرمانشكاندەن. بازىم بدابا ئەمە نەدەقەۋما.

- نه، له ژماردندا هه له مان کرد. دوا ژماردن، له بری نه وهی ٦٤ برژمیرین
٧٥ مان ژمارد.

- نا، له سهر نه خشه که ٦٤ بوو.

- ٧٥ بوو...

- هه چوئی بی، هه نگاره کان ده یانگه یان دینه ئیره! نه مه ئامانجه که یه!
دوا ی گرتن، هه ر یه که یان به لایه کدا برا. نه م که و ته نه و ژووره وه.
هه موو لایه کی چه مه نتوی گرنج گرنج بوو. له چه مه نتو و عاره قه ی خوی
کاترژمیریک ی دروست کرد بوو. له ناو نه و ژووره دا، هه موو کاتی خوی
به پیوانی کات به سهر ده برد. هه رگیز ئاوها ههستی به بوونی کات
نه کرد بوو. هه رگیز ئاوها تیکه لای کات نه ببوو. هه ستردن به کاتی
راسته قینه و تیکه لای بوون له گه لیدا، بو نه و سهر فرازی بوو. تیکو شانی ش،
هه ر بو هه ندی بوو. بیر ی ده کرده وه: نه گه ر که ره سه ی کاترژمیرم نه مین،
بیر له کو مپاس و گوشه و هه نگاو و که ند و هه لدر ده که مه وه... نه وه ش
سهر فرازی به کی تره .

ناههنگی نه نفال

په له هه وره کان، به بڼ به رنامه و پټپه وی دیار، پټکدا ده هاتن. ټټکه ل ده بوون و لټک داده بران و دیسان ټټکه ل ده بوونه وه. سیبه ره کانیشیان له سر ته ختاییه که ی به رمالان هه مان کایه یان ده کرد. ده تگوت زه وی ناوټنه په که و ناسمان قزی خوی له بهر دادینن و دهیشیوینن و دایدننټه وه. دیمه ن و سیبه ری هور نااسایی بوون و له دیمه نیشیان نااساییتر په نگیان بوو. هور، په نگی خاکی هاوینی گرتبوو و زه ویش چوقه ره ی به هاریکی گهرمه سیږ بوو: قهرسیله که ی به رمالان، که سیبه ری هوری لئ ده په وییوه سه وزیکی کال بوو و که سیبه ریش دایده پوښی، سه وزیکی تیږی نامال په ش بوو.

بایه کی توند له هه موو لاره هه لیکر دبوو. ده شئ با له هه موو لاره هه لټکا؟. نه و دهمه و نیوارانه با سهری لئ شتو ابوو و سهری له داره پووته کانیش شتواند بوو. داره کان به هه موو لادا ده شه کانه وه، هور به هه موو لادا ده خولانه وه و تاله قهرسیله کان سهریان به هه موو لادا باده دا.

چ بوو؟ دیاردهی ئاخیری زه‌مان بوو یا سه‌ره‌تای؟

نمه بارانی‌ک دایکرد. دلۆپه بارانه‌کانیش ئاناسایی بوون. هه‌م له‌قه‌واره‌دا ئاناسایی بوون هه‌م له‌په‌نگدا. دلۆپی گه‌وره‌گه‌وره، به‌تفی برسییه‌ک ده‌چوون بنیشت بجوئ و بیر له‌خۆراکی به‌تام بکاته‌وه. په‌نگیشیان سوور یا خاکییه‌کی له‌بابه‌ت په‌نگی جلوه‌رگی سه‌ربازی بوو. چه‌ند دلۆپئ باران به‌ر سه‌ر و نیوچه‌وان و ناوشانی که‌وتن. شلپه‌یان ده‌هات. ده‌ستی به‌ته‌ویلی خۆیدا هینا و ته‌ماشای کرد. قورپاو بوو. موچرکی‌ک له‌ته‌وقی سه‌ریه‌وه دایگرت تا بنی پئی. به‌په‌له‌خۆی به‌ژووریدا کرد و بارانیش دایدا... به‌توندی دایدا. به‌لام قورپاو بوو... قورپاو ده‌باری. «ئاسمان قورپ ده‌پئی. ئاسمان خۆی و زه‌وی له‌قورپ ده‌نئ. ده‌بی کئی لئ‌مردبی و خۆی بۆ له‌قورپ ده‌نئ؟ جا کئی ماوه‌ تا خاک گولۆپژین بکا؟. نۆری چوون و که‌می ماون... چاکه‌کانی چوون و خراپی ماون». له‌په‌نجه‌ره‌وه ده‌پروانی. دار و به‌رد قورپاوی بوون. ئۆتۆمبیل و که‌ر و به‌شه‌ر و عاره‌بانه‌ قورپاوی بوون. پۆژه‌که‌ی بۆ بۆردومان له‌بار بوو... کام فڕۆکه‌وان له‌و قورستانه‌دا ده‌یتوانی شتێ له‌شتی جیا بکاته‌وه؟. کئ‌ ده‌یتوانی کۆنه‌ له‌تازه‌ و چاک له‌خراب و به‌رد له‌به‌شه‌ر جیاکاته‌وه؟. هه‌مووی هه‌ر قورپاوی بوو و هه‌موو شتێ، بگره‌ پێچکه‌ی بارانی نئوان ئاسمان و زه‌ویش، مه‌چیری قورپاوی پێکیان هینابوو. قورپاو جۆگه‌له‌ی ده‌به‌ست و به‌خوڕ خۆی به‌کۆلانه‌که‌دا ده‌کرد و له‌ویوه‌ تیکه‌لاوی ئاویژگی ماله‌کانی تر ده‌بوو و به‌هاژه‌هاژ، به‌ره‌و شیوه‌که‌ ده‌چوو. که‌خه‌لکی به‌کۆلانه‌که‌دا پاینده‌کرد، سه‌رتاپا خاکیان پۆشیبوو. سه‌روسیماشیان خاکی بوو. بارانه‌که‌، چۆن به‌هاری و کتوپر دایدا، ئاوهاش کتوپر لئی کرده‌وه. بایه‌که‌ خستی و هه‌ور ئارام بووه‌وه. ده‌تگوت ئاسمان ژنیکه‌ و نۆبه‌ری بووه‌. له‌هه‌لپه‌ و هاوار که‌وت و بزه‌ی ده‌کرد... شین و ساف و خاوی‌بوو. به‌لام چ چلکاویکی پێوه‌ بوو، چ قورپاویکی تیدا بوو، هه‌مووی هه‌لپشته‌ سه‌ر زه‌وی و دانیشتوانی زه‌وی، به‌بنیاده‌م و ئاژه‌ل و دار و

دهرهخته وه . هه رچی له سه ر زهوی بوو قورپوی بوو .
خه یالی پوښوو . ده تگوت مندالیکه و بو یه که م جار شتی ده بینئ ، به
چاو تاوتوئی دهکا و له جیهانه به رته سکه که ی خویدا لیکی ده داته وه :
داخو بو خواردن ده شتی یا ناشئ ؟ . ئه دی ده شتی له زاری نئ ؟ . ئه م
قورپاوه چیه ؟ !

دهنگی ده رگا خه یال له کانی په واندنه وه . به په له هه ستا . ده رگای کرده وه .
خاکی پویشیک که ته نها هه ردو چاری خاکی نه بوون ، له بهر ده رگا که
وئستابوو .

- خوامالت ئاودانکا دیناریده !

له نیوان (خوا) و (مالت) دا بو شایی نه بوو . له نیوان (ل) و (ت) ی
مالتدا دزه بزوین نه بوو . به کورتی ، پرسته یه کی کوردی - ناکوردی بوو
و به ناو یه ک پاخوا قورپا گوزهری کرد . نه خیر! په یکه ریکی له قور
دروستکراو بوو و ده دوا . ده تگوت باوکه ئاده مه و تازه فووی پئدا کراوه و
خودا (هه مو ناوه کانی فیر کردووه) ، به لام به کوردی . به رانه بهر په یکه ره
قورپنه که راوئستا . چاوه خر و بزه کانی په یکه ره که نه ئینیان تئدا بوو .
ده ست و پئیان به سته وه و له په لوپو یان خست . چنگیان له ناخی گیر
کرد و هه ست و خوستیان له بهر بری ... ئه و چاوانه چاو نه بوون . میلی
ماگنه تیکیکی زه به لآح بوون و پایانده کئشا . چاوه کان سپینه یان نه بوو ...
به چاوی مشک ده چوون . په ش و پر و ده ره په رپوو .

هئشتا سیلاوی قورپا به بهرده م ماله که دا دهینالاند . کئ ده زانی سیلاو
چ ده لئ و چ به سه رهاتیک ده گئیرپته وه تا ئه و بزانی ؟ . به لام چاوه
جادووییه کان دهنگی ئاویان له دهنگی قور چیا ده کرده وه . ئاو و قور هه ر
یه که ی به سه رهات و کاره ساتیکیان بو یه کتر و بو مرؤی نه ژنه و و دار
و بهرد و که ری نه ژنه و ده گئیراپه وه . ئاو به سه رهاتی په نجا ساله ی خو ی
بو قور ده گئیراپه وه و قورپش چی دیتبوو بو ئاوی باس ده کرد . ئه میش
له ناو جادووی باز نه ئاسای چاوه کانه وه ، که هه ر گه وره ده بوون و گه وره

دهبوون، به سهرهاته كانی ده دین و له ئاو و قورپیشی ده بیستن:

ئاو: وای له و پۆڙه ی بووم به شهخته!

قورپ: وای له و پۆڙه ی سه گیک ی زل تهرمی کچیک ی له هه ناووم هه لته کاند!

ئاو: ئای له و پۆڙه ی تنۆک تنۆک به بنپژاندنی په وئ کیز تومه وه!

قورپ: وای له و پۆڙه ی ده یان جووته چار وهک هه ل مات به سهرمدا گلور

بوونه وه!

ئاو: ده نگت به رزمه که! ئه ها ئه و په یکه ره گوئی لیما نه.

قورپ: له زمانی ئی مه تی ناگا. تی شیکا هۆشی له ده ست ده دا. خه لکه که

به شیت ه شیت ه دو ی ده که ون و به خا که رهستی له قه له م ده دن. وای

له و پۆڙه ی ده یان کیژیان له سه ر سینگی من پال خست و په نگم سوور

هه لکه پا.

ئاو: هه ی مه لعوون! بۆیه ناچار بووم به تشۆمه وه و سوور هه لکه پیم.

قورپ: له با وه شی مندا که تن ده کرئ و دواییش به تو سرپۆش ده کرئ.

ئاو و قورپ هاتنه سه ر با سی ئا هه نگ. قورپ ده دا و ئاو گوئی گرتبوو:

(۲۰۱) کیژیان به قژ پاکیشایه هۆلکه وه. هه موویان پووت و نیوه پووت

بوون. سیما یان زهنده قچوونی لئ ده باری و ده تگوت بۆ سه ربیرین

ده برین. ئه فسه ری ک، له وه سه ری هۆلکه که، له پشتی میژیک دانیشتبوو

و (زه حالوی) ده خواره وه. چاوی سوور بوون. چاوی به کیژه کاند

گیژا. مه مکی خپ خپ، پیستی ئال و په مه یی، لاپانی توندوتۆل،

تووک هه رامه ی خوار ناوک و ساقو سمتی سفت، ئاویان زایانده زاری. قاقا

پیکه نی: (من ئه مپۆ هاروونم... هاروونه په شیدم. کئ گورانی ده زانی؟!.

قهیدی نییه با به کوردی بئ). کهس وه لای نه دایه وه. ئه فسه ره که،

ته ماشایه کی سه ر یازه کانی کرد که به لای دیواره کانه وه، چهک به ده ست

ئاماده ویستابوون. ئه وانیش تییان که وتن... مه مکیان دگهستن، به

چه پۆک شلپه یان له سمتیان هه لده ستاند، توند مه مکیان ده گوشین و

ده یانگهستن. زریکه ی کیژه کان هۆلکه ی پڕ ده کرد و قاقای ئه فسه ره که،

گپ گپ تیکه لای زریکه کچانه کان ده بوو. ئاو: ئه ر ئ بۆ سه گ لئی بدرئ ده قروسکینئ و مرؤ لئی بدرئ هاوار ده کا؟. که چی که، که لئی ده درئ نفه ی لیوه نایئ!.

قوپ: قسه م پئ مه بره! چ ئاوازیکی نه شاز بوو. کیژیکی به ژن باریکی لاپان پووت، له ئه فسه ره که هاته پئشین: من گورانی ده زانم. ئه فسه ره که دهستی بۆ سه ر یازه کان بلند کرد: قیف!.

هموو سه ر یازه کان ده سه به دار بوون یه کیکیان نه بی که مندا لکاریکی پووتی له ئاولنگی خۆی لوول دابوو و ده یلرفاند. ئه فسه ره که دیسان قیژاندی: قیف!.

کیژه که دهستی پئ کرد. دیواره کانی هۆله که، پۆلی شاخیان ده دی و دهنگیان ده دایه وه. سه ره تا، لاواندییه. ده تگوت دایکیکه و جواناوی پۆله یه کی ده سپئ: باوه شینت که م... باوه شینت که م... به ریحانه ی ته پ.

له گه ل لاواندنه وه ی ئه ودا، سپسه ده که ی دی دایانه کاله ی گریان. ده تگوت گریانه کان زهنگوله ن و به مه چیری لاواندنه وه جه له کراون و هموو ویکرا ده لهرینه وه و ده زرنگینه وه. ئه فسه ره که قیژاندی: قیف! . کیژه کان کپ بوون.

- هه لپه پکئ... هه لپه پکئی کوردیم ده وئ... ده ی ریز بن و هه لپه پن... ئه وجا پووی له کیژه باریکه له که کرد: توش گورانی هه لپه پکئ بلی. ده ی به قوربانی کورد بم! . ئه وه ی گوت و قاقا پیکه نی. پیکه که ی هه لقوراند و به توندی بنی په رداخه که ی به میژه که دا کیشا و گوتی: ئیبدئه ! . کیژه باریکه له که چاوی به وانی تر دا گئپا: هه لپه پن باشته ره. ده ی هیندیکتان ده ست بگرن.

ریز بوون. ده دوانزه کیژ که جله کانیا ن له وانی دی ئه هوه نتر بوون و جهسته یان که متر به ده ره وه بوو، ده ستیان گرت. به ده م گریانه وه ده ستیان گرت... به ده م ترس و له رزه وه پیزیا ن به ست. کیژه باریکه له که ش

دەستی پێ کرد. کێژەکان، لە سەرەتاوە بە ئاستەم دەبزوان. وا دەبزوان گەردیان لە زەوی ھەلنەدەستان. ئەفسەرەکە ھەستایە سەر پێ و شیراندی: قیف! وا نابێ! چما وا دەزانن ھەلپەپکیتی کوردیم نەدیو؟! .

کە بە پێوەبەری ئاسایشی شاری (X) بووم ھاوێژێ حیزبێیە کوردەکانم، ژن و کچ و خوشکی نازداری خۆیانیان دەھێنان و ھەلپەپکیتیان بۆ دەکردم... سەمایان بۆ دەکردم... ستێپیان بۆ دەکردم. ھەرجارە و یەکیکیان لایاندەدا و لە باوەشم بایان دەدا. ئەگەر ئێوەش وەک ئەوان بە دلی من نەکن، چۆن حوشتەر فێرە سەما دەکړی، ئاوا فێرە ھەلپەپکیتی کوردیتان دەکەم... دەزانن چۆن؟. پشکوو لە بن پیتاندا پۆ دەکەم پشکوو پشکوو! دەی ھەلپەپن قەحبەگەل!... بەشی حەوت مەملەکەت دەکەن و من تێر ناکەن. ئەو نێرەکارانەتان تێ بەردەم؟!... کە دوا پرستە ی گوت دەستی بۆ سەربازەکان درێژ کرد. سەربازەکانیش بە بزە و نەرمە پێکەنینەو، دەمی خۆیانیان دەلستەو و ئامادەیی خۆیان دەردەبەری. ئەفسەرەکە قیژاندی: ئیبدە!

دەستی پێ کرد: ھۆ مینە خانم مینە... بالاکەت بەرزە مینە. دە دوانزە کێژەکەش وردە وردە دەستیان کرد بە ھەلپەپین. لە ئەنجامی ھەرپەشە ی ئەفسەرەکەدا، کردیانە سێپیتی... دەگریان و ھەلدەپەپین... - قیف!

لەگەڵ (قیف) ھەکەدا مشتێکی توندیشی. بە میژەکەدا کێشا. کێژەکان لە جێی خۆیاندا بەنج بوون.

- دەی! ئەوێ ھەلنەپەپێ با چەپڵە لی بدا. ئیبدە!

خۆی لە سەرەتاوە دەستی بە چەپڵە کوتان کرد. چەپڵەکانی لەگەڵ ئاوازی کەدا پێک نەدەھاتن. لێرە و لەوێ ھۆلەکەو، بە پنچر پنچر چەپڵە دەستی پێ کرد. ھیندیکیان لەگەڵ چەپڵە ی ئەفسەرەکەدا پێک دەھات و ھیندیکیان نا. لە ئەنجامدا، دەتگوت زەماوێندی کوپی پاشایە. ھۆلەکە نرکە ی دەھات. کێژە باریکەلەکە دەپچریکاند:

عیشۆکئی هه‌ی شئی وه‌ی شئی... هئ ده‌لآئی وه‌ی شئی وه‌ی شئی...
کیزه‌کانی دی، ۳۰۰ به‌ جاری ده‌یانسه‌نده‌وه و چه‌پله‌یان ده‌کوتا. زرمه‌ی
پئی کیزه‌کان تۆزی له‌ زه‌وی هه‌لده‌ستانه‌. گۆرانیه‌یه‌که‌ بیرى هه‌چی
نه‌ما گۆرانى نه‌بێ. ئه‌وانه‌ش که‌ هه‌لده‌په‌پین، فرمیسکیان داده‌باراند و
پێیان به‌ توندی به‌ زه‌ویدا ده‌کیشا و جاروبار پرمه‌ی گریانیاں تی‌که‌لاوی
چه‌پله‌کان ده‌بوو.

- قیف!

هۆله‌که‌ بووه‌ گۆرستانێکی خامۆش.

- یاللا! ئه‌وه‌ی جلی له‌ به‌ردایه‌ خۆی پووت بکاته‌وه‌. پووت (که‌ما
خه‌له‌قه‌نى په‌یبی).

بووه‌ چه‌په‌پ. یه‌که‌م که‌س، ئه‌وه‌ی گۆرانى ده‌چرپ، کراسه‌ لاهه‌لدراوه
گۆلگۆلییه‌ چلکنه‌که‌ی له‌ به‌ر خۆی دامالاند. هه‌چی تری له‌ به‌ردا نه‌ما.
زۆر ئاسایی، بێ ئه‌وه‌ی ده‌ستیکی بخاته‌ سه‌ر شوینێکی چه‌سته‌ی خۆی
و بێ ئه‌وه‌ی چاو له‌ ئه‌فسه‌ره‌که‌ بترووکی‌، چوو کراسه‌که‌ی له‌ سه‌ر
مێزه‌که‌ دانا. ئه‌وانی تریش یه‌که‌ یه‌که‌ وه‌ک ئه‌ویان کرد. سه‌ر میز و
ده‌وروبه‌ری میزی ئه‌فسه‌ره‌که‌ پر بوو له‌ جلی ژنانه‌. یه‌ک خه‌رمانی
گه‌وره‌. ئه‌فسه‌ره‌که‌ قا قا پێده‌که‌نی و چاوی به‌ هۆله‌که‌دا ده‌گێرا که‌ پر
بوو له‌ کچی پووت.

- یاللا... یاللا... ئییده‌ء!

ده‌ست پێ کرایه‌وه‌: عیشۆکئی هه‌ی شئی وه‌ی شئی... هئ ده‌لآئی وه‌ی
شئی وه‌ی شئی...

به‌ یه‌ک ده‌نگ ده‌سه‌ندرایه‌وه‌ و به‌ یه‌ک ده‌نگ چه‌پله‌ لێ ده‌درا و
ئه‌شکیش به‌رده‌وام داده‌باری. که‌س نه‌یده‌زانی عیشۆکی ئاوازی شاییه
یا هی شین.

ئاو: ئه‌ی بۆ له‌رزت لێ نه‌هات؟!.

قور: فریا نه‌که‌وتم. من له‌گه‌ل زرمه‌ی پێیاندا به‌رز بوومه‌وه‌ و به‌ زه‌به‌ری

چەپلە بە حەوادا چووم و بە كونهكانى ھۆلەكەدا ۋەك مار كشام . ھەر كە
 دەر كە وتم ، بايەكى ھار و شىتى گەرم پايىچى كردم و بەرەو ئەم ناوچەيەى
 ھىنام . ئىدى تۆش لىم بووى بە مووى لوت و تا لىرە بە زەويتدا نەدام
 دەسبەردار نەبووى . من لە كونهكانەو دەرچووم و نازانم دواى من چ
 قەوما ... پەنگە ئىستاش ھەلپەپن ... ويستى بە (خوا بدا) يەك دەرگا
 بە پووى پەيكەرە قورپەكەدا دابخا ، بەلام پەيكەرەكە لەوئى نەمايو . دە
 دوانزە ميژمندال ، كە ھەموويان قورپاوى بوون و ھەر چا و ددانيان خاكى
 نەبوون ، دەوريان لى دابوو و چەپلەيان دەكوتا و ھىندىكيان قورپاويان
 پيدا دەكرد : ھۆۆۆ ھااا ... ھۆۆۆ ھااا ... ھۆۆۆ ھااا ...

كە ئەويش لە بەر بارانى قورپدا بوو پەيكەرەكى خاكىپۆشى قورپىن و لە
 نيوان عەيشۆكى و ھۆۆۆ ھااا دا سەرى لى تىكچوو بوو و نەيدەزانى كاميان
 كاميانە ، بە ناو كۆلانەكان كەوت و منداليش دواى كەوتن :
 ھۆۆۆ ھااا ... زمانحالى ئا و ھات . ھۆۆۆ ھااا ... زمانحالى خاك ھات ...
 ھۆۆۆ ھااا زمانحالى ئەنقال ھات ... ھۆۆۆ ھااا ...

چاوی پشیلہ

سہ عدوون، کوشتہی دہستی باوکیکی نالہ بار و چرنوک و کہلبہی پشیلہ یہ .
به مندالی، له سهر هيچ سزا دهدرا و به گه وره يي له سهر هيچ سزا نادرئ
و به كه يفي خوئ ده لئ و نهمكي ههر كه سئ بكا، پشيله ناسا، له نه نجامدا
نهمكه رامبي پئ ده كا . نه گهرچي ئيستا هه ست ده كا پاوه ند و زنجيري لئ
دامالون، به لام جاروبارئ ههر خه وني ئاجروباجر ده بينئ و به دهم خه ونه وه
ده قيرژيني و هاوسه ره كه ي، به بيسمىلا بيسمىلا و خت خت پشيله بؤر،
ناميزي پيدا ده كا . ئيستا، هه ول دهدا توندترين توله له زورتريه كه س
بكاته وه . ده يه وي توله ي خه تاكانى باوكى له هه موو باوكى بكاته وه . وهك
زوربه ي نه وانه ي كه له بهر ئاگرى توقاندن و نه شكه نجه و نه زانى و نه بوونى
به زه بييدا گه وره بووين، ددانى خواروخين، كورته بنه و فيلبازه، شه پانى
و جنيوفر وشه . له هه موو نه و خه سيستانه شى دامينتر نه وه يه، كه س نازانى
وهك نه و، ده سته چه وره كه ي خوئ به سهر خه لكى تردا بسوئ و كه س
ناتوانى وهك نه و خله له برى بله دانئ . به مندالى ده يزانى چؤن - ههر

نه بئ له ده جاران يهك چار - ئو ئاگره ي كه ده بوو به سر ئودا دابارئ، به سر (فه قئ يا غه نئ) ي برايدا دابارئئ و ئو به تئيه لدان بدا. «شهرت بئ به تئيه لدان دهم!»، زارواه كي باوي ناو خيزانه كه يان بوو و هه موو كه س به هه موو كه سي ده گوت. زارواه كه ش له گه ل خويدا كه وره بوو و له ئه نجامدا، گوړا و بوو به «شهرت بئ به گرتت بده م!».

به لئ، سه عدوون كوشته ي ده ستي باوكيكي ناله باره. هه راوه يناني باوكي به س بوو بؤ ئوه ي ناوكي بكه وي و به خويدا بميزئ. له سر هه موو ئو ئه شكه نجه و ئازارانه وه كه له ده ستي باوكي ده يچه شتن، به ده ست خه ونكي ناشه رعئ ناخوشه وه ده ينالاند، كه زوو زوو ده ييني: داكي به بووكي ده برا. هه ر چاره و بؤ يه كي ده گويزايه وه. چارئ بؤ عه به قه ساب، چارئ بؤ عه له گاوان، چارئ بؤ به قالي سر سوچه كه و چارئ بؤ ماموستاي ميژوو. درهنگ، زور درهنگ له هوي بينيني ئو خه ونه ناله بارانه تيگه يشت و ويژداني هه سايه وه. كاتي سه روه وداي له گه ل كتييدا پهيدا كرد و ئاشناي فرويد بوو، ئه وچا هويكه ي زاني. هويكه ي دوزيه وه: هه زئ ده كرد يه كي له وانه باوكي بوايه... له باوكي خوي بيزار بوو. به دواي باوكيكا ده گه را، هه رچيه ك بئ، ئو باوكي خوي نه بئ. عه زه تي ده خواست باوكي به قالي، هه مالي، فيته ري، سايه قئ پاسئ، پينه چيه ك، چه رچيه ك يا هه رچيه ك بوايه، به لام پوليس نه بوايه. پئي وابوو پوليسي هه كي هوي ئو دلپه قيه يه تي.

كه مره خه سي باوكي ته واو ده بوو، باري سر شاني سه عدوونش سووك ده بوو. هه ر ئيوارئ كه ده يدي باوكي، وا زوو زوو گوپي پر ده كا له ئاو و به سر پانتوله پوليسي هه كيدا، ئه سينا سا ده پر مينئ و دواي ده قئ ده كا و ده يخاته بن نوينه كه يه وه، ئيدي مژده ي ته واو بووني مره خه سي هه كي بوو و پئي گه ش ده بووه وه. بؤ سبه ينيش، هه ستي ده كرد جيهان، له گه ل هه نگاوه كاني باوكيدا به رين و به رينتر ده بيته وه. چه ند له ماله وه دوور ده كه وته وه، نيوه تيره ي جيهاني ئه ميش دريژتر ده بووه وه. باوكي به دولا به

سه‌وزه‌که‌یه‌وه، به هه‌ورازه‌که‌دا هه‌لده‌گه‌پا و ئه‌م له دوايه‌وه ته‌ماشای ده‌کرد. چه‌ند ناله‌بار بوو: پووژه‌وانه پۆلیسییه‌کانی، لاقیان گه‌لێ درێژ ده‌رده‌خستن. قایشه‌ په‌شه‌که‌ی پشته‌ی که‌ خوشی نه‌یده‌زانی چه‌ند جار سه‌ری شکاندووه، لێی ده‌بووه قامچییه‌که‌ی ده‌ستی ئیسرافیل و ئاگری لێ ده‌بووه‌وه. باوکی، له به‌ر چاوی سه‌گیکی دێ بوو و پاوی کۆمۆنیست و قاچاچی و نه‌یارانی ده‌وله‌تی ده‌کرد. ئه‌میش له‌خۆپا هه‌ستی ده‌کرد قاچاچی و کۆمۆنیست و نه‌یاری ده‌وله‌ته‌ بۆیه سزا ده‌دری... هه‌ستی ده‌کرد نه‌یاری هه‌موو ده‌سه‌لاتیکه‌ و ده‌یه‌وی وه‌ک به‌رزه‌ی پایزان، له سه‌رکه‌له‌ و زنجیر په‌ها بێ. باوکی، ئه‌و پاوه‌ی به‌ پارهی‌کی که‌م ده‌کرد و به‌ گوناح و چه‌رامیشی ده‌زانی. گوناحیش، به‌ خۆینه‌وه‌ی چه‌ند ئایه‌تیکێ قورعان پاک ده‌بووه‌وه و ئه‌ویش هه‌ر وای ده‌کرد. دوا‌ی هه‌ر پاویک، چه‌ند سووره‌تیکێ ده‌خۆینه‌وه‌ و گه‌لێ جار خه‌تمه‌شی ده‌کرد. دوا‌ی هه‌موو نوێژیکیش ده‌سته‌ودوعا له‌ خودا ده‌پاوپاوه‌ لێی خوش بێ. ئه‌گه‌ر دلێشی هه‌ر پاک نه‌بوايه‌ته‌وه، ئه‌وا به‌ دلنیا‌یی‌یه‌وه‌ داخی خۆی به‌ سه‌عدوون هه‌لده‌پشت. پێی وا بوو جێی لێدانی باوک، ئاگری دۆزه‌خ نایسووتینێ و ئه‌و لێدانه‌ش هه‌م وه‌ک خۆینه‌دی قورعان خێره‌، هه‌م چا‌که‌یه‌کی‌شه‌ له‌گه‌ڵ سه‌عدوونیدا ده‌کا. ئه‌وجا بگه‌ر و بکوته‌ کویت دیشی! سه‌عدوون، پقی له‌ قورعانی‌ش بوو.

که‌ باوکی به‌ مره‌خه‌سی‌ش ده‌هاته‌وه، نیوه‌تیره‌ی جیهانی سه‌عدوون، له‌گه‌ڵ نزیک‌بوونه‌وه‌ی کاتی هاته‌نه‌وه‌ی و دوا‌ی له‌گه‌ڵ هه‌نگاوه‌کانیدا کورت‌تر و کورت‌تر ده‌بووه‌وه تا وای لێ ده‌هات هه‌چی ئه‌وتۆی نه‌ده‌ما تێیدا بیزوێ. نه‌یده‌زانی چ بلێ و نه‌یده‌زانی چ بکا تا ئاگری باوکی نه‌یسووتینێ و لێدان نه‌خوا. له‌ سه‌ر ئه‌وه‌شه‌وه‌ مندا‌لانی گه‌په‌ک، که‌ به‌ به‌زمی سه‌عدوون و باوکیان ده‌زانی، پێیان به‌ باوکی ده‌گرت: مام مه‌لا مام مه‌لا! سه‌عدوونی کوپت دارتووی مزگه‌وته‌که‌ی سواخ دا! مام مه‌لا مام مه‌لا! سه‌عدوونی کوپت سێ پشیله‌ی گوشت! مام مه‌لا مام مه‌لا! سه‌عدوونی کوپت په‌نجه‌ره‌ی

مه‌کته‌بی شکاند. مام مه‌لا مام مه‌لا! سه‌عدوونی کوپت، له سه‌ر درۆ و بوختان، سئ پۆژ له مه‌کته‌ب ده‌رکرا. مام مه‌لا مام مه‌لا... ئی‌دی مام مه‌لا‌ی پۆلیس ده‌بووه ده‌جال و منداڵه‌ورتکه‌ی شاره‌که‌ی دوو ده‌که‌وتن تا خراپه‌کارییه‌کانی سه‌عدوونی پئ پابگه‌یه‌نن و به‌زمی پاوه‌پشیله‌که‌یان ده‌رچن. ئه‌ویش، یه‌که‌یه‌که‌ ئیفا‌ده‌ی وه‌رده‌گرتن و له‌ ناو که‌له‌ی خۆیدا تۆماری ده‌کردن و سزاکه‌شی ده‌برپیه‌وه. جاروباریش له به‌ر خۆیه‌وه ده‌بی‌ژلاند: مالوکوم ئه‌ولادوکم فیتنه‌تون له‌کوم... مالوکوم ئه‌ولادوکم عه‌دو- ون له‌کوم... لاهه‌وله‌ولا... ئی... ئی... تیگه‌یشتم...

ئو به‌ دۆلابه‌که‌ی ده‌ستی و لاقه‌ درێژه‌کانی و پۆستاله‌ تۆقینه‌ره‌کانیه‌وه ده‌هات و نالچه‌کانی پرۆشکیان ده‌هاویش و ناگر له‌ چاوه‌ گچکه‌کانی ده‌باری، ئه‌میش له‌ که‌له‌ سه‌ره‌ گچکه‌که‌ی خۆیدا به‌ دوا‌ی درۆیه‌ک، یا پیلانی‌کدا ده‌گه‌را (فه‌قئ یا غه‌نی)‌ی برای به‌ تیه‌ل‌دان بدا و خوی ده‌رباز بکا. ده‌یزانی که‌ باوکی دیت‌وه، چاکترین کاریک به‌و ده‌موده‌سته‌ که‌ ده‌بوو بیکات ئه‌وه‌یه، تا ماوه‌ی دو سه‌عاتیک ماله‌وه‌ی بۆ چۆل بکری. دوا‌ی ئو دوو سه‌عاته‌، دوور نه‌بوو غه‌زه‌به‌که‌ی دامرکیت‌وه. خۆ ئه‌گه‌ر مالمیشه‌وه‌ی بۆ چۆل نه‌کا، باوکی فه‌رمانی پئ ده‌کا: برۆ پشیله‌یه‌کم بۆ بگره‌ و بۆم به‌ینه‌!

پینچشه‌مه‌یه‌کی نێرکه‌ی به‌هار، ده‌جالی باوکی به‌ په‌وی منداڵه‌وه‌ که‌ به‌ ده‌وریدا ده‌خولانه‌وه‌ و هه‌والی کرده‌وه‌ ناله‌باره‌کانی سه‌عدوونیان پئ پاده‌گه‌یاند، هاته‌وه‌. پۆستاله‌کانی جیپه‌یان ده‌هات. یه‌کیکیان جیپه‌یه‌کی درێژ و ئه‌وی تریان کورت. نالچه‌کانی پرۆشکیان ده‌هاویش. خوین به‌ری چاوی گرتبوو. گلینه‌ی چاوی، وه‌ک گلینه‌ی چاوی پشیله‌، درێژوکه‌ بوون. ده‌یفیشکاند و ناگر له‌ کونه‌لووتیه‌وه‌ ده‌رده‌چوو. له‌گه‌ڵ هه‌نگاوانانیدا، زه‌وی ده‌له‌رزى و په‌نگ له‌ پووی سه‌عدوونیشدا نه‌ده‌ما. هه‌ر که‌ خوی به‌ حه‌شه‌دا کرد، ته‌ق، دۆلابه‌که‌ی دانا و قایشه‌ په‌شه‌که‌ی پشتی کرده‌وه‌ و دوو سئ قایشی به‌ سه‌ره‌ به‌ره‌زوانه‌که‌ی، هه‌واله‌ی سه‌روگۆیلاکی سه‌عدوون کرد.

خوین به سهریدا فیچقهی کرد و له ده‌رگای هه‌وشه‌وه ده‌رپه‌پی. باوکی له دوایه‌وه نه‌پاندی:

- برۆ پشیل‌یه‌کم بۆ بینه دهی سه‌گه ددانگرا! سه‌عدوونش، به ده‌م گریان‌وه ئاو‌پێکی لێ دایه‌وه: - ئه‌ی بۆ غه‌نی ئه‌و پاندانه‌ی دۆپاندوه که قه‌ول بوو بۆی به‌یانی که‌چی له‌و ناده‌ی؟! هه‌ر له‌ من ده‌ده‌ی. پاندانه‌که‌ی کرده‌ قوما...

باوکی، له‌و باوکانه‌ نه‌بوو که دیاری بۆ منداڵی خۆیان ده‌هێنن. هه‌رگیز، نه‌ غه‌نی زاتی کردوه داوای پاندانی لێ بکا نه‌ ئه‌و به‌یانی داوه بۆی به‌یانی. ئیدی غه‌نی کامه‌ پاندان بدۆپێتی؟
- پاندانی چی هه‌تیو؟

مه‌لا پۆلیس شاره‌زای خه‌سیتی سه‌عدوون بوو. به‌ ئارامی لێی چوه‌ پێشێ و به‌ دوو په‌نجه‌ گوێچکه‌ی گرت و به‌ کاوه‌ خۆ گوتی: «ئه‌و پاندانه‌ی (نه‌) دۆپاندوه که قه‌ول (نه‌) بوو بۆی به‌یانی و (نه‌) یکردۆته‌ قوماڕیش. ده‌ برۆ ده‌ی!». ئه‌وه‌ی گوت و له‌ دلی خۆشیدا گوتی: لێهاتوه‌ و ده‌بێ به‌ شتی! سه‌عدوون، هه‌ر له‌ سه‌ری کۆڵانه‌که‌ هێندێ خۆلی به‌ برینه‌که‌ی سه‌ریه‌وه کرد. ئه‌وجا چوه‌ سه‌ر کانیه‌که‌ و که‌وته‌ شوشتنه‌وه‌ی برینه‌که‌ی و ئه‌و خوینه‌ی که‌ به‌ لامل و پشتیه‌وه‌ داچۆرپابوو. منداڵانیش به‌ ده‌وریدا گرد ببوونه‌وه‌ و پێده‌که‌نین. خوا پێی دابوون.

- چاکی لێدای، ها؟ هێ هێ هێ...

- با بچین پشیل‌یه‌کت بۆ بگرین. هێ هێ هێ...

- به‌ خۆت و باوکت داوی پشیل‌ه‌تان برپیه‌وه‌. هێ هێ هێ...

- به‌ هۆی پاره‌ پشیل‌ه‌ی ئێوه‌وه‌، مشک ته‌راتین ده‌کن. هێ هێ هێ...

- سه‌عدوون سه‌گ نابێ؟! هێ هێ هێ...

رقی له‌ هه‌موویان بوو. ده‌سه‌لاتی هه‌بوایه‌ ده‌یکوشتن. به‌لام ناچار بوو. گوتی: «پشیل‌ه‌ له‌ کوێ هه‌یه‌؟ به‌لام نابێ به‌چکه‌ بێ و ناشیی به‌چکه‌ی هه‌بێ. باوکم ده‌لێ ئه‌وانه‌ گوناخن.» ئه‌وه‌ی به‌ ده‌م گریان‌وه‌ گوت.

- باوكت پشيله بالدار ، دهوئ. هي هي هي...
 - خوت حەز لە پشيله تۆپيو دەكەيت. هي هي هي...
 - يەك پشيله پوو ناكاته گەرەكەتان. هي هي هي...
 - لە خوت و باوكت تۆقيون. هي هي هي...
 - ئەمپۆ سبەي، شار لە دەست مشك چۆل دەكرئ. هي هي هي...
 مندالەكان، دوو دوو و سئ سئ، بە نيازى پاوه پشيله، بە ناوشاردا بلأوهيان
 لئ كرد. هەموو شارەزاي ئەو كارە ببوون و زوو زوو ئەو پياوھتییەيان لەگەڵ
 سەعدووندا دەکرد و پشيلهيان بۆ پاو دەکرد. دەشیانزانى لە هەر گەرەكێكدا
 پاوه پشيله بکرا، ئیدی ئەو گەرەكە تا ماوھى چەند حەفتە يەك پشيله
 پوويان تئ نەدەکرد. دواى ئەو چەند حەفتە يە، يەكە يەكە پشيلهكان،
 بە سڵاوه پەيدا دەبوونەوه و هەر كەسێکیان دەدى، بە تايبەتیی مندال،
 بە پەلە خۆيان دەریاز دەکرد و هەڵدەهاتن و خۆيان دەگەيانده نزیكترين
 دیوار یا سەربان. لەبەر ئەوھى دەمى بوو مندالان فێرى ئەو بەزمە ببوون،
 كەرسەي پاویشیان هەبوو: دارى درێژى سەر بە قولاب، گونییە، دەسكیش
 و پەت. دوو سەعاتى نەبرد، بەردەم مالهەكەي مەلا پۆلیس بوو كەرنەفالى
 مندال و پشيله. مەلا پۆلیس يەك پشيله دەویست، ئەوان شەشیان
 هێنابوو. پشيله مالییهكان بە دەستیانەوه بوون و بێخواهەنەكانیش لە
 گونییە نرابوون و دەمى گونییەكانیان لئ داخرابوون. مەرەپ و میاوه میاو
 و فیشكەي پشيله، تێكەلاوى پێكەنینى بێتامى مندالەكان دەبوون و
 زوو پەرزوو و گریانى سەعدوونش ببوونە (سوولات)ى تێپێكى مۆسیقای
 كێوى. كە باوكى بە دارێكەوه دەرگاگەي كردهوه، سەعدوون هەستی كرد
 دلئ هەلكەندرا و ئیستا نا نەختێكى تر لە قورگییهوه دیتە دەرئ. ناو
 دەمى تامى خوێنى دەدا. گریانەكەي زیادى كرد و بوو بە زوو پەرزوو.
 - سەوتى داين! هي هي هي...
 - ئەمپۆ باوكى پىلى تازەي بۆ هێناوه! هي هي هي...
 مندالەكان پێدەكەنین. يەكئ لیكى بە دەمدا دەهاتە خوارئ و يەكئ چلمى

هه‌لده‌لووشی و لووتی به سه‌رقۆلی کراسه‌که‌ی ده‌سپری. هه‌مووشیان، به نیچیر و که‌ره‌سه‌ی پاوه‌ پشيله و یه‌ک دوو‌ گونیه‌ی به‌تاله‌وه، چاوه‌پوانی ئەشکه‌نجه‌دانی سه‌عدوون بوون.

باوکی به‌ره‌و منداله‌کان چوو و گونیه‌ پشيله‌یه‌کی له‌ یه‌کێ له‌ منداله‌کان وه‌رگرت و شیرپاندی: چه‌ندی تێدایه‌؟ منداله‌که، به‌ ده‌م نه‌رمه‌ پێکه‌نینیکه‌وه‌ گوتی: یه‌ک پشيله‌ نێره‌ی زل. ئەویش داره‌که‌ی پاوه‌شاند و فه‌رمانی دا: «زۆر باشه‌! بپۆن ده‌ی بپۆن! له‌م ناوه‌ نه‌مێنن ها! دوور نه‌که‌ونه‌وه، قانون ده‌تانگرێ!» به‌ ده‌سته‌که‌ی تری، ده‌ستی سه‌عدوونی گرت و به‌ زیپه‌زێر به‌ره‌و ناو‌حه‌شه‌که‌ رایمالي. که‌ ده‌رگا‌که‌ی داخست، هه‌ر ئەوه‌نده‌ی بلیتی یه‌ک و دوو، سه‌عدوونی لوولدایه‌ ناو‌ گونیه‌که‌وه‌ و ده‌می داخست. ئەوجا داره‌که‌ی هه‌لگرت و که‌وته‌ لێدانی سه‌عدوون و پشيله‌که‌. سه‌عدوون پیتی خۆش بوو پشيله‌که‌ خۆی مات بکات. پیتی خۆش بوو به‌ جه‌سته‌ی خۆی وا‌ په‌نای لێ بکا که‌ داری به‌ر نه‌که‌وێ. به‌لام پشيله‌که‌، ده‌یمپرانده‌وه‌ و ده‌یمیواند و هه‌ر ئەوه‌ نوبوو‌ بێته‌ زمان. فیشکوهۆپ و مپه‌مپی پشيله‌که‌ تیکه‌لی هاواری سه‌عدوون ده‌بوون و مه‌لا پۆلیسیش هه‌ر لێی ده‌دان و ده‌یشپراند: مالوکوم... ئەمه‌یه‌ک، ئەولادوکوم... ئەمه‌ دوو. عه‌دو- ون... ئەمه‌ سی. له‌کوم... ئەمه‌ چوار. مالوکوم... ئەمه‌ پێنج. ئەولادوکم... ئەمه‌ شه‌ش. زینه‌تون... ئەمه‌ هه‌وت. له‌کوم... ئەمه‌ هه‌شت...

ده‌نگی مه‌لا پۆلیس و هه‌را و به‌زمی سه‌عدوون و پشيله‌که‌ هه‌موو دراوسێکانیان ئاگادار کردنه‌وه‌ و به‌ ژن و پیاو و منداله‌وه‌ به‌ سه‌ریاندا دابارین و له‌ به‌ر خۆیان‌وه‌ ده‌یانگوت: «دیشان به‌زمه‌که‌یه‌!» هه‌رچۆنی بوو، مه‌لا پۆلیسیان له‌ گونیه‌که‌ دوور خسته‌وه‌. له‌ ماوه‌ی ده‌سته‌ه‌لگرته‌ی مه‌لادا له‌ لێدان، سه‌عدوون پوانیه‌ چاوی پشيله‌که‌. ئاگره‌ی چاوی درێژۆکه‌ و مه‌يله‌و سوور بوون. سپینه‌شیان زه‌رد بوو. هه‌ستی ده‌کرد پشيله‌که‌ لێی ده‌پارێته‌وه‌. خه‌لکه‌که‌، به‌ کاوه‌خۆ و به‌ سه‌له‌وه‌، ده‌می گونیه‌که‌یان کرده‌وه‌. پشيله‌یه‌کی زلی بۆر، به‌ر له‌وه‌ی ده‌رپه‌پێ، ماوه‌ی یه‌ک یا دوو

چرکه له دهوروبه څو خوی پوانی. ئه وچا دهرپه پری و به چاوتروکانیک گه یشته سهریانه که و له وټوه، ئاوپکی له حه شاماته که ی ناو حه وشه که دایه وه. ئه وچا به قه له مباریک، چوه سهریانیک تر و له چاوان ون بوو. سه عدوونش، که هه موو سه روگوئ و ده ستولی خه لتانی خوین بوون و به زه بری که لبه و چرپتوکی پشيله که پری پری بیوون و هه موو سه روگوئی به دار گری گری بیوو، سه ری له گونیبه که وه دهره یتا و به دوو چاوی ترساو و ددانی گری وه که لبه ی پشيله وه، یه که یه که پوانیبه ئه وانه ی دهوروبه څو خوی و مته قی لټوه نه هات. ته ماشای ئه و حه شاماته ی دهوری خوی ده کرد که له چنگی پشيله و پولیس پزگاریان کردبوو، دهروونیشی پر ده بوو له بق و شهرم و دلی شیشپه ست ده بوو له حه زی توله سندنه وه له پشيله و پولیس و باوکی و له هه موو بابته باوک و ده سلات و پزگارکه ر و کوته که ده ستیک... له هه موو که سیک... له خوشی... خه لکه که ش، لیکرا ده مان و ته ماشای ئه ویان ده کرد. ژنه کان به چپه ده یانگوت: «ووی بیسمیلا! ئه وه چاوی بۆ وان؟ ده تو سه یری په شینه ی چاوی بکه!». ئه وی تر ده یگوت: «ناگه ری چاوی دریژه!». میړمندالیکیش که به لای دایکیبه وه ویستابوو، هه لیدای: له که ل پشيله که دا، چاویان گوریونه ته وه! سه عدوون، کوشته ی ده ستی پشيله و باوکیکی پولیس و پولیسیه! سه عدوون دوو چاری شیرۆفرینیا هاتوه: له لایه که وه له پشيله ده ترسن و له لایه کی تره وه به گژ پلنگدا ده چن. له لایه که وه له پولیس توقیه وه و له لایه کی تره وه پولیسانه خه بهر ده دا. لئی بیوون، کوشته ی ده ستی باوکیکی ناله بار و چرپتوک و که لبه ی پشيله یه و پولیس و پشيله سیفه تی هه لکه وتوه. ئه ویک له نیوان مالکی پولیسخانه و قوتاخانه ی کی ئینزیباخانه و گونیبه پشيله دا هاتبی و چوبی و چ دهره تانی تری نه بووبی، هه ر وا ده بی، وا!.

دووهم شهوی مالین*

که خور ناوا بوو و نورهی مانگ هات تیشکی خوی په خش بکا و گزپستانه که زیوباران بکا، مالین له گزپه که یوه هاته دهری. بای بالی دا و به کاوه خو کفنه که ی به خویوه پیچا. له ناوکی به ره و خواری داپوشی و لامل و سینگ مه مکی له گهل تیشکی مانگدا که وتنه چاوپرکئ و ده تگوت مانگیش تیشکی نه و ده داته وه. به ناز و عیشوه وه به سر کتله خواروخیچ و گزپه بی نازه کان و (الفاتحه) دا هه نگاوی دهنه و له نجهی ده کرد. خوی با ده دا و جاروباری قریوهی پیکه نینی تیکه لاری داوه زیوپنه کانی مانگ ده بوو. ده سستیکی به که مریوه بوو و چمکیکی کفنه بلورینه که ی پی گرتبوو، که له بهر مانگه شه و دا زیوپنیکی نامال شین خوی دهنواند، ده سته که ی تری به قزیدا ده هینا و قره خاو و زهره و دریژه که ی به پشتدا، به ره و باریکایی پستی ده شکنده وه.

- ته ماشای نه و شوخه بکه! شاجوانی گزپستانه که مانه. ته ماشای عیشوه و له نجه و نازی بکه. چه ندین سالی دنیا و هزاران سالی قه یامه ته لیره م و جوانی واپووی له م گزپستانه نه کردوه. چه ند م راق بوو شوخیکی

ئاوھا بېتە ئېرە و بېتە سەرخېل و گەورەمان. بېتە پېشەنگى نېر و مى و گەورە و گچكەمان. ئوخەى ئاواتەكەم ھاتە دى. ئو ئەختەرە سەرخېشكەنى خۆمان گەورەبى لى نايى. ئەوھى كە ئەمەى گوت ژنىكى داپزاو بوو. كرم لە زارى ھەلدەوهرىن، جەستەى پزىبوو، لېرە و لەوئى لوولاقى بە دەرەوہ بوو. بزەى دەكرد و كرمى سېى لە زارى دەوهرىن و بەردەبوونەوہ بەر پىتى و بەو ناوہدا پەرت دەبوون. كفنەكەى، ببوہ چنگى داوى پزىو و لە ناو دەستىدا ھەلىگرتبوو.

ژنە پزىوہكە لە سەر قسەى خۆى پۆشت:

- گوئت لە قريوہى پېكەنېنتى؟. ھەر دەلېتى زرينگەى زەنگولەى مىلى شەكەرانە. لەنجەولارى مراويناىانە و پەوتى جانووى ھەيە. سەيرى چۆن مانگەشەو شەق دەكا!... سەيرى چەند جوانە! دەك ھەزارى وەك من بە بەلاگەردانى بى!

ژنە پزىوہكە ھەر قسەى دەكرد و كرم لە زارى ھەلدەوهرىن. كرمى ورد و درشت، لېرە و لەوئى جەستەيەوہ سەريان دەرەھىتا و بەردەبوونەوہ. ئەوہشى گوئى بۆ قسەكانى دەگرت، ژنىكى خەكەلە بوو. كونيكى خەپى بە قەدەر بنەپيالەيكە لە نيوان ھەردوو مەكيدا بوو. لای بارىكايى پىشتى ھەلتەكابوو. گوئى دەگرت و بە كاوہ خۆ دەستى بە برىنەكەى سەر سىنگيدا دەھىتا. برىنەكەى، ھىشتا كەمى خويىنى لە بەر دەپۆشت و پېچكەيەكى بەرەو خوارى پېكەھىتابوو. گوئى لە ژنە پزىوہكە دەگرت و ھىچى نەدەگوت. مالىن گەيشتە لايان:

- شەو باش!

- شەوت باش جوانى جوانان. شەوت باش گەورە و نازدارى گۆرستانەكەمان. خېر و خۆشيت لەگەل خۆتدا بۆ ھىتاين. ئەمشەوت لە دويشەوت خۆشتر و سەبىنيت لەمشەوت خۆشتر. گەورەبى ھەر لە خۆت دى. ئىمەى سەگى بەر قابى ئەم و ئەو، ئىدى لە بەر گۆرى تۆ وەرەكەوين.

ژنە پزىوہكە ئەوانەى دەگوت و بە لىشاو كرم لە زارى ھەلدەوهرىن. لەگەل ھەر وشەيكدا، دەيان و سەدان كرم بەردەبوونەوہ و بەو ناوہدا پەرت

دەبوون و بەرەو گۆرپەکانی تر دەکشان.

- شەوت باش خانمی جوان.

ئەمە وەلامی ئەو ژنە بوو کە کونڤ کەوتیبوو نێوان هەردوو مەمکی. ئەوەی گوت و بە کاوەخۆ دەستی بە برینەکیدایە. ئەمەش دەستی خۆی کرد، کرمیکی سەپی بە نوکی پەنجەیهووە بوو. هاواری لێ هەستا: - ئەمە چیه؟. ئەمە یەكەم جارە کرم هەبێ!

مالین بە بزەیهکی مەغزادارەو لێی پوانی. ئەوجا تەماشایەکی ژنە پزێووەکی کرد و پرسى:

- ئەو بۆ وا پزێویت؟.

- گەر و سەرورە گۆرستانە کەمان! لە جیهانی زەندوویدا ناوی قاچاغ و نەینیم ئاشکرا دەکردن. ئێستا هەر ناویک لەو ناوانە، بۆتە هەزاران کرمی نێر و مێ. لە شەم خستبێتە خەمتی هەر غەوارەیک، هەر دڵۆپە شەهوەتییە بۆتە هەزاران کرم. کرم لێی داوم. نە لە ژیاندا بە بێ کرم هەڵمەدەکرد نە لێرە هەڵدەکەم. من لەزەت لەم کرمانە دەبینم. بە بێ کرم هەڵناکەم.

مالین قریووەی پێکەنینی بەرز بوووە. بە نیازی پۆشتن پشستی تێکردن و دوو هەنگاوی نا. کتوپر، وەک ئەوەی شتیکی بیر کەوتبێتەو، لە جیبی خۆیدا وێستا و ئاوری دایەو. پرسى:

- ئەڕێ ئەو دوو شەو لێرەم و چ پیاووم بەر چاوەکەوتن. ئێرەش وەک قوتابخانەی زیندوووەکان نێر بە جیان و مێ بە جیا؟.

- نا خانم. تا لە ژیاندا بووین، ژن بە پۆژ دەردەکەوتن و پیاو بە شەو. ناخە شەو قەلایان بوو. لێرەش، شەو قەلای ئێمەیه. ئەوان بە پۆژ دەردەکەون ئێمەش بە شەو.

- ئەدی قەت یەكتر نابینن؟.

- بە. کە ئیواران دێنە دەرێ، ئەوان لە گەرپانەویدا دەبینن. لاقیان شۆپ دەکەنەو ناو گۆرپەکانیان و سەرنجێکمان دەدەن. بە یانیاویش کە ئێمە لاقمان شۆپ دەکەینەو ناو گۆرپی خۆمان، ئەوان سەر دەردێنن و سەرنجمان دەدەن. هەر ئەوەندە. پۆژی دوو جار. پۆژی ئێرە بۆ من سالتە... سالتی دوو جار.

مالین له بهرده می خۆی پاما و به دهم سهرپاوه شانده وه بزه یه کی کرد.
- خانم چۆن بوو ریئت که وته ئیره؟. ئه دی چۆن بوو یته فرمانپه وای
گۆرستانه که مان؟.

- دویئن شهو شیرزاد منی هینایه ئیره و ناوی لئ نام شازاده ی جوانان و
نازداری نازداران. ئه و منی کرده گهره تان، چونکه هه م ژنم و هه م جوانم و
هه م ناکوردم و هه م ناموسولمان. ئه وانه مهرجی گهره یی ئه م گۆرستانه ن
و هه ر من به ته نئ ئه و مهرجانه م تیدا هه ن. تیگه یشتی؟.

مالین، بئ ئه وه ی چاره پوانی وه لآمی پرسپاره که ی خۆی بئ، وه رچه رخوا و به
ده م له نه وه پۆیشت. ده پۆیشت و تیشکی هه لپژاوی مانگی شه ق ده کرد و
داوه زیویه کانی مانگ، خویان به داوه زپینه کانی پرچییه وه ده ئالاند. هینشتا
زۆر نه پۆیشتبوو، کیژتیکی مندالکاری باریکه له ی دی، که پوهو مانگ له سه ر
چنچکان دانیشتبوو. له بهرده می خۆی ورد ده بووه وه و چاوی ده گپرا.
- ئه وه خه ریکی چیت کیژی جوان؟.

- ده بئ خه ریکی چی بم! نابینی ملوانکه که م پساوه ته وه و به دوا ی
موروه کانیدا ده گه پیم؟. جووتی کوژه که ی دیار نین. له دوینتوه بۆیان
ده گه پیم.

- کچی جوان، له که یه وه لی رهیت وا سپوسا غیت؟.

- دویئن، دویئن هاتم. دویئن له ئاته شکه ده یان ده رهینام. شپوشپۆیک
گوتی: «تۆ سه بییه ی منیت». وای گوت و ده ستی بۆ سینگم هینا. منیش
ده ستیم گه ست و پر به ده مم پچپیم. ئه ویش شیرکه ی به ملمدا هینا
و ملوانکه که ی پچراندیم. ئه وه تا له وساو خه ریکم ئه و دوو کوژه که یه ش
بدۆزموه ئه وسا بیانهو نموه.

- بۆتیا ن بدۆزموه کچی جوان؟.

کیژه که سه ری هه لپری. به سه رسوپمانه وه له مالینی پوانی و ورده ورده
هه ستایه سه ر پئ. به سه ریدا قیزاندی: - ئه وه تۆ کوژه که کانمت دزیون؟.
ئه وه تان له جیی چاوی خۆت داناون. بینه کوژه که کانم ویده وه ده له
سه گ!.

- كورژهكەى تۆ نىن. چاوم بۆ خۇيان شىنن. بۆتيان بدۆزمەو؟
كىژەكە بە دوودلىيەو، جارئ لە بەر پىتى خۆى ورد دەبوو، جارئ لە
چاوى مالىنى دەپوانى. بە كاوه خۆ گوتى: - نەخىر مەياندۆزەو. ئەگەر
ئەوانەى چاللى چاوت ھەو نەبن، دەتەوئى بياندۆزىتەو و بۆ خۆتيان بىبەى.
نەبخۆى تالە! بە ھەرچى پىر و موغان ھەيە بزانم ئەوانەى جىئى چاوت
ھەون، دەرياندەھىتم.

- كىژى جوان! من بە ھەرمانى شىرزاد، خاوەنى خۆت و ملوانگەكەتم.
- ھەددت چىيە؟

مالين پىكەنى. بە دەم پىكەنىن و پۆيشتنەو گوتى:
- من دەچمە پەناى ئەو گۆرە مەرمەپىيە و لە ناو تىشكى مانگدا مەلە
دەكەم. ئەگەر يارمەتيت لىم ويست، بىن بە دوامدا.

- نامەوئى. چ يارمەتى تۆم ناوئى. ئىستا ئەختەر دىت و يارمەتيم دەدا.
مالين بە دەم لەنجەو پۆيشت. دەپۆيشت و سمتى بەرز و نەوى دەبوون.
ژنىكى جوانكىلەى بالابەرزى تووش بوو. ناوچەوانى پىكدادابوو. بە خىترايى
تىشكى مانگى شەق دەکرد. مالين پىشى پىن گرت:
- ژنە نازدارەكە بۆ كوئى وا بە پەلە؟

- ھەقت چىيە؟ بىستم ھاتووتە ئىرە و كراوتە گەورەى گۆرستانەكە. نە
ھەقى ھاتنت ھەيە نە گەورەيى.

- بۆ ژنە نازدارەكە؟ خۆ ئىو مۆواننەوازن.

- نە نازدارم نە مۆواننەوازن. بە دەستى تۆو مەندووى ھەردو دنياىم.
- تۆ كىيى وا ئاوا قسان دەكەى؟

- ئەختەر. ئەو ئەختەرەى بە ھەرمانى باوكت كوژا.

- ئەختەر؟ ئەختەر خەتەرە. بەلام ئەختەر خۆت مەشئۆينە. نە من لە خۆرا
ھاتروم و بوومەتە پىشەواتان نە باوكم. چاوساغىك منى لىرە دامەزراندووە
و باپىرى ئەو چاوساغەش باوكمى ھىنايە ئىرە و دايمەزراند. ئىو خۆتان
دەمانھىنن، خۆتان.

مالين ئەختەرى جىھىشت. بە دەم قريووى پىكەنىنەو پۆيشت. ئەختەريش

له دواوه به پښتو سهری ده کړد. مالین گه یشته گۆږه گوره مه پم پیه که. کفنه که ی له خوی کرده وه و به درېزایی گۆږه که پایخت و به کاوه خو له سهری پال که وت. هشتا به ته وای جی خوی خوش نه کړد بو، ده ستيکی گهرم و په نجه نه ستور مه چه کی گرت. له گه ل گرتنیدا ده نگیکی گر له گۆږه که وه هات:

- مالینه جاسوس نه وه لیره چ ده که ی؟

مالین به دم قاقای پیکه نینه وه کوتی:

- یاشیخ! شیرزاد منی نار دووه. نه و منی به گوره تان داناوه. دهستم به رده یاشیخ. لیره گه وره و له وې په یکه رم بو ده تاشن. ناووم ده نین «دایکی کورد». یاشیخ ده لین په یکه ره که ی توش لاده به و په یکه ری نه فسه ریکی دواوی نه و خوارانه له جی داده نین. په یکه ری شاعیریکی سهرزی خوتان لاده به و هی سده دی لیلی له جیدا داده نین، یاشیخ! نه و ده ش خه تای منه یاشیخ؟. چاوساگی زندووه کان بریار دده کی گوره ی نیره بی و په یکه رم بو کی بگری. دهستم به رده یاشیخ!.

- نا مالینه جاسوس. گوره ی ژبانی گۆږستان نه ختاره. نه و گوره ی پیاوه کانیسه. با په یکه ریشی نه بی، نه و گوره ی زندووه کانیسه.

- مه چه کم به رده یاشیخ. چو به بی فقیانه مه چه کم ده گریته؟. چما نازانی من هم ژن هم غه یره دین؟.

مالین نه و هی کوت و پیکه نی. له گه ل پیکه نینه که یدا مه مکه کانی ده له رانه وه. نه و جا له سهری پوی:

- بوخوت له ناو میلله تیکی دواکه وتودا به کونه په رست ناوده بری. که دواکه وتوو به کونه په رست ناوت به رن ده بی چی بیت؟!. من دوستم گه ل نژد و زور به هیژن. داروده سته ی توش، یه ک منه ل پیراغان به سه. من پشتم قایمه یاشیخ. مه چه کم به رده یاشیخ. به رده با موویه ک بو شیرزاد هه لنه کور ورتیم. نه و بی، به له شکریک ناسکه کچه وه دیت و له گورت ده ردین. هه لنه به یه کی داپزاو له جیه که تدا ده شارپته وه. گه میانییه کی گیل له جیتدا سرنوگوم ده کا، تا من به که یفی خو، خو به تیشکی مانگ

بشۆم و بېزار نه کړيم. پووخان له دواى پووخانى تۆ، بۆ من سهرکه وتن له دواى سهرکه وتنه ياشيخ. بهرمده با باوکمت بۆ بانگ نه کهم. باوکم پيتان فيره ياشيخ.

- باوکت؟ چما تۆ باوکى خۆت دهناسيت ماليه جاسوس؟.

مالين به دهم قريوهى پيکه نينه وه گوتى:

- چما مېجر نانسيت؟. بيرت چۆته وه ياشيخ؟. ئيستا من گه وره تانم، من. بۆ ئوهى ژنان فير نه بن خورى زيږين له سهر شان و ناوچه وانيان دانين، فيريان ده کهم عهلقه به ناوکیانه وه بکه. ئاوها، له لاره وهک باوکم خزمهتى زمانه کهشتان ده کهم. وشهى لى زياد ده کهم.

- وشهى چى؟.

- ناوکه وانه، برؤوانه، بهر وانه، ...

- ئى؟.

- نهرم بووى ياشيخ؟. برؤيان کون ده کهن و عهلقهى پتوه ده کهن. به ينى خۆمان بى، ئهلقه نيشانهى نه برانه وهيه ... کؤيلايهتى بى برانه وه. که ئهلقه به هموو جيانه وه ده کهن، ده بنه ئهلقه له گوئى، ئهلقه له لووت، ئهلقه له بهر و ئهلقه له همووشت. ئهلقه کان ده بنه زنجير و ئيدى به ويستى خۆم ده يانهينم و ده يانبه م. نا، به ويستى خۆيان ده بنه کؤيله م. مه چه کم به رده ياشيخ. سبه ينى مانگ ده بيته چواره شه وه. له ئيستاوه جيى ددانم ده خورئى. سبه ينى ده بمه درا کولآ و گؤرستانه که چؤپر ده کهم.

- نا، مالين لىت نابمه وه. تا خۆر لىت نه دا به رت ناده م. تۆ برگهى خۆر ناگرى. له گه ل گزنكى خۆردا له ناو ده چيت. ئاشکرا ده بيت و گؤرستانه بهر ده کرى مالين. ئه وجا ئه ختەر ده بيته وه پيشهنگى ژنانى گؤرستانه که.

- دهستم به رده ياشيخ، خهريکه به يان ده دا.

- با به يان بدا. چاوه پوانم خۆر لىت بدا. چاوه پوانى خۆرم خۆر.

- بهرمده ياشيخ. خوريش هه لى هه ر ده مينم. که خۆر هه لى و هه ر ليره بم، کورپه کانى خۆت دىن و جووتى بالى په شى زه به لآحى شه مشه مه کويره له ديار سهرم راده گرڼ و له خۆرم ده شارنه وه.

- تیشکی خۆر، بالی شه مشه مه کویره ده سمی و ده تکاته چنگی خۆله مییش.
- له هه موو جیههک ده یسمی، به لام لییره قهت نایسمی، قهت.
- با، ده یسمی. لیئاگه پیین لییره ش که له گامان بیت.
- نایسمی.
- با، ده یسمی. سبه یینیش نه یسمی دوسبه ی ده یسمی.
- به رمه ده یاسیخ. با داوه موویهک بو باوکم و شیرزاد هه لئه کوپووزینم. دین و دنیا تیده گه یه نن: شیخ به بی فه قیانه مه چه کی ژنیکی غه یره دینی گرتووه.
- ئه و جا ده تکه نه شیخیکی بی ده سنوژ و گلاو. ئیدی مه نه جه له یاپراغیشت فت یاسیخ.
- لیت نابمه وه مالین. لیئاگه پیم یهک دلۆپه خوینی تر بمژیت. لیت نابمه وه.
- شیخ مه چه کی مالینی به رنه ده دا. خۆر خه ریک بوو گزنگ بدا و شیوه ی مالین ورده ورده ده گورا. لۆچ ده که وته پوخساری. درز و تلۆق ده که وته پیستی جه سته ی. له پیگه نین که وت و هیواش هیواش ده په شوکا. ده و روبه ری گۆرستانه که ش پر ببوو له حه شامات. جوتی بالی رهش و زه به لآح به ناو حه شاماته که دا ئه م ده ست و ئه و ده ستیان ده کرد. خه لکه که هاواریان ده کرد. ده سته یهک ده یانگوت:
- ده بی داپۆشری و بو سه رگه و ره ییمان بمینی.
- ده سته یهکی تر هاواریان ده کرد:
- نابی داپۆشری. با خۆر لیتی بدا و پسوا بی. با له کۆلمان بیته وه.
- ده بی...
- نابی...
- ده بی...
- نابی...

* به نامی ئه م چیرۆکه، چیرۆکی (شیرزاد حه سه ن) ی چیرۆک نووسه . کات و شوێن هه مان کات و شوێنی چیرۆکه کی ئه و: (شه ر و گۆرستان).

پانتۆلی جینس

هەردوو دەستی لە تەختە یەکی کەمێ کەوانەیی گیر کردبوون و بە کاوێخۆ لاقی دەبزواندن. وەها دەستی لێ گیر کردبوو، وەک ئەوێ جگەرگۆشەیی بێ. شەپۆلەکان دەهاتن و بە سەر سەر یەوێ دەنیشتنەوێ و ئەویش، تەختە کەوانەییەکی بەر نەدەدا. شەپۆلەکان یەک بە دوای یەکدا و بە نۆرە دەهاتن. چنگی لە تەختە کە بەرنەدەدا. نوێم دەبوو و دەر دەکەوتەوێ. بێ ئەوێ پێوێ دیار بێ بزەیی دەکرد: «کێ لە پۆژێکی وادا ئەمێ دەست دەکەوێ؟ چەندین کەس پەلاماریان دا و ئەم لەوێ دەفران ئەویش لەم! لە ئەنجامدا، بۆ من مایەوێ. بە دوو باسکە مەلە پێی گەیشتم. تەواو! نە کەس ماوێ لێم بفرێت نە شەپۆل لە دەستی دەر دێت. من و ئەم تەختە یە هاوێلی یەکی. ئەو برۆ، منیش دەپۆم! چارەنووسمان بە یەکەوێ گرتێ دراوێ. ئەو نوێم بێ منیش نوێم دەبم. چ قودرەتێک ئەمێ گەیانە دەستی من؟ لە ساتی مان و نەماندا کەس ناپەرێتە سەر کەس. هەر کەسە و دەلێ پۆچی خۆم! منیش دەستم لێی گیر بوو و گوتم: پۆچی خۆم!»

شەپۆلئىكى سەر بە كەف بە سەرىدا شۆپ بووۋە. نەيدەزانى ئەو
 چەندەم جار بوو شەپۆلى وا پەلامارى بىدا. شەپۆلەكە، ويىستى تەختە
 كەوانەيىكەى لە دەست بفرېتتى. ئەو جارەش نەيەشت. توند توند
 گرتبوى و بەرى نەدەدا. خەرىك بوو پەنجەكانى ماندوو دەبوون و
 تەختەكەش وەك ئەوەى لە ھەلپەى دەربازبووندا بى، بەتېنتر خۆى
 رادەپسكاند. تەختەكە ھاوكارى شەپۆلەكانى دەكرد. لە ئەنجامدا، ھەر
 جارە و بە دەستىكى دەيگرت تا ئەوى دى پشوو بىدا. بەلام ماندووبوونى
 تاكە دەستەكە لە دوو بەرابەر زياتر دەبوو. ئەو، ھەولى دا بىخاتە
 بن بالى. شەپۆلئىكى گەورە ھات و چمكىكى بە سەرىدا دا و تەختە
 كەوانەيىكە لە دەستى پەرى. ھەولى دا بىگريتەو، بەلام شەپۆلەكە،
 بە يەك قەلەمباز دورى خستەو. لايە سىپىيەكەى لىو دەيار بوو و
 بستى نىزىك دەبووۋە و دە بست دور دەكەوتەو. چاوى تى بپىبوو
 و بە كاوەخۆ مەلەى دەكرد. ھەولى دەدا ماندوو نەبى و دەستىشى لە
 تەختەكە گىر بېتەو... چاوى ھەر بە دواى تەختە كەوانەيىكەو بوو
 تا لە نىوان شەپۆلەكاندا لىتى بىز بوو.

«من لە كوئى و تو لە كوئى ئەى زەرياي بى سنوور؟ تو بۆ گەرميان
 ھاتىتە لاي من يا من ھاتم؟ چۆن و بەچى گەيشتتە دەفەرى من؟ يا
 من چۆن گەيشتمە ناو سنوورى تۆقېنەرى تۆ؟ چۆن ھاتم و بە چى
 ھاتم؟ ئەو تەختە كەوانەيىت بۆ چى بوو وا لىت فېراندەم؟ من دەمويست
 پىي دەرباز بىم. ئەدى تۆ بۆ چىت بوو؟ كەمت تەختە ھەيە؟ ھەر ئىستا
 بەلەمىكى وات لووشدا ھەزاران تەختەى وەك ئەوەى پىو بوون، كەچى
 چاووت ھەر لەمەيان بوو و واژت نەھىنا تا لىت فېراندەم! چۆن زەريا بەو
 ھەموو سامانەو كە ھەيەتى، ئاوا چاوتۆك دەبى؟»

بىابانئىكى ساردوسرى ئاوا! شەپۆلە ورد و درشتە سەر بە كەفەكان، جىي
 پىچكە خوشترخۆرەكانيان گرتبۆو. ئەوان خۆل و تۆزيان لى نىشتبوون
 و ئەمانە كەف! لە بىابان لم و لە زەريا ئاوا! لە بىابان گەرمای سووتىنەر

و له زهريادا سهرمای نئیسکته زین. لهوئ گورگ، لیږه قرش و نه ههنگ. لهوئ عارب، لیږه قاچاخچی. لهوئ گورپی به کومه ل و لیږه کومه لی بئ گورپ. لیږه ته قهقهه قی به له می شپوشه ق، لهوئ هارپه و جبره جبرپی ده می شوئل. لیږه: فریام که ون خنکام، لهوئ: فریای که ون بیکوژن... نه هیلن ده رچئ! لیږه ئاو ته ختات له ده ست ده رفینئ و لهوئ مینت پیوه ده لکینن!

«من له کوئ و تو له کوئ ئه ی زه ریای بئ سنوور؟ من هاتمه ژوانی تو یا تو هاتیت؟ خواجه وهک مه شکه پفم بده! له م ساته وه خته دا زگم با ناکا. له بیابان، زگم ببوو به مه شکه ی پفدراو. هیتده م با کردبوو، چوارپه لم ببوون به چوارپه لی کیسه ل. ئیستا که پتویستیم به باکردنه، با ناکه م. وهک شه شپه لی جو لاییکه ره چوارپه لم درژن. چوارپه لم بوونه ته سه و ل بؤ جه سته م به لام هیواش هیواش به ره و سپروون ده چن. ئه ی خواجه کوته ره یهک، بنه داریک یا ته په دووریک! خواجه دوورگه یهک هر جی هه ردوو ده ستمی لی ببیته وه. توخوا شه پوله کان! بینه سه هوئل و په ق بن تا خوم له سه رتان بگره وه! شه پوله کان! لیمگه پښ سوار ی کو لتان بم و بمبه ن... به ره و که نار، هر که ناریک... که نار ی یوان... که نار ی تورک یا که نار ی گورگ. خه ریکم سپ ده بم. نا، هیچی لی نییه، ته نها بیابانیکی ئاوه و ته راویله کی خه یاله. بیابانی ئاو، تا چاو بر ده کا ده کشئ. لیږه وه تا ئه و شه پوله زله ی که ئیستا نیشته وه چه ند هه نگاوه... هه نگاوی چی؟ به باسکه مه له چه ند باسکه؟ پتوانه ی هه ردوو بیابان، چ لم بئ چ ئاو، راست ده رناچئ. مه زنده له هه ردوو کیاندا ده سته وه ستانه. هه ردوو کیان مرو خه والو ده که ن. خه ویش له ئامیزی هه ردوو کیاندا مه رگه و به ئاگا هاتنه وه ی به دوا دا نایئ! من چی گه یاندمیه ئه م بیابانه ئاوییه؟ بوچی و له ده ستمی چی هه لاتم و هاتم؟ کئ که لکه له ی ئه م سه فه ره ته پ و سارده ی خسته که لله مه وه؟ ژیا نی شاهانه ی کوړه به گزاده کانی هه موو سه رده مه کان یا ژیا نی کوله مه رگی ئوردوگا که و خه لقه نده بنکړه کانی به شه ر؟

ئەى خوايه پڦم دە! شەپۆلهكان! تەختە كەوانەبىيەكەم وئىدەنەو! مە
 لە كوئى و تۆ لە كوئى ئەى زەرياي بى سنوور و بى دوورگە و بى كەنار
 و تەپەدوور؟ چى منى گەياندە ناوەندى ئەم بىابانە ئاوبىيە؟ بەلەمە
 شرىك؟ ئەدى چى منى گەياندە بەلەمە شىر؟ قاچاخچىيەك؟ ئەدى چى
 منى گەياندە دەستى قاچاخچى؟... ئەو دەلىتى چى؟! چما بەوئى
 نازانى؟! ئىستاش ھەر نەزانىو؟ ئەوئى كاتى خۆى منى گەياندە
 بىابانى لم، ھەر خۆى گەياندىيە بىابانى ئا. ئەوسا ھەك پەز پىشيان
 كەوتم... بى ئەوئى ناپەزاي دەربىر بەرەو بىابانى لم سوار بووم.
 مىزم بە خۆمدا دەكرد. مىز بە شەلتە بە ناو لۆرىيە داخراو كەدا پڑابوو
 و پەرت ببوو. مىزى ھەمووان، ھەمووانى تەر كرىبوو. بردىانم. ھەك
 پەز دەمباراندا! مە دەمباراندا و لم نە دەبىيستم نە دەنگى دەدايەو.
 ھەموو دەنگىك لە بىاباندا دەخنى. ھاوارم دەكرد: «خاااااااا...» لمى
 زالم و زندەو ھەكەنى بىابان و وشتر و عارەب و ئەستىرە و مانگ، نە
 دەيانبىستم نە دەنگىيان دەدايەو. ئا، دەنگ لە بىاباندا دەمرئ...
 دەبى تا ھىزى تىدايە بشىپىنى تا دەنگت بگاتە دوو ھەنگا و ئەولاتر.
 ھەر خۆم و دەمى شۆڤل دەنگى يەكترمان دەبىست و دەدايەو و بەرەو
 پووى يەك ببووينەو. ئەو بۆ كوشتنم، مە بۆ پاراستنى ژيانى خۆم.
 دەموىست قەپ بە دەمى شۆڤلەكەدا بگەم و ھەك كولىرە بىقرتەنم.
 ئىستاش ئەم بىابانە ئاوبىيە ھەر لرفەى دئ... دەلى: پفففف... كىشىش..
 شلپ... پفففف... فففووو! دەبى كەس ھەبى لە زمانى ئەم بىابانە ئاوبىيە
 ساردوسرە تىبگا؟ ئا، مە لە ترسى بىابانى لم خۆم گەياندە ئەم بىابانە
 ئاوبىيە! زمانى ئەم لرفەلرف و زمانى ئەو گفەگف! نە لەمىيان تىدەگەم
 نە لەوىان تىگەيشتم! خوايه ساتر نەدەى! ئا، ئا! ئەگەر قرشىك بىت و
 لاقىكم فت بكا! قرشى ئەم بىابەنە ئاوبىيە، ھەك شۆڤلى بىابانى لم، نە
 بەزەبى دەزانى نە خوا دەناسى! قرش، ئەگەر لاقىكم بەرئ، سەولتىكم
 كەم دەبى. خوئى لە جەستەمدا نامىنى و پەق دەبمەو. ئەوجا، ھىواش

هيواس به ره و بنی ئەم بياپانه ئاوييه قرش و قاچاخچی و قاچاخنشینه شۆڤ ده بمه وه و به ئەسپایی، بئ ئەوهی هیچ کوڤم بشکئ له سەر بڤه مهرجانیکی لیچ دهنیشمه وه. له بهر ده رکي کونی بڤه عه گولئکی ئاوی یا له سەر پشتی ئەستیره یه کی زه ریا دهنیشمه وه. دهرزیئارنم ده که ن و ته پایی جهستم دهمزن. چاو ده گئرم: چ به هشتیکه! ئەو پهنگانه له و بن ئاوه چ ده که ن؟! خوا فرسه ت بدا، هه ناسه ی ئاو هه لده مژم. وهک ماسی و قرش. له و بن ئاوه ده بمه په نابهر و ده ژیم.

شه پۆله کان ته خته که وانه یه که م ویده نه وه! ئەی خوای گه وه پفم ده! وهک هه مبانه پفم ده با سەر ئاو بکه وم! دوورگه یه کی یه ک بستی بپه خسیته! ئاراسته ی که شتییه ک یا به له میکی شپ به ره و ئیره بگۆره! چۆن له بياپانی لم فریام که وتی و له بياپانی ئاو فریام ناکه وی؟ ده می شۆڤله که، خۆڤ و کهسته کی هئنا و من ده پارامه وه: خواجه به ره و ئەولتر! که چی هئنا... لولوی دا و هئنا ی و به سهرمدا هه لپرشت. دوو کهسته ک، یه کیکیان که وته ئەملای سهرم و ئەوی دی که وته ئەولای. باش بوو خوا به قسه ی نه کردم! به قسه ی کردبام ده فه وتام! کهسته که کان، سه ریان له هه موو قورساییه ک پاراستم و کونیکیش له نئوانیاندا، پوهو ده موچاووم کرایه وه و هه ناسه م ده دا. له بن ئەو خۆڤله که سه نهیده بینیم. من زنده به چال کرابووم. من پیش خۆم ده دی. شۆڤله کان پۆیشن. گرمه گرمیان، زۆری نه مابوو هه رهس به کهسته که کان بینئ و هه ناسه م ببڕئ. چه کداره کانیش پۆیشن. کهس له وه ته ر و ده ووبه ره دا نه ما. من مامه وه و ژماره یه ک... ته رمی به شه ر، که پیشتر ژن و پیاو و کچ و کوپ بوون و میزی هه موویان به ر هه موویان که وتبوو. هه موویان، به دریزایی ئەو پئیه وه کو من باپاندبوویان. هه موویان، ببوونه گزشتی هه نجراو و ئیسکی تیکشکاو. ئەوهی له و بن خۆڤله و بیزاری ده کردم، که رمایی کهسته که کان بوو. وهکی دی، له هیچم که م نه بوو. دلم لئی ده دا و هه ناسه ی پاکم هه لده مژی و پیش خۆم به پوونی ده بینئ و زمانم

به ليټومدا ده ټيټا. خه ياليشم، جوان كاري خوږى ده كړد و چاك ده مزاني ده بوو چ بكم! له چيم كه م بوو و چى ترم بويستبا؟ له هيچم كه م نه بوو. له هه مو ئه وانه باشتو بووم كه كه وتبوونه ته پان بنى چاله كه وه و يه ك مه تر خوږيان به سهردا درابوو. كچى جوان و كوپى نازاشيان له گه لدا بوون، به لام جوانى و نازايه تى به كه لكى چى ده هاتن؟ يه كنى له كيژه كان يه كجار جوان بوو، به لام ترس، كه من جوانييه كه ى شيواند بوو. له ناو هه مو وياندا من براوه بووم. من، بڼ ټه وى سهر شوږ بكم و داواى ليټوردن له كه س بكم، ژيانم بردبووه!

خوايه پغم ده! نيوه م بكه به هه مبانو و نيوه كه ى ترمى پڼى دهر باز بكه! چوڼ له ناو بيستوپيټچ كه سدا به ته نها من نقوم نه بووم، ناو هاش بمگه يه نه وشكان! وشكاني گورگيش بڼى پازيم! به وشكاني درنده كان پازيم... درنده قسه يان له گه لدا ده كړئ، به لام ناو هيچ نازانئ لرفه لرف و لوو شدان نه بڼى. نقومبوون له ناودا ئيعدام كړدنيكى بڼى په ته. من چيم كړدوه تا ئيعدام بكريم؟ خوايه پغم ده يا سهر ناو بكه ووم. خوايه جڼى هه ناسه م له ناو ئه م بيابانه ش بڼى به ټله وه! خوايه سهر مامه!... به شه پوله كان بلئ ته خته كه وانه ييه كه م ويده نه وه! ئه وان ته خته يان بڼى چييه؟ خوايه پغم ده!

له بيابانى لمد، نه فريك ويستى پابكا و گرتيانه وه. مينيكيان بڼى دانا و له سهرى دايننيشانند. گوتيان: «نه گهر هه ستيت مينه كه ده ته قئ و پارچه پارچه ده بيت! بڼى خوټ دانيشه و چاوه پوانى په حمه تى خوا به!» ناو ها، له و بيابانه گهر مده كه هه ناسه ى سوار ده كړد، له سهر مينه كه جڼيانه پيشت. مينه كه ش داغ بېوو. وهك ئاسنى قهده لورييه كه داغ بېوو. له لمه كه گهر م تر بوو. دلنيام ناو اته خواز بووه مينه كه پلاستيك بوايه. تا له چاومان بزر بوو، من هره ته ماشام ده كړد. بېرم ليئى ده كړده وه: تا شه و دادئ له جڼى خوږى داده نيشئ. شه و، كاتئ مينه كه سارد ده بيته وه و هه ناسه يه كى حه وانه وه هه لده مژئ، يه ك دوو گورگ بڼى

دین. بنی مین و دهوری گورگ! گورگه کان، هر به بۆن بۆی دین. هر هه لئاسی. گورگه کان په لاماری ده دن و له جیی خۆی ده بیروین و مینه که ده ته قی. دوی ئه وه، لاشه ی له توپه تکرای دوو گورگ و کوردیک تیگه ل ده بن و کهس نازانی کامه یان پارچه ی کورده و کامه یان پارچه ی گورگ. تو بلایی مینه که کویره ک بووین؟ کئ گوئی له ته قینه وه ی بوو؟ کهس! به لام ئه گه ر وا بویه، ئیستا له ناو ئه م بیابانه ئاوییه دا تووشی ده بوومه وه. ئه ویش ده چوه هه نده ران! وه ک من، به پانتۆلی جینسه وه ده که وته پئ... کئ ده لئ ده ربازیش نه ده بوو؟!

خوایه پفم ده! ئه ی بیابانی بی سنووری ئاو، من له کوئ و تو له کوئ؟! چی تۆی گه یانده من؟ ئه وه موو پئییه بۆ چی هاتی و چۆن هاتی؟ به به له میکی شپوشه ق؟ یا من بۆ لای تو هاتم؟ ئه ی زه ریای بی سنوور و که نار و دوورگه! ئه م لرفه لرفه ت هه راسانم ده کا. هر ده لئی له گه ل بیابانیکی وه ک خۆتدا له حاله تی جووتبووندایت و خه ریکه په حه ت ده بیت! ئه م لرفه لرفه به رده وامه چۆن ناکوژی و کئ به رگه ی په حه تبوونیک ده گری بیست چرکه بخایه ئی؟ تو چهند سه ده یه له باری په حه تبووندای! تو خه ریکی لرفه لرفی هه وه سیت و منیش وا په ق ده بمه وه. مه رگی من، بۆچی په حه ت ده کا و چت له مه رگی من ده ست ده که وئ؟ ئه ی شه پۆله چارچنۆکه کان! ته خته که وانه ییه که م ویده نه وه! ویمده نه وه با که م پشوو به باسکم بده م! ویمده نه وه به هیوای مانه وه بۆم ببیته که شتییه کی به تین و ده ربازم بکا!

ئه گه ر ئیستا دهستم له و مینه گیر بی که بۆ ئه و کوپه گه رمیانییه دایاننا، ئامیزی پیدا ده که م چونکه له خنکان ده ربازم ده کا. دانیام ئامیزی پیدا ده که م! تو بلایی ده ربازم نه کا؟! ئه گه ر ئیستا ئه و دوو کهسته که ی ئه ملا و ئه ولای سه رم به وشکی چنگ بکه ون، به هه موو سامانی دنیا ده یانکرم. ئاماده م له سه ر ئه و مینه دانیشم که بۆ ئه و کوپه یان دانا، به مه رجی له ناو ئه م هه موو دلۆپه ئاوه یه کگرتوانه نه بی... به مه رجی له وشکان

بئ!... ئاخ وشكانى ھەوا خۆش و بۆن خۆش و بەتین و مسۆگەر لە
كوئى؟»

خەو سوارى سەرى ببوو. سەرى دەسووپا. دەورپشتى ببوو بە چراخان
و چاوى لە ئاستياندا ھەلنەدەھات... خەو دايگرت و بەرەو بوورائەو
بردى... ھەستى دەکرد دەورپشتى پووناكە، بەلام بەردەمى تاريكە
و ئاوە قەترانيەكەى بەر لووتى خۆى نەدەى. شەپۆلەكان، يەك بە
دواى يەكدا دەھاتن و داياندەپۆشى. تەختەدارىكى كەوانەى، يەك دوو
جار بەر سەرى كەوت. وەك ئاوە بوو دەستى ئازيزىك بىھوئى لە خەو
ھەلئىستىنى. ھۆشى لە كار كەوت، بەلام دەمارەكانى جەستەى دەفەرين!
لە ئەنجامدا، دەموقلپ لە سەر ئاوەكە پاكشا. وشەى (جىنس) كە لە
سەر گىرفانى راستى پانتۆلەكەى نووسرابوو، جارى بن ئاو دەكەوت
جارى سەرئاو دەكەوت... جارى بە پوونى دەبيندرا و جارى بە ئاستەم،
دەخوئندرايەو و نەدەخوئندرايەو. دەبوو جىنس... دەبوو جىنس...
دەبوو وئەى دراو... گىرفانەكەى ترى، وئەى شووشەى كۆكاكۆلاى
لە سەر بوو: نەيخۆيتەو نەسپيتەو! شان بە شان تەختە دارىكى
كەوانەى، شەپۆلەكان دەيانبرد و دەيانھێنا و جارى بەرزيان دەكردەو و
جارى دەيانخستە بن خۆيانەو و زەرياكەش ھەر لرفەى دەھات...

سەيپە شىت

كچىكى مندالكارى پووتوقووت، منداڭە كۆرپەيەكى ۋەك خۆى پووتى لە كۆل نابوو و پايدەكرد. مەمكە تازە بناغەكردۈۋەكانى، ۋەك دوو فەريكە گويز بە سينگىۋە لكابوون، و ھىشتا گەندەمووى پىئاسەى پەخسىنى لى نەپوابوو. پرچە درىژ و پرەكەى، جارى دەكەوتە سەر پوخسار و سىنگى، جارى دەكەوتە پىشتىيەۋە و بايەكە دەيشەكاندەۋە. بە دەم پادكردنەۋە، دەمى ئاوپرى دواۋەى دەدايەۋە، جارى تەماشاي پىش خۆى دەكرد. تاۋى بە لاي پاستيدا دەپوانى، تاۋى بە لاي چەپدا. دەۋرۋەرى، دەريايەكى تەزاۋىلكە و بىابانى گەرم و توقىنەر بوو. ناو دەمى، ۋەك بىابانەكە وشك و ھەناسەى ۋەك گرەى بايەكە گەرم بوو. خۆر بەرەۋ نيوەپژ دەكشا و سىبەرى خۆى و كۆرپەكەى كۆلى، بستى لە بەرپىى دورر كەوتبۆۋە. گەرما و گرە ھىلەيان دەكرد. تا چاۋ بر دەكا زىندەۋەر ديار نەبوو ئەۋ جەستە ھىشتا منداڭە نەپەخسىۋە پووتە و كۆرپەكەى كۆلى نەبى. ۋا پايدەكرد كە دەمى تيغىكى بە دواۋە بى و ھەرچى بكا،

نابڻ بيگاتڻ. لهو ساته‌دا، ئه‌وه‌ى ده‌بوو له ده‌ستى هه‌لښ، مه‌رگ بوو نه‌ك گه‌رما و تينوټى و ماندوټى و پووتى... ئه‌وه‌ى به بيري‌دا نه‌ده‌هات، په‌كه‌وتن بوو. ده‌بوو هه‌ر پا بكا تا له سنوورى مه‌رگ، كه نه‌يده‌زاني له‌كوټ كۆتايى دئ، ده‌رده‌چم. پشتى نه‌بئ، كه من‌داله‌كه خوى پټوه نووساندبوو عاره‌قه‌ى ده‌ردابوو، ئىدى هه‌موو له‌شى وشك هه‌لگه‌رپوو و وئ نه‌ده‌چوو ته‌پايى تى‌دا بئ. له‌گه‌ل هه‌ر هه‌نگاوټكى‌دا، ته‌پوتوز له به‌ر پټى هه‌لده‌ستا و شانبه‌شاني قه‌لناشكه و كه‌رخوره و پنچكى وشكى ترى ئه‌ملار وئولاي، كه به تيزيى غل ده‌بوونه‌وه، ده‌پوټي. گفه‌گفي بايه‌كه به‌رده‌وام ده‌هات و جاري‌باريش نووزه‌يه‌كى به ئاسته‌مى من‌داله‌كه‌ى كۆلى تىكه‌ل ده‌بوو.

نه‌يده‌زاني له كه‌يه‌وه پاده‌كا. وځده‌چوو، هه‌موو ته‌مه‌نى، هه‌ر پاي‌كردبئ و وه‌ك كار ئاسكټك كه داىكى له ده‌ست پاوچى پابكا و به دم پا‌كردنه‌وه بزئ، ئه‌ويش به دم پا‌كردنى داىكييه‌وه له‌دايك بووبئ. نه‌شیده‌زاني بؤ پاده‌كا. كه‌تنىكى كردوه و هه‌موو كه‌س و هه‌موو زينده‌وه‌ريكى پووى زه‌وى تاقيبي خويى ده‌كه‌ن؟. چ كه‌تنئ؟!. ئه‌وه‌ى ده‌يزاني هه‌ر ئه‌وه بوو كه لووله‌ى تفه‌نگىكى به دواوه‌يه و ئىستا نا نه‌ختىكى تر ده‌پي‌كړئ. سونگى تفه‌نگه‌كه، به‌ر له هه‌موو جټيه‌كى، به‌ر ناولنگى ده‌كه‌وئ. ئه‌وجا هه‌موو جه‌سته‌ى: سه‌رى، سينگى، زگى، پانى، پووزى، پاژنه‌ى پټى... هه‌موو له‌توپه‌ت ده‌كړئ.

قز و بز و بزڼگى، له‌گه‌ل شوينه‌كاني ترى جه‌سته‌يدا، ليك جودا نه‌ده‌كرانه‌وه و هه‌موويان، وه‌ك قمقموك، په‌نگى لمى بيا‌بانيان گرتبوو. پا‌كردنه‌كه‌شى، به غلبوونه‌وه‌ى قه‌لناشكه وشكه بؤره‌كان ده‌چوو كه له‌ملا و له‌ولايه‌وه، به تيزيى ده‌هاتن و به لايدا پ‌هت ده‌بوون، و هيندى جاريش به‌ر پاشه‌لى ده‌كه‌وتن.

من‌داله‌كه‌ى كۆلى جيقه‌يه‌كى لټوه هات. ئه‌ويش هه‌ر هينده په‌وتى خوى گوپى كه نيوه ئاوپټكى لاي شاني چه‌پى بداته‌وه كه سه‌رى من‌داله‌كه

له سهری، له گه‌ل هه‌نگاوه‌کانیدا ده‌له‌رایه‌وه. نه‌یدی. پێ نه‌ده‌چوو بزانی چی به‌ کۆله‌وه‌یه. ئه‌و شته‌ خپه‌ش یه‌کیک بوو له‌ ئه‌ندامه‌کانی له‌شی و پێوه‌ی نوسابوو. خۆ ئه‌و که‌ پرایده‌کرد، بیرى له‌وه نه‌ده‌کرده‌وه قاچی چ ئه‌رکیک ده‌بینن و سهری به‌ که‌لکی چی دێ. هه‌موو ئه‌ندامه‌کانی جه‌سته‌ی بۆ پاکردن له‌ کاردابوون و ئه‌و شته‌ خپه‌ی سه‌ر شانیشی هه‌مان ئه‌رکی ده‌دی. مندا‌له‌که، جیقه‌یه‌کی تری لیوه‌ هات. ده‌نگی به‌ ده‌نگی به‌چه‌که‌ په‌رپست‌له‌که‌یه‌ک ده‌چوو که‌ دایکی له‌ هیلانه‌وه‌ی هه‌ل‌دای و ئیستا نا نه‌ختیکی تر مندا‌ل، مله‌ باریکه‌که‌ی به‌چین.

سهری مندا‌له‌که، له‌ سه‌ر شانی ئۆقره‌ی نه‌ده‌گرت: ئه‌ملا و ئه‌و لای ده‌کرد و هیندی جار به‌ره‌و خوار، بۆ لای باریکایی پشتی داده‌ته‌کا. ئه‌ویش، هه‌ر به‌ ده‌م پاکردنه‌وه‌ ته‌کانیکی به‌ خۆی ده‌دا و ده‌یه‌تیا‌یه‌وه جیتی خۆی.

* * *

ده‌نگه‌ده‌نگی له‌ گوێی ده‌هات که‌ به‌ وژه‌وه‌ژی با و خشه‌ی قه‌لناشکه‌ ده‌چوو. ده‌تگوت له‌ قورگیکی یه‌کجار گه‌وره‌ی به‌ قه‌ده‌ر بیریکه‌وه، که‌ ژیه‌یه‌کانی هینده‌ی خرینه‌یه‌ک ئه‌ستور بن، ده‌نگ دێ: کووو... مااا... کااا... نییییی... چششش... لییی... ئووو... ئمم...

چاوی کردنه‌وه. ده‌وری به‌ سه‌ر گیرابوو. هیندی له‌ سه‌ره‌کان پێچرابوونه‌وه. هه‌ر سه‌ره‌ و دوو چاوی پێوه‌ بوون و لیی ورد ده‌بوونه‌وه. سه‌ره‌کان، لیوی خۆیان ده‌لسته‌وه. بزه‌یان ده‌کرد. لیک به‌ زاری هیندیکیاندا داده‌چۆرا. له‌ پشت پرێزه‌ سه‌ره‌کانه‌وه، دوو سێ تۆپه‌له‌ په‌پۆی په‌ش به‌ یه‌کدا ده‌هاتن: پچ... شچش... چپ... به‌ په‌له‌ هه‌ستا. هه‌ردوو ده‌ستی خسته‌نه‌ پشته‌وه و که‌مێ خۆی به‌ پێشدا شکانه‌وه. ته‌ماشای لای شانی چه‌پی خۆی کرد. سهری هه‌لبێی و له‌ سه‌ره‌کانی ده‌وری خۆی پوانی: بزه‌یان ده‌کرد. لیوی خۆیان ده‌لسته‌وه و ته‌ماشای یه‌کتریان ده‌کرد. یه‌کێ له‌ سه‌ره‌کان که‌ ریشی، لای چه‌نه‌گه‌وه‌ پاک سپیی بوو، له‌گه‌ل بزه‌که‌یدا ناو ده‌می

دەرکهوت: دوو سڼ ددانى پيشه وهى که وتیوون و ئهوانه ی که مابونه وه،
قاوه ییه کی توخ و ژهنگاری بوون و سنووری نیوان ددانهکانی و پووی،
به چینیکی وهک هه ویر درزېر ببوو. سه ره که دهنگی لیوه هات: ئمم...
ئییی... ئووو...

ته ماشایه کی بهرده می خوی کرد. کراسیکی هاودامانی رهشی له بهر بوو.
هیچ شتیکی له بیر نه بوو. ته نانه ت ناوی خووشی نه ده زانی. ده تگوت
هه روا به گه وره یی، ئیستا له دایک بووه و هیشتا فیری قسان نه بووه.
جگه له وهی که لهوانه ی ده وره یی حالی نه ده بوو، ده نگیشیان له
گویتدا، له بنی بیره وه ده هات. نه ده یزانی خوی کتیه، نه ده یزانی
ئهوانه ی ده وره یی کین یا چین. کومه له په رۆ ره شه کان بردیانه لای
خویان: شش.. چچ... مااا... ووو

بئ سوود بوو. نه هیچ تیده گه یی نه هیچی ده گوت. هه ر وا له بۆشایی
ده پوانی و هه ردوو دهستی له پشته وه تیکه پاند بوون. کومه له په رۆ
ره شه کان هیچیان لئ هه لته کپاند. دواى تاوئ، له گه ل هاواری سه ره
پیره که دا، له ژوره که دهرکه وتن. له و ساته وه که به بیهوشی برده بوویانه
ئه و گونده و له و ماله یان دانابوو، ئیدی ئه و ماله ببوه مه کۆی پیاوان.
دوو ده هاتن و یهک ده پۆی. چی لئ بکه ن؟ ئه مه کتیه و له کوپوه
هاتوه؟! له ئه نجامدا هه ر هینده یان پئ گرینگ بوو که کچیک، په نگه
له کورده خائینه کان بئ، خوا له ئاسمانه وه بۆی نارده وون. ئهوانیش،
شه رع چ ده لئ وای لئ ده که ن:

- ژنی کافران، به پیتی شه رع، گاینیان هه لاله.
- کوپه منداله... ئه وه کوا بهرگه ده گرئ؟!
- بهرگه ناگرئ چش!
- پیاوی چاک بن، خودا هه لئاگرئ. مندال و لیتقه و ماوه. جگه له وهش،
کئ ده لئ کورده؟ چی کورد ده گه یه نیتته ئیره؟!
- یه کتیکى باریکه له ی له چاو ئهوانی تره وه خاوین، وای گوت. دواى قسه که ی

ئەو، بوو بە غەلبەغەلبىكى بە چپە: بۆ وا دەلتى؟! . بەزەبى بە دوژمندا دى؟! . ئەدى بېياري حكومت وا نىيە؟! . ئەدى رتېشىيان ھەلآلمان نىيە؟! . ھەموو بە گومانەو ھەلآى پامان. ئەوېش مىلى مات كرد. پاش چەند چركەيەكى بېدەنگى، بە دەنگىكى كۆلەو ھەلآى گوتى:

- با پرس بە ھەلآى بگەين. بزانين كافره يا كافر نىيە .

- پرسى ناوئى. من دەزانم كافره . ئەنفال بۆ كافر نىيە؟! . حكومت سەر و مال و رتېيانى بۆمان ھەلآى نەكردووه؟! . جا ھەر لە دايك دەبن، بە ھوكمى شەرع و كىتەب ماريان لە ئىمە بپاوه و بپاوتەوھ . ھەر بۆ شەرعىيە كىش ئەگەر ھەبى . ئەستەغفىروللا يا رەبى . لە مىلى حكومتە . ئەمە ، (سەبىيە) يە و ھەك بىبابان و باران ھى ھەموانە . جا كئى كەففى لىيە با لىيە كەوئى . ئەوھى ئەمانەى گوت، بپاوه پىرەكە بوو . قسەى ئەو، وا ديار بوو، بۆ ئەوانى دى فەتوا بۆ . كە ئەو لەو قسانە بووھوھ، ئەوانى دى ماوھەك تەماشاي يەكتريان كرد . يەكتىكان كە ديار بوو خۆى بە خاوەنى مافى لىكەوتن دەزانى، بە شەرمەو ھەلآى گوتى

- من... من لە ھەموو كەس ...

بپاوه پىرەكە قسەى پى بېرى: دەزانم، دەزانم . بپۆ تۆ سەردەق بشكىنە . بزانە ئەگەر بېين بوو، خوینىشى ھەلآى ھەلآى .

سەردەق شكىن، ئاوپىكى لای سەبىيەكەى دايەوھ . لەوئى نەمابوو . ئەمىش كە خۆى بە خاوەنى دەزانى، بە دەنگىكى نۆر و بلىند كەوتە ھاوار: كوا؟!... كئى بردى؟! .

ھىشتا بە تەواوى لە باسى ديارنەمانى نەببونەوھ، زەلامىكى خودى ئەو مالىەى كە سەبىيەكەى لى بوو، بە بزوھ لە بەر دەرگاگە دەرگەوت . بۆ ئەوھى وەژوور كەوئى، بە دلى خوشتەوھ و بە دەم نەرمە پىكەننەوھ گوتى: گام!... بە وىژدانم سەرمۆر و بۆ عەيب بوو... عەيب لەو چاوانەمدا ھەبى، لەودا نەبوو . ھەنارى سوور بوو و بە گونمدا تەقىيەوھ . ئەوھى گوت و تەماشاي دەستى خۆى كرد و لە سەرى پۆبى: دەلەسەگە گازىش دەگرتى .

خاوهن مافه که خه م دایگرت و سه ری مات کرد... نهوانی دی پاش تاوئ، به دهم پیکه نینه وه لیك پامان. یه کیکیان گوتی: باره که لالا... یه کیکی تر گوتی: له گیانت خوښ! پیره که، سرکه وتوانه پیکه نی.

هیشتا پیکه نینیان نه په ویبوه، سه بیه له بهر ده رگا که په یدا بوو: هه ردو چاوی تا ده کرا کرابونه وه. هه ردو پیی که به خوژ و توژ داپوشرابوون، به خوینیکی گهش پیرئ ببوون... به سه رسو پمانه وه ده یروانی... وینه ده چوو بزانی چ باسه.

به ینی بوو، کچیکی باریکه له ی مندالکاری په نگ زهرد، که وتبووه سه ر شه قامه کانی به غدا. هه ردو دهستی له پشته وه تیکده په پاند و که من خوی به پیشتا ده چه مانده وه. هه ر جاره و شه قامیکی ده گرت: له مسه ره وه پيدا ده هات تا نه وسه ر. خوی به هه موو دوکان و بازاپیکدا ده کرد. له هیندی دوکان وه ده ریان دهنه و له هیندیکی تر پرایانده مالیه ژوړی و له هیندیکی تریش، شتی پاره یا خواردنیان ده دایی و به پریان ده کر. هه رزه کاره کانی به غدا، ناوی (سه بیه شیت) یان لئ نابوو. هه ر بویان پیکه وتبا، بانگیان ده کرده لای خویان و وشه یه کیان پی ده گوت. ئیدی نه ویش نه و وشه یه ده گوت و ده گوته وه. هه تا وشه یه کی تری پی نه گوترا با، ده سه به رداری نه وه یان نه ده بوو. بۆ نه وه ی وشه یه کیش بخه نه سه ر زاری، ده بوو بۆ ساتیکی که میش بی، سه رنجی بۆ لای خویان پاکیشن دهنه وه رینه ده گرت. ماوه یه ک بوو، چه ند چوختیه کی لئ په یدا ببوون و وشه ی به یان فیتر ده کرد. پوژئی ده یگوت: «بته ریس»، پوژئیکی تر ده یگوت: «مه رتلکرد» و پوژئیکی تر ده یگوت: «خومه ینی».

به یانیانیه کی زوو به یه کئ له شه قامه کاندا به په له ده پویش و هاواری ده کرد: «بته ریس». ژوری نه برد، هه موو سه روگوئیان شکاند و وشه که یان له بیر برده وه. ئیدی له بری گوتنی وشه، به سه روگوئی خویناوبیه وه، پاید ه کرد و ده یباراند.

سه‌بیه، ئەوێ لێ دەرچێ کە هیندێ جار دەیانبرده دەوروبەری گەڕە کە
 هەژارەکانی قەراغ شار و ماوێ یەک حەفتە یا دە پۆژان لە کەڵاو
 و چۆلاییدا دەیانبەستەو و بزریان دەکرد، ببووە بەشیکی دانەبڕاو لە
 شەقامە جەنجالەکانی بەغدا. هەمیشە هەردوو دەستی لە پشتەو
 تێکە دەپەڕاند و بە پەلە دەپۆیی و ئەو وشە یا پستە کورتانە ی دووبارە
 دەکردنەو کە دەخرانە سەر زاری.

پاش ماوێ یەک سه‌بیه، پستە ی مەیلەو درێژی دەگوت. جاری وا هەبوو،
 پستە ی سێ و چوار وشەییشتی دەگوت. لەوێش دەرچوو بوو بە زەحمەت
 وەربگرێ. ئەگەر قۆشەمەکان زوو فریای کەوتبان، لە ماوێ پێنج
 دەقیقەدا، قسەیان پێ دەگۆپی. زۆری زۆری ئەو وشە و پستانە ی
 فێریان دەبوو، جنسی و باسی ناولنگی خۆی و خەڵک بوون. گەلێ
 جارێش پستە ی سیاسیان فێر دەکرد.

کەس نەیزانی ئەو بەیانیه، کێ ئەو قسانە ی دەخستە سەر زاری.
 وەک پێشە ی خۆی، بە پەلە لەم دوکانەو دەردەچوو و خۆی دەکرد
 بەو دوکانەدا. جاروبار، هەرزەکارێک یا تەنانەت پیاوی بە تەمەنیش،
 دەستیان بە ناولنگیدا دەکرد. ئەویش بێ ئەوێ خۆی بە خاونی ناولنگی
 خۆی بکا، بێ باکانە دەپۆیی و هاواری دەکرد: «کچی یەئجووجم».

بە شەقامە کەدا، لە ئوتیلی (وەفد)هوه، بەرەو لای (برایه‌تی)،
 بە پەلە دەپۆیی و ئەوێ دەگوت. هەمووی دە خولەکی نەبرد، لە
 (برایه‌تی)یهوه، بەرەو لای ئوتیلە کە گەپایه‌وه و هاواری دەکرد: «کچی
 مەئجووجم». دیسان، بەرەو هەمان جێی پێشوو دەپۆیی و دەیگوت:
 «خوشکی یەئجووجم». ئەوجا بەرەو دوا بۆوه و هاواری دەکرد: «خوشکی
 مەئجووجم».

دیار بوو دوو چاودێر بوون. یەکیکیان لە مسەری شەقامە کە، لە بەرەم
 ئوتیلی (وەفد) وێستابوو، ئەوێ تریان لەوسەرەوه، لای (برایه‌تی)
 بوو. ئەویان شتیکی فێر دەکرد، ئەمیان پێی دەگۆپی.

پۆژی دوابی، دوابی ئه‌وه‌ی سه‌بیه له جامخانه‌ی چاخانه‌یه‌که‌وه دیمه‌نی دوو پیاوی به‌دغه‌سالی له سه‌ر شاشه‌ی په‌نگاو په‌نگی ته‌له‌فزیۆنه‌که‌دی، که ده‌میان نابوو له‌ ناو ده‌می یه‌ک و هه‌تدیکیش له سه‌ره‌دا، بۆ ده‌ممژین وێستابوون، شێوه و سیما و په‌فتاری گۆران. ده‌تگوت هه‌موو شتیکی بیر که‌وتۆته‌وه:

له‌ ناو که‌له‌سه‌ریدا، ده‌نگی شوڤل ده‌هات و به‌ سه‌ر هاوار و زیره‌کی ژن و مندالدا زāl ده‌بوو. ده‌سپێژ ده‌کران... جنیو ده‌درا و قاقای پێکه‌نینی پیاو ده‌هات. له‌ بن پێیدا، هه‌ستی به‌ نه‌رمیی و گه‌رمیی جه‌سته و ته‌پیی خوێن ده‌کرد. په‌لی براکۆر په‌که‌ی گرت و به‌ سه‌ر ته‌رمه‌کاندا په‌له‌که‌یشی کرد. نه‌ خۆی ده‌گریا نه‌ براکه‌ی. ترس، له‌ سنووری ترس ده‌رچوو. خۆی له‌ تیشکی گۆپه‌کان دزییه‌وه و به‌ زه‌گه‌خشکی، به‌ سه‌ر ته‌رمه‌ پووته‌کاندا دزه‌ی کرد. پێش بانگی موچه‌مه‌د و چاو هه‌لێنانی خۆی خودا، له‌ سنووری چاله‌که‌ ده‌رچوو و برا کۆر په‌که‌ی به‌ کۆلدا و که‌وته‌ پاکردن... هه‌ر پایده‌کرد... هه‌ر پایده‌کرد... له‌ گوندیک گیرسایه‌وه. له‌وێ چی پێ نه‌کرا؟ پیاوانی گونده‌که‌، به‌ هه‌زه‌کار و پیره‌وه، به‌ نۆره‌ لێی ده‌که‌وتن و ئازاریان به‌ پوچی ده‌گه‌یاند.

به‌ ده‌م گریان هه‌، که‌وته سه‌ر شه‌قامه‌کان: ده‌ستیکی له‌ باریکایی پشته‌ نابوو و کۆله‌ نادیاره‌که‌ی پێ گرتبوو، ده‌سته‌که‌ی تری پاده‌وه‌شاند و هه‌لده‌به‌زایه‌وه و به‌ توو په‌یه‌وه ده‌قیژاند: «کچیانم، خوشکیانم... ژنیانم دایکیانم...» «بێ ئه‌وه‌ی لاداته هه‌یج دوکانیک یا پشوو به‌ خۆی بدا، له‌ نێوان ئوتیلی (وه‌فد) و (برایه‌تی‌دا)، ده‌هات و ده‌چوو و ئه‌وه‌ی ده‌گوت و ده‌گوت هه‌...

خه‌لکی به‌غدا ده‌یانگوت: «سه‌بیه شیت، شیت بوو!» ده‌یانگوت: «دوینێ ناوی جنۆکانی ده‌گوت، به‌لام ئه‌مپۆ شه‌کلی کردوو و شتی نوێ و هه‌ناگرێ». ده‌یانگوت: «سێ مه‌وج بوو و خودا دووی لێ سه‌ندنه‌وه».

دهيانگوت: «تازه سه بيه شيت هوشي وه به ردا هاتوته وه ... ئه مړو سبه ي
ده كوژي». ده يانگوت و...

نيواړه ي هه مان پوژ، سه بيه شيت له و په ناديواره لاچه په ي لاي ئوتيلي
«وه فد» كه وتبوو كه ده پوانيه (برايه تبي) و به خه تيكي پش و
گوره، ساله هاي سال بوو له قه دي نووسرايوو: «خه رميز» و كه س
نه يده كوژانده وه. خوئينيكي گش، كه به ئاوي هه ناري سوور ده چوو،
له سهرپه وه، له سينگپه وه، له زگپه وه، له پانيه وه، له پوزپه وه و له
پارنه ي پپه وه ده پويشت و له خوار «خه رميز» ه پشه كه وه، تيكه لاي
میزی ته پ و وشكه وه بووي چه ندين سالي بن ديواره كه ده بوو.

باوكم دزرا

نیگاری ژنیکی چاو مات و لهش تورت، که به توولیکی تهنکی په مهبی
خوی پیچاږوه و گوی مهبی چه پی به ئاسته م وهک له ناو ته مداین
دیاربوو، به دیواری لای مته به خه که وه هئواسرابوو. ئه و قوژینه ی که
کرابوو به مته به خ به دیوی ناوه وهی میحراب ده چوو. ته باخیکی دوو
چاوه و یاخچالیکی تیدا بوون و هیندی قاپوقاچاخ له سهر په فتیکی
پلاستیک، له سهرلا و به لای یه که وه دانرابوون.

نه خشه یه کی کوردستان و ئالایهک و وینه یه کی به بزه ی ستالینیش به
دیواره که ی ئه مبه ره وه هئواسرابوون. لیواری په نجه ره که ش په یکه ری
سهره لینینیکی په ش و چه نه که ده په ریوی هینده ی هیلکه یه کی لن
دانرابوو.

له خوار نه خشه و ئالاکه به خه تی (نوسخ) ناوی خودا و پیغه مبه ر و
عه لی، له سهر په پویه کی قه رسیلی نووسرابوون.
ژوره که، به نقه نق جیی ئه و شتانه ی تیدا ده بوو که تیدا بوون.
قه نه فه یه کی دوو نه فه ری سه وز که بنه که ی ته ختی نووستن بوو به رانه ر

ژنه پووته که و له خوار نه خشه و ئالاکه جیی بۆ کرابۆپوه. میژیکى گچکه شی له بهر دهم بوو که دوو کوپى چای پړ له قونکه جگهرى له سر بوون و هیندئ گوڤار و پۆژنامهش به لای کوپه کانه وه به بئ مبالاتی که وتبوون.

پهزا، قرتى له ده رگا که ههستان و کردیه وه. به سر ئه و قاقهز و پۆژنامه نه دا بازى دا که به رید له کونى ده رگه وه ئاودیویان کردبوون. پیلآوه کانی داکه ندن و به لای جزمه فیچاوه کانی وه دانان و چوه هه مامه که وه. شیرى به لوه وه که ی بادا و ده تگوت ده رگای کارگه کرایه وه، هه موو ژوره که هه ژى.

ئه وه ی به رید بۆی هینابوو، له سر میژه که ی دانان و له سر قه نه فه که پان بووه وه و قاقچیکى خسته لای کوپه چایه کان. یه که یه که پوانیه قاقه زه کان. له یه کیکیاندا کریکاریان ده ویست به لوه پاک کانه وه و ده بئ له سه عات شه شی به یانیه وه کار بکا تا سبى ئیوارى. شاره زایی ناوى به لām پوخسته تى شوفیری گه ره که. که نناسى نه خوشخانه له چوارى ئیواره وه تا یه کى شه و... شاره زایی ده وئ.

«قسه ی حیز!... جا بۆ چاو به مانه دا بگتیم؟!». له دوو کار به ولآوه چى بکه م؟! به لām ئه گه ر کاریک له پینجى به یانیه وه تا حوت هه بئ زۆر باشه. دوو سه عات کار مه سه رفى خواردنه که مه». چاوى به شتى که وت: پتویستمان به (ژن/پیاو)یکى پوو خوش و ئارام هه یه دلئى جۆنیمان بۆ خوش بکا له پینجى به یانى هه موو پۆژیکى هه فته وه تا شه ش و نیو. جۆنى، ئه گه رچى گه مالتیکى په ش و زله به لām له گه ل خه لکى قسه خوشدا میهره بانه.

«ها؟!... کوره ده لای به!». ئه و جا نۆره ی سه گه وانیه بیکه م!. به لām بۆ نه یکه م؟! له کاره که ی هه مه چاکتر نییه؟! من پاره م پتویسته و له بهر خاترى بابم هه رچى بکړئ ده یکه م». چاوى بریبه ژنه نیوه پووته که ی به رانه برى. ورده ورده سه رى قورس بوو و پیلۆکانى لیک نیشن:

«قه له نگیکى به دهسته وه بوو و پانه مه پیکى پاده دا. پانه مه پ، نه سه رى

هه‌بوو نه بن... جممهی ده‌هات. له می‌رگیتی به‌ره‌لا کردن و له سه‌ر
 تاشه به‌ردیکی په‌ش دانیشته. له پر مه‌په‌کان، یه‌ک یه‌ک پوویان به‌لاید
 وه‌رچه‌رخاند و به‌ره‌و لای هاتن. چاویان زیت بوو، ددانیان لئ گپ
 ده‌کرده‌وه و لیکاوویان به‌لالاوه‌دا ده‌هاته‌خواری. مه‌پ بوون به‌گورگ و
 سه‌گ و بۆی هاتن. به‌قه‌له‌نگه‌وه، شه‌لم، کویرم تییان که‌وت. ده‌ره‌قه‌تی
 سه‌گه‌له‌که نه‌ده‌هات. هه‌موو شالاوویان بۆ ده‌هینا و پیتی ده‌وه‌پین و
 ده‌یانم‌پانده‌وه... هاواری لئ هه‌ستا... پاچه‌نی».

شایه‌دیمانیکی هینا، سه‌یریکی سه‌عاته‌که‌ی کرد و به‌په‌له‌ بۆی ده‌رچوو.

* * *

«ده‌وری دوو سه‌عات سه‌گه‌وانی، که‌وت سه‌عات ئاوده‌ست پاک‌کردنه‌وه
 و ده‌سشۆر سپین، ئه‌مه‌ تو. هه‌شت سه‌عاتیش... ناخ! وه‌ره‌ پاکیان
 که‌ره‌وه‌ که‌چی به‌چاوی سووک سه‌یرت که‌ن!... ده‌ی! ئه‌مه‌ چه‌ند؟!
 ئه‌مه‌ که‌ده‌ سه‌عات. وه‌للاهی که‌مه‌!».

- وه‌ره‌ په‌زا!

- به‌لئ خانم!

- ها ئه‌وه‌ په‌ته‌که‌یه‌تی، بیبه‌ره‌ ده‌رئ. ئه‌وپۆ چاره‌کی زووتر بیه‌ینه‌وه‌ و
 قاوه‌یه‌کم له‌گه‌لدا بخۆوه. کیسه‌ت له‌ بیر نه‌چی.

په‌زا، جۆنی رست کرد و پینچ کیسه‌ نایلۆنی له‌ ناو یه‌کی خسته‌نه
 به‌پکی و چووه‌ ده‌رئ. جۆنی، به‌هه‌رچییه‌کدا ده‌گه‌یشته، دار بوایه،
 دارته‌ل بوایه، قورنه‌ی دیوار بوایه، پیتیدا ده‌میزی و ئه‌میش به‌دیاریه‌وه
 پاده‌وه‌ستا.

- ده‌ بپۆ جۆنی حیزا!

- مه‌پ پپ...!

- ده‌ بپۆ جۆنۆ مه‌رد!

- مه‌پ... پپ... چه‌پ چه‌و!

- ترحیو!

جۆنی که‌ل‌به‌ی لئ ده‌ره‌هت‌ان و به‌هه‌ره‌شه‌وه‌ لئی م‌پانده‌وه.

- که مۆن جۆنى!

به و پسته ئه وروپاييه، جۆنى هتور بووه وه.

- هه لآو جۆنى!

نه خيتر، جۆنى په شى قه ترانى كه وته كلكه له قى و نوژه نووز.

«ئى ئى... جۆنىش له كوردى بيزاره و پى قه لاس ده بى. داروين
په گه زى من و ئه م سه گه پى كه وه گرئ ده دا. نا به خوا په گه زم نا چى ته وه
سه ر هى خاوه نيشى...»

پهزا، ده ستى به يه كئ له كى سه كاندا كرد و پى سا ييه كه ى (جۆنى) ى له
سه ر قه راغى شو سه كه هه لگرت و كر ديه كى سه كه ى تره وه.

ژنى كى قه يره، په لى كى ژۆ له يه كى جوان كى له ى گرت بو و به ره و پوى پهزا و
جۆنى ده هاتن. مندا له كه، وى ستى به ره و لای جۆنى بى، خۆ ى له ده ستى
دا يكى پا پس كاند و گو تى: «به لى نت ده ده مئ سه يرى سه گه كه ده كه م
نه ك ئه و ده ره كى به سه ر په شه!»

سه يرى سه عاته كه ى كرد. كا تى گه پا نه وه ى ها ت بو و به ره و ما لى جۆنى و
پى ره ژن گه را يه وه بى ئه وه ى بزه يه ك بۆ ئه و مندا له جوان كى له يه بكا كه
قه ت ته ما شا ى نه كرد.

به بى تا قه تى، به پلى كانه كاندا هه لگه را. سى نهۆمى بى و به لای
ده سه را سندا و چو وه به رده م ژوورى ژماره (١٣). به نوو كى په نجه ى له
ده رگه ى دا و به ژوور كه وت. قه ره و ئله كه ى بابى به تا ل بو و تازه با لى ف
و چه رچه فى گۆر دى را بوون. ها ته ده رى و هه ر له بهر ده رگه، لووتى به
لووتى ئه و سه سه ته رده ته قى كه هه موو جا رى، به بى پى چوپه نا، حا ل و
وه زى بابى پى ده گو ت و ورده ورده له گه ل مر دنى با و كى دا را يده هى تا:
«شىر په نجه ى له جه رگدا يه. دوو حه وتوو.. بى ست پۆزى دى نا ژى».

«باب ت ده مرئ... نا ژى... كو شنده يه... ده مرئ...»

- كوا با وكم؟!.

ده ستى خسته سه ر شانى پهزا و له ده رگه كه ى دوور خسته وه:

- به داخه وه . بابت مرد . ده بی قایم و خۆپاگر بیت .
 پهزا گێژ بوو . بهر چاوی تاریک بوو و له جیی خۆی پۆنیش .
 - وه ره ژووره که ی ئیمه دانیشه .
 پهزا جگه ره یه کی پێ کرد .
 - ببووره لیڤه جگه ره ناکیشری .
 - ببووره بیرم نه بوو . کوا ته رمه که ی ؟ . ها ؟ . بابم که ی مرد ؟ ! .
 - وا له ژێره مینی ژماره (٢٠) ه . دوانزه و چل و پینج ده قیقه مرد . وا
 له یاخاڵدایه . مردنکی هیمن و بی ئازاری کرد . مۆرفین پتی ئازاری
 لی گرت .

* * *

« براكه م ! ئه وه ی دهیده یه تابووت كه سوکارت له نه بوونی ده رباز ده كا .
 هه رچیت هه یه یه ك تابووتی پێ نایا . له گۆرستانی كورده كان بینێژه و
 زوو زوو بجۆره سه ر گۆری و ... »
 « چه پكه گولێکی له سه ر دانئ و ... »
 « لیڤه بینێژه و په نا به خوا . گریمان تابووتیش پهیدا بوو . ئه دی پاره ی
 فرۆكه و پیتاقه ی چوون و هاتنه وه ی خۆت ؟ ! . نا برا ! . لیڤه ده بینێژین » .
 ئه مانه هه ر قسان بوون . پهزا به یاری خۆی دابوو ! .
 ماسدیسه كۆنه خه نه ییه كه ، له پێچه كان پهت بوو و گه یشته خوارئ .
 هه ردوو دیوی جاده كه دار و شینایی بوون و پې بوون له سه یرانكه ران .
 ژن و پیاو و منداڵ ، خۆیان پووت كرد بۆوه و خۆیان دابوو به ر تیشکی
 هه تاو . ئه و ده شته شینه ، به له شی سپی و په مه یی و هیندی جار
 به بۆر و پهش به له ك ببوو . له ولاتره وه ، ده ریا به ئارامی شه پۆلی
 ده دا . پهزا ، دهستی له فه رمان هه لئه ده گرت : « وه ره نرخ ی یه ك تابووت
 پاره ی شانزه ئۆتۆمبیلی وا بی ! . ئاخه ئه مه که ی په وایه ؟ ! . وا باشتره .
 چا کم کرد . ئه وه ی ده مدا به تابووت و پلیتی فرۆكه ، دهیده م به دایکم
 و خوشک و براكه م . له جۆنی و قۆلگه لنگ بۆگه نیش ده رباز بووم .
 چی دی ئاوده ست و ده سشۆری مه یخانان پاک ناکه مه وه . ده سا خوای

ده کرد له وئ هه لئمه واسن. تهرمی باوکمه و دهیبه مه وه. هه ی! ئای
بابه گیان! له سهرمه رگندا له دیارت نه بووم و ئیستاش ناکرئ لای
خۆمه وهت دانئیم...

پێیه که، که مئ سهره وژوور بوو و ئۆتۆمبیله که قورس ده پۆیی. تاکوته رای
بولگاری که خهریکی کێلگه و ئازهل و کاری خۆیان بوون، به جۆره
سهرسامیه که وه سهیری ئۆتۆمبیله که یان ده کرد: مارسیدسیکی خه نه یی
کۆن، ته له فزیۆنیک له سهر چه نه که ی قایم کرابوو. بولگاریا و دیمه نی
وا! سۆفیا (۳۰کم) ... سۆفیا (۲۰کم) ... سۆفیا (۱۰کم) ... سۆفیا.

له قاوه خانه یه کی فینک و خۆشدا، قاوه یه کی به شیرری خواردوه و
جگهره یه کی به له زه تی به سهردا کیشا. «بگه یشتمایه ولات ... سهرم
به سینگی دایکمه وه بنابا ئیدی ده سه سامه وه. چم هه یه، ده یده م به
چیشته خانه یه ک و له گهل براکاندا به پێوه ی ده به ین...

جگهره یه کی تری پئ کرد و به ره و لای ئۆتۆمبیله که پۆیی. کارتۆنی
سهر چه نه که نه ما بوو. ده می به ش کرده وه! چاوی به مللا و ئه ولادا
گیرا و هه یچی نه دی ... ده سستی کرد به گریان و به پاکردن ئه و ده ورانه
گه را. خه لکی به سهرسامیه وه لئی راده مان. به ره و پووی پۆلیسیکی
دار به ده ست چوو:

- کوا باوکم؟!.

- باوکی چی؟!.

- دزییان.

قاقای پۆلیسه که به رز بووه وه. ههر به ده م قاقاوه گوئی: چیه باوکت
زێر ده پئ تا بیدن؟! بابی تۆیان بۆ چیه؟!.

- په نگه به ته له فزیۆنیان زانیبئ.

- چیی؟! کابرا شیت بویی؟! خه لک چۆن پیاویان لی ده بیته
ته له فزیۆن؟!.

- نا نا. له کارتۆنیکی ته له فزیۆندا بوو ... مردبوو ... تهرمه که یم له ناو

کارتۆنیکدا دانابوو... دزیویانه... به تەلفزیۆنی (۲۸) گرێیان زانیوه.

پەزا، تا شل و شەكەت بوو گەپا. كوچه و كۆلانی سۆفیا نەما سەری پێدا
نەكا. نە شوێنەواری بابی هەبوو نە هی کارتۆنەكە. لە ناو ماریسیدسە
بۆر لیی دانیشت و بە دەم جگەرە كێشانەوه، شریتیکی خستە سەر
تەسجیلەكەى. عەلى مەردا فووی پێدا كرد:

خۆم و عودەكەم شەو هەتا بەیان...

لەگەڵ پۆلیسیك و یەك دوو هەرزەكاری دەسبەتالدا تاوێكى دی گەپان.
لە گەپەكێكى پۆخلدا، دە دوازدە كەسیان دی لە شتى گرد ببوونەوه.
خورپە بە دلی پەزادا هات. بە پەله دپی پى دان و گەیشته دیار
بەرمیلێكى زپوژبیل. خۆی بوو... باوكی بە خۆی و كفنەكەیهوه، لە ناو
بەرمیلە زبلیكدا گرمۆلە ببوو: ئای باوه! - ئەمجارەیان بیخەرە ناو
موقەبای پسكیتەوه. پۆلیسەكە ئەوهی گوت و لییدا پۆی. پاشان بە دەم
پێوه، ئاورپێكى دایەوه و بە قاقای پێكەنینەوه گوتی: نا، نا... نەكەى!
دەنا بە پسكیتی دەزانن و دەبخۆن. بیخەرە موقەبای بزمەرەوه.

پەزا، بابی لە ئامیزگرت و بۆنساردییەكى سووك خۆی بە كەپوویدا كرد.
بە یارمەتى هیندى لەو هەرزەكارانەى دەورووبەرى، تەرمەكەى خستە سەر
كوشنى دواوهی ئۆتۆمبیلەكەى.

- لەوێی دامەنى نەبادا داواى پەساپۆرت و پیناسەى لى بكەن.

- لە سەر چەنچەكە، لە سەر كورسییەكى شەتەك دە و باژۆ.

- بیبەرە لای قەسابێك و...

- بۆ لە سنوقەكەى دانانێ؟! بیخەرە جانتایەكەوه و لەوێ دانى.

پەزای نەژنەو، هەر بە گۆیى خۆى كرد. تەرمەكەى لە سەر كوشنەكە
شەتەك دا و وەپچ كەوت.

»- ئای باوه گیان! ئیستا بۆ خۆت چۆلەكەیهكى بآلسووكى بەهەشتیت
و لەم چلەدارەوه بۆ ئەو چلەدار دەفريت! - بەو خودایە لەویش منداڵە
توركێكت لى پەیدا دەبێ و فاقیكى زیتكە بۆرت بۆ دادەنى و تەق

ده تگرئ! تو بلیی ئو بههشته پان و بهرینه یهک منداله تورکی
لئ نهبی؟! ئه تاتورک غه زای به باپیرم کرد و هیئنده ی غهیره دین پی
به کوشت دا تا بههشتی له سهر تاپو کرد! توش... تا هوش
هه بوو به و غه زایانه وه ده نازیت... ئه وهنده ی یۆنانی توپاند و هیئنده و
هیئنده ی ئه رمه نی گۆشاوگۆش سه ریری!! وه لّاهی وه بیلّاهی ده لّیم
ته سلیمی یۆنانیانته بکه م و بلیم ئه مه کوپی ئه و کابرایه یه! باوه!...
نیستا بههشت پره له کورد. لیئده ن له حه وش ی گه وه! باشه تو
چت بۆ من به جی هیشتوو تا ئه وهنده م نازار بده ی؟! ئالای ولاته که م
ده شه کیته وه؟! میلله ته که م ژێرده سته نییه؟! ئی ئاخر بۆ یه کیکتان
نه بوونه ئه تا کورد؟!... بۆ؟! هه رچیتان کرد بۆ بههشتان کرد و گووتان
کرده دنیا. تو بلیی پۆژیک مندالی منیش ئه م قسانه م له گه لدا نه که ن و
نه لّین: هه رچتان کرد بۆ کریکارانی دنیا تان کرد و گووتان کرده کورد؟!
نا... نا. وه لّاهی باوکه گیان چۆن له م دنیا ی پۆشنه چهند جارئ له
مالی خۆت وه ده رنرای، له و بههشته ش خوا بیانویه کت بۆ ده دۆژیه وه و
وه ده رت ده نئ! هیچ نه بی ده لّی سیوی حه رامت خواردوو!».

ورده ورده بۆنی مردوو ناو ئۆتۆمبیله که ی ده ته نی. سۆزی پهزا، بوو
به بیزاری و هه لّپه ی جودا بوونه وه له و ته رمه: «تۆ باوکم نیت! تو
شوینه واری باوکمی. تو ته رمی کابرایه کی که به زیندویی باوکم بوو. تو
ته رمی! هه رچت کرد بۆ ئه مرۆت کرد که چی ئه مه ش حالته. ته ماشای
خۆت کردوو؟! بۆنی خۆت ده که ی؟! باوکی په حمه تیت عه قلی به وه دا
نه شکاوه ئه گه ر موسولمانان، پۆژئ دئ ده لّی ئه وه ی ده یه وی به شه ره ف
بی ده بی تورک بی. تۆش به پی ئه ودا پۆیشتی به لّام شوکر هیچت
پی نه کرا. منیش به هۆی کاردا نه وه ی هه لّی ئیوه وه، ناوی برای دینیم
لئ سه ندوو نه ته وه، به لّام ناوی برای چینی پی داو. زنجیره یه کی بی
برانه وه ی هه لّ. نازانم چ چاکه یه کی تۆم له سهره تا به م ده رده بچم
و ئه م بۆنه که سکوونه هه لّمژم؟! شه ویکی ساردوس، خۆت خزانده ته

ناو پیخهفه شپه‌که‌ی دایکه‌وه و به هه‌ردوکتان منتان بنیات ناوه . که
 ژه‌هری منت لی بۆته‌وه وه‌ک ئیستا مات بویی . تا سملیشم لی پوا،
 هه‌ر نانم به‌شقی مزی تۆوه ده‌خوارد . ئیدی منه‌تی چیم به‌سه‌ردا
 ده‌که‌ی؟! ئای که‌ بابیکی موزپ بوویت! چاک بوویتایه پیم نه‌ده‌گوترا
 پیناسه‌سز و بی ولات . چاک بوویتایه، ئیستا کوپخای مال و ولاتی خۆم
 ده‌بووم و تۆش به‌ حورمه‌ته‌وه ده‌نیژرایت و بۆگه‌ن نه‌ده‌بوویت . نه‌و
 میراتیانه‌ی که‌ بۆ منت جی هیشتون - ولاتیکی ویران و داگیرکراو و
 ده‌ پانزه‌ خوشک و برای برسی و هینده‌ی ئه‌وانیش خوشکه‌زا و برازی
 بی سه‌ره‌وبه‌ره، که‌ کوردبوونی خۆیان پت شه‌رمه . به‌رمالیکیشته‌ له
 پاش جی ماوه که‌ جیی ناوچه‌وانته‌ کون بووه . ئۆف له‌م بۆنه‌! چاووم
 ده‌تۆزیته‌وه! چت بۆ جی هیشتم دلم پیتی خوش بی؟! ها؟! دلت هه‌ر
 به‌وه خوش ده‌کردم که‌ ئازاین . یه‌ک جار نه‌بوو بلئی ژیرین . هه‌ر ئازا و
 ئازا... وه‌ک شیر و پلنگ که‌ هه‌رگیز به‌ مرۆ نابن . شه‌رت بی هه‌رچی له
 کورده‌واریدا باو بی من نه‌یکه‌م . من نه‌ برای دینیم هه‌یه نه‌ برای چینی...
 وه‌للاهی نه‌تگه‌یه‌نمه نه‌و گۆرستانه‌ی که‌ باوکتی لی نیژراوه... خۆ بۆنت
 کوشتمی...»

ئۆتۆمبیله‌که‌ی خاوه‌رده‌وه و به‌ ده‌سته‌پاستدا، به‌ره‌و چالاییه‌ک لای دا.
 که‌می له‌ جاده‌که‌ دوور که‌وته‌وه و به‌ دیار که‌ندیکه‌وه ویستا . هینده‌ی
 بلئی یه‌کودوو، چالیکی درێژۆکه‌ی هه‌لکه‌ند و ته‌رمه‌که‌ی بابی تیدا درێژ
 کرد و لایه‌کی که‌نده‌که‌ی به‌ سه‌ردا پماند: «ئیدی ئه‌وه دواقوناغه و لئی
 بنوو . ترسی ده‌لک و چه‌قه‌لیشت نه‌بی... ناتخۆن... تازه ناخوری...
 بۆنیشت که‌س گێژ ناکا... به‌ دوعا باوکه‌ غه‌ریبه‌که‌م...»
 به‌ره‌و سۆفیا بای دایه‌وه و ئازاوتی...

خۆلەمیش

پېشكەشە بە گېانى (م ك)

«هەولئى لەناوبردنى مەترسى، ھەر لە مار و دووپشك و ھەزىا و دوژمنى
ھىزىبىيە ۋە بگرە تا دەگاتە پەرزىنكردنى دەورى گۆمىكى قوول، خۆى لە
خۆيدا، ۋەك ترسى مردن و لەناوچوون و ھەولئى خۆباردن لە مەترسى،
ھەلپەى مانە ۋە بەردەوامبوونى ژيان و ئارەزووى مەفكردنە ۋەى ئەو
ھەپەشانەى كە لە ژيان دەكرىن. لابردن يا لاکەوتنى يەك مەترسى لە
سەر ژيان، ئاسودەى و تەزووى جووتبوونى تىدان... ئەويان بۆ مانە ۋە
و ئەميان بۆ بەردەوامبوون. دەلئىن ئە ۋەى ھەولئى لابردنى مەترسى دەدا
ئازايە... ئە ۋەى خۆى لئى لادەدا ترسنۆكە. شای ئازايان ئە ۋەى لە كاتى
ھەولئى لابردنى مەترسىدا بكوژرى. ئى خۆ ھەردو كارەكە بۆ يەك
مەبەستن... من ترسى مردنم ھەىە بۆىە دەمەوى ھىچ ھەپەشەىەك لە
سەر ژيانى خۆم نەھىلئم. نامەوى كەسە نزىكەكانىشم ھەپەشەى مردنيان
لئى بكرى. دەزانم بە ھۆى ئەو ھەولەمە ۋە دەكوژرىم. ئەمپۆ دەكوژرىم.

بەردىڭ لەو عاسمانەوہ دىڭ و بەر كەللەى سەرم دەكەوڭ... گوللەيەكى
 شىت و ھىڭ و كۆنەپەرسىت و نەخوڭدەوار و دز دىڭ و بەناوى ھۆش
 و ژىرىي و پىشكەوتنخوڭزى و پوناكبرىي و دەسپاكيەوہ نووكى دلم
 دەسمى... ئەمڤ پىم لە كەللەسەرىڭى (باڭ)ى ۱۹۶۴ ھەلدەكەوڭ و بە
 ھەلدىرىڭى ھەزاربەھەزاردا گلۆر دەبەوہ و ھەپروون بە ھەپروون دەبم
 ... دەبم بە (باڭ)ى (۱۹۶۴). دەكوژىم و بە كوشتنم چلەدارى دەخرىتە
 سەر ئاگرى شەپ، دارى ژەقنەبووت گول دەكا، ژنىڭى دى بىوہ ژن دەبى،
 منداللىڭى دى ھەتو دەكەوڭ، خوشكىڭى تر براڤ دەكا، برايەكى تر
 پشتى دەشكى، دۆستىڭى تر خەم دەخوا، بەيانىڭى ترى ئاگرخۆشكردن
 بلاو دەكرىتەوہ، ئەوہندەى دى كوڭرايى بە سەر خۆرى ئازادىدا دىڭ، لە
 پرسەمدا كىشە دەقەومىڭ. چما ھەر ئەمجارە مندال ھەتو كەوتوہ؟
 بۆ ھەر ئەمجارە ژن بىوہ ژن بووہ؟ بۆ ئەوہ يەكەم بەيانى شەپ دەبى؟
 نا... ئەم چەرخ و دۆلابە دەسووپىڭ... تا ئەملا ھەبى دەبى ئەولا دەبى
 و تا ئەولا ھەبى دەبى ئەملاش ھەر ھەبى... تا ئەم نەفەوتى ئەو
 نەفەوتى و تا ئەو نەفەوتى ئەمىش نەفەوتى. كە بە گوللە سەد لەو
 دەكوژى، بە شەق و برسېكردن دووسەدى بۆ زیاد دەكەى. ئەوانىش
 كە بە گوللە سەدلەم دەكوژن بە شەق و توقاندن دووسەدى بۆ زیاد
 دەكەن. ئەمانە، ئەگەرچى ھەپەشەن لە سەر بوونى يەك، تەواوكر
 و ھۆى مانەوہى يەكترىشن. بەرداشە و دەگەپىڭ. بۆ ئەوہى نەھاپدريم
 بوومە بەشىڭى بەرداشەكە و تا ئىستا دەمھاپى... كەچى ئەمڤ بەخۆم
 دەھاپدريم. بەردە و بەرد دەھاپىڭ. دوو مارن، ئەمانە دوو ئەژدىھان و
 قەپيان بە كلكى يەكدا كردوہ. كلكى يەك دەخۆن و ئەو بازىنەيى كە
 پىڭيان ھىناوہ تەنگى دەكەنەوہ. بازىنەكە تەنگ دەبى، تەنگ دەبى تا
 كەلەبى ئەم لە پشتەملى ئەو قايم دەبى و كەلەبى ئەو لە پشتەملى
 ئەم دەچەقنى. ئەى كوا كلكى درىژيان؟ نازانم. خەلك پىيان دەلین
 شەھىد!... شەھىدى كوردایەتى!

وہک پیشہی گہلن جاری، ہردوو دەستی لە پشتەوہ تیگہ پاندبوان. سەری بلند پارگرتبوو و سینگی دەریە پاندبوو. بە بەر سیبەرە کەدا دەهات و دەچوو. من دەلیم سەد جار هات و چوو تۆ بلن هەزار جار. جاروباری، بە تووپی تەفیکی پۆ دەکرد، جاروباریکیش بزە دەکرد و خیرا خیرا چاوەکانی دەتروکاندن. هیندێ جاریش لە بەر خۆیەو دەدوا:

نازایەتیم لەو ساتەوہ دەست پێ دەکا کە کۆتایی بە هەولێ نەهێشتنی مەترسی سەر ژیانم دێنم. دەگەرێ. بەرداشە و شالۆی خوین دەگێرێ، داری ژەقنەبوته و بە خوین چرۆ و گەلا و گول دەکا. بە ژێردەستی و زەلیلکردنی خەلک گەشە دەکا. بە خۆرگیان پوناک دەبێ. ئەمڕۆ دەکوژیم. مندالێ هەتیو دەکەوێ، ژنی بیوژن دەبێ... خەمی ژن و مندال و خوشکم نییە، خەم نییە لە بری بەیان چ گەردەلوولی بۆ خۆشکردنی ناگر بەرپا دەکەن. خەم نییە بکوژەکانم چ ئاھەنگی دەگێن. خەمی ئەو کەسەمە کە بە چاوی تەرپەوہ سەرچۆپی هەلپەپکێی ئاھەنگی کوشتنم دەگرێ. هەلدەپەرێ چونکە حیزبەکە ی قەلایەکی قایمی دوژمنەکە ی پماندووە. ئەشکیش دەوەرێنێ چونکە قەلایەکی قایمی خۆی پووخوا. خەمی ئەو کەسەمە کە دوا ی مایە ی خۆی دەکەوێ و وەک هەزاران مایەپوچ سەنگەری تۆلە دەگرێ... دەکوژیم. بەردێ لەو عاسمانەوہ دێ و بەر کەللە ی سەرم دەکەوێ. گوللە یەکی کوێری ژەھراوی کە لە ۱۹۶۴ ھوہ بۆم لە بۆسەدایە دیت و نووکی دلم دەسمێ. پیم لە کەللە سەریکی (باچ) ی ۱۹۶۴ ھەلدەکەوێ و بە ھەزاربەھازاریکدا گلۆر دەبمەوہ و ورد و خاش دەبم...

دوو پۆژ بوو کە دەستی لە شەر بەردەبوو، خەيالێ وەک فلیمی بەرەواژ بەرەو دواوہی دەبرد. ھەموو زامێکی بەسەر کردنەوہ و بە ھەموو بزە و خورپە و ھیوا و کۆستەگەوتنێکی پابردووی خۆیدا چووەوہ. دوو پۆژ بوو کە بییری لەو پۆژە نەکردوہە پێخەلۆکی ھەلپژا و بەملا و ئەولای دەستیدا خزا، خۆشییەکی سەیری پێدا دەهات. بە خرووی برینی

خۆشەوہ بوو دەچوو. دوو پۆژ بوو کہ چاوی دەچوونە خو، دەستی
 بەر شانی دەکەوت: «هەستە... هەستە! خەوتنی دەخەوی بەخەبەر
 نایەیتەو!» جارێ، باریکەلەییەکی کەلەگەتی چاوسەوزی بە بزە، بە
 نەرمی دەستی بە شانیدا دەهێنا و ئەوہی دەگوت و بە کاوہ خۆ لێی دوور
 دەکەوتەوہ. دەپۆشت و جاروبار ئاورپیکی لێ دەدایەوہ. چی دەویست؟
 گەردننازایی دەویست یا گلەیی ھەبوو؟! نەیدەزانی. چاوی دەچوونەوہ
 خو. پێلۆکانی لێ دەبون بە دوو خشت و بۆی ھەلنەدەبران. دەستیکی
 تر شانی دەبزواند. ئەمەیان کورپیکی لاوی چاو بە دیقەت بوو. بزە
 نەدەکرد. چاوی پێ بوون لە گلەیی. لاونیو بە دیاریەوہ دەویستا و
 دەیگوت: لە جیھانیکی خۆلەمیشیدا یەک دەبینین. تیکە لاوی مشکی
 و جامانەہی پزیو دەبیت. ھەر کەرتیکت بە کەرتە مەندیلیک و لەتە
 خەنجەرکەوہ دەلکێ. لە سەر سنوور، لەگەڵ ئالای سەر بارەگا کەتدا،
 گەردەلوول دەتبات و دەتھێنێ... زۆرت نەماوہ بە مراد بگەیی.

«ئەم خەونە ئاجروباچرانە چین دەیانبینم؟! دەزانم ئەوہیان کێ
 بوو. بەلام ئەمیان لە یەک کاتدا چەند کەسێ بوو: شەوقی، شیرکۆ،
 ھەمە، فەرھاد، بارزان... کتیی تریش بوو؟ زۆر کەس بوو. ھەموو
 مردوو و نیوہمردوو و مردووی بەشی زیندووخور بوون و ھەموو ھەر
 گلەبیان ھەبوو! دەکوژیم. ئەمپۆ دەکوژیم. بەردێ لە ھەواوہ دێ و
 بەر کەللەہی سەرم دەکەوێ. گوللەییەکی بە شیرپەنجە ئاودراو دێ
 و نووکی دلم دەسمن. ئیدی خەونی ناخۆش نابینم. خەونەکانم بۆ
 زیندووہکان و نیوہ زیندووہکان جێ دەھێلم. ئەدی ئەو ھەموو ھەرایەہی
 کە سالەہای سالە لە ناو مۆخەسەرما تۆمار دەکریڤ چییان لێ دێ؟!
 چۆن دەسپەردینەوہ؟! ھیواکانم، توورپەبوون و ھەلچوون و پیکەنینەکانم،
 بەلێن و دۆستایەتی و خورپە و سۆز و ئەوین و ھەستی تازە و سەیری
 باوکایەتیم چییان لێ دێ و چۆن لە ناو دەچن؟! خۆ شتی بوونی ھەبێ
 نافەوتنی بەلکو دەگۆرێ. ئەم تۆمارکراوانە بە چی دەگۆرێن و دەبنەوہ

به چي؟! . ئاخىر دهنهوه به چي؟! . دهبي كهس ههبي كهلكيان لئ
 وهرگرئ؟! . ئهمو پۆمانى ژيانم كۆتايى دئ. تىكه لاوى مشكى و جامانه
 و خهنجەر و مه ندیل دهم. ئهمو نوخته بو پستهی ژيانم داده نئ. «
 گه پايه وه سهرده ميكي ونبوو. منداليى بوو يا ههرزه كاريى؟. به يانييه كي
 سهره تاي به هار بوو. عاسمان وهك حاجه تى ماله هه ژار لیسرابۆوه. زهوى،
 نمه شه ونم دايپۆشيبوو. خۆر، به نازه وه سهرى له كهل دهرده هينا، گيا و
 قهرسيلى ته پ و پاراو قرچه قرچى گه شه كردنيان ليۆه ده هات و تىكه لاوى
 جريوه ي چۆله كى هاروهاجى له ترسى مندال زيرپه كردوو ده بوو. خۆزگه ي
 ده خواست ئه و خۆره دوا خۆر بي كه ده ييينئ. پتي خۆش بوو ئه و هه و
 كه مي سارد و ههست بزوينه، قهت نه يهك پله گهرمتر بي نه ساردتر
 بي. بۆنى شه ويۆ تىكه لاوى بۆنى خاكى ته پ و بۆنى قهرسيلى لاسكخوراو
 ده بوو و له گه ل هه وای شيداردا خۆى ده كرد به سييه كانيدا. چ ده بوو
 ئه وه دوا هه ناسه بوايه و تا ئيستا پتي بزاييه و چ هه ناسه ي ترى به
 دوودا نه هاتبايه؟. به يانييهك بوو و جاريكي دى نه هاته وه. خۆزگه ي
 ده خواست هه موو شتي وهك كاتژميري شكاو له جيى خويدا بوه ستئ:
 خۆر يهك بستي دى به رز نه ييته وه، شه ونم نه ييته وه هه لم، باران نه بي،
 چۆله كه كان تا ماون له ترسى مندال فپكه فپك بكن و بجريوين، يهك
 هه ناسه ي ئه و به يانييه هه لمژئ و تا هه تايه پتي بزئ. به خۆشى، له وه
 تيرتر نه بي، برسيتر نه بي، سه رماترى نه بي، گهرماترى نه بي. ده بي
 يونس پتفه مبه ر، به يانييه كي وای له ورگى نه هه نگدا بو ره خسا بي و
 چهند سه د سال دريژه ي بووي بۆيه ئه و ماوه يه خۆى گرت.
 «ده كوژيم. ئه و سنووه ده بيم كه هه موو زيپوحي ليى توقيوه. چۆنه
 پيش كوژرانم وه سيى خۆم بنووسم؟! . نا... يهك وشه بنووسم، به
 ليكدانه وه و شيكرده وه، سه د لاق و باسك و بالى لئ عيجاد ده كرى
 و سه د وه سيىم به ده مه وه ده كرى. زۆرن ئه وانه ي وه ستاي درۆى دواى
 مردوون به لام ئه وانه ي وه سيىت به ده م مردووه وه ده كن، چهند كه ميش

بن، چەند بچووکیش بن، هەن. نایکەم. وەسێت ناکەم. وەسێتی من بە
 کەلکی مردوو دێ. جیهانی مردوو کێشە ی تێدا هەشبن کە من. بەلام
 لە جیهانی زیندەوهری ئەم مەلەبەندەدا، دەرەدەرەوون گەیشتۆتە ناو
 مۆخی گچکەترین ئیسقان. شێتخانەیهکە و پۆلی ساغی تێدا دەبیندرێ:
 منداڵە وردکە ی پدین سپی و چاویلکە لە چاو و عەسا بە دەست و
 میژەر لە سەر، خۆیندەواری سەر لە گێزەر دەرە کردوو، دز و درۆزن و
 حیزفرسەتی کرێکار، کرێکاری ئاغا و سەرمایه دار، پق و قین و مەملانی
 نێرە کەرانی، جێیان بە هۆش و سۆز و خۆشەویستی چۆل کردوو.
 جیگۆرکێ بە هەمووشتی کراوه... پشته و قیبلە نوێژ بکە سەد موسولمانی
 هێرت بۆ دەبنە مورید. بەرداشە و دەگەرێ و دەهاپێ. ئەمۆ منیش
 دەهاپدریم. چەند چرای هیوا لە دڵمدا خامۆش دەبن؟! هیوای چی!
 کوا هیوای ژیان لە گۆرپستاندا هەیە؟ ئێمە درای پێیان نەکەوتین، درای
 دارەمەیت کەوتین و دواقوناغمان گۆرستانە. ئەوان درای درۆ کەوتن و
 جاشایەتیان لە لال کرد و بە ئاگر پاراومان دەکەن. چاکترین پووداوی
 لە دوو کەلەکتۆی پوو بەدا کە لە شەپدا شاخیان تێک گیراوه تەنگی
 پاوچییه کە لێکیان دەکاتەوه. دەنا بە جووتە هەلەدەدێرین. با هەلەدێرین
 !. خەلقەندە ی وردی دز و پیاوخور و نەخۆش لە سەر ئەم گۆی زەوییە
 گەورە و گرانەدا هەئێ چیه نەبێ چیه؟! من چی دەگۆرم و بەرهو کوێ
 دەبیم؟ پیاوکۆزی لە پەیکەردا، لە تابلۆدا، لە گۆرانی و موسیقادا، لە
 شیعردا، لە چیرۆکدا، لە حیزبایەتی و بە ناوێ کوردایەتیدا، لە عیبادەتی
 خودادا، لە مزگەوت و باپ و مالددا پەنگ دەداتەوه و سەدای هەیە.
 خۆنڕێشتن بووه بە پیشە و خۆننەپشتن دەسبەتالی و نەدارییە. ئاخ
 چ دەبێ مۆ خۆی دادگایی خۆی بکا و خۆی شایەدیی لە سەر خۆی بەدا
 و لە ئەنجامیشدا خۆی سزای خۆی بەدا؟ دەبێ کام دەسەڵانداری ئەم
 ولاتە سەد جار خۆی هەلنەواسی؟! ئەوهی لە مالی خۆی دانیشتووه
 و دەترستی و برسییەتی خۆی هەلنەواسی، منداڵان خۆیان هەلنەواسن،

پیره ژنه نه خوینده واره کان خویان هه لئاواسن، کورپژگه و کیزۆلۆی هه رزه کار که بۆ یهک سوپیان ده بیته وه و ئه تره شیان له یه کتریش چوه خویان هه لئاواسن. سه رجه می ئه ندامانی پيشکه وتوی ئیره و ئه وئ خویان هه لده واسن. کادیره کان به ده رزه ن خویان هه لده واسن. ئه وه ی وه یزانی ده ولته تی بۆ داده مزرئ خوی هه لئاواسن. دوو پیاوه هه ره گه و ره کان و یهک دوو یه کی ده وریان، وا خویان هه لده واسن: سنگی به دیواریکه وه داده کوتن که بستنی له بالایان به رزتر بئ. په تیکی لوس، ئاوریشم، ناسک - په نگه بۆینباغ یا بابته قه یتانی بئ - به سنگه که وه ی ده کن. له سه رخۆ به ده وری ملیاندا پیچی پئ ده که نه وه. به هه ردو په نجه که له، فشار ده خه نه سه ره ردو شاده ماری لاملیان که خۆین ده که یه ننه سه ریان. فشار ده دن... فشار ده دن تا تووشی سه ره گیزکه ده بن. ئیدی په ته که جیی په نجه که له یان ده گری و فشار ده دا. چۆکیان شل ده بئ و دوا ی تۆزئ، زمانیان مۆر هه لده گه پئ و بستنی شوپ ده بیته وه و له درۆ ده که وئ. به رداشیش له گه پ ده که وئ و لافاوی خۆین ده نیشیته وه و مالی دزراو به سه ره ده کرىته وه.

په له پیتکه ی تفهنگه کانیان، نووکی قه له میان، خانوبه ره یان، ئۆتۆمبیله کانیان، ژماره ی شه ریکی نوینیان، ئاودیوکردنیا، ملیۆنه دۆلاره کانیا، شیعریان، پۆژنامه یان... هه موو شایه دییان لئ ده دن و په نجه بۆ چاویان ده بن. ئه ندازیاری پا که تفرۆش، مامۆستای سه رتاش، فه رمانبه ری بۆیاغچى و هیندئ له ژنه بئ نان و نه وا ناچاره کان که له بهر سه یبه ریاندا له شی خویان ده فروشن شایه دن. هیندئ مه لا و شیخیش خویان هه لده واسن. هیندئ له که سوکاری شه هیدانیش خویان هه لده واسن. من باره گای سه ره به ئالام هه بوو و دامخست. بۆ داینه خه م، ها؟! کۆمه لئ بوین سه رجه می میلی ته که ی خۆمان خۆش ده ویست به لام تا پقدان بگری پقمان له تا که تا که ی میلی ته که مان بوو. پقمان له خۆمان بوو. جیهانیک، به له پیاوه تیخستنی خه لکه وه پیاری تیدا ببی

ھەرەسى ھیتا. دەستە تیکپەپاۋەکانی لیک ترازان. کەوتە جیھانیگەو،
 لە ھەموو لاو ھۆلەمیش دەباری. ھەر ھۆلەمیش بوو، زەوی ھۆلەمیش
 بوو، تەم ھۆلەمیش بوو، باران ھۆلەمیش بوو. بایەکی سارد ھەلی کرد
 و گەردەلوولی ھۆلەمیش بەرپا بوو. گەردەلوول، لوولی دا. ھۆلەمیشی
 پچیو نەبێ شتێ نەبوو دەستی پێو بگرێ. گەردەلوول بردی... شاخی
 بری، دۆلی بری، تەختاییەکانی گەرمیانی بری. گەردەلوولی ھۆلەمیش
 بردی و بردی تا گەیانیدیە زنجیرە شاخەکانی ھەمرین. جەستە سارد
 و سەرکەکی کیشا بە تاشەبەردەکاندا: چ جادیەیک بە چاوترکانیک
 گەیانیدیە ھەمرین؟. خۆ جارێ ھەمرینتان پزگار نەکردوو! چاواخە
 و بیکەرەو، دەگەیتە جێ مرادی خۆت. دەی کویت دەوێ شەپری تیدا
 دامەزینی؟. خانەقی؟! کەرکوک؟! دوز؟! پردی؟! کەس وەکێ تۆ بە
 مراد نەگەشتوو. دەی کویت دەوێ؟! بارەگایەک ئالای ولاتەکەتی لە
 سەر بوشەکێتەو یا پەتیکێ قەنارەیی سەوز یا زەرد؟!. چت دەوێ؟!.
 تۆش وەک ئو لەتە خەنجەرە و ئو مشکی و جامانە تیکئالوانە، وەک
 ئو مەندیلە سپییە لێرە دەبیتە یادگار و میژوو دەتجوێ و دەتجویتەو.
 چت دەوێ؟. تەنھا بیرێ لێ بکەیتەو دیتە دی. چت دەوێ؟.
 لە جیھانە ھۆلەمیشییەکەو بیرێ بەرەو خیزانەکی فەری. بە چاری خۆی
 دیتی: کۆمەلە خەلکێک، مشتێ لە میللەتەکی، نمونەیی سەرلەبەری
 میللەتەکی بە ھەموو سۆز و پق و دووبەرکی و خۆین بە فیژدان لە
 یەک مالددا کۆببونووە. بزەیی غەرەز، ھەلقەرچان لە ناخەو، تالابی خەم،
 شیرینی ھەوال، گەشبووئەو و گوژاندنەو، تاریکستان و خۆرھەلات لە
 یەک مالددا، لە یەک ژووردا و بگرە لە یەک سیمادا دەبیندران.
 ھەر باوەرپنەکردنی بەس بوو بۆ ئەوێ بیتەو مائە باوانی ھۆلەمیشیی.
 ئای ھەش بباری! چما نازان کەللە سەری (باج) لە تاشە بەردزۆرتەر؟!.
 لە پەنا بەردیکی ھەمرین بوو.
 - دەی چت دەوێ؟!.

- ماندووم. ماندووی سه‌فه‌ریکی دوورم. ده‌مه‌وی خه‌وی بخه‌وم خه‌وبینی تی‌دا نه‌بی. نامه‌وی که‌س، به‌ تاییه‌تی لاه‌ چاو به‌ دیق‌ته‌که‌ خه‌به‌رم کاته‌وه. ده‌مه‌وی به‌لای مشکی و جامانه‌کی شیخه‌وه بخه‌وم... به‌لای ئەم خه‌نجه‌ر وه‌ندیل‌وه ده‌نووم.

گه‌پایه‌وه سه‌رده‌میکی ونبوو. مندالی بوو یا هه‌رزه‌کاری؟. به‌یانیه‌کی سه‌ره‌تای به‌هار بوو. عاسمان وه‌ک حاجه‌تی ماله‌ هه‌ژار لیس‌راب‌وه. گیا و قه‌رسیل، نه‌مه‌شونم دای‌پوشیبوون. خۆر، به‌ نازه‌وه سه‌ری له‌ که‌ل ده‌رده‌هیتا، گیا و قه‌رسیلی ته‌پ و پاراو قرچه‌قرچی گه‌شه‌کردنیاں لی‌وه‌ ده‌هات و تی‌که‌لاری جریوه‌ی چۆله‌که‌ی هاروهاجی له‌ ترسی منداڵ زی‌ه‌کردوو ده‌بوو. ئەو هه‌وا که‌مێ سارد و هه‌ست بزۆینه، قه‌ت نه‌ یه‌ک پله‌ گه‌رم‌تر ده‌بوو نه‌ سارد‌تر. بۆنی شه‌ویۆ تی‌که‌لاری بۆنی خاکی ته‌پ و بۆنی قه‌رسیلی لاس‌خوراو ده‌بوو و له‌ گه‌ل هه‌وای شیداردا خۆی ده‌کرد به‌ سی‌یه‌کانیدا. ئەوه‌ دوا هه‌ناسه‌ بوو و له‌و ساته‌ به‌ دواوه‌ پیتی ده‌ژیا و هه‌ناسه‌ی تری به‌ دوودا نه‌ده‌هات. به‌یانیه‌ک بوو، وه‌ک کاتژمیری شکاو هه‌موو شتیکی له‌ جی خۆیدا ویتا: خۆر یه‌ک بستی دی به‌رز نه‌به‌وه، شه‌ونم نه‌به‌وه‌وه‌ هه‌لم، باران نه‌بوو، چۆله‌که‌کان له‌ ترسی منداڵ فرکه‌فرکیان ده‌کرد و ده‌یانجریواند... له‌ جیه‌کی دووری ئەو به‌یانیه‌ نه‌مره‌شدا، دوو به‌رداش به‌ سه‌ریه‌کدا ده‌گه‌پان... ده‌گه‌پان و ده‌یانهاپی...

نوشته

شلە ژابوو. ههستی دهکرد ترس توپیکه و له هه موو لاوه دهووری ته نیوه .
هه ر جییه کی جهسته ی ببوو به پيشۆله یه کی ترساوی سه ره خۆ . چاو
له هه لکۆلین ده ترسا و گۆی له برین و ناوچه وان له داغمه و نینۆک
له هه لکه نین و گون له خه ساندن . ئامیره سیکسییه که ی وه ها کرژ
ببۆه وه و چوو بووه ناوه وه ، چی دی ئامیری نیرینه نه بوو . خوینی
جهسته ی له شکرێکی تیکشکاو بوو و له دهست و پیوه به ره و ناو هه ناوی
پاشه کشه ی ده کرد . چاوی ببوونه دوو چۆله که ی ترساو و بئ ئۆقره ی
دهستی منداله هه ژار، که چاره نووسیان به سه ره لکه ندن ته واو ده بئ . له
سه عاتی کدا ده جار... سه د جار... هه زار جار گۆره که ی دایکی ده هاته وه
به ر چاوی . ده یویست دایکی زندوو ببیته وه و خۆی بچکۆله بیته وه .
بچووک و لووس و خز بیته وه و بجیته وه ناو هه ناوی دایکی . ئه وێی به
لاوه له هه موو جییه ک سه لآمته تر بوو . هه زی ده کرد سه ر بخاته سه ر
پانی دایکی و ئه ویش به چمکیکی که واکه ی دایپۆشن، وای داپۆشن، له
چاوی خۆر و خه لکی بشاریته وه . له جییه کدا ئۆقره ی نه ده گرت . ده هات

و ده‌چوو. له‌م ژورده‌وه ده‌چوو نه‌و ژورده و له لای نه‌م په‌نجه‌ره‌یه‌وه ده‌چوو لای نه‌و په‌نجه‌ره و جاروب‌ریش دژئاسا، به دهم ته‌ماشاکردنی نه‌ملاو نه‌ولاوه خوی ده‌گه‌یاندۀ ده‌رگای حه‌وشه‌که و گوڼی هه‌لده‌خست. له هه‌موو هاتو‌چوونیکدا سه‌یریکي وینه هه‌لواسراوه‌که‌ی ده‌کرد. به گومانه‌وه لیی پاده‌ما. وینه‌که، وینه‌ی پیاوځی چاکه‌ت سپی بوو؛ له‌گه‌ل پیکه‌نیندا سمی‌لی ببوو به خه‌تیکي پاست و پان، چاوی باریک ببوونه‌وه و گولیکي سووریش به سه‌ره‌وه‌ی وینه‌که‌وه، به جامه‌که‌وه چه‌سپ کرابوو. ته‌ماشای ده‌کرد و به په‌له پایدۀ کرده لای په‌نجه‌ره‌که و له‌ویوه گوڼی هه‌لده‌خست و بۆ دووری ده‌پوانی.

عیززه‌ت لایکی بیستو‌چوار ساله‌ی تی‌کسم‌پاوی به‌خۆ بوو. به پچ‌پچ رابردوی بیر ده‌هاته‌وه. بانگیان ده‌کرد: هارپڅ عیززه‌ت که‌ریم فه‌یسه‌ل. ئاوها ناویان ده‌خوینده‌وه و خه‌لاتیان ده‌کرد و ده‌ستیان ده‌گوشی و ده‌ستیان به شانیدا دها. بیري ده‌کرده‌وه: «رابردوو هه‌میشه میژووه. پووداوه‌کانی رابردوو به‌شیکن له میژوو، که‌چی وا له من زندوو ده‌بنه‌وه. نه‌وه‌ی دوینئ پوی دها گه‌پاوه‌ته‌وه سه‌رم. پووداوه‌کانی دوینئ پیم پیده‌که‌نن. لسته‌ی ناوه‌کان به دهم قاقای پیکه‌نینه‌وه به دیواره‌کاندا هه‌لده‌گه‌پڼ و چوار‌چپه‌یه‌کی سوور بۆ وینه‌که پیکده‌هینن. چم به خۆم کرد؟. نه‌م‌ق قه‌یامه‌تی دوینئیه و کاتی زندوو‌بوونه‌وه‌ی مردووه‌کانه. ده‌ستم شایه‌دیم لی دده‌ن، زمانم شایه‌دیم لی دها، قه‌له‌م و قاقه‌ن و وایه‌ری ته‌له‌فۆن شایه‌دیم لی دده‌ن. چ بکه‌م؟. وینه‌که بگرم و له‌توپه‌تی بکه‌م یا لی‌یکه‌پیم؟. نه‌م پاپه‌رینه سه‌رده‌گرځ یا تی‌کده‌شکی؟. قوما‌ر له سه‌ر کامه‌یان بکه‌م؟. چه‌که‌که‌م هه‌لگرم و هی‌رش به‌رمه سه‌ر خه‌لکه‌که یا هه‌لیگرم و بچم به‌رگرییان لی بکه‌م. بیان‌کوژم یا له‌گه‌لیاندا خه‌لکی تر بکوژم؟. نیوان سه‌نگه‌ری خه‌لک و سوپا داوه موویه‌که. بچمه کامیانه‌وه؟. له‌م دوو پڼیه نه‌عه‌تیییه کامیان هه‌لبژیرم؟. چاوه‌پوان ده‌بم تا بزنام ته‌رازوو به کام لادا ده‌شکیته‌وه. له‌گه‌ل سه‌رکه‌وتوودا ده‌بم.

خوداش هر له گه ل سهرکه وتودایه .

«هاوړئ عزیزه که یریم فهیسه ل» له ناو که للهیدا دهنگی ده دایه وه و زایه لای دایکیشی دهنگه که ی ده سپییه وه: «عیزه حیز ناو ئه و قوونده رانه به رده ... هرچی خوږی ئم شاره هیه له تو گرد بوونه ته وه». پټیان گوت: «نابی جنیوی وا به ناوه که ی تو بدرئ. یا ده بی ناوی خو ت بگوړی یا زمانی دایک بپریت». خیر و بیړ و ده سلات له ناوه کهیدا بوو و سوزیش له دایکی. کامیانی نه وئ؟. به یه که حه زمانی دایکی بری و ناوه که ی هیشته وه. خه ریک بوو بو ه ناوی دایکی بال بگریئ. خو ی دایکی خو ی کوشه. پټیان گوت: کوړی حیزب وا ده بی ... وا نه بی با نه بی».

له په نجه ره که وه به ره و ده رگا که چوو. له ویشه وه به ره و په نجه ره که. زوو زوو ته ماشای وینه که شی ده کرد. ده تگوت وینه که قهت ئه وه ی دوینئ نییه. وه که دوینئ نورانی و به هیهت و پشتوپه نا نه بوو. ده تگوت پټوییه کی گه ره. سات له دوا ی سات به های خو ی له ده ست ده دا. دهنگی ته قه و هاتوهاوار چند نزدیک ده بووه وه و ینه که ش ئیسی گرانتر و گرانتر ده بوو و گه پتر ده بوو.

«چ بکه م؟. ده بی باو کم ته گبیریکم بو نه کا؟! خو بکه ومه ده ست ئه و خه لکه وه له تو په تم ده که ن. من ئازارم به زور که س گه یاندوه». به لام باوکی له مال وه نه بوو. ژنه که ی و کیژه یه که سالانه که شی له مال وه نه بوون. هر خو ی به ته نها به سهر پشکو ی چاوه پوانیدا ده هات و ده چوو. جیهانی وه ها لئ ته نگ بیووه، ببوو به توړیکی سفت و وردچندراو. ترس ببوه قورقوشمی تواوه و جی خوینه که ی گرتبووه. ده نگ و هه را نزدیک ده بوونه وه. له په نجه ره که وه به ره و دوری پوانی: سه دان سهر بازی بی چه که ده ستیان خستبووه. سهر سهریان و پټیان ده کرد. ئه وانه تا دوینئ له رزبان ده خسته دلای خه لکه وه. کییان مه به ست بوايه تیربارانیان ده کرد و کام کیژیان مه به ست بوايه بنیان ده پژاند.

ئىستا يەك چەقەنە بۇ كاميان لىدەى دەرىپكەى بەردەبىتەو. يەك لەشكر دوودەكىن و پەت دەبن... يەك لەشكر حيزن و تەسليم دەبن... يەك لەشكر لە پىشۆلەى ناو تۆپ پىشتوپەناى عىززەتە. پىشتوپەناى عىززەت كەرىم فەيسەلە. ئەمىش لە مەلەكەى خۆيدا چاوپوانى يەك چەقەنەى تا دەرىپكەى بەرىتەو بن پىتى.

بەر لە چەند پۆژىك مەلەكەى پەر دەبوو لە خەلک. بەخۆشى لە مەلەو نەبوايە خەلک ھەر دەھاتن. بە تەنەكە ھەنگوین و گىسك و كارپەو دەھاتن. ژنە جوانەكەى، بە پىكەنن و پووى خۆشەو پىشواى لى دەکردن. ھەر يەكە لەوانە كارىكى ھەبوو: ئەم كورپى گىرابوو و ھاتبوو بۇ بەردانى و ئەو خانووى لى زەوت كرابوو و ھاتبوو بۇ ۋەرگرتنەو و ئەوى تر مەردى گىرابوو...

دەيانگوت عىززەت زەلام لە ئىعدام دەردەكا. بەرزانى مام فەرھاد، ئەو لە ژوورى ئىعدام دەرىكرد. دواى كە بەر بوو، مام فەرھاد دىناى پەر كرد: عىززەت كەرىم كورپەكەمى لە ژوورى ئىعدام دەر كرد و يەك تەنەكە ھەنگوین پىرىشى نەويست. ئىدى عىززەت بوو شەخسە پەشە. بەر دەرگا و مەلەكەيان، ھەمىشە جەمەى دەھات.

زەمانە ئىدى! ئەو زەلامە ببوو بە جىر و كون نەبوو خۆى تىدا بشارىتەو. خۆى دەيزانى چى كردوو. دەيزانى چەندى بە كوشت داو. بىستى بە كوشت دەدا و يەككى دەرباز دەكرد. ترس وەك تارىكەشەو دەورى تەنى بوو. تارىكەىك وەك قور مەدەى بزاوتنى لى دەگرت. لەشكرە تىكشكاوەكە لە پەنجەرەكەو ديار بوو. دەتگوت لافاوى تۆقاندنە و عىززەت پادەمالى. تەماشەى لەشكرەكەى دەكرد و ئاوپى لە وىتەكە دەدايەو. تا دوتىن ئەو وىتەى پىشتوپەناى بوو، بەلام وا خەرىكە ببىتە دوزمنى: «دايگرم؟!». ژمارەى سەربازە دوودەكەىكان چەند زىاد دەبوو، ئەمىش زىاتر بە لای داگرتنى وىتەكەدا دايدەشكاند: «دايدەگرم!». ناوى كورزاوەكان وەك مەروولە بە

دیواره کاندایه لده گه پان. جاروباریکیش، ناویکی گهش له ناو ناوه کاندایه
ده دره وشایه وه: به رزان... سیروان...

ته ماشای له شکره که ی کرد. ئاوری له وینه که دایه وه. به دوو ههنگاو
گه شسته وینه که و دهستی بۆ ههلبیری تا دایگری. به توندی له ده رگا
درا. له جیی خۆیدا مهیی. دهستی به قهه وینه که وه وشک بوو. وینه که
پیده که نی. ده تگوت به حالئ ئه و پیده که نی و بیزار نابئ. جاریکی تر
له ده رگا درا. ئه م جار ه یان توندتر له ده رگا درا. دهستی داگرت و به
کاوه خۆ به ره و ده رگا که چوو. له پشت ده رگا که وه ههستی پارگرت. به
ترسوله رزه وه پرسى: «کییه؟!». ده تگوت ئه و «کییه» یه ریشۆله یه که
و له ناو هه زاران ریشۆله ی تری ناو توپیکی تهنگدا، به ته نها ده رباز
بووه و له شه قه ی بالئ داوه.

- منم کوپم، منم. ده رگا که بکه وه!.

به و دهنگه ی باوکی توپى ترسى له توپهت بوو و شوینه واری نه ما. خوین
گه پایه وه پوخسار و دهستوپیی. ئارام بووه وه. ده رگا که ی کرده وه و
باوکی، بی ئه وه ی ههچ بلئ، به ره و ئوره وه چوو و به ده م ههنگاوانه وه
بانگی کرد: وه ره کوپم وه ره! به جووته به رانه ر یه ک پاویستان.
عیززهت چاوه پوانی یه ک وشه ی په حمهت بوو. چاوه پوانی ده روازه یه ک
بوو لئیه وه ده رباز بی. ده می داپچپیوو و به دوو چاوی زهنده قبراوه وه
له زاری بابی ده پوانی.

- کوپم حکومهت شکا.

...

- کورد دهستی به سه ره موو شتیکدا گرت. ها بگره! ئه و کاغه زه م
بۆ پهیدا کردی. بپۆ بده ره پال ئه و خه لکه و وا بزانه تا ئیستا ههچ
پووی نه داوه.

عیززهت کاغه زه که ی یه کالآ کرده وه. لای خواره وه موړ و ئیمزای سووری
پتیه بوون. له سه ره وه پا خویندیه وه. عزیزهت ئه ندامی حیزبیکى

شۆڤشگىڭىرى كوردستان بوو. كام شىخ و كام مەلا دەتوانى نوشتەى
وہا بكا؟. ئەم نوشتەى، ھار و شىتى چاك دەكردەوہ.
- لە كەىەوہ؟.

- نووسراوہ. سى سال دەبى ئەندامىت.

- ئاخىر...

- ئاخىر و ماخرى ناوئىت. چت بۆ ئەوان كرددوہ بۆ ئەمانىشى بكە و
تەواو. ھەموو لايەنىك خەلكى وەك تۆيان دەوئى. لە ئاسمان بە دواى
خەلكى وەك تۆدا دەگەرئىن. تىگەيشىت؟.

تا ئەو قسانە كران وئەكە كەوتە ژئىر پئوہ: ئەمە ناچارىى بوو كوپم،
ناچارىى! ھەر پۆژئى قەوما، دەبى ھەر ئەمە بكەىن كە ئىستا دەىكەىن.
دەى خۆت ئامادە بكە با بپۆىن.

كتوپر عىززەت ھۆشى وەبەردا ھاتەوہ. ئىدى رىك دەىزانى دەبى چ بكا
و چۆنى بكا. جلەكانى گۆپىن و چەكى ھەلگرت و زۆرى نەبرد خۆى
لە پىشەوہى خەلكەكەدا دىتەوہ. گەىشتە ئەو جىبەى كە ناوى وەك
مىروولە زۆرى لى تۆمار كرابوون. ھاوارى دەكرد: دەى بە قوربانى كوپ
بم! دەى كوپىنە چىتان بەر دەست كەوت بىسووتىن. شوئىنەوارى
ھىچيان مەھىلنەوہ.

سووتا، شارەناوہكان سووتا. ھەموو ناوہكان سووتان و لەگەل دووگەلدا
چوون بە ئاسماندا. ھەزاران ناو بوون بە گەرد و لە چاو بىز بوون...
ئاگر ھەموو ناوہكانى سىپىوہ... شوئىنەوارى ناوہكان لە ھىچ كۆىدا
نەما... ئەو ناوانە، ھەرگىز نەنووسرابوون...

لافتا

«ته‌نهام، خودای به بان سهرانه‌وه ته‌نهام! له ناو یه‌ک ده‌ریا مروفدا ته‌نهام! ته‌نهای پیم بۆ خوش ده‌کا به دواى زاتى تودا بگه‌پیم و بتکه‌م به هاوده‌مى خۆم. له ته‌نهاییدا ده‌توانم بتدۆزمه‌وه. تۆ له کوئ نیت؟ کویت به دوودا نه‌گه‌پیم؟ ده‌مه‌وئ بتدۆزمه‌وه تا نه‌پنى شیتنه‌بوونی ئەم خه‌لکه‌م بۆ ئاشکرا بکه‌ی. من شیتیم؟ ئەم خه‌لکه‌، خودا نازداره‌که‌م، چاویان په‌پوه‌ته ته‌وقى سه‌ریان: نه‌ ده‌بینن نه‌ ده‌ژنه‌ون نه‌ تیده‌گه‌ن. ئەم خه‌لکه‌، به‌ هه‌موو کاره‌ساتی شوکرانه‌بژێرن و (نه‌ء) نازانن. له‌گه‌ل ریتمی راست - چه‌پ، راست - چه‌پدا مه‌ش ده‌که‌ن و خه‌ت به‌رناده‌ن. هه‌ر که‌سێ بیه‌وئ ریتمیان به‌ سه‌ردا به‌سه‌پینئ ده‌یسه‌پینئ. ئەمانه‌، به‌ر له‌ هاتنی پۆزی چه‌شر، چه‌شر ده‌کرین و که‌س ئاگای له‌ که‌س نییه‌. دایک ناپه‌رژیته‌ سه‌ر به‌چه‌کی خۆی و باوک مندالی خۆی ناناسئ. ئەمانه‌، نه‌ ده‌بینن نه‌ ده‌ژنه‌ون نه‌ تیده‌گه‌ن. چاو له‌ حه‌وا ده‌پۆن و نازانن کوئوه ده‌چن. ئاشکرا بوونم ده‌وئ خودا نازداره‌که‌م!».

عه‌ولا‌ره‌ش له‌ سه‌ربازی ده‌رکرا. لیژنه‌ی پزیشکان شیتبوونی سه‌پاند و

مۆريان كرد. (متخلف عقليا) بووه مۆريك و پيويه نرا. وهك گاميش ناوچهواني داغ كرا. ئىدى همو ئهوانه كى كه چاويان پهريپوه تهوقه سريان و نه دهيانبيني نه دهيانبيست نه تيدهگيشتن، كهلهيان پر بوو له (متخلف عقليا). به دستهجهمعى له دار و بهرد و هور دهپارانه وهك ئهويان لى نهيات. شانازيان دهكرد كه وهك ئه و نهبوون. دهپارانه وه: خوايه وهك عهولا پرهش پىتمى راست - چهپمان لى تىكنه دهى! خوايه وهك ئه و شىت نهبين!

مهشيان دهكرد. زرمه پىلاويان دههات و لهگه ل سهربازى ئهوسهري دنيا دا توزيان له باوه غولغول و شامه غريبه هه لدهستان. كهس به موو له پىتمى راست - چهپ لاي نه ده دا، عهولا پرهش نه يى. عهولا پرهش، كه گوپى له راست - چهپ ده بوو، ته ره ده بوو. ئه و، له گه ل پىتمه كه دا نه ده گونجا. كه عريفه كه بوى باس دهكرد لاقى چهپ و باسكى راستى بۆ پيشه وه بهاوي و لاقى راست و باسكى چهپيشى بۆ دواوه، خۆى به هه لوه شاوه يى ده دى. باسكىك و لاقىكى له و پيشه وه كه وتبوون و باسك و لاقىكىشى له دوايه وه به جى مابوون. كه دهيانگوت: راست - چهپ، ئه و له ريز دهرده چوو و پايده كرد. ده ترسا هه لوه شىته وه. دهيانگوت عهولا پرهش له دلى خويدا هه ره له يلى ده لى و له گه ل ئه و ئاوازه دا پاده كا. هه ره له يلى نه بى عه به عيبى نيه.

«خوداى به بان سه رانه وه! كه گويم له چهپ - راست ده بى توژ له باوه غولغول و شامه غريبه هه لده ستينى، حه شرى ده بينم ئهوسهري ديار نيه. باوه غولغول ده بينم خه لتانى خوينه و كهله سه ر به كفه كه ي شامه غريبه وه هه لواسراون. ئه و ده شته ي نىوان باوه غولغول و شامه غريبه، هه زاران كه سيان پيدا ره ت ده كرين. هه موويان، چاويان پهريپوه ته تهوقى سريان و نابيين و ناژنه ون و تيناگن چ باسه. كهس ناگاي له كهس نيه. دايك ناگاي له به چكه ي خۆى نيه و باوك ئه ولا دى خۆى نابيينى. ئه وه ي من ده بينم كهس نابيينى. ئه وه ي من ده بينم كهس نابيينى. شه پۆله زۆر كورته كان ده ژنه وه م. پهنگه كانى خوار

و نه وشه يیه وه ده بینم. لرفه ی سهر بازه غهواره کان دیته بهر گویم که ده ستریز ی ده که نه سهر ژنان. ژنان، پوومه تی خو یان ده پرن. گویم له خزە ی برینی پوومه تیانە. بۆچی ئەوه ی من ده بینم که س نایبینی؟. بۆچی هەر من ئەو حەشاماته ده بینم که له داهاتودا، به دهستی نیوان ئەو دوو جییە پیروژە دا پەت ده کرین و به ره و خوار، به پتییه کیاندا ده بهن که پتی نییه و بۆ جتییه کیان ده بهن، که جتی نییه؟. ئەگەر به شزانن ده یان بهن، نازانن بۆ چی ده یان بهن. چاویان له تهوقی سهر یانه و پتی ده کهن. هەر مندالەکانیان نازانن بیدەنگ بن. ژنه کانیش زمانیان له کتیلان ناچی و ده می خو یان ناگرن. پیاوه کان، کامیان سمیلتیان له سمیلتی هه موان زلتەر، زه لیلتره. پیاوه سمیلتزله کان له مردن ناترسین به لام له ترسی ئەوه ی به سمیلت پایان کیشن، خو یان ده مرن. نابێ دهستی که س بهر سمیلتیان بکه وێ. له بهر ئەوه، به بێ کرکه، له پیتی حەشاماته که وه ده پۆن. ههره سمیلتزله که یان، به رانئاسا له پیتی هه موانه وه ده پوا و با سمیلتی ده شه کینیته وه. ته می ژنان ده کهن بیدەنگ بن. چاو له مندالان سوور ده که نه وه تا کر بن. ههره سمیلتزله که ته گبیر بۆ پیاوان ده کا: بیانوو مه ده ن به ده سته وه با به سمیلت پامانه کیشن. ده ستریز ی بکه نه سهر ژنیش قسه مه کهن تا سمیلمان گه لاو نه کهن. مندالەکانیش سهر پرن قسه مه کهن با سمیلمان پیس نه بی و دهستی ئەو گه وادانه ی بهر نه که وێ.

ژنه کان سمیلتیان نه بوو بۆیه زمانیان له کتیلان نه ده که وت: (گوو به قوپگی باوکی چاکتان! هه ی زالمی زالمباوکانه! به راز به به رازی خو ی لتمانکه وێ به لام بۆنی ده رمان ئەسپی و هه ناسه ی ترشاوی ئیوه مان بۆ نه یات. کافر باوکانه! بمانکوژن له وه چاکتره فه سالی سه گسارتان ببینن!).

مندالەکان سمیلتیان نه بوو بۆیه ده وێران بگرن. مندالەکان له دوا ی دوا وه ده پویشن و ده گریان. خودا نچا که که م! ئەوه ی که ده بینم داهاتوه ... پابرده ی داهاتوه. نا، داهاتووی پابردوه. نازانم. کات بۆ تۆ چۆنه

خوداکەم؟ من وام بە سەر لوتکەى کاتەو. پابردە و داهاتووم لێو
 دیارن. کات تیشکیکی سەرۆی وەنەوشەییە و بە بەردەمدا دەگوزەری.
 بۆچی ئەوێ من دەیبیستم کەس ناییبستی؟ بۆچی ئەوێ من دەیبینم
 کەس ناییبینی؟. دەشی لە ناو جیهانی کوێر و کەپدا چاووم ببەستم و
 گویم بئاخەم؟. نا، خودا زاناکەم، نا.

دەرکرا. دەیانگوت: وای لە خۆت سەر بە هەشی عەبە شیت! وەى
 نەگەتێ نانبریاو عەولاً پەش! تازە نانت بە ئاوترپا ناگا. کەس کار و
 کاسبیت پێ نادا. پوو لە هەر جێیەک بکەى بەردباران دەکرێ. زەوێت
 لێ دەبێتە ئاسن و ناکێلدرێ. ئاسمان بارانت بە سەردا ناباریت. کێ پوو
 بە شیت و هاری وەک تۆ دەدا؟. خوداش لات لێ ناکاتەو عەبە شیت. بە
 هۆى تۆو غەور دەبین عەولاً پەش. غەزەبى تۆ هەموان دەگرێتەو. ئەو
 عەلەمە بەخۆ دەکەون و لە هەر جێیەک بتيبین بەردبارانت دەکەن. خودا
 شاخ دەبینى و بەفرى تێدەخا عەبە شیت. هەر خۆى دەزانێ چ گوناھیکت
 کردوو مەلۆیران. نەگەتێ لە نەگەت بوو بۆ لە شاری کوێراندە دەست
 بە چاوتەو نەگري؟. بۆ لە پیتى پاست - چەپ لاتدا مەلۆیران؟. خۆ تۆ
 لەو عەلەمە زیاتر نەبووى عەبە شیت. بۆ دەسبەردارى هەرە لە یلێ نەبووى
 سەرلێشێواو؟. چاوقایم! کەللەپەق! کۆنەپەرس! بەشەرى سەردەمى
 بەردا! کە گوتیان حکومەت ئێدى دەپێتەو. حکومەت خودای سەر
 ئەرزە و نەشر بەو خەلکە دەکا یا حەشر کەیفى خۆیەتێ. ئەوێ لێی
 هەلگەپێتەو کافەر. ئەوێ لە پەوتى لاىدا بێ ئیمانە. وەى لە خۆت
 قورپەسەری عەولاً پەش!

خودا جوانەکەم! ئەگەر پۆیشتنى سەر دوو لاقان باو نەبا، نیوێ ئەو
 خەلکە لە سەر چوارپەل دەپۆیشتن. چى باو بێ ئەوان وا دەکەن. لادان
 لە پیتى چەپ - پاست باو نییە بۆیە لێى لاتادەن. خودا نازدارەکەم
 من نامەوێ وەک ئەوان بم. بۆ ئەوێ وەک ئەوان نەبم، بمگۆرە. بمکە
 دلۆپێکی زەریای خۆت.

عەولاً پەش ریزپەپە، لە خەت لادەدا. تەنهایە. پوو لە هەر جێیەک دەکا

تییبه لده دن. کراوه ته تۆپ. ئەم تییبه لده دا ئەو دە یقوزیتە وه. به دەم پیکه نینه وه تییبه لده دن. ئەویش ناچار بووه به پۆژ بخه وئ و شه و بیدار بئ. ئەوان تییبه لده دن، ئەویش له خودای خۆی ده پارتیه وه: (خودا نازداره کهم بیانبه خشه چونکه تیناگن. ده مکهن به تۆپ بیانبه خشه. به ره وه دهشتی کاکی به کاکی پیئش هه شاماتی ژن و مندال ده که ون بیانبه خشه. بۆ زنده به چال کردنی خویان به چرتۆک چال هه لده که نن، بیانبه خشه. تیناگن خودا باشه کهم. ئەمانه، فیتری به خشین و لیبردن. فیترن به دهسته جه معی لاقی چه پیان بۆ پیئشه وه بهاون و باسکی چه پیان به ره وه دواوه. فیترن بیارتیه وه. له گه وه ده پارتیه وه بۆیه زوو زوو له تۆش ده پارتیه وه. له مندالییه وه فیتره پارانه وه ده کریئ. بیانبه خشه خودای باش. به خشین خه لاتیان. ئامانج و سه رکه وتیان. ئەمانه، خودا چاکه کهم، به بئ ریتم و دهستور ناتوان هه نگاو بنئ. دهستور نه بئ یه کتر ده خۆن. بیانبه خشه خودا جوانه کهم. فیکه ی پشوویان بۆ لیدرئ پشو ده دن ده نا تا خویان نه پسیتن پشو نادهن. فیکه ی خه وتیان بۆ لیده دن ده خه ون ده نا قهت ناخه ون. فیکه ی پابوونیان بۆ لیته دن، هه تا مردن ده خه ون. به فیکه ی خواردن و خواردنه وه نه بئ نه ده خۆن و نه ده خۆنه وه. فیکه ی کفر کفریان پئ ده کا و فیکه ی ئیمان ئیمانداریان ده کا. فیکه ی فه لسه فه ده یانکاته فه یله سووف. فیکه ی شوپش شوپشیان پئ به رپا ده کا و فیکه فیک میئشکی ته قاندم خودا جوانه کهم. به یه ک فیکه به دهسته جه معی ده بنه پۆشنبیر و به یه ک فیکه نه فرهت له پۆشنبیری ده کهن. بیانبه خشه خودا به رتیه کهم چونکه تیناگن. که من به رده باران ده کهن کاری فیکه. بیانبه خشه ...

گوئی له دهنگی پیاویک بوو. هه ر به دهنگه که دا زانی ته مه نی چه نده و هه ر لایه کی سمبلی چه نده. به کوڵ ده گریا و وه ک ژنیکی جه رگسووتاو ده یلاوانده وه: فاله فاله ... لافنا لافنا ... فلانا فلانا ... لانا لانا ... عه ولا رهش به ره وه دهنگه که چوو. چۆنی بیر لی کردبووه وه ها بهر، پرسى: «خاره لۆ وه ده که ی؟». به چه وه لامی دایه وه: «رس به

سه گه شیت! . مه به ستم ئه نفال . »

- ئه دی لۆ به ئاشکرا نایریتی؟ . لۆ جیتی عرفان ده گۆری؟ .

- دواپی نامه خشن . ئه گهر به ئاشکرا بیلیم لیبوردم بۆ ده رناچی . نابئ
کهس بزانی هه رچی ئه و لاد و نه وه م هه یه ئه نفال کراون . نابئ کهس بزانی
هه ر به خۆم ماومه ته وه . ئه گهر بزانی نامه خشن ، نا ! .

- چما ئه توو نیاده رتالیت دوات بپریته وه ؟ . به ده نگیکي برند هاوار بکه :
ئه نفال ... ئه نفال ... ئه نفال ! .

- نیاده رتال چیه ؟ .

- ئه تووی . هه ی مه یموون ! . مه یموونیش به چکه ی بخورئ ده زیقینئ .
ئه نفال ئه نفال . گیت لیمه ؟ . ئه نفال ، لافنا نا . ده برئ ده ی ! . به ده نگیکي
برند برئ : ئه ... نف ... ال .

- ئه ... نف ...

- ده ی ! . ده ک داوه شیی پیره سه ! . ده ی بابی بابم . برئ : ئه نفال ! .
- نا به خوا عه به شیت ، ناویرم . حکومت نه مه خشی خوداش نامه خشی .
باوکم به په حمت بئ وه های ده گوت . مه لا نه جمود دینیش وه های ده گوت .
هاوپی عه زکیش هه ر وا ده لئ . هه موو مه زه به کان هه ر وا ده لئ . هه تا
دکتور هینیش هه ر وا ده لئ . دکتور هین عه مریکه لیژانه و ده چیت هه ر
جییه ک ...

- ئا ، ده چته هه ر جییه کی په عه تییه کی وئ ده دن

- ئه ویش ده می پتوه ده نئ ...

- ده رئ : هاوار لۆ لیبوردنئ ! لیبوردن لۆ نما ؟ . لۆ ...

- ئه وه ی نه چیت به غدا په نج به خه ساره ...

- ئه وه ی نه چته بغدا گه وره نابئ . ده رئ ئاخ به غدا ... عه ی حه لا به غدا ...
خودا نازداره کهم بیبه خشه . که ره و که ر دۆزه نابینئ . مه پکی بئ
ده سه لاته و مه پ دۆزه نابینئ . له گه ل که ره که ی عوزیر و سه گه که ی
ئه سحابکه هف و مه پی سمایلۆکدا حه شری بکه و بیخه ره به هه شت . له
به هه شت چی زۆره گیا زۆره و ئه میش گیاخۆره . خودا جوانه کهم خۆ

له به هه شتت که م نابیی، ده بیبه خشه و بیخه ره به هه شته وه . بیبه خشه و نه ه .

* * *

به یینی باو بوو: ئه و عه ولا په شه یه کیک بوو له و شیتانه ی هه ولیر که بهرگرییان کرد. ئه و سه رشیتانه له گه ل پیتی چه کداران و خه لکه که دا پیک نه که وتن و له جیی خویاندا مانه وه . که هه موویان کوژران، عه ولا په شه دهستی له شه پ هه لگرت و خوی دزییه وه . خه لکه که پایانده کرد و شیته کان، شیتانه بهرگرییان ده کرد. هه ره سمیلزله کان له پی شه وه پایانده کرد. دوی ئه وان سمیلقه ییتانی و ئه و جا سمیلتا شر او . ئه و جا هه رزه کار. دوی هه رزه کار ژنه کان پاینده کرد و دوی ژنه کانیش مندا ل. هه موان به پیخواوسی پاینده کرد و باسیش هه ر (هات... هات) بوو. عه ولا په شه له خوی پرسى: که نگى سمیلزله کان له دواوه ده بن؟. زوری بیر کرده وه تا زانی: له بهر نه گاریدا له دوی دواوه و له پاکردندا له پی شی پی شه وه ن. حاجی ئه حمه د وای نه کرد. که خه لکه که پایان کرد، ئه و دهستی دایه تفهنگ و به سمیل و بن سمیل پژیشتن و به ته نها مایه وه . پی پراگه یاندن: ئیوه برۆن، من که مئ ئه و له شکره دوا ده خه م تا نه جاتتان ده بن. هه ر واشی کرد. ئه و به ته نها بیست ده قیقه له شکره که ی دواخست. باجه که ی ئه وه بوو دوی کوشتنی، سهریان له جه سته ی جیا کرده وه . وه ک حه زه تی حوسین.

عه ولا په شه له یه که م سمیلزله وه پید هات و پاراپیه وه تا گه یشته مندا ل کان. ده یویست بهرگریی بکری، به لام که س گوئی لی نه ده گرت شیته کان نه بن. حاجی ئه حمه د نه ما بوو به گوئی بکا. شیته کان بهرگرییان کرد تا تا قیان لی برآ. عه ولا سه ر کرده یان بوو. هه ر که یه کیکیان لار ده بووه وه، ده چوه دیاری: «سه گه شیت کوژرای؟. عه یب ناکه ی! . ده هه سته ده ی هه سته دواوه شیی! . ئیمه نه بین له شکر ده گاته سمیلزله کان» .

عه ولا په شه پاکردنه که شی شیتانه بوو. که هه موویان کوژران ئه و هاواری کرد: «ئهن له گه ر زۆربه دا نابم. مادامه کی هه مووتان کوژران، ئهن

دهمینم!».

دهروونناسهکان دهیانهوئ فیزی بکهن بلئی «لأفنا» و ئهویش نالئی. تهماحی دهخه نه بهر وپارهی دهدهنی، ههپهشهی لیّدانی شیخی لی دهکهن و جگهرهی لی دهپهن، ههر نالئی «لأفنا». دهیکه به توپ: ئه م تیییه لدهدا و ئه دهیقوزیتتهوه، ههر نالئی. ئه لهگه ل زۆربهدا نابئ. ئیستا زنجیری له لاق و پیله و له کونجیکدا کهوتوه و کار و پیشهی دواندن خودایه: «نابینن، نارنهوهن، تیناگه ن، نازانن چ دهکهن!». خودا نازداره که م بیانبه خسه. مه پین و مه پ ناچنه دۆزه خ. له گه ل پیتمی میگه لدا ده رنابه م خودا جوانه که م. ئه م کونجه م بۆ به ئله خودا گیان. ئیره بۆ من په رستگایه و لیمی مه ستینه تا تیکه لی خۆت ده به مه وه. ته نهام و به دوی ته نه اییدا ده که پیم. پرسیار له ناو سه رمدا زاوژی ده کهن و چی دی له ناو که لله مدا جییان نابیتته وه. خه ریکه سه رم ده ته قی خودا جوانه که م. ئهی خودا جوان و هه مه ته رج و هه مه په نگه که م! ئه م پرسیارانه ی ناو سه رم به سه ر ئه و خه لکه دا دابهش بکه. با به رسن ئاخۆ لأفنا چیه. بۆ ئه و عاله مه خۆی لی لاده دا؟. خۆ ههر ئه وه نده یان خۆشه فیژه پرسیار بن. پیم وایه ئیدی ههر ده پرسن و چاوه پوانی وه لām نابن. که س نابن وه لām بداته وه. به لām یه کیکی وه ک من ده بی له پیتمی پرسیاران لایدا و وه لām بداته وه: لأفنا ئه نفالی به ره واژه. سه رکه وتنی به ره واژه. شه هاده تی ئه نفالکراوان «به گونمه وه» ی قوما ربا زانه. لأفنا ژیا نی به ره واژه ... سه رفرازی به ره واژه ... به ره واژه خودا جوانه که م، به ره وه واژه!».

به یینگه په یکه ری پیاویکی کورته بنه ی شریۆش له چوار پیتیا نیکدا، له سه ر سه کو یه کی مه پمه پ دانراوه. کراس و شه روا له که ی به نیشانه ی پرسیار ی ورد ورد نه خشیندراون و خاله توخه کانی جه مه دانه که ی و قۆپچه کانی کراسه که ی، نیشانه ی پرسیارن. پۆژی له دایکبوان و مردن و ناوی خۆی و بابی، له سه ر مه پمه په که ی بهر پیتی، ههر به نیشانه ی پرسیار هه لکه ندراون. نیشانه ی پرسیار به روی هه یه و شار و ولاتی داگرتوه.

ئەو خەلکە وا پراھاتون ھەموو پۆژیکى ھەینی، دواى نوێژ، خۆپیشاندان ساز دەکەن. کە دەچنە مزگەوت، یەک یەک و دوو دوو دەچن. بەلام کە دەردەچن، دەلێى بە تێلاوھ دواياندهکەون و ھەلیاندهبێن. بە لیشاو دەردەچن و مل بە یەکەوھ دەنێن. خەفتە نییە یەکیک یا دوو نەبیته بن دەستوپێوھ. کە دێنە دەری، ھەر یەکە موقەبايەک لە باخەلى دەردەھێنێ و بەرزى دەکاتەوھ. ھەر یەکە لە موقەباکان، نیشانە یەکی پرسىارى لە سەر تۆمار کراوھ. تاوێ بە دەورى پەیکەرە کەدا دەسورپێنەوھ، ئەوجا بەرەو پەرلەمان، بە بێ دەنگى دەکەونە پێ. ھەموو جارێکیش لە نیوھى پێدا تووشیان دەبێ بە تووشى لاویکەوھ، کە لە پەرلەمانەوھ بە تەنھا دیت و موقەبايەکی بەرز کردۆتەوھ کە نیشەنى سەرسورپمانى لە سەر کراوھ. کە مەش دەگاتە پەرلەمان، ئەویش دەگاتە پەیکەرەکە و یەک دوو جار بە دەوریدا دەخولێتەوھ. خەلکەکە تا بانگى عەسر لە پەرلەمان بە بێ دەنگى دەوێستن و دواى بانگ دەچنەوھ مزگەوت و بە موقەباى بەر باخلیانەوھ نوێژ دەکەن. نیشانەى پرسىارەکان لە سەر دلایان دادەنێن و نوێژ دەکەن. پرسىارى سەر موقەباکان شەق دەبەن و ھەر یەکەیان ھەزاران نیشانەى پرسىارى وردى لێ دەکەوێتەوھ و وەک میروولە، لە بەر پزۆرینیانەوھ پێچکە بەرەو چالێ چاویان و کونەگوێیان دەبەستن. پرسىارى ورد ورد بە سەر بەرپەکاندا پەرت دەبن و نەخشەکان تیکەدەن. کەس چرپەیان نابیستێ. ھەموو خەفتە یەک ئەو پیتە بە پێوھ دەچێت و لاوھ شەپۆشەکە، نەبێ کەس لێى لاناڤات. ولات و شار بوونەتە یەک نیشانەى پرسىار و لە ھەموو جێیەکەوھ دیارە. ئا، باو باوى نیشانەى پرسىارە. میلی کاترژمێرەکانیش بە نیشانەى پرسىار دروست کراون.

بەرەو دۆزەخ

پیرەژنیکی ھەفتا - ھەشتا ساڵی دەمبەتالی بەدەفەسالی، کە سیمایەکی ھەرەشەنامیزی ھەبوو و لە ھەمان کاتدا بزەییکی بە سەر لیۆھووە بوو، بە قالدەرمەکاندا، بەرەو پووم ھەڵدەگەرا. من سەرەوخوار دەبوومەو. کە گەیشتە ئاستم، بزەکی بوو پیکەنین و دوو ددانی خڕینەبڕەیی زەردی دەرکەوتن. چۆن مۆنالیزا بە بزەکی پرا دیارە کە ئاوسە، ئەویش بە بزەکی پرا دیار بوو ئاوس بوو. ئەری مۆنالیزا ئاوس نەبوو؟! ... سەد مەتەل لە بزەیی مۆنالیزادا ھەیە و ئاوسبوونی یەکیکیانە.

گەیشتە بەردەمم و بە گویمدا چرپاندی: «ئاوسم... زگم ھەوت مانگانە. ھەوت مانگ بەر لە ئیستات لە بیرە؟. ئاودەستی مەخانەکەت لە بیر ماوە؟!». موچرکم پێدا ھات. وەک ئەوێ لە ژێر ئەشکەنجەدا دانم بە تاوانگەلیکدا نابێ کە ئەنجام نەداون، بێ ئەوێ یەک وشە بڵێم، ئاوا ھە ناخەوێ دانم بە تاوانی خۆمدا نا. بەلێ لە بیرمە. ئەوێ لە ئاودەستی مەخانەدا دروست دەبێ دەبێتە بەرھەمی عیشق! بە ترسەوێ تەماشای زگیم کرد و دیتم. راستی دەرکەوت ھەوت مانگان بوو. پیرەژنیکی ھەفتا

- هه شتا سالتهم لئ ئاوس بوو. هه به پهنگ و پوخسار و بزه که پرا دیار بوو که زگه که ی کوپه. جگه له وهش، ژنه فالچییه کی ناوله پخوین پتی گوته بووم: «تو ده بی به باوکی حوت کوپ و قهت کچت نابئ!».

ده وری بهرم تاریکستان بوو: به لام تیشکیکی به هیژ و هه مه پهنگ له پرۆجه کتاری بنمیچه کانه وه له پوخساری من و پیره ژنه ئاوسه که ی ده دا. تاریکستانه که، هه زاران جووته چاوی تیدا بوون و هه موویان له ئیمه یان ده پوانی. هه موو چاوه کان ده چروسکانه وه و هیئندیکیان به سه ر زه وییه که دا گلۆر ده بوونه وه و هیئندیکیان له مۆله ق به حه واره و یستابوون و له ئیمه یان ده پوانی. له ناو ئه و هه زاران جووته چاوه دا هه ستم به بوونی جووته چاوی باوکم ده کرد که ئاگریان لئ ده بووه وه و منیان داده گیرساند. مه حال بوو له وه موو چاوانه و له چاوی باوکم ون بم. دوا ی بزه یه کی گالته نامیزی پیره ژنه ئاوسه که، هه موو چاوه کان بوون به چاوی باوکم. چاوی باوکم، بوونه گهردوایتک و هه موو چاوه کانی تری تیدا کۆ بوونه وه. گهرداوه که ی باوکم منیشی لول ده دا. تاریکستانه که ی ده ورم بوو به یه ک قه واره ی پر له باوکم و هه په شه ی لئ ده کردم. له ده ست باوکمی ناو تاریکستانه که پامکرد... تا تینم تیدا بوو، به ره و جییه کی ده ره وه ی ئه و جییه تاریکه پر له باوکمه پام کرد. ده تگوت دوویشک ده بارئ و من به بهر بارانی دوویشکدا له ده ست دوویشک هه لدیم. له نئیوان عیشقی ئاودهستی و جه زه به ی باوکمدا چ بکه م؟!.

هاوته ریب له گه ل جۆگه ئاوه که دا، به گورگه لۆقه پام ده کرد. تاریکی ده وری ته نیبووم و هه موو تاریکیه که باوکمی تیدا بوو. باوکم، ته نها له و دوو سئ هه نگاهه دا نه بوو که چاووم فره ی ده کرد. جۆگه ئاوه که م نه ده دی به لام گویم له خو په ی ئاوه که ده بوو، که ئاوازیکی مه رگه پنه ری له گه ل هه ناسه م و ورده به ردی بن پیم و به ریپمدا پینکده هیتا. چاوه ئاگرینه کانی باوکم له ناو تاریکیدا، جاروبار بلاچه یان ده دا. چۆن جووتی چاو هه موو تاریکایی شه و پر ده که نه وه ئه و دوو سئ هه نگاهه نه بی که فره قم ده کرد؟!.

ئه و که تنه ی من کردبووم، هی ئه وه نه بوو باوکم لیم خو ش بی. نا،

که تنیکی وام کردبوو دهبوو به نه مری له ژیر نه شک نه چدا بمینمه وه. من گیاهه که ی گلگامیشم دزیبوو و مار بئ تاوان بوو. له دهست نه و نه مریبه، به ره و دۆزه خ هه لدهاتم. دۆزه خ و مه یخانه و قه چه خانه و قومارخانه، جیگه که لیک نه بوون باوکم چاوی پیان بکه وئ. پیم وا نه بوو باوکم پئی بکه ویتته دۆزه خ. نا، که سئ سهری بچئ نویژی نه چئ و چوار حه جی کردبئ و گه وه و گچکه بۆ ته به پوک ناوله پیان ماچ کردبئ، خو سه گی هار نه بووه بچیتته دۆزه خ. باوکم له دۆزه خ چ ده کا؟! نه و هر ده بئ بچیتته به هه شت و منیش دوژمنم نه و جیتته بوو که نه وی لئ بئ.

باوکم، هر له پیکی به قه دهر ده رخونه یه ک بوو. چاوی پروشکی ناگریان لئ ده رده هات. به سهر به رددا برۆشتبا پروشکی ناگر له به رده کان ده بووه وه. له بهر نه وه ی له پۆلیس ده ترسا، عه زه تم بوو هه موو جیهان ببه پۆلیس. ناخ پۆلیسی به سۆزی ولاته که م... ناخ پۆلیسی نه جاتده ر و ژیان به خشا! بۆ زیاد ناکه ن؟... بۆ زاوژئ ناکه ن؟... نه ی خودا سا نه و پیره ژنه حه فتا هه شتا ساله یه ی لیم ناوس بوو، پۆلیستیکی ببئ و په تی قه ناره بخاته ملی باوکم. خوا به ده سا ببیتته سه روکی پۆلیسی هه موو دنیا و که له چه بخاته مه چه کی هه موو نه و پیاوه به هه شتیانه ی که له باوکم ده چن.

به ده م هه ناسه برکۆته، شان به شانی جۆگه ناوه که گورگه لۆقه م ده کرد. دهنگی به رده وامی ناوه که، له سه ره تاوه ناوه دانیی بوو به لام دوا یی لیم بووه بیده نگیه کی قورس و توقینه ر. له دهنگی به رده کانی بن پیم ده ترسام. له دهنگی هه ناسه ی خو م ده ترسام. له دهنگی ناوه که ده ترسام. دهنگی به رده وام بیده نگی به رده وامه و خه وه یته ره، به لام ترسی باوکم که هه موو تاریکه شه وه که ی لیم پر کردبوو، لینه ده که را خه وم بئ. خه وی چی!! هه ر ئیستا نا نه ختیکی تر باوکم پشته ملم ده گرئ و یخ ده کا. به خو مدا ده میزم و له سهر نه وه ش نه مری ده خاته سهر ته مهنی نه مریمه وه و نازارم ده دا. نا، وا چاکه هر را بکه م... برۆم تا پاسه وانانی دۆزه خ ده بینم و داویان لئ ده که م په نام بده ن. له وئ، ده بمه شوانی مار و دوو پشک. ده بمه چاودیری نه و تیلایانه ی که خه لکیان پئ دارکاری ده که ن. له گه ل

ژنه کي ئه بوله هېدا ده بېه کۆلکيشي سووته مه ني کولخه ني دۆزه خ. کي ده لئ نامکه نه چاوديري ترازووي خير و شه پ؟. کي ده لئ ده فته ري پاکبونه وي خه لکم ناده ني. ئه وي بۆ من له هه موو جيبه ک ئارام ته . له وي نه حه وي مه وه له هېچ جيبی تر ناحه وي مه وه . ئاوسکردني پيره ژن شتي نيبه سزاي نه بي. سزاي ئه مه به شي وه ني مه ريبه و تا هه تا پاکبونه وي نيبه . چاوي باوکم، هينده ي دۆزه خ ئاگريان تيدان و له دۆزه خيش سووتينه رتن. جگه له هه موو ئه مانه ش، دايکي ناموباره کم که هيشتا شيره خوره بووم مرد و به جيبی هيشتم، له وي باروبنه ي خستوه . چۆن دلي هيناي جيم به ئلي؟. له سه ر تاواني وا چۆن ناخرېته دۆزه خه وه؟. ده زانم ئيستا ده موپلي هه لقرچاوه و قژ و برژانگي سووتاوان . به لام خو پتي ده کړي حه فته ي جارې پوخسه ت له چاوديران بخوازي و بيته لاي خوځم و مار و دوپشکه کانم .

هه ستم ده کرد باوکم وا به دوامه وه يه . ئاوپم ده دايه وه و ته ماشاي ئه و مه ودا کور ته م ده کرد که چاووم ده يدي، که مي ئاسوده ده بووم . باوکم له و دوو هه نگاوه دا نه بوو . کي ده لئ له ناو يه که م هه نگاوي ناو تاريکيبه که دا نيبه ؟. ها که زانيت که وته به ر مه وداي بينينم . ئيدي چۆم ده شکي و خوځم به ده سته وه ده ده م . به خوځم دا ده ميزم . ئه ويش، وه ک ئه وي شتي بجوي، دداني به چيره وه ده با و بي ئه وي زاري بکاته وه ده لئ: ئه مه شت کرد؟ . هېچ نه ما پيره ژني حه فتا - هه شتا سا له ئاوس بکه ي؟. ئاخو به نه نکي من ده شي نه ک تو. هه ي مه لعوون! ده بي سه د سا ل له دۆزوخي مندا به سه ر به ريت! هه ي زۆل! ئابروي منت بردا . ئه و وا ده لئ و بزه ي پيره ژنه که ش له ناو تاريکي ئاسماندا ده رده که وي. ماوه يه کي که م کاس ده ب و گويم له ده نگي ئاوه که ناميني. ئاو کوا ده نگي هه يه . به رد ئاوي به رکه وي ده نگي ده بي. ئه و ده نگه ه ي ئاوه که يه يا به رده که ؟. په نگه ئه و ده نگه، ده نگي که مه ي جووتبوني ئاو و به رد بي. لره يان دي. ئاو به ماسي ئاوس ده بي و به رد به قه وزه . به لام خو باوکيان نيبه سزايان بدا، ئيدي بۆ بترسين؟ . ئاو له ترسي سه رچاوه هه لئ به لام به رد له جيبی خويدا ده ميتي. من له

ترسی باوڪم هه ٿڌيم و پيره ڙنه ڪه، له ڙير تيشڪي پرڄه ڪت ره ڪه، به بن منهن تي ده ميٽي. ٿو ٻڙ ڪوئ بچي؟. ٿو به منڊال ٿاوسه و من به ترسي به خؤداميزين... من به ترسي نه مري ٿاوسم.

باوڪم، وهڪ له شڪريڪي بن ڪوٽايي تاريخستانه ڪي لئ پر ڪردبوم. من چه قى بازنه يه ڪ بوم و ٿو بازنه ڪه. نيوه تيره ي ٿو بازنه يه، تا ده هات ڪورت ده بوه وه و هاڪه زانيت باوڪم، له هه مو لاهه گه مارڙي دام و ده ستي ليم گير بوو. پووناڪايه ڪي زيونم هاته پيش. ليم يه قين بوو باوڪم له و پووناڪايه دا نيه. به ته وڙم به ره و پووناڪايه ڪه چوم. چ بيهنم؟: ديوار يڪي چوار هينده ي به ڙني من ٻلند، له به رده ممه. ديواره ڪه، له ٿاويڪي يه ڪجار پوون دروست ڪرابوو. خشتي نه بوو يا هه بيوو و له ٿاو بوو. ته ماشاي دواوه وه ڪرد؛ باوڪم به ڪيرديڪه وه به دواوه وه بوو. لاي چه ڀم باوڪم بوو و له په گه وره ڪي ٿاماده ڪردبوو. لاي راستم، جڳه ٿاوه ڪه بوو و دهنگي بربوو و بيوو به زهرياهه ڪ گاميشي لووش ده ڪرد. باوڪم له ڪه ناره ڪيدا وڻستا بوو و دوزمنانه سهيري ده ڪردم. به رده ميشم ديوار يڪي زيون ي ٿاو بوو.

دهنگيڪ گوتي: مه ڀڙا! ٿو ديو ٿو ديواره شاري تاوانه.

دهنگيڪ گوتي: مه ڀڙا! ٿو ديو ٿو ديواره، شاري بيده رپيڪاني جيهانه.

دهنگيڪ گوتي: ٿوئ قه حبه خانه يه و پووي تن مه ڪه.

دهنگيڪ گوتي: ٿو ديو ي ٿو ديواره جي خيانه تڪارانه و مه ڀڙا.

دهنگيڪ گوتي: ٿو ديو ٿو ديواره، فريشته ي لئ لالوپال ڪه وتون و له بهر پيواران ده پار ٿنه وه له گه لئاندا جووت بن و ڪه س بيڙي ناي لا به لاياندا بڪاته وه.

دهنگيڪ گوتي: ٿو ديو ٿو ديواره ولا تي ٿه نذازه يه. دار و بهرد و چال و گرد ي بازنه يين. به ره وه هر جيئيه ڪ بڙي به نٿوان بازنه دا ده ڀڙيت و بازنه يي ده ڀڙي. سيڱوشه و چوارگوشه و پينتاگون و په ره ٻول، گوشه و لا و تيره يان تيڪچروه و ٿاسمانيشيان پر ڪردو ته وه. نيوه تيره ي چهوت و گوشه ي سفر چاوت ده رديتن. مه ڀڙا!! له و ديواره ٿاوديو مه به!

دهنگیک که به دهنگی نه نکم دهچوو گوتی: مه چۆ! . ئو دیواره مه بیه! . لهوئ شیش سوور دهکه نه وه و به قوونی خه لکیدا ده که ن. لهوئ، ده بی ئاری تلۆقه ی خۆت بخۆیت وه. ئهوئ دۆزه خه و مه پۆ! . پیره ژنان حه فته ی جاریک دینه ده ری و له بهر سییه ر داده نیشن و ته شی ده پیسن و لفکه بۆ به شتییه کان ده چنن و ده رخۆنه بۆ دۆزه خ ساز ده که ن.

ئو قسانه، له بری ئه وه ی بمرستین هانیان ده دام. که سیان نه یانگوت باوکت له وێیه. که سیان نه یانگوت جووته چاو تاریکایی ئاسمانیان پر کردۆته وه و به سه ر زه ویدا گلۆر ده بنه وه و ده چروسکینه وه و لیت ده پوان. که س نه یگوت پیره ژنی ئه ویت لئ ئاوس ده بن و بزهی گالته ئامیزت بۆ ده که ن. هاواریک له ناو ناخمه وه هات به لام خۆم نه مبیست: چۆن ئه و دیواره ببیم و به ژوور که وم؟ .

«ملی پێوه نئ. ملی پێوه نئ خۆی ده کرێته وه ... مل نئ ده ی مل نئ و بیسمه ...» مل پێوه نا و به جهسته ی خۆم دیواره که م سمی. ئه و دیو دیواره که، پۆژ بوو. پۆژیک ی پووناک. نه باوک لهوئ جیی باس بوو نه ترس. ئهوئ، تا چاو پر ده کات ته ختان بوو. ئهوئ، ولانی هیوا بوو. هیوای ته و او بوون و ده ست پیکردنه وه. جۆگه ئاوی به خوپه خوپ ی لئ نه بوون به لام هه زاران چه ره ئ پیکدا هه لقا ژبوون. له خۆرا پێیه کم گرته بهر و پۆیشتم. هه زاران سه ره ته شی له دهم پێیه که که وتیوون. کلکه ته شی شکاو و نیکی ژهنگن به و ناوه دا په رت ببوون. ده رخۆنه ی شکاو و قولابی چنن و لفکه ی نیوه ته و او ئه و دهم پێیه یان ته نی بوو. دهستم بۆ هیچیان نه برد و هه ر پۆیشتم. ترسم نه بوو باوکم پێمرا بگات. ئه و ناوچه یه ناوچه ی دۆزه خ بوو و باوکم لهوئ نابێ. له شم سووک بوو و ده روونم ئاسوده بوو و به ره و دۆزه خ، به دهم گۆرانیکوتنه وه ده پۆیشتم. تا ژماره ی نیک و کلکه ته شی و سه ره ته شی و قولاب و ده رخۆنه زیاده تر ده بوو، له دۆزه خ نزیکتر ده بوومه وه و به خته وه رتر ده بووم و بۆ هه میشه له چاوی ئاگرینی باوکم و بزهی پیره ژنه حه فتا - هه شتا ساله ئاوسه که و هه زران جووته چاوی ناو تاریکایی دوور ده که و تمه وه .

رښه‌کە‌ی حاجی

وا بۆ حەوت ساڵ دەچێ ئەر درۆیە‌ی له‌گە‌ڵدا کراوه‌ . ئەر دهمه‌ له‌ پا نه‌که‌وتبوو. هه‌شتا گوړیکی مابوو و ده‌یتوانی بچێته‌ ده‌رێ و ته‌نانه‌ت بۆ نوێژی هه‌ینیش ده‌چوو. به‌لام ئیستا ته‌واو په‌کی که‌وتوو. مه‌رگی دووهم کوپری ته‌ژنۆی شکاندبوو. دوو شه‌به‌قی گه‌وره‌ که‌وتبوونه‌ جه‌رگیه‌وه‌ . که‌ ته‌رمی سییه‌م کوپری هاته‌وه‌، دوو پۆژان به‌ دزییه‌وه‌ بزه‌ی ده‌هاتن. مه‌رگی ئه‌وه‌یان له‌ ترسی سووکایه‌تی پیکردن و ته‌نانه‌ت کوشتنیش ده‌ریازی کرد. ئه‌وه‌یان پیشه‌یه‌کی نه‌بوو کوشتن نه‌بێ. به‌لام دوا‌ی دوو پۆژان، هه‌موو خرابیه‌ی کانی بیرچوونه‌وه‌ و کزه‌ له‌ دلێه‌وه‌ هات و کونیک‌ی تر کرایه‌ جه‌رگی. چۆن به‌رگه‌ی سێ شه‌به‌قی گه‌وره‌ی جه‌رگی بگرێ؟ ئیدی په‌کی که‌وت و که‌ راستیشیان ده‌کردوه‌، زۆریه‌ی جار شه‌رواله‌کە‌ی ته‌پ بوو.

وا بۆ حەوت ساڵ ده‌چێ ئەر درۆیە‌ی له‌گە‌ڵدا کراوه‌ . ئەر دهمه‌ له‌ پا نه‌که‌وتبوو. نزیکه‌ی حەوت ساڵ له‌مه‌وبه‌ر، سه‌رکرده‌ی کول چووه‌ ماڵه‌ میر و لێی مێوان بوو. ئه‌میش وه‌ک سه‌رکرده‌ی کول، که‌ هه‌موو ته‌مه‌نی دژی میر و به‌گ و ئاغا و سه‌رمایه‌داران به‌ سه‌ر بردبوو، به‌ره‌و ماڵه‌ میر

بچي ئەم بۆ نەچى؟. بە خشە خش بەرەو دەرگا گەورەكە چوو. يەككى لە
چەكدارە چاودىزەكان بەرەو پىرى ھات.

- ھا مام حاجى خىرە؟!

- ھاتووم سەرکردەى كول بىينم، كارم پىتى ھەيە.

چەكدارەكە چاويكى لە ھاوئەكەى خۆى داگرت. پووى كردە حاجى:

- مام حاجى ئىستا سەرکردەى كول ميوانى زۆرە و فريا ناكەوئ قسەت
لەگەلدا بكا. سبەى بەيانى ۋەرەو چاۋەرۋانت دەبى. باشە؟. من ھەوالى
ھاتنى تۆى دەدەمى. سبەينى بە شىنەيى قسەى دللى خۆتى پى بلىن.
باشە؟.

- كورە ميوانى چى!. من باوكى سى شەھىدم... من باوكى شىرەكەى
كەركووكم. چەكدارەكە بزەى ھاتى. چاويكى ترى لە ھاوئەكەى داگرت و
بە پوويەكى خۆشەو گوتى:

- كام شىر؟. كەركووك پرە لە شىر. ھەموو كەركووكىيەكان شىر و پلنگن.
كامەيان كورپى تۆيە؟.

- من باوكى شەھىد وريام. وريا شىت... وريا شىتت نەدەناسى؟. ھەر
بەرەيك ئەوى تىدا بوايە سەردەكەوت.

- كورەكەت شىت بوو يا شىر بوو مام حاجى؟

حاجى دوو چاوى تەپى تىبىرى و كەمى لىتى پاما. بى ئەۋەى ھىچ بلىن،
گۆچانەكەى كردە چەقى بازنەيك و سەدوھەشتا پلە بە دەورىدا خولايەو
و كەوتەو سەر جووتە خەتە ھاوتەرييەكەى خۆى. بە خشە خش بە
سەرياندا كەوتە پى. فارگونى قەتارى بىركەوتەو كە سكەى خۆى بەرندا.
ئەويش سكەى خۆى بەرنەدەدا. بە نيازى گەپانەو سبەى بەيانى بەرەو
مال بوو ۋە. لە بەر خۆيەو دەيگوت: شىت بوو يا شىر بوو؟. ۋەللاھى
منىش نازانم. ھەتا لە ژياندا بوو بەرەو پوو وريا شىر بوو و لە پاشملەش
وريا شىت بوو.

بە خشەخش بە سەر ھىلە ھاوتەرييەكاندا دەپۆيى و دلۆپ دلۆپ ميزىش
دەكەوتنە نىوان خەتەكانەو. كە گەيشتەو بەر دەرگای مالاكەى خۆى،

کوپ و کچه کانی وهک گه له گورگ په لاماریان دا:
 - بۆچی چوویته ماله میر؟
 - بۆ ده رۆژه چوویوی؟
 - چوویوی پاره ی خوین وه رگریت؟!
 - به پاره ی فیشهک ده ژتی؟. هه ر فیشه که و چه ندت ده ده نی؟
 - له دوو گه ز خام به ولاره چی ده به یته قه بره وه؟
 - بۆ ئابروومان ده به ی؟
 - چما میر ئیمه به پیاو ده زانی تا بجیته مالی؟. سه رۆکی کول ده سستی
 کتی نه برپوه تا تۆله ی کوپت بۆ بکاته وه؟
 - گوتیان چی؟ چییان پێ گوتی؟. ها؟
 دوو چاوی ته پی هه لبرین. که من به پوخساره کانی ده وری خۆیدا هه لپوانی،
 نه و جا گوتی:
 - پاره یان پێم بدابا ئاوها به گیانم در نه ده بوون. نه یاندامن. گوتیان
 سه رۆکی کول مێوانی نۆره و نا په رژیته سه ر ئه وه ی قسه ت له گه لدا بکا.
 گوتیان سه به ینی وه ره وه و به شینه یی قسه ت له گه لدا ده کا. سه به ینیش
 ده چمه وه.
 ئه و شه وه هه ر بیر لێ ده کرده وه. درۆیان له گه لیدا کرد یا به راستیان
 بوو. سه به ی به یانی ده چیت و سه رۆکی کول به پێخواسی به پیریه وه
 دئ و ده سستی زیاره ت ده کا. کۆشک و ته لاریکی وهک ئه وه ی میری بۆ
 داده مه زینن. دیوه خانی ده بێ و خزمه تی ده که ن. ئه و جا کوپ و کچه کانی
 خۆشی له گه لیدا نه رم ده بن. ئاوها به توو په یی نایدوینن. سه رۆکی کول
 پیاویکی به وه فایه. ئه و هه رزه چه کدارانه چوزانن وریا شیت، شیره که ی
 که رکووک کتیه!. سه رۆکی کول هه ر به خۆی ده یناسن. چما هه ر وریا
 نه بوو به سوعه ته وه ده مانچه ی له سه ر سه ری داکی سه رکرده ی کول
 پاگرت و گوتی: «پاره م ده ده یتی یا بێ داکت بکه م؟». سه رۆکی کول
 چاک ده زانی وریا کتیه. سه به ینی ده چیته وه کنی.
 دیسان خه ته که ی خۆی گرتوه به ر. خش... خش وهک فارگونی قه تار

سکه‌ی به‌رنه‌ده‌دا. دلۆپ دلۆپ میز ده‌که‌وتنه نۆوان خه‌ته‌کانه‌وه. جاری گۆچانه‌که‌ی ده‌ستی له جێیه‌ک هه‌لده‌که‌ندرا و له جێیه‌کی تر ده‌چه‌قی، جاری کلاشه‌کانی خش... خش به‌ سه‌ر خه‌ته‌کاندا ده‌کشان. گه‌یشه به‌رده‌م ماله‌ میر. نه‌ نۆتۆمبیلی دوا مۆدیل دیار بوون نه‌ چه‌کدار. گه‌یشه به‌ر ده‌رگا و په‌ق له جێی خۆیدا وێستا: «ئێستا هه‌ر به‌خۆیه‌تی. دیاره هه‌موانی به‌پێ کردووه و به‌خۆی چاوه‌پوانی منه. به‌ پیرمه‌وه دێ و ده‌ستم ماچ ده‌کا. ئه‌وجا ده‌ستم ده‌گرێ و ده‌مباته جێیه‌که‌ی خۆی و به‌ ته‌نیشتمه‌وه داده‌نیشێ. پێم ده‌لێ: به‌نده‌ی موخلیستان شه‌ره‌فمه‌نده. دوێنێ نه‌متوانی ده‌ستتان زیاره‌ت بکه‌م. خۆت ده‌زانی سه‌گوساڵ زۆرن و مه‌ودام نه‌بوو. ئه‌مڕۆ بۆ جه‌نابتان ته‌رخان ده‌که‌م. جه‌نابت باوکی شیرێکی که‌سی به‌ پۆیی نه‌ده‌زانی».

به‌ کاوه‌خۆ سه‌ری هه‌لبێی. چاوه‌ ته‌په‌کانی له‌ ده‌رگا که‌ برین. ده‌رگا که‌ ئاسنێکی پته‌و و قاوه‌یه‌کی سوورخن بوو. گۆچانه‌که‌ی به‌رز کرده‌وه و ته‌ق ته‌ق له‌ ده‌رگای دا. پاش تاوێک، ژنێکی که‌له‌گه‌ت ده‌رگای کرده‌وه. ته‌ماشایه‌کی حاجی کرد. ئه‌وجا به‌ملا و ئه‌ولای ده‌رگا که‌یدا پوانی و له‌گه‌ڵ هه‌ر ئاوێدانه‌وه‌یه‌که‌دا بسکه‌ قه‌ترانییه‌کانی ده‌له‌رانه‌وه: ها مام حاجی! به‌ خێرێ! ئه‌مرێکت هه‌بوو؟

- هاتووم سه‌رکرده‌ی کول ببینم. قه‌ول بوو چاوه‌پوانم بێ.
ئوه‌ی گوت و تک تک میز به‌ نافه‌که‌که‌یدا ده‌هاته‌ خوارێ. هه‌ناسه‌یه‌کی هه‌لکێشا و له‌ سه‌ری پۆیی: دوێنێ هاتم گوتیان میتوانی زۆره‌ و سه‌بینه‌ وه‌ره‌وه. ئێستا هاتووم به‌ خه‌لوه‌تیی ببینم.
- مام حاجی، سه‌رکرده‌ی کول به‌ره‌به‌یان پۆیی. لێره‌ نه‌ماوه.
- ئه‌ی منی له‌ بیر کرد؟

مام حاجی به‌ کاوه‌خۆ نیوه‌ بازنه‌یه‌کی کرد و به‌ سه‌ر سکه‌که‌ی خۆیدا، به‌ خشه‌خش به‌ره‌و مال گه‌پایه‌وه. کوپ و که‌چه‌کانی وه‌ک گه‌له‌گورگ ده‌وره‌یان دا...

نزیکه‌ی حه‌وت ساڵ به‌ر له‌ ئێستا ئه‌و درۆیه‌ی له‌گه‌ڵدا کراوه. ئێستا هێزی

ئەوئى نىيە بە خۆى بچىت. ناتوانى بە ھەمان ھىلى ھاوتەرييدا بىوا. تا ھىز لە چۆكىدا مابوو ھەفتەى يەك دوو جاران بە سەر ئەو دوو ھىلەدا دەپۆيى و دەگەراپەو. دواى ئەوئى ھىزى ئەما، ئىدى خەلکى بەو پىيەدا دەھاتن و دەچوون. مەپ و بزنى پىدا پەت دەکران. تراکتورى پىدا دەھاتن و دەچوون. بوو شارپىيەک لەو گۆرە و ئۆتۆمبىلى پىدا دەھاتن و دەچوون. سەرکەدەى کول بىرارى دا ئەو پىيە بۆ بەردەم ماله مير قير بکرى. وا بۆ ھەوت سالى دەچى ئەو درۆيەى لەگەلدا کراو. ئىستا بە چوارەستە ھەلیدەگرن و لە بەر دەرگای ھەوشەى دادەنن. لەوئە چاودەپىتە ماله مير. ھىندى جار ئۆتۆمبىلى نوپاودەورى ماله کە دەدەن. کە ئۆتۆمبىلەکان دەبىننى، بانگ دەکا:

- وەرن... وەرن بمەن بۆ ماله مير.
- چ کارت بە ماله مير داو؟ دەچى سوال دەکەى؟
- نا، ھەر دەچم پىيان دەلیم بۆ درۆتان کرد؟ دەبىن بزانم بۆ درۆيان کرد.
- باوہ گيان. درۆى ئەوانە درۆ نىيە. درۆى ئەوان پىداويستى پۆرە.
- ئەى بۆ قۆليان بىرم. بمەن.
- حاجى خۆى و مندالەکانى خەرىکى ئەو قسانەن: تەق و گرم و شریق...
- دەرگای ئۆتۆمبىلەکان دەکرىنەو و دادەخرىنەو. خرم و خر، چەکدارەکان سوار دەبن. حاجى لە دللى خۆيدا دەلنى: «ئا، ئىستا بۆ لای من دىن. ئا، بۆ ئىرە دىن. سەرکەدەى کول دادەبەزى و دەستم زیارەت دەکا. پىالە چایەک لە ماله کەم دەخواتەو. ئا، دىت و لادەداتە لام... سەلام دەکات. کە دەمەوى لە بەرى ھەستم، دادەچەمى و دەستم دەگرى و ناھىلى ھەستم. بۆ ئەو جوان نىيە من لە بەرى ھەستم...»
- ئۆتۆمبىلەکان دەکەونە پى و بە خىرايى بە سەر پىيە قىرکراوہکەى حاجىدا دەپۆن و لەولای ماللى حاجىيەو، بەرەو جادە سەرەکیيەکە پىچ دەکەنەو. حاجىش بى ئەوئى چاودەروکىتى، تا لە چاوى ون دەبن ھەر تەماشايان دەکا.

داشی دامە

«ببستو چەند سال؟ ببستی چی، ئەوا سیوسێ سالە! سیوسێ سال بەر لە ئیستا بۆ دواچار گوندەکەم جێهێشت. هیچ شتیەک بە هیچ شتیکی منداڵ و میرمداڵ و ھەرزەکاری ئەو سەردەمە ی ئەوێ نەدەچوو. دواپیش، هیچ شتیەک بە هیچ شتیکی خەلکی ئەو ولاتە ی ئەوروپا نەدەچوو. لە قوتابخانە ی گوندەکەدا، بیرکاری پۆلیسیکی پەزاقورس بوو و ھەر ھێندەت دەزانی بەک دوو قوتابی بە دلی شکاوەو، یا بە دەرگادا دەتفاندەو، یا بە سەر دیواری قوتابخانەکەدا ئاودیوی دەکردن و پاش ماوہ یەکی کەم، دەیکردنە پێشمەرگە، جاش یا دامەزانی بلیمەت یا پۆلیسی خالی پشکنین. بیرکاری گیانلەبەریکی تۆقینەر بوو و لە ناو قوتابخانەکەدا، ھەندێ جار لە سەر شیوہ ی مامۆستا و ھەندێ جار لە سەر شیوہ ی کتێب و دەفتەر و ھەندێ جاریش لە سەر شیوہ ی دار، خۆی پیشانی قوتابیەکان دەدا و وای دەترساندن ئیدی بپرای بپڕ پوویان لە قوتابخانە نەدەکردەو! کەچی ئەو بیرکارییە درێندە، بۆ من ببووہ پشیلە یەکی نەرموتۆلی دەستمۆ و وەک ھەویریش لەگەڵ ھۆش و دەستوقەلەمدا دەھات. وەھا دەستم بە سەریدا

ده پښی، وهک دڼو په ستابوومه ناو قوتووی چرایه که وه و که ی کارم پښی
 هه بویه دهرمه کرده ده ری. ده ست له سهر سینگ له خزمه تمدا ده ویستا:
 هه رمو که وره چ هه رمانیکت هه یه؟! من له جیهانی بیرکاریدا پاشا بووم
 و که س نه ده ویرا بیر له وه بکاته وه کووده تام به سهر دا بکا. کووده تایان
 کردبا، کڼ مه مله که تی بیرکاری پښ به پڼوه ده چوو؟ کڼ وهک من ده یتوانی
 به پښی یاساکانی بیرکاری په فتار بکا؟ کڼ ده یتوانی لیدانی دلای خوی،
 له ماوه ی سالیکندا بژمیږی؟

کڼ یله کانی بیرکاری، به چاوترووکانیک شیعریان له بهر ده کرد، که چی
 منی شای بیرکاری، کڼ یله ی له بهر کردنی شاعر بووم. دوو پڼو هه ولای
 له بهر کردنی شاعریم ددها، نه و جا له تاقیکردنه ودها یه که م به یتیم بیر
 نه ده که و ته وه تا نه وانی دی به دوایدا بیڼ. هه موو شاعر که وهک زریزه به
 بیریکدا شوږ ده بووه وه و بیرم نه ده که و ته وه و نه ده که و ته وه...»

دواپڼو له و گونده دا مؤرک بوو و بیر هه ریبه کانی به مؤمی سوور خه تم
 کردبوو: که باریان کرد، نه و هاوه لانه ی که بیرکاری، یه که دوو سال پښتتر،
 یه که به دوا یه کدا ده ریبه پانده بوون، له بهر خوږه تاوه که دانیشتبوون و
 دامه یان ده کرد. یه کڼکیان پښمه رگه بوو و به هوی گفتوگو هه پابڼوه.
 نه و دی که به رانه بری دانیشتبوو، جاش بوو و بهر لیبور دنی شوږش
 که وتبوو. سیه میشیان، که ماوه یه که بوو ببوو پو لیس خالی پشکنینی
 نیوان دوو شار، بڼ سهر دان گه پابڼوه ناواییه که و هه ر جاره و یارمه تی
 یه کڼکیانی ددها: نه و داشه به ره پښش، نه و داشه ی بده ری! یا ده یگوت:
 نه که ی کوره نه و داشه لانه به ی!؟

- کاکه نیمه بار ده که ین.

- ده نه و داشه بخو، ده ی! نه ری به خوا ناغم کرد! بار نه کا و بار نه کا،
 که ره که به کوته ک هار نه کا! ده بیخو هه ی له گیانت خوښ بی! چما
 وا ده زانی به خیری نه نکم داشت ده ده می؟! چما نه و داشه م له و ده شته
 دڼویوه ته وه؟! ها؟ ده بیخو ده ی!

نه و دی به رانه بری که پښمه رگایه تی به سیمایه وه دیار بوو، به دیار

داشه‌کانه‌وه دامابوو. به کزيبه‌وه داشه‌که‌ی خوارد و له‌ولاوه‌ی دانا و به‌رانبه‌ره‌که‌شی دایه به‌رئ: «یه‌ک... دوو... سئ و ئه‌وه‌ش ئاغه!» به‌ردی‌کی په‌شی سوورخنی خواروخچ، له‌دووم‌خانه‌ی ئه‌وسه‌ره‌وه جیی خۆی کرده‌وه و ئاگایانه له‌خانه‌کانی ده‌پوانی...

قسه‌که‌ی دوپات کرده‌وه:

- جه‌ماعه‌ت بار ده‌که‌ین و هاتووم خواحافیزیتان لئ بکه‌م!
ئه‌وانیش که چاوئیکیان له‌داشه‌کان بوو و چاوئیکیان له‌و، نیوه‌هه‌ستان هه‌ستان و ده‌ستیان بۆ درئژ کرد.

- خوا حافیزتان بئ!

- به‌خیر و خۆشی!

- خوا ئاگادارتان بئ!

ئه‌ویش به‌کزیبه‌وه خواحافیزی کرد و گوتی: «خوا یار بئ ئیوه‌ش و منیش له‌گفتوگزیه‌کی تردا یه‌کتر ده‌بینینه‌وه!»

- «نا، ئه‌مه‌ ئاخ‌ر گف‌توگزیه‌ و ته‌واوا هه‌موو شتی بپاره‌ته‌وه و پئ‌ککه‌وتین! وا ده‌زانی سیاسه‌تیش بپه‌رکاریه‌؟» پئ‌شمه‌رگه‌که‌ وای گوت و جاشه‌که‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی که‌من له‌داشه‌کان ورد بووه‌وه، به‌لاچاو ته‌ماشایه‌کی کرد.
دوا‌ی ئه‌و مالا‌وا‌ییه‌ ساردوسپه‌ ئیدی چاوی به‌گونده‌که‌ نه‌که‌وته‌وه. ئه‌و مالا‌وا‌ییه‌، سیوسئ سالی به‌دودا هاتن: که‌رکووک... شاخ... دیوانیه...
شاخ... ئۆردوگای زئیه... شاخ... ئۆردوگای ئه‌ندیمه‌شک... شاخ...
شام... تاران... شاخ... ئه‌وروپا و ئیدی له‌وئ جیی خۆی گرت‌وه و دایکوتا... چ شاخ به‌دووی ئه‌وروپادا نه‌هات. هه‌ر جارئ به‌شاخه‌کانی ئه‌لپدا په‌ت بوا‌یه، هه‌ناسه‌یه‌کی ساردی هه‌لده‌کئ‌شا. شاخه‌کان ته‌پ و پاراو و به‌پیت بوون و بۆ شوپشی چه‌کداری له‌بار بوون. ئه‌دی بۆ که‌س له‌وئ شوپشی نه‌ده‌کرد؟ بۆچی مافیاکانی ئیتالیا نه‌یاند‌ه‌دایه‌ شاخ؟
بۆچی ئه‌فریقاییه‌ په‌شه‌کانی ئه‌لمانیا و مه‌غریبیه‌کانی ئیتالیا، که‌به‌رده‌وام سووکایه‌تیبان پئ‌ ده‌کرئ ناده‌نه‌ ئه‌و شاخانه‌؟! ده‌لئ‌ی کوئین و ئه‌و شاخانه‌ نابین!

نه و مالاواییه بووه تابلۆیهک و له په‌په‌ی پۆحیدا هه‌لکه‌ندرا. داش و خه‌ته
 سپییه‌کانی سه‌ر چه‌مه‌نتۆکه، به‌رده‌وام له به‌ر چاوی بون و دامه‌چییه‌کان،
 محمه‌د و سه‌عید، هه‌میشه‌ هه‌ر ئه‌و دووه، ئه‌مبه‌ر و ئه‌وه‌ریان لێ
 گرتیوون و هۆمه‌ری پۆلیسیش له‌ نێوانیاندا دانیشتیوو و هه‌ر جاره و
 قسه‌ی بۆ یه‌کێکیان ده‌کرد. محمه‌د، چاوی به‌ چاوی که‌له‌ی پاک‌کراوی
 مه‌پ ده‌چوو و ده‌تگرت هه‌میشه، ده‌مولیوی بۆ چرتلێدان له‌سه‌ر پێیه.
 سه‌عیدیش، پێ ده‌چوو هه‌میشه سه‌غله‌ت بێ و چاو بۆ په‌نایه‌ک بگێڕێ
 خۆی لێ به‌تال بکاته‌وه. دوو پیز به‌ردی په‌ش، به‌رانبه‌ریان له‌ دوو پیز
 به‌ردی سپی گرتیوو. شانزه‌ی په‌ش و شانزه‌ی سپی. به‌رده‌ ئازا‌کانی
 پیزی پێشه‌وه، چ په‌ش چ سپی، زوو هێرشیان ده‌برد و زوو ده‌خوردان و
 له‌کۆل ده‌کرانه‌وه و له‌ ده‌روه‌ی خانه‌کاندا، به‌ بێ ناز کۆمه‌ل ده‌بوون.
 به‌رده‌ لاته‌کانی پیزی دواوه، کتوپر فرسه‌تیان ده‌دی و ده‌بوونه‌ ئاغه و
 به‌ ناو به‌ردی نه‌یار ده‌که‌وتن! محمه‌دی پێشمه‌رگه و سه‌عیدی جاش و
 هۆمه‌ری پۆلیسیش قریوه‌یان ده‌هات... محمه‌د، ده‌بووه به‌ردێکی سپی
 و ده‌که‌وته ناو خانه‌یه‌که‌وه و سه‌عیدیش له‌ خانه‌یه‌کی به‌رانبه‌ردا ده‌بووه
 به‌ردێکی په‌ش و بۆ خواردنی یه‌کتر، به‌ پقه‌وه له‌ یه‌کتر پاده‌مان. خۆیان،
 به‌ ویستی خۆیان ده‌بوونه داش و یه‌کتریان ده‌خوارد... ئه‌وان خه‌ریکی ئه‌و
 که‌مه‌یه‌ بوون و خه‌لکی گونده‌که‌ش باریان ده‌کرد و ده‌گه‌رانه‌وه و ده‌بوونه
 جووتیار و به‌رده‌وامیش لێیان ده‌کوژا و لێیان ده‌مرد و زاوژیان ده‌کرد.
 پایان ده‌کرد و ته‌سلیم ده‌بوونه‌وه و له‌ قاوشی به‌ندیخانه‌ش زاوژیان ده‌کرد
 و زیاد ده‌بوون. له‌ ده‌می گفتوگۆدا لێیان ده‌کوژا و زاوژیان ده‌کرد و
 کاتی شه‌پ لێیانده‌کوژا و زاوژیان ده‌کرد و له‌ په‌ویشدا هه‌ر به‌ ده‌م پێوه،
 له‌ په‌نابه‌رد و له‌ ناو که‌لاوه‌کاندا زاوژیان ده‌کرد. ژنه‌کانیان، له‌ پرسه‌دا
 ئاوس ده‌بوون و له‌ په‌ودا مندالێان ده‌بوو و منداله‌کان به‌ ده‌م پێوه گه‌وره
 ده‌بوون و دلدارییان ده‌کرد. که‌ گفتوگۆ کۆتایی ده‌هات، ئه‌و سێ دامه‌زانه
 لێهاتوه‌ش لێک داده‌بێران و هه‌ر یه‌که و له‌ خانه‌ی ته‌خته‌یه‌کی گه‌وره‌دا،
 ئازایانه له‌ پیزی پێشه‌وه جێی خۆی ده‌کرده‌وه. له‌ خه‌یالی ئه‌و پاشایه‌ی

بیرکاریشدا، شهر بوايه يا ئاشتى و گفتوگو، ژيان ناخوش بوايه يا خوش، هه مان ديمه ن بوو... ئه و داشه بخۆ! ئه و چهكداره بكوژه! ئه و كهلاويه بته قيته وه! ته سليم به! دواى عافوات بچۆره ناو ته ختهى دامه كه وه! پلكه چه مدئى بسكشۆپ كورپكى بوو! كيژه كه شى كورپكى بوو و مام ئه حمه د كوژا. مام سه مه د له ئه نفالدا له سه ر لووتكه ي خالخالان وه ستابوو و توند زه كه رى خۆى گرتبوو و به ره و كه ركوك، گوايه فېرۆكه كانى لئيه دئى، پايده وه شانده و ده يشپړاند: كه ووادانه! هه ر لئمان بكوژا! وه للامى تا ئه مه مابى ئيمه هه ر زياد ده كه ين!

مه مه ده يش پئى ده گوت: هه ي بيدين! بۆ به ره و قيبله زه كه رت ده رده كه ي؟! - به ره و كه ركوك ده رمكردوه!
- به ره و قيبله وه ستاويت!

مام سه مه د به ساردييه وه هه رامه كه ي پئچايه وه ناو شه رواڤه كه ي وه و به بيده نكي، هه ندئ چپه چپى ده كرد! ئه ويش يه كى بوو له روانه ي كه له ده ست بيركارى، به سه ر ديوارى قوتابخانه دا بازي دابوو و به ده رگاى مزكه وندا چووبوه ژوورئ.

ئو دواړه ژى گونده كه، به رده وام ده هاته خه ونى. دامه و داشى دامه ي سه ر چه مه نتۆكه و مه مه د و سه عيد و هۆمه ر و چاوى مه پ و چرت و په نايه ك يۆ خۆ به تالكرده وه، هه ميشه لايه نى زالى خه ونه كانى بوون. كه لئ جار له خه ونه كانيدا، داشى په ش و سپى تئكه ل ده بوون و په ش، سپى و په شى ده خوارد و سپيش هه ردوو په نكه كه ي ده خوارد و كتوپ به رديكى به له كى نيوه په ش و نيوه سپى، ده بووه ئاغه... كه لئ جاريش ده بووه داشه هاره و ئيدى له گرتن نه ده هات! هه ندئ جار لاپئى ده گرت و قه دبې ده پۆيى و هه ندئ جار به سه ر خه ته كاندا په لامارى ده دا.

«من خه ريكى چيم؟! كه ي ئه م كه مه شيتانه يه ي ناو كه لله سه رم كۆتايى دئ تا ئه م خه وانه ش كۆتاييان بئ؟! ئه و داشه بخۆ! ئه گه ر نه يخۆى نابئ؟! نا نابئ! له و پۆژه وه ياساى بۆ ده رچووه و له پۆژنامه ي په سميدا بلاو كراوه ته وه، دامه چپيه كان جيبه جيبى ده كه ن و كه گوتيان بيخۆ، ده بئ

بیخوی، جا بهرده کان گوره بن یا بچوک، بهرد بن یا پشکو یا قهوانه
 فیسه کی ده مانچه و تفهنگ! داشیش که خورا، ئیدی له دهره وهی گه مه که دا
 تووږ ده درئ. نابئ تووږ نه درئ؟! ناکرئ بهردی سپی، له بری ئه وهی
 شازده بن، چوارده بن و بهرانبهر ههژده یا بیست بهردی پرهش گه مه
 بکه؟! ناکرئ خانه کان، له بری ئه وهی، ههشت به ههشت، شهستوچار
 بن، ئو به ئو، ههشتاو یهک یا یانزه به یانزه، سهتوچلوچار بن؟ یانزه
 که پرت یانزه سهتوچلوچار ناکا؟ نابئ ههر ساته و یاسایهک بۆ ئه
 گه مه یه دانرئ و په چاو بکرئ؟! ئه نجامی بهردی سپی ئه وه یه یهک داشی
 لئ بمیته وه و بیته داشه هاره و له باشترین گه مه بدا قابمه ده رچی. قابمه
 بۆ سپی برده وه یه. داشه هاره، گزگرداسا له گرتن نابئ! جرت به ملا
 و فرت به ولا! جارئ له خانه یه کدا خوی ده بینته وه و چوار چاودیر بۆ
 پاراستنی به دیاریه وه، جارئ به سهر خه ته کاندایا و به نیوان خانه کاندایا
 فرته ی لئ دهکا. هه ندئ جار ده که ویتته ته نکا وه وه و زۆری نامیته بخورئ،
 به لام فریاره سی کلّوسووری په نای داشه کانی بهرانبهر فریای ده که ون و
 دهستی ده گرن و به لاپیدا ده ربازی ده که ن. ده ربازی نه که ن گه مه که کۆتایی
 دئ و ئه وهش نابئ پوو بدا! ئه نجامیش ههر پاکردنه ... پشو نه دهی! ئه ی
 خواجه چۆن باوه رم به محمه د کرد؟ ئه، جارئ سپیبه و جارئ پره شه!
 له مدیو شاخه که بی سپیبه و له مدیوی بی پره شه، به لام سه عید بهرده وام
 پره شه! له بنار بی یا لووتکه، له مدیو بی یا له دیو، له دووره وه له هموو
 که سه وه دیاره پره شه، پرهش! که داشی پرهش هه بن، ده بی داشی سپیش
 هه بن، به لام ته نها له نار خانه کاندایا نابئ ... ده که ونه سهر خه ته کانیش ...
 جارئ خویان بهم خانه یه دا ده که ن، جارئ به ودا! مام سه مه دیش بهرده وام
 تووږه ده بی و زه که ری پاده وه شینئ و هه پره شه ی زاوزئ و زیاد بوون دهکا!
 مادام گه مه ده که ی، گه مهت پت ده کرئ. ئه وه یاسای ده قهری دامه ستانه .
 ههر له مندالییه وه به سترپسکان ده ست بی ده که ن. سئ رپسکان گه مه ی
 مندالانه به لام خۆ ئاماده کردنیشه بۆ دامه ... ته نها یهک شت سترپسکانیان
 لئ تیکه ده دا: سه که له پین ... سه گریاندن! که ده لئین ئه وه سه که به ره لایه که،

پاکردووه کانی دهست بیرکاری، پی به خه تهکاندا دهخشین و بهردی ستریسکان پهرت دهکن و دهست دهنه هتپکه بهرد و دووی دهکون. سهعاتی دوو سهعات نم کولان و نهو کولانی پی دهکن. له نهجامدا له گونده که دهریدهکن و ملی بهو دهشتهوه دهنین. سهگی تاین، بستی زمانی شوپ دهکا و شهویلهی کهف دهکا. له ههژمهتدا، ههندی جار کلکی خوی دهگهزی. به هر لایهکدا پادهکا، یهک دوو مندالی بهردبه دهست پیشیان لی گرتووه. له نهجامدا، دهکهویته گوشهیهکی پی دهرفتهوه و به خویدا دهپی! دهپیتن و دوی نهو ههش زور نابا دهیکورن. بهر لهوهی بیتوپیتن، لاقیکی یا دهستیکی دهشکین. نهوجا لاقهکهی تری. ههندی جار هر چوارپهلی دهشکین. ئیدی له جتی خویدا مات دهپی و تنها سهری بهملاونه ولادا بادهدا و کهلبه بیکه لکهکانی گر دهکاتهوه. قهپ به کلکی خویدا دهکا. سهگه که، ههناسهی له بهر دهپی و نهوانیش ئارام دهبنهوه و بهکاوهخو، بهرهو ئاوی دهگهپینهوه. کهس باوهپ ناکا نهو منداله خهوالو و خاو و خلیچکانه، هر نهو هاروهاجانه بووین که کهمی پیشتر پهلاماری سهگهکیان دهدا. کهس باوهپ ناکا نهو کهلاکه سهگه، هر نهو سهگه پی که نهختی پیشتر بو دهر بازکردنی گیانی خوی کلکی خوی گهستی و نهو هه موو پاکه پاکه کردی! نه مه چ قهشمه ریچارته!

دوی سیوسن سال، به سهری پووتاره و قز و سمیلی سپی و جانتایهکی پهشی سهفهروهه گهپایهوه. ههتا له گونده که نئزیکتر دهبووهوه، بیرکردنهوهی چتر دهبوو: «هر دهپی نهو هه موو کاره ساته، خه لکی نه م دییهی گورپی. ئیستا جاشیتی شووره ییه! ئیستا دزیی پسواییه و سهگه لبرین شهرمه زارییه! ئیستا. له بری دامه کردن، نهو خه لکه خه ریکی زانست و پیشه سازی و بازگانین! ئیستا هه موویان، برایانه شانیان داوته بهری و کاروباری ولات پادهپه پین! ئیستا شه هیدهکان، وهک نیرگز سهریان له خاکه وه دهره تاره و بو نهو پیشکه وتنانه بزه دهکن! به دنیاییه وه محمه دیش بوته نیرگز! نا، سه عیدیش کوژراوه! نه دی گوزه هر له پی ناودا ناشکی؟!»

که ئۆتۆمبیلەکه گەیشته سەر پردی سەر زێیه‌که‌ی نێژیکی گوند، که ده‌یان جار پاوه‌ماسی و مه‌له‌ی لێ کردبوو، کۆمه‌لێ گنجی نیوه‌پووتی دی، که ده‌وریان له‌ نێره‌که‌ریک دابوو. به‌ هه‌موویان به‌ریزان کردوه‌. که‌ره‌که‌ خۆی پاده‌پسکاند و وه‌ختابوو بێته‌ زمان. به‌ هه‌موویان، له‌ سەر پرده‌که‌وه‌ و به‌ سەر په‌رژینه‌که‌یدا، هاویشتیانه‌ ئاوه‌که‌وه‌ و شلپه‌یان لێ هه‌ستاندا! به‌لام که‌ره‌که‌ کلکی خۆی نه‌ده‌گه‌ست! زمانیشی شوێ نه‌بوو! شوڤیژه‌که‌، له‌ به‌ر خۆیه‌وه‌ بۆلاندی: ده‌ک جوانه‌مه‌رگ بن! ئه‌وه‌ له‌ بری نوێژ و ته‌عاتیانه‌! به‌لام خۆ که‌ریش باوی نه‌ماوه‌! با بیته‌پێتن پیاو! که‌ر به‌ که‌لکی چی دی؟

که‌ گەیشته‌ ئاواپی، بیری هه‌ر لای که‌ره‌که‌ و بۆچوونی شوڤیژه‌که‌ بوو. دێیه‌که‌، هه‌چ شتیکی وه‌کوو خۆی نه‌ماوو. یه‌ک خانووی سیوسێ سāl له‌ وه‌پێش نه‌ماوو. دارستانی که‌ بوو له‌ ئاریه‌ل و بورج و عه‌مودی کاره‌با. گۆرپه‌پانێک بوو له‌ ئۆتۆمبیلی هه‌مه‌په‌نگ! پواله‌تی گونده‌که‌ به‌ ته‌واوه‌تی گۆرپابوو. یه‌ک خانووی قوڕ له‌و دێیه‌دا نه‌بوو. به‌ مه‌زه‌نده‌ی خۆی له‌و جێیه‌ وه‌ستا که‌ جاران مālێ خۆیانی لێ بوو. له‌ ئۆتۆمبیله‌که‌ دابه‌زی. سێ پیره‌مێرد سه‌ریان به‌ دیار ته‌خته‌یه‌کی دامه‌وه‌ خوار کردبوو و چوار مندالێش، بۆ فێربوونی دامه‌، به‌ دیاریانه‌وه‌ وه‌ستابوون و ته‌ماشایان ده‌کرد... به‌ره‌و لایان چوو و سلّوی لێ کردن. بێ ئه‌وه‌ی ته‌ماشای بکه‌ن، به‌ چپه‌ سلّویان سه‌نده‌وه‌. یه‌کێ له‌ پیره‌مێرده‌کان، به‌ خۆشییه‌وه‌ هاواری کرد: «بخۆ! ده‌ی ئه‌و داشه‌ بخۆ! ئه‌رێ به‌ خوا ئاغم کرد! سلّو له‌ تۆ سلّو له‌ تۆ یار... سلّو له‌ تۆ سلّوی بۆندار... ده‌ باشه‌، ده‌ی: ئه‌وه‌ یه‌ک... دوو... سێ و ئاغه‌! ها ها ها!» ئه‌ویش به‌ خۆ و جانتاوه‌، به‌ دیاریانه‌وه‌ وه‌ستا و ده‌ستیکی له‌ گیرفانیدا بوو و بلیتی فرۆکه‌که‌ی تاوتوێ ده‌کرد.

به رزبوونه وه

پشتیان کرده خوځان و پوویان له چاله که کرد. چالیکي لاکښه یی دوو - سځ مه تر پان، نیوه پېر بوو له جهسته ی خوځناوی، چاوکی به تهرمه کاند ا گټړا... کیژ و کوپ و ژن و پیاو به سر یه کدا که وتبوون. په شبه له کیکی حهرامی مهرگ بوو. هیندیکیان دهله رزین. دیمه نه که ژیا نی له لا خوځه ویست کرد. ناخی دهیویست بژئ. له و دهمه ترسناکه شدا دهیزانی ژیان چهند دهرفته تی که م بئ، نه وهنده شیرین ده بئ. له تهرمه کان پاما و بیړی کرده وه: ده بئ چهند پاراپیتنه وه! ده بئ چهند به سر ده ستوپیی جهللادی خوځاندا که وتبن! به پارانه وه و ده ستماچکردن بکوژی خوځانیان مه ست و بهخته وهر کردوه. تو بلایی وایان کردبئ! په نگه هیندیکیان وایان کردبئ و هیندیکیان تفيان پو کردبئ. من نابئ بپارپیمه وه. نا، ناپارپیمه وه. بئ منه تیان ده که م تا بهخته وهر نه بن. ئامانجی ئیستام به دبخته کردنی ئه وان و بهخته وهریی خو مه! خو هرجی بکه م ههر ده مکوژن! ده با به بهخته وهریی بمرم. ده سبهرداری داوه مووی پارانه وه ده بم که ده زانم بهرگی هیچ ناگرئ.

لهوسه‌ری چال‌ه‌ک‌ه‌ی پوانی. (شیرین‌ی هاوسه‌ری دهستی (مینا‌ی کیزانی گرتبوو و که‌م‌ی له ناسق بلندتر له بوشایی و مؤله‌ق ویتسابوون. ده‌مولیویان ده‌بزواند. له بزواندن ده‌مولیویان حال‌یی ده‌بوو: «مه‌ترسه!». لی‌یان مه‌ترسه با به‌خته‌وهر نه‌بن! با ئه‌و جه‌سته ماندووه‌ت به ده‌م پی‌که‌نینه‌وه له‌کۆل بیته‌وه. مه‌ترسه!... کاریکی وا بکه ئه‌وان له بزه‌ی تو بترسن». چاوی به چال‌ه‌ک‌ه‌دا گتړا. ده‌یزانی جه‌سته‌یان له‌ویته، به‌لام نه‌یدیتن. دیسان ته‌ماشای ئه‌وسه‌ری چال‌ه‌ک‌ه‌ی کرده‌وه. له‌ویوه، که‌م‌ی له ناسق بلندتر له بوشایی ویتسابوون و چاویان له‌م بری‌بوو. شیرین توولیکی سپی له‌به‌ر بوو... مینا، هه‌موو جه‌سته‌ی خۆی به‌گه‌لاه‌نجیر داپۆشی‌بوو و پی‌ده‌که‌نی.

چاوی گواسته‌وه به‌رده‌می خۆی. ده‌می چال‌ه‌ک‌ه‌ خویناوی بوو. ته‌ماشای تارمایی شیرین و مینای کرد. بزه‌یان ده‌کرد و به‌ چاو بانگیان ده‌کرد. سه‌رسام بوو. پی‌رئ، به‌ ده‌م قیزه‌ و هاواره‌وه لی‌ی داپران. مینا خۆی به‌ سینگی‌یه‌وه لکاندبوو و به‌ زۆر له‌ سینگیان هه‌ل‌پ‌چ‌ری. هه‌ستی ده‌کرد گۆشتیان له‌ سینگی پ‌چ‌ری. نازاری ئه‌و هه‌ل‌پ‌چ‌رینه‌ له‌ نازاری چه‌ق‌ کوشنده‌تر بوو، که‌چی خۆشه‌ویستی بۆ ژیان لی‌ نه‌گه‌را بم‌رئ. چنگیان به‌ باسکی شیریندا کرد و به‌ په‌نج‌ه‌یان چال‌یان ده‌خسته‌ باسکه‌ خرپنه‌که‌یه‌وه. هه‌ر بۆ ئه‌وه‌ی خۆی بژئ، به‌رگه‌ی گرت و نه‌مرد. ژیا‌نه به‌رته‌نگه‌ هه‌ر‌ه‌شه‌لی‌ک‌راوه‌که‌ی لا خۆشه‌ویست بوو. هه‌ناسه‌ی ده‌ویست. هه‌وای بیابانی تیکه‌لی بۆنی خوین و عاره‌قه‌ چ بۆنیکی خۆشی هه‌بوو! نا، ئه‌و هه‌وای نه‌ده‌ویست بل‌کو هه‌وا به‌خۆی ده‌ویست ب‌چ‌ته‌ سییه‌کانیه‌وه. سییه‌کانی و هه‌وا ئه‌وینداری یه‌ک بوون و پ‌ت‌ویستیان به‌ یه‌ک هه‌بوو. ئه‌وینیکی دووسه‌ره‌ بوو.

«مه‌پار‌ت‌وه. پارانه‌وه‌ت به‌خته‌وه‌ریان ده‌کا. پارانه‌وه‌ت ده‌یان‌کاته‌ فه‌ح‌لی به‌ ده‌سه‌لات. به‌شه‌ر، که‌ ده‌کوژئ یا ده‌کوژئ، ده‌گه‌پ‌ته‌وه‌ سه‌رده‌می سه‌ره‌تا. ئه‌و ده‌مه‌ی به‌ په‌و ده‌ژیان و یه‌ک پارووی بی‌ ماندووبوونیان

جنگ نه ده که وت. له په ویکدا په کیڅک ده بووه زړدار و نه وانی تر لټی
 ده پارانه وه و به پارانه وه به خته وه ریان ده کرد. به نووړه نووړ داوای
 لوقمه یه ک گزشتیان لئ ده کرد و نه ویش به مړه مړ پټی ده دان بخون.
 پارانه وهت عیره قیان ده کا. پارانه وهت له گوئیاندا ده بیته ده نگیکی هیند
 جنسی په حه تیان ده کا. پټیان پټیکه نه و زه لیلیان بکه. چاو بېره چاویان
 تا وهک شای ناو چاله که ی به رده مت دابه زیت... وهک هه لئ بنیسته وه...
 ده ی وهک هه لئ بنیسته وه»

شیرین بزه ی ده کرد. وهک سهرده می هرزه کاریان، به نازی چاو بانگی
 ده کرد. مینا، هر به چاو و ده مولیوی، وهک سهرده می مندالی گپوگالی
 ده کرد و نامیزی بؤ ده کرده وه. پشته وه یان ناسمانیکی په می ی بو و
 خوریکی سوور و له خوری ناسایی گوره تر له ناسووه به رز ده بووه و
 قره خاوه که یانی دره وشه دار ده کرد. نه میس بزه ی بؤ کردن و به خته وه ری
 له سیمایدا پتشان دان. به چاو، سه د «وا هاتم» ی پټی گوتن. ته ماشای
 لای ده سته پاستی خوی کرد. پیره میړدی ناوایی، پاشای دامه و سټیبری
 مزگه وته که، پوهو چاله که به چوکدا هاتبو و ده له رزی. جاروباری ناوپی
 له سهربازه کان ده دایه وه و ده پاراپه وه: «بیکه ن له راهی خودا مه مکورن!»
 من هیچ نه کردووه! له وه ته ی هم دژی حکومت نه بوومه!... نه م
 کابرایه دژتانه... دوزمنتانه... هه قی په میکرده... بیکورن... من
 مه کورن...» سهربازه کان به قسه کانی پیده که نین. به وشه کانی به هیز
 ده بوون و هه سستی ده سه لاتیان گه شه ی ده کرد و توانای ده سترپیژیان زیاد
 ده بوو. ته ماشای لای ده سته چه پی خوی کرد. هاوپیکه ی سهرده می
 مندالی، سهرباز، که له قوزتیتیدا که س شانی له شانی نه دده و کام
 کیژی گوند بلئی، به یه ک بزه بؤی ده که وته ته نکاوه وه، ده پاراپه وه و
 ده گریا... به نووړه نووړ بانگی دایکی ده کرد و ده یویست بیخته په نای
 چمکی که واکه یه وه. سهربازه کانیش به دم قاقای پټکه نینه وه ریز ده بوون
 و تفه نگیان سوار ده کرد و خویان ناماده ده کرد.

«من دەبێ زەللیان بکەم. تف پۆ دەکەمە پوخساریان. ئەم جەستە بەلایە ئەوەندە ناهێنێ بۆی بپارێمەو... من وەک پاشای دامە و کۆرە قۆزەکی ئاواپی ناکەم. نا... من وەک ئەوان ناکەم. هاوسەری بەسۆزم وا دێم! کێزە جوانەکەم وا دێم... دێم! بە دەم قاقای پێکەنینەو دێم... دێم و ئەو پوخسارکەمتیارانە بە تێکشکاوی جێ دەهێلم...»

لە کەپەوێ شەمالی دژی باوکسالاری و نامووسپەرستی بوو؟! ئەو تا ئەنفال بوو شۆڕشپێک دژی هەردوکیان. ئەویش وەک شیرین و مینا لێپرسراو بوو لە جەستەیی خۆی و هیچی تر... ئەنفال هاوسانی بوو لە نێوان نێر و مێدا... تەنانت مندالیش لەگەڵ گەرەدا یەكسان بوو.

تا ئەو کاتە دەبویست بژی با بە سەرشۆپیش بێ. یەک تۆزێ هەوای تر هەلمژی با هەوای کۆیلایەتیش بێ... یەک چرکە ی تر با بە سەرشۆپیش بێ... پێ بە سیبەک هەوا هەلمژی با ژەهراویش بێ... یەک بەردیکی تر ببینی با خۆیناویش بێ... یەک شتی تر ببینی، هەر شتی، با تەفەنگی دەستی بکوژی خۆشی بێ... یەک هەنگاو بپوا با بە ناو ژێلەمۆی ئاگریشدا بێ. بەلام کتوپر یاخی بوو. لە ناخەوێ لە ژیان هەلگەرایەو. بە دەم بزەوێ وەرچەرخوا و پووی لە چەکارەکان کرد و پتەو و رەپ پاوێستا. سیمای چەکارەکان شتێ و پەنگ لە پوویندا نەما. یەکیکیان فەرمانی دا: پووەو چالەکە بکەوێ سەر چۆک! دەی خائین!

- نا! دەمەوێ کە دەمردم، بە چاوشۆپی بتانبینم. دەمەوێ ئەو کاتانە تانم بێر بێتەوێ کە بە سەر پێلاودا دەکەوتن و دەپارێنەو...

فەرماندەرەکی بۆی هات و دایە بەر دار. خۆین بە سەریدا فیچەیی کرد. هەستی بە ئازار نەکرد. دەستی هەلنەبێ پێش بە لێدان بگرێ. چاوی نەترووکاند. لە بری ئازار، جێی لێدانەکان دەخورا... خروویەکی دەخورا، حەزی دەبزواند.

«های، های! خۆ زالیبون بە سەر ترسی مەرگدا خۆی جۆرە ژيانیکە. بەپێنەوێ بە سەر پردی سیراندا بەرەو بەهەشت. تێکشکاندنێ نەیارە.

زەلیلکردنیتی... پووخاندنیتی...» چاوی هەلبێری و بە دەم بزەوه و بە سەر شانی نەیارەکهیدا دووری پوانی: ژنەکهی، یا تارمایی ژنەکهی، خەریک بوو خۆی بۆ پووت دەکردەوه و بە بزەوه بانگی دەکرد: «وەره! وەرە ئازیزم ئیستا کانیی!... وەرە خرووی برینت دامرکێنم!... وەرە!...»

فەرماندەرەکه شیتانە دەقیژاند و دەستی پادەوه شاند. شەمالیش بێ ئەوهی بیزوێ، بزەوی دەکرد. خۆینی گەرم بە پوخساریدا دادەچۆرا. دەمی پێ بوو لە تامی خۆین و گۆشتی خاو. دەتگوت پۆژێ لە پۆژان ئەم تام و بۆنە کردوون. بەلام کە؟ پەنگە پۆژێ بووبی کە هیشتا مرۆ دپندەیهکی کەڵکۆر بووبی و ئاگری بەکار نەهێنا. پۆژگارێک، کە گۆشتی بە کالێ و خۆینەوه خواردبێ. خەزی لێ بوو پەلاماری نەیارەکهی بدا، بەلام ماندویتی و شەونخونی و پێگای بێ پرانەوهی بیابان پرزەیان لێ بریبوو. چاوی هەلبێری و (شیرین)ی وەک کۆترێکی سپی. لە ئاسمانیکی پەمەییادیت. سووک بە هەوادا دەهات و دەچوو و قاقا پێدەکهنی و بانگی دەکرد. سینگ و مەمکی پووت بوو و دەتگوت مندال نەیمژیوه. ئەمیش بە پەرۆشەوه بزەوی بۆ دەکرد و دەمودگانه خۆیناویەکهی هەرەسی بە فەرماندەرەکه دەهێنا. فەرماندەرەکه، شیتانە و بە پەله گەپایەوه و دوو سێ هەنگاو لای چەپی چەکارەکانەوه وێستا. شیراندی:

- ئامادە بن!

لە ناو شیرەیی دەنگیدا پەگی گریان دەبیسترا و هەست بە بێدەسەلاتیی دەکرا. خێرا خێرا چاوی دەترووکاندن. شەمال، لە کونجیکی بنی هەستیەوه بەزەیی پێدا هاتەوه. بەلام زوو فریا کەوت: «دەیی زەلیلی بکەم، زەلیل... خۆ من خودا نیم بەخشندە بم» ئەوجا تەماشای پشتهوهی چەکارەکانی کرد و بزەیهکی خەزنامێزانەیی

کرد. بزەیی شیرین، پێی نەدەدا هەست بە بوونی چەکارەکان بکا. شیرەیی فەرماندەرەکه بە ناو بیابانەکهدا پەخش بوو و بێ ئەوهی دەنگ بداتەوه، نەما: - دەستپێژ!

شه‌مال له جی خۆیدا وێستا بوو. گوئی له ده‌ستپێژ بوو به‌لام هه‌ستی به
هیچ نه‌کرد. ده‌ژیا و هه‌ناسه‌ی ده‌دا و تامی خوین و گوشتی خاوه‌ له ده‌میدا
بوو و شیرینیش له پشت چه‌كداره‌كانه‌وه، به به‌رگیکی ته‌نگ و سپیه‌وه
بزه‌ی بۆ ده‌کرد و به ناز بانگی ده‌کرد. به لای چه‌پیدا پوانی. كوپه
قۆزه‌كه‌ی ئاواپی له ناو خوین و لمی ده‌م چاله‌كه‌دا هه‌لده‌پلكا و جه‌سته‌ی،
به هه‌یوای ده‌ربازبوون، به خه‌یرایی شه‌یتانۆكه به‌رهو ناو چاله‌كه ده‌كشا.
به لای ده‌سته‌پاستیدا پوانی و دیتی: خوینگی گه‌ش له جه‌سته‌ی پاشای
دامه و سیپه‌ری مزگه‌وته‌وه به‌رهو ناو له‌كه ده‌كشا و لم هه‌لده‌مژی و
بزی ده‌کرد. ته‌ماشای جه‌سته‌ی خۆی كرد. چ عه‌یبی نه‌بوو. هه‌تا توانی
قاقا پێكه‌نی و له چه‌كداره‌كانی به‌رانبه‌ر خۆی پاما. پێده‌كه‌نی و ده‌ستی
به لاپانی خۆیدا ده‌كێشا. گرمه‌ی هه‌وری فه‌رمانی ده‌ستپێژ به‌رز بووه‌وه:
- ترسنۆكانه!... نه‌تانپێكا!.. ده‌ی جارێکی ترا! ده‌ستپێژ!

گوئی له ده‌ستپێژ نه‌بوو به‌لام گولله‌كانی ده‌دی به لێشاو به‌رهو ته‌ویڵ و
سه‌ر دلی ده‌هاتن. كتوپر، ده‌تگوت دۆخینی شه‌رواله‌كه‌ی به‌زی و كه‌وته
بن پێی، ئاوها جه‌سته دامالا و كه‌وته سه‌ر زه‌وی. له نه‌جامدا، جه‌سته‌ی
خۆی له به‌ر خۆی دامالاند. هه‌ستی به بارسووكیه‌کی خۆش ده‌کرد.
ئو جه‌سته شه‌كه‌ت و برسی و چلكنه‌ی له كۆڵ بووه‌وه و داوای هه‌یچی
لێ نه‌ده‌کرد. نه‌ پشوو نه‌ ئاو نه‌ خه‌و. به‌خۆشی، هه‌واش به‌رهو به‌رزایی
هه‌لكشا. تارمایی ژنه‌كه‌ی و كیژه‌كه‌شی، هاوته‌ریب له‌گه‌ڵ ئه‌ودا به‌رز
ده‌بوونه‌وه و قاقا پێده‌كه‌نین.

ئاوپی له جه‌سته‌كه‌ی خۆی دایه‌وه: له ده‌م چاله‌كه كه‌وتبوو. خوینی
گه‌شی له به‌ر ده‌پۆیی. ته‌ویڵی دوو سێ كونی تی كه‌وتبوون و سه‌ر
سینگه‌شی ببوه سه‌ره‌ن. سه‌ریازه‌كان، به خه‌مباریه‌وه ده‌وره‌یان لێ
دابوو. ناوچه‌وانیان گرژ بوو. فه‌رمانده‌ره‌كه‌یان، په‌یتا په‌یتا ده‌ستی به
ته‌ویڵی خۆیدا ده‌هێنا و ئه‌مسه‌ر و ئه‌وسه‌ری ده‌کرد...

هەموو رێیه‌کان دەچنەوێ قاهیرە*

دەتگوت لە ئاسمانەوێ بەربۆتەوێ ناوەندی قاهیرە. لە سەر پردەکەى سەرەوێ دورگەى زەمالکى قاهیرە، بە دیار پووبارى نیلەوێ نیشتبۆوێ. ئاوى پووبارەکە، هەر لە خوارووی سوودانەوێ پیسیی پادەمالی تا ئێ و جییە: ماسى مردوو، لەتە قرژال، پیخی فیل و کەرکەدەن، لوولاق و کەللەى وردبوو و پیخەلۆکى بەشەرى خوارووی سوودان، پاشەپۆى نەوت و داروپەردووی خانووی پووخاو، بەرماوێ خواردنى دانیشتوانى دەم نیل... و زېوزېل و کەلۆکى سەگ و پشیلە و مەیموون، و هەرچى فەرە دەدرئ، ئێ و پووبارە لەگەڵ خۆیدا، بە لەتوپەت کراوى پایمالیبوو. بۆنیکى کەسکوون، بۆنى غەدر و خۆینرپێزى و کۆیلایەتى و کۆپەو، لە قوولایی مێژووێو، لە ناوجەرگەى ئەفریقایاوه، لە سەردەمى فیرعەونەکانەوێ دەهات و خۆى دەکرد بە لووتى ئەمدا.

«ئەم خەلکە چۆن گێژ نابن؟ چۆنە وایەم جییە بۆگەنە ناگۆیزنەوێ بۆ جییەکی دی؟ ئەمانە لە بۆگەنى خراپەکارى و نامرؤفایەتى و کۆیلایەتى بار کراون و بە بێ بۆگەنى هەلناکەن! لەوەتەى هەن، هەر وایەن... بە

بئ خواردنى بەرھەمى تاوان و ھەلمۇزىنى بۆنى تاوان ھەلئناكەن و ئاژىن». نەيدەزانى بەرھەمى كام بەرى پردەكە بېوات. ئەمبەر يا ئەو بەر؟ ھەردو بەر بۆ ئەو ھەك يەك بوون. دەيزانى لەو چرگەساتەدا، ئەو ھەي لەو بەر ھەي، لەمبەر نىيە. ئەو ھەي لەو چرگەساتەدا لەمبەر تووشى دەبى، لەو بەر تووشى نابى. يەك شتىك، ناتوانى لە يەك كاتدا لە دوو جى بىت. بەخۆشى ناتوانى لە يەك كاتدا لە دوو جى بى. لەو دەمەدا ئە لەو بەر بوو ئە لەمبەر. لەو چرگەساتە چارەنووسسازەدا، لە سەر پردەكە بوو. دەبى يا لەمبەر بى يا لەو بەر. چۆن بزانى لە كام بەرى پردەكەدا بەخت يارى دەبى و بە ئامانجى خۆى دەگا و لە كامياندا بەدبەختى تووشى دەبى؟.

پشتى دابوو بە پەرزىنى پردەكەو و ھەر جارە و بە لايەكىدا دەروانى. خەلک دەھاتن و دەچوون. ھەك مېروولە، خۆيان لە يەكتر لادەدا و خۆيان بە يەكدا دەدا... ئەم دەھات ئەو دەچوو. مېروولەى سەر پىچكە، ھەموويان بە يەك دەچن و كەس ناتوانى بيانناسىتەو و پەنگە خۆشيان يەكتر نەناسنەو. ھەموويان يەك پەنگ و يەك قەبارە و يەك شىئەن و ھەمووشيان يەك مەبەستيان ھەي: كارکردنى دەستەجەمعى بۆ مەملەكەتى خۆيان. بەلام ئەو پىچكەيەى سەر پردەكە وا نەبوو. خەلکە ھەمە چەشنە و ھەمەسىما و ھەمەپەنگ و ھەمەمەبەست بوون. ھەر يەكە و بۆ مەبەستىك دەچوو و ھەريەكە و ئامانجىكى ھەبوو. يەكئ دەچوو شارىك بۆ خۆى چى بگا و يەكئ دەچوو شارىك لە يەكئىك تىكېدا. بە كراسى قۆلگۆترەو، بە چاكەتەو، بە دىزداشەو، قەلەو، لاواز، مى، نىر، پىر، مىندال... دەچوون بۆ كار، بۆ رابوارد، بۆ دىزى، بۆ سەردانى دايكيان، لە لای باوكيان دەگەرەنەو... ئەمانە خەرىكى چى بوون؟ لە برى ئەو ھەي بىن و بچن، بۆ جىيەكانيان ناگۆپنەو؟ ئەم ھەرايە لە پای چى؟. ھەمووشيان بۆ شەو، سەر نوپىيان ھەي! ئەو ژنە دەچىتە دوكانى عەترەتۆشى و لەوئى كار دەكات... مالاكەيان لەو بەرە و دىتە ئەمبەر بۆ كار! ئەو ى تريان لەمبەرەو دەچىتە ئەو بەر تا... ئا، تا گۆشت بگىت. ئەدى بۆ لە بەرەكەى لای خۆى نايگىت؟ ئەدى بۆچى ھەموويان ئەوئەندە بە

په له ن؟ ده لټی هه لټاندېږن. نه گهر که سټیک له سر نه م پټچکه په دا په له نه کات، ده بټته بن ده ستوپټوه. هه مووان ناچارن په له بکن. نامانجی هه په که شیان نه ویه بهه سټتوه. خوږان بؤ هه سانه وه ماندوو ده که ن!... دواييش بؤ ماندوو بون دهه سټتوه. نه م بازنه داخراوه له پای چی و هه تا که ی؟ له سر ده می فیرعه ونه کانه وه ناوهان!»

له و خه یا لانه دا بوو، ژنټکی جوان، باریکه له و سپیلکانه، له و بابه ته ی که هه میسه بوو کی خه یا لئ نه م بووه، ده سټی مندالټکی له خو ی جوانتری گرتبو و له و به ره وه ده هاته نه مېر. به ده م بزه وه هه نگاوی ده نا و هه موو بوونی نو قمی به خته وه ری بوو. جاروبار، سه ری به لای منداله که دا لار ده کرده وه و قسه یه کی ده کرد یا قسه یه کی له منداله که ده بیست و بزه که ی زیادی ده کرد و منداله که ش ده یدایه قریوه ی پټکه نین. له لای ده سته چه پیه وه ده هات و به ره و لای ده سته راستی ده چوو. ته ماشای هه موو که سټکی ده کرد و بزه ی سر لټویشی گورانی به سر دا نه ده هات. گه یشته به رده می نه م... ته ماشایه کی کرد و به ده م بزه کردنه وه تټپه ری. نه مېش وه که نه و خه لکه، بزه یه کی جوانی بهر که وت... «خه رمانی بزه به ره که ت!»

نه و ژنه ی به قیبله نومایه ک دانا که پټی راستی پیشان بدا. مادام له لای ده سته چه پیه وه دئ، ده بټ نه مېش به ره و نه مېر بچټ. مادام به ره و نه مېر دئ، ده بټ نه مېش نه و نا راستیه بگرئ و به دویدا بپوات. نه و بؤ کوئ بچن، به خته وه ری له وټیه و نه مېش تووشی چاکه نه بټ، تووشی هېچ نایئ. ده بټ دووی که وئ... ده بټ به لای باسکی راستی خویدا وه رچه رخی و بپوا. بیرى ده کرده وه: «ده بټ بړوم... بړوم، تا ده که مه نه شکه وټیک، ده له دټوټکی تیدا نو ستووه. مه مکی چه پی راخستووه و به مه مکی راستی، جوان خو ی داپوشیوه. له خه و هه لده سټت و ده گرمینټی و ده لئ: بؤن دئ... بؤنی بیگانان دئ... له م ده ورومه کان دئ...»

به خه یا له قوړه کانی خو ی پټکه نی. ده له دټوی ئیستا، دواموده له بهر ده کات و سټ چوار زمان ده زانئ و هه به بزه، له سر ته وقی سر ده تختات و

ئەمبەر و ئەوبەرى پرده‌کەت پێ دەکات و لەناوت دەبا. پۆیشت... هێواش
 هێواش دووی ئەو شوخە دەم بە بزەیه کەوت. خەلک خێرا پێیان دەکرد
 و ئەم هێواش. داوی هەموو دوو سێ هەنگاو، شانی بەر یەکیک دەکەوت
 و لەگەڵیدا دەیگوت: «عەفوەن!» تا لە پرده‌کە پەڕیپەوه، پەنگە سەد
 جار «عەفوەن!» ی گوتیی! «چەند ئاسانە داوی لێبوردنیان لێ بکەیت!
 ئەمانە، هەر لە خۆیان دێ داوی لێبوردنیان لێ بکەیت!» خۆ یەک کەس
 بەوی نەگوت «عەفوەن!». خۆ ئەوانیش شانیان بەر شانی ئەم دەکەوت!
 ئەدی بۆ داوی لێبوردنیان لێ نەدەکرد؟ هەر لەبەر ئەوەی وەک خۆیان
 پێی نەدەکرد، بەرەڵستی پۆیشتنیان بوو و هەمووشیان درکیان بەوه
 دەکرد. ئاخەر ئەم فێری پۆیشتنی جێی تەختان نییه و ئەوانیش فێری
 پاکردن بە تەختاندا... ئەو خەسلەتە، لە کرۆمۆسۆمی ئەم و ئەواندا هەر
 ماوه. کە گەیشته ئەوسەری پرده‌کە، نە ژنە کە دیار مابوو نە منداڵە کە.
 بەلام هەستی دەکرد شیرینایی بزەکە، بە پەرژینی پرده‌کە و پێرەوه‌کە
 و سیمای خەلکە کەوه مابوو... هەموو شتێک، لە ناو ئەو بۆگەنییه‌دا بزە
 دەکرد. ئەمیش بزە کەوتە سەر لێوی و چاوی پەرپوون لە بەختەوه‌ری. بزە
 ئەو ژنە هەستێکی تێدا دروست کرد، دەتگوت پێشتر لەو جێیه‌دا، جارێکی
 دی ژیاوه. دەتگوت ئەوهی پووده‌دات، دووپاتیوونەوهی پووداوی سەد...
 دووسەد ساڵ، هەزار... دوو هەزار ساڵ پێشتره و ئەم بە چاوی خۆی
 دیوپیته‌ی. دەبێ ئەو کاتە ئەم کۆڵەلگریکی ئەه‌رامەکانی فیرعه‌ون بووبێ!
 دەبێ پۆژی لە پۆژان یەکن بووبێت لە سەربازە ئازاکانی سەلاحەددین!
 بیری دەکرده‌وه: «من ئەم جێیه‌م دیوه‌!... من جارێکی دی لەم جێیه‌
 ژیاوم و ئەم بۆگەنییه‌م بۆ هاتووه. من بە هەرزەکاری، لە سەر ئەم پرده‌،
 لەگەڵ کێژیکدا ژوانم هەبووه. لە سەر ئەم پرده‌... لەمبەریدا، تا هەناسەم
 سوار بووه، دەمێم مژیوه. ئەو ژنە جوانە کە ئیستا تێپەری، دۆستی من
 بوو... من و ئەو، یەکتێرمان خوێشده‌ویست. ئا، دەلێی دۆینێ بوو: جێی
 ئەو بینا شەش نەزمییه، تەختانێک بوو، کایان لێ دەفرۆشت. لەملای ئەو
 بینا سپییه بەرزەوه، کە ئەو دەمه‌ خان بوو، لە ناوه‌پاستی خەلکە کەدا

به سترابوومه و بهردباران دهکرام. ئه و دهم بهخندهیهش بهردباران دهکرا. پینچ شەش هەنگاو لاوڵای منهوه، به سترونیکهوه به سترابووه و بهردباران دهکرا. سه دان کەسی بهرد به دهست، له پاهی خودا بهردیان تیدهگرتین تا خیزیان بۆ بنووسریت و بچنه به ههشت. بهرد وهک ته زه به سه سه رمدا دهباری. بهردهکان، له بهردی لای خۆمان قورستر و په قتر بوون. به لئێ به لئێ، من لێره بهردباران کراووم. به لām کە ی؟. نازانم کە ی... کە بهردباران دهکرام، ده متاشراویکی سه بیل به دهم و شه پقه له سه ریش به دهم بزه وه ته ماشای دهکردم. به دوو پهنجە ی، نیشانه ی سه رکه وتنی کرد و بزه یکی سه رکه وتوانه ی بۆ کردم. زمانی حالێ ده یگوت: «چاره نووست له دهستی مندایه!» پێم وایێ ئه و دهمه سه رباز بووم. دهموێ بزانه و ناتوانم بزانه... بۆم نییه بزانه، چەنکه زانی نی ئه و بابته شتانه له من قه ده غه یه. من له سه رمه فرمان جێبه جێ بکه م، نه ک بزانه».

به لām خو ئه وه یه که م جار بوو ئه وێ ببینیته! ئه دی ئه و ههستی دووباره بوونه وه یه چی بوو؟

«ده بی په گێکم لێره بی. ده بی پارچه یه کی زندهووم لێره بی. من خۆم نا، به لکو پارچه یه کی ترم لێره یه و بهردهوام ناگادارم دهکاته وه. پێم ده لئێ: ئه وه تام لێره!... فریام که وه!... ده نگم له بنی ههوت خشتی بناغه ی ئه هرامه کاندایه!... نا، من... ده ههنگاو له دیواری مزگه وته که ی سه لآحه ددینه وه دوورم... فریام که وه!»

ده نگه که له ناو بیره وه دههات. هاواریکی خنکاو بوو و کەس گوێی لێ نه ده بوو. له ناو بیره وه یا له ناو قوولایی پۆخی خۆیه وه دههات؟! نهیده زانی. له هۆشی خۆی دلنیا نه بوو: «ده بی پاست بی؟ ده بی پاست بی له وێ بپاری چاره نووسی هه موو مرقایه تی بدریت؟ نا... هه موو مرقایه تی نا. له وێ بپار له سه ر چاره نووسی دانیش توانی باشووری سوودان و فیل و ته رس و فه له ستینی و کورد و ئه و و من ده دریت. چاره نووسی فه ره نسیه کان چ په یوه ندی به م شوێنه وه هه یه!»

به لای پاستدا لایدا. له ناو ئه و بۆنه بۆگه نه دا، بۆنی بنیشته تاله و

خەناوکهی مێخەک و کفر و بۆنخۆشکەى گەرمیان، هەستی دەبزواند. قاهیرە و بنیشتەتالە و بۆنخۆشکە؟! بۆ نا؟. ئەدى ئەو و قاهیرەیان گوتووه؟. بنیشتەتالەش وەک ئەم، خۆی لە بن زمانى ماریکدا شاردۆتەو و گەیشتۆتە قاهیرەى بەهەشت. لێرە، بە کاوەخۆ دەتوێتەو و دادەزاییتە ناو لەمى دەم نیلەو. بنیشتەتالە، لەگەڵ قەوچەى سۆزانییەکی لەشفرۆشدا لێرە گیرساووەتەو. خۆرەنگیشە لە بن زمانى فرۆشیاری کچە گەرمیانەکاندا بووین! ئەدى ئەم لێرە چ دەکات؟ کێیە و چ کارەیه؟!

ئا دۆزبێو. یەکیکە لە لیژنەى بەدواداچوونى چارەنووسى ئەنفالەکان و بە تەکلیف چۆتە ئەو. پێیان گوتبوو: بچۆ راپۆرتیک لە سەر ژنە فرۆشراوەکانى گەرمیان بنووسە... بزانە سەر بە کێن! دەبێ چارەنووسیان بزاندرن!

«تەحاا! بەشى من هەر راپۆرتنووسینە! لە سەر ژن، لە سەر پیاو، لە سەر ئەوێ دەلێ لەل. من دەبێ هەندێ شتی شاراوە ئاشکرا بکەم و هەندێ شتی ئاشکرا بشارمەو... وەهايان بشارمەو، وەک ئەوێ هەر لە بنی نەبووین! من جاسووسى دەستى دووهمى جاسووسانم. پەرەمووچەى زەپنەقووتەم و بە هوای هەناسەى مندالێک بە ئاسماندا دەچم. بۆ ئەوێ بێمە مودیر، یەکەم ئەرکم سووککردنى خۆمە تا ئاستى پەرەمووچە... تا ئاستى سەگى پۆلیس: بۆن بە جانتاکانەو بەکە بزانە شیعێرێ ميعرێ نادۆزیتەو بە زمانى نەیاردا هاتین! بۆن بە دلەکانەو بەکە بزانە هیچیان بۆ کێژەکانى قاهیرە زوخواو نارپژن! بۆن بە نیگای پێبوارانەو بەکە بزانە کەس بە چاوى سووک تەماشای سۆزانییە پەسمییەکانى بارەگای بالا ناکات! بچۆ بزانە کەس، کە چیا دەبینن حاجى بوو و دەقەوچن، قەشمەرى بە کلیپە هونەرییەکان ناکات! دەبێ بۆنت تیژ و چاوت تیژ و چەقوى زمانیشت تیژ بن تا ببیتە مودیر و وەزیر... برۆ بۆ فرۆکەخانە! برۆ بۆ سەر پردەکەى قاهیرە!... برۆ... برۆ تا دەگەیتە دەلەدوێک... مەمکی چەپی لە بن خۆی پاخستوو و...»

ناهوور! دەلەدیو دەسبەردارى خەیاڵى ناییت! ئەو بە دواى ئەو کێژانەدا

هاتبوو كه له قاهره ههراچ كرابوون. ئەگەر منداليان هەبن، ئىستا
 هەرزەكارن... بە خۆى دەگوت: «ئىستا ئىمامى عەلى نەماوە تا، وەك
 ئەوسا بوو پەناى مندالى ژنە جەلەولايە تالانكراوەكان، ئىستاش بېيتە
 پەناى مندالى ژنە فرۆشراوى دەوروپەرى جەلەولا! ئەو پياوھ بۆيە نەما
 تا مندالى ژنى تالانكراو بى پەنا بن! من هاتوم بزانم راستە بە ئالاي
 بەرۆكيانەو، بە دەم كۆرنيشى نيلدا دەست بە دەست دەكەن! دەمەوئ
 بزانم شەرفى ئەو پەناى ماوھ دليان بۆ ولاتى خويان لى بدات! ئەمانە
 خيانەتكارن... دەلێن هەرهەمويان خيانەتيان لە ميللەتى خويان کردوو!
 وەى بابە لەم كارەى من، وەى بابە! بەر لەوێ بەمێرنە ئێرە، هەر هەمان
 كارم دەکرد... دواى هەمان ئەم نەفەرانە كەوتبووم تا هێلانەيان بدۆزمەو
 و داويان بۆ بنێمەو! ئەمە پيشەمە! من لە سەرمە نەيتى وردوردى دلى
 ئەمانە بدۆزمەو و بە فەردەش فايلى زلى سەرقاقلەى وەيل بشارمەو...
 بدۆزمەو و بشارەو، تا هېچ پەسەنايەتییەك نەمێنێت!»

بۆنى خەناو كە دەهات... بۆنى بنیشتى كوردی و كفرەكانى گەرميان
 بۆ لووتى دەهات... بۆنى عارەقى بن هەنگل و گۆرەوییەكانى مەجید
 حەسارى دەهات و تیکەلای بۆنى خوينەكەى دەبوون... بۆنى مەرەكەب
 دەهات. بۆنى خوينى كچينى و خوينى وشكەووبوى ئەمدیو و ئەودىوى
 بەردە پەنگاوپەنگەكانى ئىسماعیل خەيات دەهات... بۆنى بارووت و
 دوو كەل و ئاگر و هەواى گەرميان دەهات... بۆنى تووپەبوونى گەرميان
 دەهات... بۆنى ژيانبوونەوێ خواپەرستى و خاكپەرستى دەهات... بۆنى
 ژيانبوونەوێ شەهید دەهات... بۆنى ژيانبوونەوێ چەند كەسكوونە!

بە دووى بۆنەكەدا چوو... تا دەهات تیزتر دەبوو. لە بارپێكى بیرەفرۆشیدا
 بۆنەكە كەسكوونتر بوو. كە پەت بوو، بۆنەكە كەم بوو. گەراپەو،
 بۆنەكەش گەراپەو. دوخی توخی خۆى. خۆى پێدا كرد. وەك سەگى
 فرۆكەخانە بۆنى دەكرد. ئەم مێز بۆ ئەو مێز، ئەم نەفەر بۆ ئەو نەفەر،
 تا دۆزییەو: «بەلام ئەم سەروسەكوتە نابێ یەكێ بێ لەوان! كوا؟
 خۆ ئالاش بە برۆكییەو نیه! نابێ ئەمە یەكێ بێ لەو هەژدە كێژە

فروشروانه‌ی گهرمیان. چاو مه‌پی، قز خه‌نهی، جه‌سته داته‌پیو، کیسه‌ی
چاو هه‌لئاوساو، لئو وه‌ک تکی خوئین سوور و قیزه‌ون، ورگ ده‌رپه‌پیو و
ته‌من له‌ نئوان سیوپینج و چل سال!

- ئه‌م کاته‌ت باش! به‌ عاره‌بی ئه‌وه‌ی گوت. «عاره‌بی، تاجی سه‌ری
زمانه‌کانه و ده‌بئ به‌ر له‌ هه‌موو شتی‌ک، ئه‌و زمانه‌ تا‌قی بکریته‌وه!
عاره‌بی زمانی قه‌یامه‌ت و عه‌رعه‌ر و وه‌یل و هه‌ردوو به‌ری نیله‌. عاره‌بی،
زمانی قه‌ومی هه‌ردوو به‌ری به‌رده‌کانی سمايله‌. ده‌لئین به‌رده‌کانی سمایل،
پو‌حیان تیگه‌پاوه‌ و هه‌ر به‌که‌ به‌ لایه‌کدا فره‌تیا‌ن لئ کردووه‌. هه‌ندیکیان
له‌ بن نه‌فه‌قی (باب الشرجی) که‌وترونه‌ و ده‌رۆزه‌ ده‌کن... ئه‌وانه‌ی بن

نه‌فه‌قه‌، په‌نگیان کال بۆته‌وه‌ و به‌رد ده‌نگی لئوه‌ بئ، ئه‌وان نا»
ژنه‌که‌، مژگی له‌ جگه‌ره‌که‌ی دا و دووکه‌له‌که‌ی هه‌لپژانده‌ سه‌ر میزه‌که‌
و به‌ سه‌ر میزه‌که‌دا په‌رتی کرد. ده‌تگوت دووکه‌لی هه‌له‌پنایه‌وه‌. له‌ به‌ر
خۆیه‌وه‌، بئ ئه‌وه‌ی وه‌لامی ئه‌م بداته‌وه‌ یا ته‌ماشای بکا، به‌ چپه‌ گوتی:
«هه‌ر ئه‌م خۆپیه‌م که‌م بووا» به‌ کوردی ئه‌وه‌ی گوت. جگه‌ره‌که‌ی،
که‌ هیشتا به‌ نیوه‌ نه‌ببوو، نوشتانده‌وه‌ ناو ته‌پله‌که‌که‌ و کوژانديه‌وه‌.
سووراوی لئوی به‌ قونکه‌که‌یه‌وه‌ مابوو. ئه‌میش، هه‌ر به‌ سه‌رسورمانه‌وه‌
ته‌ماشای ده‌کرد. بۆنی بنیشت و ئه‌م سه‌روسه‌کوته‌! ده‌بئ ئه‌و بۆنه‌ له‌
مۆخه‌که‌یدا مابئ! وه‌ک سامگرتوو، بئ ئه‌وه‌ی خه‌می (خویرتی)یه‌که‌ی
بئ، به‌ کوردی گوتی:

- تو کوردیت؟

جووتئ چاوی گه‌وره‌ی شیدار و پڕ له‌ جنۆکه‌ و کاره‌سات و سه‌رسورپمانی
هه‌لپڕین. چ خۆشحالییه‌کی پیوه‌ دیار نه‌بوو. ئه‌گه‌ر به‌کئ بووبئ له‌و
هه‌ژده‌ فروشروانه‌، به‌ پئی ته‌مه‌نی، ده‌بوو یا جه‌سیبه‌ بئ یا سه‌وزه‌...
- ناوت سه‌وزه‌یه‌؟

ده‌سکی جانتا که‌ی ئالانده‌ باسکییه‌وه‌ و گورج هه‌ستایه‌ سه‌ر پئ. به‌ په‌قه‌وه‌
چاوی تی بپی و به‌ ده‌نگی به‌رز گوتی:

- من سه‌وزه‌م... من کویتانم... من جه‌سیبه‌م... که‌لۆیژم... چیمه‌نم...

- ده تۆ جارئ دانیشه! ... ده مه وئ قسه ت له گه لدا بکه م... من بۆ هه والی
ئیه لیره! ئه و ناوانه له کوئ ده ناسیت؟
هر به پیوه به رده وام بوو:
- کامتان پیاهه، من خوشکی ئه وه تانم... کامتان مه رده، من کیژی
ئه وه تانم... کامتان شایه، من ژنی ئه وه تانم...
- ده تۆ...

هه تا ده می گرتی، تفیکی کرده چاره ی. تفیکی گهرم و لیچ، به ناوچه وانیدا
هاته خوارئ و زوو سارد بووه وه. هه ردو پوومه تی داپۆشی و زهنگوله یه کی
به جیی سمیلوه چه سپ بوو. به ده ر له ده سه لاتی خۆی، بیری کرده وه:
«به دووی ئه و ژنه ده م به به زه یه دا نه هاتبام، ئه م تفه م لئ نه ده کرا!
به لام کئ ده لئ له بری ئه و تفه، له و به ر گولله یه ک چاوه پوانم نه بوو؟!
هه رچۆنیک بئ، تف له گولله باشته را!»

به په له ئه و دیو میزه که ی چۆل کرد و پۆیشت. له جامه که وه دیتی، به لای
ده سه ت راستدا لایدا... هه ر ده پۆیشت و تفی ده کرد. ئه وه ی له جییه که یه دا
مایه وه، سووراوه که ی لئوی و قونکه جگه ره که و نیو په رداخ بیره و
تفه که ی بوو، که هیشتا نه یسریبوو. ده سه ت سه ره که ی ده ره یئا و چاویکی
به ده وری خۆیدا گێرا و دیتی چه ندین جووته چاوی په شی پر له بزه و
به زه یی تروسکه دار سه یریان ده که ن. تفه که ی سه رییه وه. له به ر خۆیه وه
که وته دوان: «بۆ وای کرد؟ خۆ من هاتم بیدوینم! خۆ قسه ی خراپم
نه کرد! کور دییه که ی هیچ تیکنه چوو. گه رمیانییه کی ته واو ده دوئ... بۆ
کوئ چوو؟ ئیمامی عه لی فریای مندالی ئه میش بکه وه و بیکه به سه ربازی
له شکر ی خۆت!... بیکه سه ربازی له شکره که ت و به ره و نه مان... به ره و
نه مریی پیشی که وه!... قیرسیا له و تفه ی که پۆی کرد!»

به په له هه ستا. به لای راستدا لایدا و پۆیشت. له ناو ده ریایه ک سه ری
به شه ردا، که هه موو هه لبه ز و دابه زیان ده کرد. سه ری ناسیه وه. له ناو
بیستوهه شت ناودا کامیانه؟. دووی که وت... که گه یشت پیتی، به بئ
سه له مینه وه باسکی به باسکیدا کرد و پتی به پیتی ئه و ده پۆیشت. ئه ویش

هیچ خۆی تیکنه دا و له گه لیدا پێک پێی ده کرد و سه ربازان، هه نگایان ده نا. چی دی بۆنی بنیشت و میخه ک و کفری گه رمیان و بۆنخۆشکه و ژوانبونه وه ی لێ نه ده هات... بۆنی بیر و میز و نیکۆتی لێ ده هات... نیکۆتینیکی که سکوون.

- بۆچی نه و تفه ت لێ کردم؟

- هه فده سا له نه و تفه کۆ ده که مه وه... نه مپۆ ده رفه تم ده ست که وت پۆی بکه م و پۆم کرد. هه فده سا له چاوه پوانی زبڵدانی چاره ی که سیتم که منی به زمانی شیرین به داوه وه کرد و دامی به جامبازی ژنه کورد. هه فده سا له زمانی ده که پێم به زمانی تۆ بکه پێی تا نه و تفه له کۆلی خۆم بکه مه وه.

- من هیچ نه کردوه!

- هه مووتان، هه موو شتیکتان کردوه. جاش، به عسی، مه خابه رات... هه رچی وه ک سیپا له کۆن به پێی کردم، کوردیکی وه کو توی له گه لدا بوو تا تیمبگه یه نێ چۆن سووک بم و چه ند سووک بم... باوک و دایک و براکانیشم... بۆ براهیک یا که سیکی خۆم توانی تپیک له تۆ له ی من بکه نێ؟ ئیستا به ملی شکاوت بۆ تاقیبی من هاتویت؟ له بری براکانم هاتوی یا نه و ناموزایانه م که له سه ر من شه ره خه نه ریان ده کر؟ خۆ ئیستا شه ره تپیش نا که ن! له بری نه و جاشه هاتویت که له که له به ری تاویره به رد ده ره پێنام و به ده م قاقای پێکه نین و «سه یدی سه یدی» یه وه، وه ک چه پکه گوڵ ته سلیمی نه فسه ریکی کردم تا دواتنۆکی ئاوباره و جوانیم بخواته وه؟ هاتوی داوای لیبوردن ده که یت؟ له بری کێ؟... ها ها... یا هاتویت گۆشاوگۆش سه رمه پیت و ئابوو بکه پته وه... ها ها... ئابووی کێ؟...

- پێزی خۆت بگره خانم!

دایه وه قریوه ی پێکه نین: یا گه ده ع ئوسکوت!

- بۆچی کردته عاره بی؟

وه لآمی نه دایه وه. له کۆلی خۆشی نه ده کرده وه. نه شیده گوت وه ره. وه ک

پارچه جلیکی بهری، وهک تاکیکی پیلارهکانی، به بئ ئیراده و بریار، دهیبرد. ئه‌میش به بئ ده‌نگی و بئ ئه‌وه‌ی چ ده‌سه‌لاتی هه‌بئ، ده‌پۆشت. به دەم پووباری نیلدا پۆشتن. سه‌د هه‌نگاوێک له‌لای مزگه‌وته‌کی سه‌لاحه‌ددینه‌وه، خانمێک، خۆی دابوو به‌ سه‌ر په‌رژینی دەم پووباره‌که‌دا و به‌کێک وێنه‌ی ده‌گرت و وێنه‌ی له‌گه‌لدا ده‌گرت. ئافره‌ته‌که، تا ژوو ناوکی به‌ ده‌ره‌وه‌ بوو. پێستی، سپیه‌کی ئه‌وروپاییانه‌ بوو و ئه‌لقه‌یه‌کیش به‌ ناوکیه‌وه‌ بوو. خانمه‌که‌ی شانی ئه‌میش، سه‌لاوێکی قه‌شمه‌رینامه‌زی لێ کرد. ئه‌ویش، به‌ دەم ترسه‌وه‌ به‌ره‌و لای هات: «به‌ خوا به‌ شوێنمدا هاتن!... من تاقیبی تۆم کرد، به‌لام له‌وێ نه‌بوویت!»

- دووپاتی بکه‌یت‌وه‌ هه‌ردوو چاوت ده‌ردێم! ئه‌وه‌ کێیه‌ له‌گه‌لندا؟
- کپاریکی باشه‌! خه‌لیجیه‌!

- ئا ده‌ی کوا؟ چه‌ندی پێ داوی؟... نا، داوی حیسابت له‌گه‌لدا ده‌که‌م.
ژوو بکه‌پێته‌وه‌ ها! ئه‌مشه‌و وه‌زیری دادی ولاتی جنۆکان ... ولاتی ژۆله‌کانی به‌لقیس، تۆ یا به‌کێکی وه‌ک تۆی گه‌ره‌که.
- به‌ چاوان!

نه‌یده‌زانی مه‌سه‌له‌ چیه‌. یا ده‌یزانی و له‌ خۆی تێکه‌ده‌دا. خانمی هاوشانی، به‌ مه‌غزاوه‌ ته‌ماشای کرد و بزه‌یه‌کی کرد:
- ئه‌و پێشه‌یه‌ی ئێوه‌ کردتان، ئێستا من ده‌یکه‌م. جیوازییه‌که‌ ئه‌وه‌یه‌ که ئێوه، منی کێژ یا ده‌زگیرانی خۆتان به‌ فرۆشتن دا، منیش پووسییه‌کان ده‌فرۆشم! هه‌ر هه‌مان پێشه‌یه‌ ها! به‌لام ئه‌وه‌ی ئێوه‌ له‌مه‌ی من توختره‌.
بۆ ئه‌وه‌ی له‌م کاسبیه‌م تێبگه‌یت، تا ئێره‌م هێنایه‌ت. ئێستا وه‌ل به‌ و بپۆ ملت بکه‌یت!

- نا، نا پۆم! هه‌تا قسه‌ت له‌گه‌لدا نه‌که‌م، نا پۆم! ده‌بێ بۆم باس بکه‌یت...
خانمی گه‌رمیانی، ته‌ماشایه‌کی ده‌روبه‌ری خۆی کرد. هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی بلێی یه‌ک و دوو، سه‌ - چوار زه‌لامی که‌ته‌ی بازووبه‌ند له‌ مه‌چه‌کی سمیل باریکی لێ په‌یدا بوون و ده‌وریان دا. ئیدی به‌ر چاوی تاریک داهاات. کاتیکیش وه‌ئاگا هاته‌وه‌، په‌ساپۆرت و پاره‌که‌یان به‌ چاکه‌ته‌که‌وه‌ برده‌بوو.

هه‌رچی پێ بوو بردبوویان. پێلاوه‌کانیشی نه‌ما‌بوون. به‌ لاره‌لار، ده‌ستیکی به‌ په‌رژینی ده‌م نیله‌وه‌ گرتبوو و ده‌ستیکیشی به‌ لووته‌ خوێناوییه‌که‌یه‌وه‌ بوو... و ده‌رویشته‌. پاش ماوه‌یه‌ک، له‌ په‌لوپۆ که‌وت و له‌ جێیه‌ک دانیشته‌. بێ ئه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی به‌ سه‌ر خۆیدا بشکێت، ده‌ستی به‌ گریان کرد. به‌ کۆل ده‌گه‌یا. گریان قه‌تیه‌سماوی ته‌مه‌نیکی دوورودریژی له‌ ده‌م نیلدا ده‌ره‌په‌پاند... ژیاوینیوه‌ی هه‌موو ژیا‌نی، بووه‌ ئه‌شک و به‌ چاویدا هاته‌ خوارێ.

ژۆری نه‌برد، به‌رده‌می پێ بوو له‌ پاره‌ی ورده‌. هه‌رچی ده‌هات، شتیکی فره‌ ده‌دا به‌رده‌می. شوێنه‌که‌ی، له‌ مزگه‌وته‌که‌ی سه‌لاحه‌ددینه‌وه‌ دوور نه‌بوو... «مالت ئاوه‌دان بێ سه‌لاحه‌ددین! لێره‌ فریام که‌وتیت! کێ ده‌لێ تۆ کوردايه‌تیت نه‌کردوه‌؟ قاهیره‌ چ شاریکی مه‌زنه‌! خه‌لکه‌که‌ی چ خێره‌مه‌ندن!»

ئه‌میش، وه‌ک بیستوه‌شت کیژه‌که‌ له‌ قاهیره‌ گیرسایه‌وه‌ و که‌وته‌ سه‌ر سه‌که‌ی خۆی: «ژنه‌کانی قاهیره‌ چه‌ند ناسکن! ئاوی نیل، له‌ ناوجه‌رگه‌ی ئه‌فریقاوه‌ دینه‌ ئێره‌، که‌چی له‌ ولاتی منه‌وه‌ ژن پاده‌مالێت... پووداوه‌کان، له‌ تاریکایی میژووه‌وه‌ دینه‌ ئێره‌... پێبواره‌کان، له‌ هه‌موو شوێنیکی جیهانه‌وه‌ دینه‌ ئێره‌... ژنه‌ فرۆشراو و له‌شفرۆشراو، له‌ هه‌موو دنیاوه‌ دینه‌ ئێره‌... هه‌موو پێیه‌کی دنیا به‌ قاهیره‌وه‌ به‌ستراوه‌ و هه‌موویان ده‌گه‌نه‌ ئێره‌... منیش هاته‌ ئێره‌... هه‌موو گه‌وره‌پیاوانی کورد دینه‌ ئێره‌ و به‌ به‌رده‌می مندا په‌ت ده‌بن... به‌ به‌رده‌می من و چیمه‌ندا... من و گه‌لاوێژدا... به‌ به‌رده‌می من و نازانم کام یه‌ک له‌و بیستوه‌شت کیژه‌ فرۆشراوانه‌دا ده‌گه‌زهرێن و نامانناسن و نامانینن... نا، نایانه‌وێ بمانینن. که‌چی که‌ له‌ دوا‌ی نیوه‌شه‌ودا مه‌ست ده‌بن و زه‌وقیان ده‌بزوێ، ده‌ستودامانمان ده‌که‌ون... ئه‌و بیستوه‌شته‌، مندا‌له‌کانیشیان پێ گه‌یشته‌ون بۆ ئه‌و کاسبیه‌ی که‌ له‌ چاره‌یان نووسراوه‌! منیش بوومه‌ته‌ یه‌کێک له‌وان. منیش چه‌سته‌ی ژنه‌ پووسی ده‌فرۆشم... ئێستا منیش بازرگانی به‌و بیستوه‌شت کیژه‌ و کیژی ئه‌وانه‌وه‌ ده‌که‌م. ئێستا بووینه‌ته‌

سیونڻ و دهبینه په نجا و دهبینه سیسه د و سڼ ه هزار و سیسه ده زار و هر وا دیت و زیاد ده کهین تا دهبینه حوت ملیون ... حوت ملیونی خشت. پیاوی گه وره لپرسراوی هه موومانه ... پیاوی گه وره، بینباشی ... ملیونباشی هه موومانه. په نجی ناولنگه فروشراوه کان بۆ نه وانه. بازارپان گهرمه و تا دئ گهرمتر ده بڼ. گهرمتر و گهرمتر ده بڼ و دراو ده بارئ و که لاکي ولاتیکی مردوو داده پوښیت! ده بارئ و عیب و عاری که تنکه ره کان ده شاریته وه.

هه موو پتیه کان دینه وه قاهره!

هه موو ناوه کان دینه وه قاهره.

هه موو خائینه کان دینه وه قاهره.

هه موویان دینه وه قاهره ... جامبازه کان ...

پوځی هه موو نه نفالکراوه کانیش دینه قاهره و به دواي خوشک و دایک و کیزی خویاندا ده گهرین. به دواي گه لاویژ و چیمه ن و له یلا و په یمان و گولیک و شلیژ و کویتستان و سهوزه و مندا ده گهرین. که سمان هیچ مؤر ناکهین ... من په کیکم له وان و هر وا تف کۆ ده که مه وه تا پوخساریکی زبلدانم توش بڼ و پۆی بکه م ... نه و پوخساره ی منی بۆ راپورتنوسین نارد ... نه وانه ی به دواماندا ده گهرین، په که و چه قویه کیان پتیه تا به خوینی نیمه نابروو بشونه وه ... خوینی خویان گووی سه گیش ناشواته وه. نیره پیاوی سمیل بابې، نابرووی خویان به مهرگی نیمه ی به داوه وه کراو و فروشراو ده شونه وه».

په یمان پلانیکی داناره. په یمان هر عاشقه سه ودا سه ره که ی جارانی گهرمیان و بیري ناچیته وه که پوژئ له پوژان، کارمازمیکی سلې چاوبه له کی گهرمیان بووه. بیري ناچیته وه هر له دلې خویه وه، له جتیه کی نه پتني ناو دلپیه وه عاشقی چه کداریک بوو پتیان ده گوت پتشمه رگه. نه و دمه، (پتشمه رگه) ی به لاهه جوانترین وشه بوو و ناگای لئ نییه (پتشمه رگه) ده روزه داکن. په یمان، نیتستاش خه ریکی بیرکردنه وه په له خه بات، به لام ده ترستی بگه پتته وه و بۆ سرپینه وه ی عار بیکوژن. په یمان پروژه په کی

ههيه: مادام زۆربهی سۆزانییهکانی قاهیره کار بۆ ئێمه دهکەن، با خەریکی دروستکردنی ولاتیک بین! ئێمیش، هه‌میشه سه‌ره‌نشست و پێنمایی دهکات: دروستیشی بکه‌ین، پیاوه سه‌لاره په‌وشتبه‌ره‌کان شه‌قیکی تێ هه‌لده‌ن!... کێ ولاتی دروستکراوی ده‌ستی سۆزانی ده‌وێ؟ سه‌ری خۆت مه‌هیشینه، په‌یمان!.

بێ هیوایی ده‌ستی به‌ سه‌ر سه‌ره‌شدا کێشاوه و پۆژ له‌ دواي پۆژ په‌شبینتر ده‌بێ... هه‌موو ئه‌نفالکراوه فرۆشراوه‌کانی قاهیره و منداڵه‌ دوپه‌گه‌کانیشیان، پۆژ له‌ دواي پۆژ په‌شبینتر و په‌شبینتر ده‌بن و له‌ ناو خوینی وه‌چه‌ی فیرعه‌وه‌نه‌کاندا ده‌توینه‌وه... دواي ئه‌و هه‌موو سالانه‌، ئیستاش له‌و ساته‌ ده‌ترسن که‌ براهیه‌کیان، ئامۆزایه‌کیان، پوورزایه‌کیان، ده‌زگیرانیان یا هه‌ر که‌سیکی ده‌قه‌ری خۆیان ده‌ماری پیاوه‌تی ببزوێ و بی‌ت و به‌ تیغیکی تیژ گرێ ملیان هه‌لبێژ و به‌ خوینه‌که‌ی، ئابروو بکپێته‌وه‌!... به‌لام نا. که‌ دێن، ئه‌وانیش وه‌ک ئێمه‌ لێره گیر ده‌خۆن و ده‌بته‌ ئه‌ندامی ده‌سته‌که‌مان... با بی‌ن... با بی‌ن تا ئه‌وانیش وه‌ک په‌یمان بیه‌ر له‌ دروستکردنی ولاتیک بکه‌نه‌وه... با بی‌ن...

* له‌ قوولایی پۆحه‌وه‌ هه‌ست ده‌که‌م ئه‌و بیستوه‌هشت کچ و ژنه‌ کورده‌ که‌رمیانیانه‌ی که‌ عاره‌به‌کانی عیراق به‌ مه‌له‌اکانی میسریان فرۆشتن، په‌که‌ به‌ په‌که‌یان خوشکی من... کێژی من... ده‌ستووێژم له‌ هه‌چیان ناهه‌کێت. هه‌ست ده‌که‌م خاوه‌نی بیستوه‌هشت خوشکی فرۆشراووم و ده‌سه‌لاتدارانی بێ باکی کوردستانیش داوام لێ ده‌که‌ن که‌ براهیه‌تی له‌گه‌ڵ فرۆشیاره‌کانیاندا دامه‌زرێنم. من براه‌ی ئه‌و کێژانه‌م و له‌ که‌سوکاریان زیاتر، هه‌ست به‌ که‌سه‌که‌وتنی خۆم ده‌که‌م... له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا، داواي لێبواردن له‌ که‌سوکاریان لێ ده‌که‌م.

کینتاور*

به شیتم ده زانن یا نازانن، به جهه ننه! گوايه خویان زور عاقل و ته اون! چما شیخ، که ده یه وی عاقلم بکات، به خوی زور عاقله؟ خو من برپارم نه دابوو هه موو شه وی نه و په یکه ره تارماییه بیته سهردانم. په یکه ری تارمایی! نا نا، تارمایی په یکه را! به لام ده بزوا و قسه ی ده کرد و خه می ده خوارد و... وهک ئیمه ومانان... وهک عاقله کانیش ژیوانبوونه وه و نازاری ویزدانی هه بوو. نه ویش پیده که نی. که س هینده ی نه و تارماییه راستگو نه بوو. نه و مالویرانه نه یده زانی درویان بکات! که یه که م جار هاته سهردانم، بۆ سبه یینی بردیانمه لای شیخ! باوکم به شیخی گوت: «مامه شیخ! به قوربانی هیممه ت و به ره که تت بم! نه م کورهم شیت بووه! دوینتی، عه یب نه بئی، عه یب و عه له می نه بوو که چی به یانی که هه ستا، نوژی نه کرد. پیتی گوتین: من نوژ ناکه م چونکه نه نجامم وه یله... ئیدی بۆ نوژ بکه م؟ ئیوه ش مه یکه ن! به خودا هه موومان نه وه نه نجاممانه! عاقیبه تی گشتمان وه یله. وه یل به تاییه تی بۆ ئیمه دانراوه! که پیم گوت چووزانیت، گوتی: نه مشه و یه کئی له وه یله وه هاته لام و

باسی کرد... پتی گوتم جارئ ماوتانه به لام له نه جامدا هر دینه لای
من... دینه وهیل...»

شیخیش دارکارییه کی چاکی کردم و له گه ل هر لیدانیکدا هاواری بۆ
جددی ده برد. ده لاین گوايه جددی نهو، ده گه پیتته وه سهر ئیمامی هه مزه .
لیده و لیده!... که شیخ لیدده دام، ده بوو باوکم، به دهستی خوئی
بمگرت. هه ردوو ده ستمی له پشته وه تیکده په راند، هه ردوو چۆکی له
پشتم گیر ده کرد و شیخ لیدده دام. باوکم بۆم ده گریا، به لام به ری
نه ده دام. دلۆپه نه شکي به چاودا ده باری و بۆ شیخیشی ده گرتم.
ده یگرتم و به کپووزه ی ناو دلپه وه هاواری ده کرد: «گیان! گیان! به
قوربانتم بم کورپه چاکه که م!... گیان! چی بکه م چار نییه پۆله! چار
نییه هر ده بی دارکارییه کی پیرۆز بکرییت!» ده گریا و توند ده ستمیشی
ده گرتم تا شیخ چاکم لئ بدا. منیش به ناچاری چاک بوومه وه! ترخپو!
چاکبوونه وه چی؟! هه موو شه وئ نهو فریشته یه ده هاته سهر دانم و
جئی لیدانه کانی بۆ تیمار ده کردم. دهستی نه رم و فیتک و شیدار بوو.
دوای لیدانه کان، ئیدی چ قسانم نه ده کرد. نهو، خووشی پتی گوتم باسم
بکهیت، شیخ چوارمیخهت ده کیشیت... ناووم نه یه نی ها! نه وه ی ناوی
وهیل و نه هلی وهیل بهینئ، له ههچ کوئی جئی نابیتته وه! نه هلی وهیل،
پیاوی خویان نارده ته ئیره و کل له چاوان ده دزن! چاودیرانی وهیل لیتره
ته راتین ده که ن و کهس پیاوان نازانیت! نه که ی باسم به که ی، نه که ی، ها!
منیش که له نئوان «باسی بکه!» ی شیخ و «باسی مه که!» ی نه ودا
بپیاوی گرده بپرم هه بوو، گوتم: به چاوان گو له کتوبیه که م! به لام نه گه ر
لیشت تووپه بووم، هر وه ره وه سهر دانم. من تازه به بی تو هه لئا که .
تو به ناو خوینه که مدا ده سووپیتته وه! من لیتره ش بم، هر له گه ل تو دا
له وه یلم. زۆر سوور بوو له سهر نه درکاندن دیداره کانه مان. که ده یگرت،
لای کهس باسم نه کهیت، چاوی زهق ده کردنه وه! چاوه کانی هینده جوان
بوون، پۆحم له ناو گلینه کانیدا ده توایه وه. چاوی گه ش... گه ش بوون.

دهیگوت: من زۆر له چاودێرانی وهیل دهناسم هاتوونه ته ئێره! ئهوانه
 بوون ئێمهیان نارد... ئهوانه بوون ئێمهیان له کلۆره دار و نێوان تاشه
 بهردهوه ده رهینا و سواری پاسیان کردین! نهکە ی ها! منیش، که هه موو
 جهسته م بهنج ده بوو، سه رم به ده م له رزه وه پاده وه شانده و پیم ده گوت:
 به چاوان... به چاوان... هه رگیز نایدرکینم! من له تو زیاتر که سم نییه و
 تۆش ته نها منت هه م! به لێنی دا جارێ ده سه به ردارم نه بێ. چه ند جارێک
 توو په بووم و توو په م کرد و به جیتی هیشتم، به لام دوا ی یه ک دوو شه و،
 قیت ده هاته وه! به خزی و چاره گه شه کانیه وه... به خو و به مه مه
 قیته کانیه وه ده هاته وه! داده نیشته و به باله شینه کانی، جهسته خرت
 و تورته و پووته که ی خزی داده پۆشی. ها! به خیر بێته وه گوتی وهیل.
 به جووته پێده که نین... قاقامان تیکه له ده بوون... ده بووین به یه ک
 بوونه وه ری له هه چنه چووی به دگۆراو... ناومان له خو مان ده نا خوینی
 سه رباره په سه ته که به ره کانی سه لاهه ددین... ته پوتۆزی سمی ئه سه پی
 سواری هه میدی... په تی ملی سیداره ی ئه ندامانی په رله مانه که ی
 ئه تا ترک... ئاردی ئه نفال... ئاردی نه وت... ته پوتۆزی شو پش... خوین
 و خو له مینشی شه هید... شوینه واری ئه نفالکراو... قنچه که به ردی ناو
 پیللوی پێشه مرگ... لاقی شکاوی میزی گفتوگو. ئه و نیوه شه وه ی که
 دوا ی تۆران و توو په بوون ده گه راپه وه، تا پێش به ره به یان، قه ده ری دوا ی
 که له شیرێ پیره ژنتۆران پێده که نین. به ره به یانیش، له شه ققه ی بالی
 ده دا و ده پۆشیت. به ر له پۆشیتن ده یگوت: عه زیزم، من نابێ خو ر لیم
 بدا و ئاشکرا بم! ده بی تا هه تایه به نه ئینی بمینمه وه! ده بی من هه ر له
 تاریکیدابم. ئیستاش، ده بی برۆم... به هیوا ی دیداری نیوه شه و یکی ترا
 ده مگوت: بۆ نابێ که س بتبینی؟ با هه موو دنیا بتبین و بتناسن! با
 بزائن تو له وه یلیت. ناوی ئه وان به لێ که ناردیانیت.
 ده یگوت: «شیتووت! من خو م نه ئینییه کم و نابێ که س بمزانیت. من
 مه ته لێکم نابێ که س هه لمبینی. من خو م به ره مه می پێکه وتینکم نابێ

ئاشكرا بکری و نابی ئاشكرا بکریم. من کاریکی سه سوپهینه ری جیهانم و نابی کهس تیمبگات... «ئەوجا لیتی دەدا و دەپۆشت... ورشە ی بآلی دەهات... کوکوختی بان دارەکش هەڵدەفرین و تا بە یانی هێلانەواز دەبوون.

لە دواپەوه هاوارم دەکرد: «باشە، بە لآم هەر نەبی کهمن زووتر وەرەوه!» هیدی هیدی بە سەر سەرمدا دەخولایەوه. دەیگوت: ناتوانم، نا!... پێهەم گەلی دوورە! هەموو کەسێک لە وێه ناگاتە ئێرە!... منیش، لە بەر ئەوهی هیشتا خوینم تەرە، دەتوانم بێم! کە خوینم وشک بێتەوه، منیش ناتوانم! هەموو سەرەتایەک کۆتایی هەیه و کۆتاییش سەرەتای شتیکی ترە. سەرەتای شتیکی نوێ. سەردان، کە دەستی پێ کرد، بە مالآوایی کۆتایی دی. کۆتایی دەست پێ دەکا و سەرەتایەکی دی دی. ئەو دەپۆشت و من نیوه عومر دەبووم. هێند هاوارم دەکرد و دەگریام تا قورپم دەگیرا و چاووم سوور هەڵدەگەران. لە سەرەتاوه، باوکم دەهات و بە دەنگێکی گپ و بە (لاخەولەولە لاخەولەولە لا و بیسمیلا بیسمیلا) سەری بادەدا و بە دەورمدا دەهات و فرۆی دەکرد: «پفففففف... بیسمیلا... پفف» بە لآم لە ئەنجامدا، ئەویش بێزار بوو و وازی لێ هێنام. بە تەنها، تا خۆرەلآت، بۆ پەریزادەکەم وەک سەگ دەملووراند. کە خۆر هەڵدەهات، خەمەکانی منیش بە تیشکەکانی خۆردا هەڵدەگەران و دەپۆشتن. ئیدی بە هیواوه، چاوه‌پوانی نیوه شوو دەبووم و لە بەر خۆمەوه پێدەکەنیم و قسانم دەکرد: هۆ تۆزی سمی ئەسپی سوارە ی حامیدی!... هۆ تەپوتۆزی پاسی ئەنفالکراوەکان!... هۆ سەفته دۆلاری سەر مێزی قومار و گفتوگۆ!... دە وەرەوه هۆ گولیلکە سوورەکە ی وهیل!... دە وەرەوه چاومەستی مەمک قیتی بالشین! دە وەرەوه بە داوه‌وبوی ئامۆزا و برا! دە وەرەوه خوشکە دەزگیرانە دایکە نازدارەکە ی هەموومان!

بە لآم هاوارم بێ سوود بوو! قەت بەر لە نیوه‌شەو نەدەهات. کە

ده شهات، به دهم بزه یه کی شیرینه وه، له بهر دهرگا که خوی ده ته کاند و بالی پاده وه شانند. توزیکی مه یله و زهردی لی ده ته کی. هندی جار خوله می شیش به و ناوه دا پهرت ده بوو. نه و شه وه، بزه یه کی جوانی کرد: ها شیتته که م! نه مړو بو نه وه نده ت بانگ کردم؟ خو لیتنه گه پای ملوانکه پچراوه که ی هاوده مه کانم به ونمه وه! لیتنه گه پای دوو چپه یان له گه لدا بکه م و پازی دلی خویانم بو ناشکرا بکه ن! نه وه نده بانگت کردم، لیتنه گه پای پشوو یه ک بده م! خو لیتنه گه پای سه عاته که م میقات بکه م! سه عاته که م، یه که م دیاری بوو له چه کداریکی چلکنم وهرگرت... دوا دیاریش بوو.

له گه ل هه نگاوه کانیدا، مه مکه کانی به ئاستم ده لهرانه وه. ده تگوت هه رگیز ده ستوپه نجه ی که سیان بهر نه که وتووه. چاوه گه ش و په شه کانی، پوچی منیان به ره و ناوه وه ی خویان هه لده مژی. هه رچیم له بیر بوو، بیرم ده چوو و پیده که نیم! نه ویش ده سستی به پتکه نین ده کرد... به جووته پیده که نین. نه و پهریبه بالشینه ده بوو به هه موو که سم: خوشک و دایک و ده زگیران!

چه ند شه ویک له مه و بهر که هات، گوتی: شیتته خو شه ویسته که م! نه مه دوا چاره دیمه سهردانیت. خوینی منیش وشک بووه وه! وه یل، پتیه که ی گه لی دووره و که وتوته لای خورئاواوه. هه وت فهرسه خ له بن زه وییه. تا تو نه یه یته نه وئ، ناتبینمه وه. نه مشه و دوا شه وه له لات ده بم.

هه ستم کرد زه وی و ئاسمان پتک که وتن و من له نیوانیاندا پلیشامه وه. گریام... هاوارم کرد. پتیم گوت: که ده زانی چی دی نایه یته وه سهردانیم، مه پړا! هه ر لیره به! ده ستم دامیتت مه پړا!

گوتی: نابئ، نا! من لیره بم، خوین سهر ده با. من لیره بم، ده بن برای خوم ناشکرا بکه م! من لیره بم، لووتکه ده که ویتته ژیر پتلا! نابئ من لیره بم. لیره، ته نها تو ده مناسیت... باوکی خوم نامناسیت... برای خوم نامناسیت. به هه موویان منیان دپړاند. توش، شیتته شیرینه که م، نه گه ر شیت نه بیت نامناسیت! با نه مشه و باسی خومت بو بکه م، نه وسا پړوم.

باش گویم لئ بگره ... به لام بۆ که سی نه گیریتوه، ها! که شیخ لئی دای تا ناووم بلئی و باسم بکهی، درۆ بکه. نه گهر راستیه کان بلئیت، به داویکه وه ده بیت لئی ده رناییت. شیخه که ت، شیته قنجه که م، به قه له می خۆی سه فهری وه یلی بۆم ئیمزا کرد. نه که ی، ئامان نه که ی ناووم به ری! گوتم: چاکه! ناوت نابهم. بۆم باس بکه با له خوینمدا رهگ داکوتیت... بۆم باس بکه فریشته بالشینه چاو ره شه که م! چت به سهردا هاتوه، بیخهره ده ماره کانی خوینمه وه با وهک تلیاک هوگرت بم... با وهک ئاین بجیته مۆخه کانه وه. بۆم باس بکه نازیزه که م! چۆن شیخ توی گه یانده وهیل؟ شیخ! ئه دی من چ کاره بووم؟ براکانت و ده زگیرانت چیان ده کرد؟ ئه دی که س نه بوو له وئ له وه یلت پپاریزیت؟ گوئی: من... گوتم: ئی!

گوئی: براهی کی نازداری منیان له په نا دیواریکدا پارگرت تا ده سپرئی لئ بکه ن. پارامه وه نه یکوژن. دهستی پیس و پیللوی چه په ل و بۆگه نم ماچ کرد تا نه یکوژن. پالیکیان پیوه نام، به سهر دایکدا به ربومه وه و لنگم نیشانه ی سهرکه و تنیان دروست کرد. وه ی له و سهرکه و تنه! ئه و جا پارامه وه: توخوا بهر له وه ی بیکوژن، با ئامیزیکی پئدا بکه م! ته نها ئامیزیکی پئدا ده که م و به س! ئه منه که خستی و قۆنده ره که ی خسته بان ده مم. گوئی: قه چه واز دینی یا تۆش له گه لیدا بتۆپینم؟

براکه میان له بهر چاووم کوشت... دهنگی ته قه ی پیاوانی وه یل کاسی کردم. ئا ئا، پیاوانی وه یل بوون! ئه منه که، به کوردی پیده که نی... به کوردی. ئا، په له ی خوین، به قه د دیواره که وه مایه وه. وهک په له خوینی کچینی فریشته کان بوو... به و خوینه ده چوو له یانه ی ئه فسه ران له بهر من چوو. په نگه که ی ههر به گول ده چوو. شتوازی گولیشی گرتبوو. براکه م بووه گولیک و به دیواره که وه نووسا. وهک گه وه ره ده چروسکایه وه. جهسته ی براکه م، دارمایه سهر خۆله که... ده می له زهوی چه قی.

ده تگوت نزرگه ی گرتووه. پۆحه که شی، که وهک په لکه زتړینه په ننگوړ
په ننگ بوو، به تیشکینکی باریکی هه تاودا هه لگه پا. نازانم بۆ کوئ! گوتم:
ئو ئه منه کئ بوو؟

گوتی: واز بینه شیتوویتی نه گبهت! ئیستا گه وره یه! له ناوی مه پرسه!
منیش، له گه ل که سه کانددا دامانه شاخ. ئیه! گوتمان ئیره پاکه. که چی
له وئ به داوه وه کراین. منیان له کونه فیرار ده رهیتنا. سواری پیکا پینکی
داپۆشراویان کردین. هه موومان کیژی مندالکار بووین. من، سئوه، شلیتر،
به هار و به هره... ده رپتی منیان کرده به یداغ و به رهو یانه ی ئه فسه ران
ئاژاوتیان. له و پۆزه وه ده سته یه ک په یدا بوون رازی نابن که س باسی
شهره ف بکات. بۆ ئه وه ی ئیمه نه بینه مال به سه ریانه وه، ئیمه به
شهره فی خویان نازانم.

که من داما. دوو دلۆپ ئه شک به چاوه درشته کانیدا هاتنه خوارئ.
دلۆپه کان به زیو ده چوون. به رده وام بوو: بردیانین بۆ یانه ی ئه فسه ران.
شه و... نا، به سه ر ئه مه یاندا باز ده ده م. به رگه ی گتپانه وه ی ناگرم...
یه که م هه نگاوی وه یل له وئوه بوو. خوینی وهک په له خوینی براکه م
دووباره بووه وه و بووه گولیلکیکی سوور و که وته بن جووتئ کلاشی
کورددیه وه. په نگی خوینی کچینی من و ئه وه ده سته کیژولانه بووه
په نگی فره شی بهر پلیکانه ی فرۆکه. من نازانم کئ به سه ریدا وهک
تاوس خۆ باده دا، به لام هه ست به جووتئ پتلاو ده که م که به سه رمدا
ده گوزه رین. با بگوزه رین!... ئه وه ش پتچی میزه ریکه. په نگی فره شه که،
خوینی کچینی ئیمه و زامی براکه مه. تان و پۆی فره شه که، په راسووی
دانیشتوانی وه یله. که ئه و جووته پتلاوه به سه رماندا ده گوزه رین،
په راسووه کان خره میان دئ و خوین زچه ی دئ. ئه و خره و زچه یه
له گوئی دانیشتوانی وه یلدا ده ننگ ده داته وه... هه موان ده ست به گوئی
خویانه وه ده گرن و ده نالینن... شیتته شه یدا که م! تۆ گویت له خره می
په راسوو نییه؟ مه گه ره ره تۆ بییستی، شیتۆکه که م!

گوتم: گویم لښه تی... له گهال باسه که ی تودا ده ییښم. به سهر یانه ی
نه فسه رانیښدا باز مه ده.

گوټی: ناخر نهو باسه لای زنده وهرانی نه م ده فهره نابړوچوونه. دوايي،
شهره فیان له که دار ده بی.

نه وه ی گوت و پښکه نی. منیش پښکه نیم. به جوته پښکه نین و قاقامان
تښکه لی به ک بوون. له و ساته دا گویم له ده نگی باوکم بوو که به
بیزار ییوه هاواری کرد: هوو یها سه گه شیت! نه وه به چ پښده که نیت؟
من کړ بووم به لām فریشته ی بال شین هر پښده که نی. گوتم: وس به! با
باوکم گوټی له ده نگت نه بی!

گوټی: نا، نه وه ی شیت نه بی ده نگی من نابیسټی. تو ی شیت گویت لی مه
و به س! که سی تر نا!

گوتم: ئی؟ به رده وام به!

گوټی: نا، دوايي سواری پښکاپه داخراوه که یان کردین. بهر له وه ی
سوار یین، دیتم له قه دهر گاکه ی نووسرابوو: وهیل!... نا نا، نووسرابو:
به ره و وهیل! من پیشت ر بیستیووم وهیل چییه. ده یانگوت دلښکه
له ته پان بنی دوزه خ. وهیل بو نه وانه یه که چاو داده گرن وقرچوکی
ده که ن... من له ژياندا یه ک جار چاووم داگرتووه نه وه ش له چه کداره
چلکنه که. نه وه ی کاتژمیړکی کچانه ی به دیاری دامی... ئیستاش زو
زوو میقاتی ده که م. ئیره و وهیل کاتی جیاوازیان هیه و ده بی هه موو
شه ویکی سه فهر بیگورم. وینه ی دلښکی سوور به پشته که یه وه بوو. نه و
دل، ئیستاش ماوه. ده یانگوت قهت میقات ناکړی. به لām با، ده کړی. ئی
خو پاره شه م نه بوو هه تا قرچوکی بکه م و شیاوی وهیل بم. نا هه رچون
بم، هر ده بی نه وئ جیم بی. توش... نه وانه ی ماون هه مو تان... نه وه
جیتانه!

نیدی هر نه وه بوو... به ره و وهیل چووین. ده که سی تریش بوونه هاوړتی
سه فهرمان. پښکه ی وهیل نه ده بپایه وه نا. پشانه وه و میزمان ده کرده بنی

خۆمان و له ناويدا دهگهوزاين و بۆنى خۆمان خۆمانى دهتاساند... يهك درزىكى بچووك كهوتبووه نىوان دوو پارچه چينكۆى پىكاپهكهوه و هر جاره و يهكىكمان تهماشائى دهروهه مان دهكرد. دهروهه كاره سات بوو، به لام پووناك بوو. دهروهه بيابانىكى بى سهره تا و كۆتايى بوو. له نهجامدا گهيشينه وهيل. وهيل، چاللىكى قوول بوو... بهژنه زهلامىك دهبوو... دوو شۆقلئى لئى بوون... كه دابهزين، له سهره تاوه چاومان هيچى نهدهدى. تيشكى خۆرهكه وهك دهريى به چاوماندا دهچهقى. دوايى، ورده ورده به دم پۆه بهر چاومان پوون بووهوه. ببينم دوو ههندهى ژمارهئى ئيمه چهكدار وهستا بوون. هه موويان، چاويان وهك چاوى كه ر گيل بوو. شهفرهئى بهراز و سمى گاميشيان هه بوون. هه موويان كينتاور* بوون.

گوتم: شىخهكهئى منيش له و بابتهيه. سمى كه ر و كلكى سهگ و سهري بهراز و پشتى بارگير و دلئى گورگ و سيمائى به شهري ههيه... شهوان دهبيتته دهله سهگى بهبا و به پۆرئيشهوه شىخه.

گوتهئى: ئا ئا، خۆيهته... هه مان بابتهن. دهيانمړاندهوه. له دم چالهكه به ريز پايانگرتين... يهكىكى شهفره دريژيان، كه كه مئى دوور وهستا بوو، هاواري كرد: دهستريژ!

ئيدى جهسته م، له هه موو لايهكهوه تۆزايهوه. له بهر ماندوييتى و برسيتى ههستم به ئازاريكى ئهوتۆ نهكرد. هه رچۆن بى، هيندهئى ئازاري يانهئى ئهفسه ران ئازارم بى نهگهيشت... تۆزانه وهيهكى سووك، له بن پيستي جهسته م بوو... خۆ پهنگه ئازاريش نه بوو بى. پهنگه لهزه ته له كۆلبوونه وهئى بارى گراني سهفره بوو بى. ئيدى گهيشتمه دوا قوناغ: وهيل.

گوتم: وهيلئى دواقوناغ چى لئى بوو؟

گوتهئى: دوو كيژ، سهريان پيكهوه نابوو و له شتى ورد دهبوونهوه. پيم گوتهئى: «كيژهكان ئهوه خهريكى چين؟» يهكىكيان سهري ههلبپى و به

دهم بزه يه کي شيرينه وه گوتي: «ئەو کابرايه ملوانکه که ی لی پساندم و ميرهه کانی پتوه ده کهم». گوتم: «کام کابرا؟» گوتي: «ئیتستا لیڤه بوو... پیم وایه بۆ تالان که پاره ته وه ئاراپخا... سێ خوشکیشی بردم به ره و... نازانم ئەو کاوله ی خوارێ. له جەله ولأوه بۆ فروشتنی هیناین و من له بیره، خۆم له دهستی راپسکاند و ئەویش تیریکی له ناوشانم دا» گوتم: پهریزاده بالشینه کهم! تۆ باسی چی ده کهیت؟ جەله ولأی چی و ئاراپخای چی؟

گوتي: توانه ووو... ئەو کیزانه له و پتییه دووره دا ملوانکه یان پساوه و وا خه ریکی پتوه کردنی ميرهه کانی. یه کێ دهستی بۆ مهکیان بردوه و ئەوانیش خۆیان راپسکاندوه. هه ر که سێ بچیته وه یل، ميرهه یه کیان بۆ پتوه ده کا و هیتستا به نیوه ش نه بووه. دوینێ شهو، من ميرهه ی خۆم بۆ پتوه کردن. که تۆش بیته ئه وێ، ميرهه یه کیان بۆ پتوه که!

دهنگی که له شیرێ پیره ژنتوران هات و وهک کوتهک بهر که له لهی سه رم کهوت. ته زووی سارد، یهک به دوا یه کدا به جهسته ما گه ران. ده بوو به روات و من ئیدی نایبینمه وه. بزه يه کي شیرینی کرد و گوتي: وه ره سه رت بخه ره سه ر پانم. که من پشوو بده، ئەو جا من ده پۆم... وه ره خه مخۆره شیته کهم، وه ره!

لار بوومه وه و سه رم خسته سه ر پانی. به بالێکی دایپۆشیم و دهستیکی خسته سه ر سه رم. دهستی به سه رمدا دهینا. زۆری نه برد، چاووم قورس بوون... خه و لولوی دام. وهک هه لم، به ئەسپایی به رز و نه وی ده بووم و ئەملا و ئەولام ده کرد. نازانم چهن دی پێ چوو... چهن ده و تم؟ نازانم. باوکم و دوو خه لیفه ی شیخ به ژوور که و تن.

- جه نابی شیخ ده تیه ویت. ده بی هه ر ئیتستا له گه لم اندا بیته خزه تی. گوتم: جه نابی ته ره ماش منی بۆ چییه؟ ئەو ده له به بایه چ کارێکی به منه؟

بردیانم. به حه یزه ران هه موو جه سته م شین هه لگه پاره. باوکم توند

گرتمی تا نه بزویم. باوکم دلسوزانه گرتمی و ده گریا. یاشیخ، بیکه م به قوربانی یه ک شاپه پی بالی فریشته که م، دهنه پیتی: ناویان بلئی! ... ناوی نه و کافرانه بلئی!

نایلیم! هرگیز ناوی نالیم... به که س نالیم فریشته ها له وهیل! با که س نه زانی، نا! نه گهر بزانی هر دوو گزی چاووم دهر دینن، تا خوین سهر نه با... نا، خو نه گهر بشزانی، خو یانی لن به خاوه ناکه ن... بو بیزانی؟ یا شیخ ده لئی: جنوکه ی کافر چوونه ته په په ی دلییه وه. ناخر جنوکه ش کافر و موسولمانیان هن... ناوی نه و کافرانه بلئی هه ی کافرا! ناویان بلئی هه ی زه ندیق!

قهر نایلیم! هرگیز باسی فریشته بالشینه که ی وهیل بو شیخ ناکه م. هرگیز باسی وهیل و پیکای وهیلی بو ناکه م... هرگیز باسی ملوانکه ی پسای کچانی پفیندراو و فروشراو ناکه م. نه و باسانه هر بو خوم چاکن. نه باسی چاوه کانی فریشته بو شیخ ده که م، نه باسی شاپه په شینه کانی. خلیفه کانی شیخ، خه ریکی بویا عکردنی سمیل و قزیان و کوا ده په رژینه سهر باسی وهیل! با دانیش توانی وهیل هر له دلی مندا بن و که س پتیا ن نه زانیت! با ته نها دلی من وهیل بیت، دلی من! جییه که یان گهرمو گوپه... با شیخ، قهر به جییه که یان نه زانی نه ک لییان بپروخی نیت! با که س به جییه که یان نه زانی نه ک له لای شیخ بیدرکیتن. شیخ هزار سهره داوی به دهسته وهیه... شیخ... ته پلنکی په شی دووسه ره ی دوو ناوازی هه یه. که پتیدا ده مالی، شه ی تان و کینتاوری قولله ی قافی لن گرد ده بنه وه و ده که ونه به زمی سهر گهرمی... شه ی تان و کینتاوره کان، هر یه که و له بن بنچکیکه وه دینه دهری و به زم ده گپن. منیش چاوه پوانم به ره و وهیل، به ره و چاره نووسی خوم گلور بیمه وه... چاوه پوانم میروویه کی ملوانکه ی کیژه تالانکراوه کانی جه له ولا پتوه بکه م...

***کینتاور: گیانه ورزکی نه فسانه ییه، نیوه ی جهسته ی ناسپه و نیوه که ی دی مرقه .**

پۇستەر

ئىدى ئەو پۇڭگارە و ئامانى نىيە . پۇڭى لە پۇڭان، خاوەنى ئەم پۇستەرە،
كە ساوا بوو، ئاوا گروگالى دەکرد: «گىغ...غ... قااييت.... دااا...
بفف...» ئىدى تۆش ئازا بە و وەرىگىتپە سەر زامانى تەلەكە بازان . بە
ساوايى، سەر بە هيچ قەومىك نەبوو. وەك كورد پىتى (گ) دەگوت و
وەك عارەب (غ) و وەك ئىنگلىز (ف).

لە بەر خۇيەو دەدوا. نا، بۆ من و تۆ دەدوا. ئىستاش ھەر وا بۆمان
دەدوئ. خاوەنى پۇستەرەكە نا، بەلكو ئەوئەى باسى پۇستەرەكە دەكا
بۆمان دەدوئ. دەزانئ خوشى نۆرى نەماوە بىتتە پۇستەر. دەدوئ:
«تەمەنىكە چاوەپوانى گویزانىكم لە ناو قالبە سابوونىكەو لىم پەيدا
بئ و لە كاتى خوشوشتندا، ناولەپم يا جىيەكى لە ناولەپم ھەستىارتەر و
ناسكتەر شەقوپەق بكات و ھاوارم لئ ھەستىئ. كزەى گویزان ئازارىكى
بەسوييە . چۆن دەشئ لوسىيى سابوون بە بئ سزا بە سەر بچىت؟ . نابئ! .
بۆ ئەو ھاوارە ماووم و بۆ ئەو ھاوارە دەژىم! . تەمەنىكە چاوەپوانم لە كاتى
بۆنكردى گولكى پەمەيى بۆنخۆشدا، زەنگەسورەيەك، يا هيچ نەبئ

ههنگێکم لێ پهیدا بێ و به نووکی لووتمهوه بدا، یا له گهڵ ههلمژینی بۆنی
گولێکدا، مێشوو له یهک به بۆری هه ناسمه دا بجێته سیه کانه مه وه و وهک
ترشه ی ناتریک بیسووتین. چاوه پوانم له ناو خهویکی قولدا چه قویهک
به بنی دۆشه که مه دا بێ و بیسمی و قه به رغه م له گهڵ خۆیدا کون بکات.
چاوه پوانم لیم ئاشکرا بێ که دارا دوو داری نه دیوه و ده ی دیوه و ئیدی
هه رچیم له سه ر نه و دوو داره نه فره تیه ی پۆلی یه که می سه ره تاییم بنیات
نراوه، درۆ ده رچێ و دارمی و له پۆلی یه که مه وه، ئه مجاره یان له ده
داره وه ده ست پێ بکهم. ده بێ دیسان فیزی پیتی (ه) بیه مه وه. ده بێ
دارا چه ند داری دیبێ! که س نازانی دارا چه ند داری دیوه. چاوه پوانم
گولله یه ک به سه ر هیلکی راستدا بێ و که لله ی سه رم بسمی و له
چاوتروکانێکدا، هه موو جه ستم هه ره س به ئین... سه رم به سه ر شانمدا
و شانم به سه ر برپه ی پشتمدا و هه مو انیش به سه ر چۆکدا دارمین
و هه ردوو چۆکیشم بجه مین. چاوه پوانم وهک تۆبه له قورپک دازایه مه
سه ر زه وی. چاوه پوانم ئه ستیره یه ک داچۆپێ و چه قه که ی لیڤه، له سه ر
پێخه فه که م جیگیر بێ، یا بروسکه ی هه وری ره شی به هار له ته وقی سه رم
بدا و بمکاته خه لووز. چاوه پوانم به یانییه ک له خه و پاپه یم و به چۆکی
خۆمدا بکیشم: پوو خانی سه ددام و چوونه وه م بۆ که رکوک، چ خه ونیکی
خۆش بوو! خه ون له حه قیه قه ت خۆشتره، خه ون تاکه شتی که به بێ
چاودێر و په زامه ندی ده قه ده قگرتووه کان و چاودێره چاوزه قه کان ئاره زوو
جیبه جێ ده کات. چاوه پوانم مندا له کۆریه یه کی چوار پێنج مانگان چاوه
خپ و گه شه کانی ببریته ناو چاووم و تا ده می ده گرێ تفی ک بکاته چاره م.
چاوی مندا له، هه موو ئه و نه ئینیا نه م ده درکینن که له خۆشم شاردراو نه.
به لا که گه وه ده بن، بیریا ن ده چیته وه چیا ن له ناخم دیوه. چاوه پوانم...
به یانییه کی فیتیکی هاوین هه ردوو گزی چاووم به ربه نه وه سه ر مێزه که م و
به ره و نه وه سه ری مێزه که غل ببه نه وه و منیش په لاماریا ن بده م تا نه که وه
سه ر زه وی و ئه و جا به ره و مه نه و له که گلۆر ببه نه وه و بۆ هه میشه بز

بن. که دهیانگرمه وه و له جیتی خۆیان دایانده نێمه وه، هەر تاکه وتاک
 دایاننه نێمه وه به لکو نیوهی په شینهی راستم له لای سه ره وه دیار بێ و
 نهوی دی لای خواره وه. یا په شینهی په کێکیان بکهوێته لای پشته وه.
 چاووم ئاوه اش بن، له قه پۆکیان چاکتره. خۆ کهس پێم نالێ: یا خوا
 پیرۆزت بێ، چاوی شووشه ت کردوه! یا: چاوه شووشه که ت ناخوړی؟ یا
 ناسوړی؟ یا سه د پرسیاری قۆپی دی، که مه گه ر هه ر چاوشووشه بزانی
 وه لامیان بداته وه. چاوه پوانم له به هه شتیکی ئارامدا که تیایدا، جهسته ی
 پووتی لووسکه و نازداران، وهک گه وهه ری په رتکراو، بن داره کان و ده م
 جوگه کان تیشکباران ده کن، له هه ورێکی ته نکه وه، که وهک تارا پوو و
 پوخساری خۆری به هاری جیهانی به هه شت داده پۆشی، دوپشکه بباری و
 به سه ر ئه و جهسته نازدارانه دا بکه ون... ده ترسیم به سه ر جهسته ی پووتی
 منیشدا بکه ون. به سه ر سه رمدا بکه ون و هه ر یه که و له لایه که وه چه م
 لێ هه لسینی. دوپشکه! ترسه پنه رترین خه لقه نده یه. له به ر ژه هره که ی
 ترسه پنه ر نییه، به لکو هه ر شیوه ی ترسه پنه ره. ناشیرینه و لاقی زبه ر و
 ختوکه یه کی تۆقینه ر ده گه یه نیته پیستی مرۆ. ده لێن دوپشکه و مشک
 و مار و سیسرک ده سکر دی ئه هریمه نن نهک ئه هورامه زدا. چۆن ده بی
 ئه هورامه زدا شتی وه ها خراپ دروست بکا!. ته نانه ت هه ندێ نووسه ر و
 بیرمه ندیش، په نگه ده سکر دی ئه هریمه ن بن. وا نه بی، ئه و سیسرک و
 دوپشکانه چین له زاریانه وه دینه ده ری و ختوکه ی تۆقینه ر به هه ز و
 هه ستی مرۆ ده گه یه نن؟ ئه هورامه زدا گوێ دروست ده کا و ئه هریمه نیش
 زه نگه سووره ی لێ په یدا ده کا. ئه و، سابوون دروست ده کا و ئه م گوێزانی
 تی ده هاوی. ئه و سه ر دروست ده کا و ئه م گولله ی بۆ ده نیریت. ناخ
 که له کاتی ده مودومدا له گه ل ئه هورامه زدادا، چۆن ئه هریمه نیش به
 گالته پیکردنه وه لیم په یدا ده بی و چاو داده گرێ! لیتاگه پێ به دلی خۆم
 قسان بکه م و بلیم: ئه ی به خشه نده مه زنه که، بمبه خشه!. لێ ناگه پێ له
 یه ک کرده ی ناشایسته ی خۆم ژیاو بیه وه و بۆ کاری ناشایسته تره...

پشتم ده‌گرئ و هانم دهدا تا گۆزه‌که‌م له پئی کانیدا بشکیت و ئه‌وجا تا ده‌می ده‌گرئ، چپتیکم لئ بکیشیت. به‌ره‌و دیوی تاریکی بوون هانم دهدا و له ئیزدانم دور ده‌خاته‌وه. به‌ره‌و له‌زه‌تی جه‌ستم ده‌با! لئ ناگه‌پئ د‌ل‌ن‌ی‌ایم که (ه‌رچی نه‌فس ویستی، بۆ بنیاده‌مه‌که خۆی، زه‌ره‌ره). له‌زه‌تی هه‌موو ته‌مه‌نی جه‌سته کۆ بکه‌یته‌وه و له یه‌ک چرکه‌دا بیانته‌قینیه‌وه ده‌تکوژیت. له‌زه‌ت کوشنده‌یه. به‌ ددانه‌پشه‌یه‌کیش، هه‌موو ئه‌و له‌زه‌تانه‌ی ته‌مه‌ن، که ده‌ست پ‌ی‌ی‌انه‌وه گرتوه‌وه یا له بیرت ماون، له بیر ده‌چن و ده‌سپ‌ینه‌وه و ده‌بنه‌هیچ... هیچ... ئه‌وجا به‌نجیک، ده‌بیته‌ سه‌روه‌ری هه‌موو له‌زه‌ته‌کان. نا، له‌زه‌تی هه‌موو دنیا ئه‌وه‌نده ناهیتن ددانه‌پشه‌یه‌کی پئ بده‌ی! ددانه‌پشه، یه‌کیکه له ئازاره بچوکه‌کانی ژیان.

چاوه‌پوانم له ئازادیدا، به‌ هه‌ناسه‌برکئ، به‌ دووی به‌ندیوانی خۆمدا بگه‌پم و به‌ عه‌شقیکی ئاگرینه‌وه دیواری به‌ندیخانه‌ی خۆم دروست بکه‌م و زنجیری پیلما خاوی‌ن بکه‌مه‌وه. من که‌ی ده‌توانم به‌ ئازادی، به‌وه‌موو شه‌قامه‌ زۆر و در‌ی‌زان‌دا ب‌پ‌ۆم و بگه‌پم و که‌س نه‌بئ پ‌ی‌م بلن ک‌ی‌وه ده‌چیت یا نابن ل‌ی‌ره‌وه ب‌پ‌ۆیت! من له کوئ ده‌توانم به‌ ئازادی ئه‌و هه‌موو سه‌یرانگه‌ و باخچه‌ و شوینه‌ جوانانه‌ بگه‌پم و بیر له به‌ندیخانه‌ و ددانه‌پشه‌ و ئازاری گورچيله‌ نه‌که‌مه‌وه!

من ده‌ترس‌یم له هه‌موو (خۆش)‌یک و له هه‌موو (ئارام)‌یک و له هه‌موو (جوان)‌یکدا، ناخۆشی و بشیوی و ناهه‌مواریم لئ په‌یدا بن. له جیهانیکی لووسدا دپک و گو‌یزان به‌ مۆخ و خه‌یاڵمدا ده‌چن و له ماچکردنی نازداریکدا به‌ردبارانم له بیره. له گه‌شتوگوزاردا ده‌ریه‌ده‌ری و له ئاهه‌نگدا شیوه‌ن و له ماچی ناو ده‌مدا خیانه‌ت و له شۆرشدا جاشایه‌تی و له سه‌ر به‌رمال قومارخانه‌ و له چاره‌ی پیردا قوما‌ر و له هاویندا به‌سته‌له‌ک و له به‌ه‌اردا پایز و له پ‌ۆژی پووناکدا شه‌وه‌زنه‌گ و له به‌زی مندال‌دا گه‌لبه‌ی گورگ و له پ‌د‌ینی شاره‌زایانی ئایندا شاره‌نه‌هریمه‌نم بیر د‌ی‌ته‌وه. بۆ ده‌بی به‌رانبه‌ر جوانیی ئه‌هورامه‌زدا، ئی‌سکی گرانی ئه‌هریمه‌ن هه‌بی و ل‌ی‌نه‌گه‌پئ جوانی

ئەھورامەزدا، لە ھەموو شتێکدا پەنگ بداتەو؟. بۆ؟.

کامیان چاکترە: ئازاد بێ و ھەترەشم لە دیلتی چووین، یا دیل بێ و ھیوای ئازادی لە دڵدا گۆپکە بکا و پێی بژیم؟. ھەمبێ و ھەک شیت بەرگری لە ھەبوون بکەم یا نەمبێ و خەونی خوش بە بوونەو ھەببیم؟ لە پۆژی نیوہ پۆدا لە شەو زەنگ بترسبیم یا لە شەو زەنگدا گزنگی خۆرم لە بێر بێ! سەر زەمینکی پێ دوویشکە و گویزان باشتەر کە تیایدا، لە قوولایی پۆخوہ بێر لە گولزار و چەمەن بکەمەوہ یا چەمەن و گولزارێک کە ھەمیشە بترسبیم توولە مارێک یا دوویشکە بکە لە بێر بێر گولێکەوہ لێم دەرکەوێت! لە ناو لەشکری ئێزدان بێ و لە ترسی لەشکری ئەھریمن ئۆقەرەم نەبێ یا سەربازی ئەھریمن بێ و بە نیازی بەخشنەوی ئێزدان بێ؟ چەندین چاودێری شیتوویت لە ناخمدان! ئەم چاودێرانە، ئەرکی پاستەقینە ی خۆیان بە جێ ناگەین... یا ھەر دەبێ ئاوا بە جێی بگەین! ئەمانە، ھەک کە لە شێری ناوہخت، لە ناوہختدا ئاگادارم دەکەنەوہ. لە بری مژدە ی بەیان، لە بەیاندا ھەوایی شوومی شەو زەنگی شەوی داماتووم دەدەن. ئەمانە لە ھەنگ دەترسێن تا لە زەت لە بۆنی گول نەکەم. لە پاستە پێدا، جەردەم لە بیرە و لە پێکەنیندا قولبە ی گریان. مە نازانم ئازاد بێ. مە ناتوانم خۆم بپار بۆ خۆم بدەم. چەند پێی ھەلبژاردنم پتر بێ، داماترم. مە ھەم تا کە سێک پێم بێ: ئا ئەمە جێتە و ئەمە ئەرکی سەر شانتە! دەبێ کە سێ ھەبێ پێم بێ: ئەرکی تۆ ئەوہیە قۆندەرە بۆیاغ بکەیت! بپوختی ئەو ئازادییە کە لە داھێنانی مرقە فیلبازەکانە! ئازادی پێچە بە دەورە ی کێ زۆرزانانە ی بە دەوری کۆیلایەتیدا... گۆرینی کۆت و زنجیری کۆیلە ی، لە قەید و ئاسنی ژەنگنەوہ بۆ زیو یا زێپا! ئازادی ئاواتی خەلکە لاواز و ترسۆکەکانی کۆمەلگە ی سەر زەمینێ گورگستانە! ئەوانە ی گوشتنە خۆرن خەونی پێوہ دەبێن. ئەوہ ی نەتوانی ملی کەس بشکێنن، بۆ ملنە شکاندنی خەلکی، ملی خۆی بە شکاندن دەدا. لەوہتە ی مرقە ی، ئەوہ ی ویستبێت کەس

هه‌ئنه‌واسرئ، يا هه‌ئواسرا، يا ده‌ستی کرد به هه‌ئواسینی ئه‌و خه‌لکانه‌ی له‌گه‌ئیدا بۆ نه‌هه‌شتنی هه‌ئواسین ده‌ژيان و ده‌مردن. بئ دینترین که‌س ئه‌وانه‌ن که دین ده‌گه‌نه‌ پێبازی به‌شه‌ر. ئاخ له‌ ده‌ست مرۆفی قوما‌ربازا... هه‌ر خۆی به‌زه‌یی هه‌یه‌ و هه‌یچ درنده‌یه‌کیش ناگاته‌ درنده‌یی خۆی. به‌ هه‌ردوو باردا، زنده‌پۆیی. ده‌یه‌وئ له‌ به‌زه‌بیدا بگاته‌ ئه‌هورامه‌زدا و له‌ درنده‌بیدا بگاته‌ ئه‌هریمه‌ن. چۆن ئه‌م دووه‌ دژ به‌یه‌که‌، له‌یه‌ک پۆج و یه‌ک جه‌سته‌ و یه‌ک جیهاندا پێکه‌وه‌ ده‌بن؟ چۆن کار ناگه‌نه‌ سه‌ر یه‌کتر؟ کفرم کرد مه‌مکێکی توندم گرت، ئیدی مه‌مکی توندم لئ بوونه‌ نارنجۆکی پڕ له‌ بزمار و له‌ته‌ گوێزان و گپی فوسفۆر. هه‌ر ده‌ستی بۆ به‌رم، پێمدا ده‌ته‌قیته‌وه‌. کفرم کرد بۆنی گولێکی جوانم کرد، ئیدی هه‌موو گولێک پڕ بوو له‌ ئه‌ژدیه‌ی حه‌وتسه‌ر و گه‌ردنیا بۆم به‌رز کردۆته‌وه‌. کفرم کرد جارێ به‌ گوێی ئه‌هریمه‌نم کرد، ئیدی چاودێری ناخه‌م ئاگادارم ده‌کاته‌وه‌: گولله‌یه‌ک دیت، به‌ سه‌ر هه‌لێکی راستدا به‌ تیرێ دیت و که‌له‌ی سه‌رت ده‌سم. ده‌بن خۆشی و ئارامی و ئازادی و جوانی هه‌لبێنمه‌وه‌. نابن هه‌یچیان له‌ ناو ئه‌م قاوغه‌دا به‌مێنن که‌ ده‌بن ته‌نها بۆ پۆج و جیهانی جنۆکان چۆل بکړئ و له‌ خزمه‌تی ئه‌هورامه‌زادا بن. ده‌بن ئه‌م جه‌سته‌یه‌ وه‌ک سه‌گی به‌ره‌لا له‌ سه‌ر زبڵدان وه‌رکه‌وئ و به‌ستێک زمانی شوپ بکاته‌وه‌ تا بیر له‌ سیبه‌ر و ته‌پایی زه‌وی بکاته‌وه‌. کامیان به‌هه‌شته‌؟ له‌ سه‌ر نوێنێکی پاک، له‌ به‌ر کۆندیشن پال بکه‌ویت و له‌ ترسی له‌ ده‌ستدانی ئه‌وه‌ی هه‌ته‌ خو نه‌تباته‌وه‌، یا له‌ سیبه‌ری ماله‌یکدا که‌ ژنێکی دلنه‌رمی تێدايه‌ و تا سه‌عات سیی دواي نیوه‌پۆ چاوه‌پوان بیت به‌ منداڵێکدا دۆلکه‌یه‌ک به‌فراوت، به‌ خیرێ کێری می‌رده‌که‌ی بۆ بنێرئ؟ کامیان باشه‌: نازدارێک هاو نوێنت بئ و له‌وش به‌توقیت خیانه‌ت لئ بکا، یا ده‌له‌ دتویک هاو نوێنت بئ و بیر له‌ خیانه‌ت و نازداران بکه‌یته‌وه‌؟ ئاخ‌ر خیانه‌ت تێکه‌لی خوینی مرۆفه‌. هه‌ستت به‌وه‌ نه‌کردوه‌ که‌ به‌فراوی به‌ر کۆندیشن وه‌ک به‌رد به‌ گه‌رووتا ده‌چه‌قی و ئاوی مه‌يله‌و ساردی به‌ر گه‌ر و

گەرما، لە کاتی ماندویتی و تێنۆیتیدا، مەلھەم ئاسا، ھەر دەروا و دەمار
 بە دەمارى ناوہوہت نەرم و تەپ و ئارام دەکاتەوہ؟ دەنگ و ھەرای
 شەقامەکە لایلایەت بێ و خەو بە شێوہیەک سواری سەرت بێ ئاواتەخواز
 بیت گەرما و دەنگ و ھەرا کۆتاییان نەیات. خەوبینی ئو سێبەرە لە
 خەونزانی بەر کۆندیشن و ئامیزی نازدارێک خۆشتر نییە؟! خۆ گرە و
 گەرماى خۆرت لە دەست ناچن. خۆ دەلەدێو خیانت ناکات. مەترسیی
 خیانتکاری لە نازداران دەکرێت... ھەمیشە ھەولیان لەگەڵدا دەدرئ
 تا بە داوی خیانتەتوہ دەبن. ئەوجا تێرۆ دەکرین. خەیاڵ و حەقیقەت
 بوونی راستەقینەى من. جەستە و پۆھمن. کێشەى من لەوہدایە کە
 نازانم حەقیقەت حەقیقەتە یا خەیاڵ. کە لە دەست بکوژان پامدەکرد بە
 ھیواى دەربازبوون بووم و ھەولم بۆی دەدا و دەمار بە دەمارى جەستەم
 لە پێکەنین و خۆشیدا بوون، کەچی کە دەرباز دەبووم، دەترسام مار
 پێمەوہ بدا، یا لە شاخیکەوہ ھەلدێریم. یا دیسان لێم پەیدا بنەوہ و ئو
 جارەیان دەسگیرم بکەن. دەترسام، لە پێچتکی پێگای سەفەرى نێوان
 ھەموو سەرەتایەک و کۆتاییەکدا، ھەر سەرەتا و کۆتاییەک، کە درێژایی
 بوون دەگرێتەوہ، لێم پەیدا بن: لە پەبیبیەى سەر گردیکەوہ، گوللەیک
 بە سەر ھێلتیکی راستدا بەرەو ئو دۆلە بێ کە خۆم تێیدا، وەک مشک
 حەشار داوہ، بێت و کەللەى سەرم بسم. ئەوجا پڕوشکەکانى مۆخم
 وەک ھێلکەى ئەھرىمەن، بترووکێن و دنیا پڕ کەن لە ئەھرىمەنى ھاندەرى
 خیانتکاری. ئەھرىمەن دەتەرەکت یا ھێلکە دەکا! ھەبە دەلتی دەتەرەکت
 و ھەبە دەلتی ھێلکە دەکا، ھى واش ھەبە دەلتی: ھىچیان! من چوزانم کى
 راست دەکا! تۆش بۆ خۆت پملى بۆ لێدە و بەلگە ھێنەوہ: ئەھرىمەن،
 وەک جاسوس، کە لنگى پێکدا دەدا، ھەر جارە و چل بەچکەى دەبێ!
 بەلام ئایە ئەھرىمەن ئامیزی مێیاتی ھەبە یا نیراتی؟! ئایە ئەھرىمەن
 دەمیزێ؟! خۆ گومانکردن لە بوونی ئەھرىمەن، گومانکردنە لە کردگار،
 گومانە لە ئیزدی زەروانى و سەرمەدى. گومانکردن لە بوونی ئەھرىمەن،

گومانکردنه له بوونی ئیزد و نه‌مه‌ش خه‌تایه . خه‌تایه‌که، سه‌رچاوه‌که‌ی باوه‌ره به‌هه‌ق‌خو‌ازی و راست‌گو‌یی. گومان‌کردن له‌ ئازار، گومان‌کردنه له له‌زه‌ت. گومان‌کردن له‌ مه‌رگ، گومان‌کردنه له‌ ژيان... پېچه‌وا‌نه‌کان به‌ بڼ یه‌ک هه‌ل‌نا‌که‌ن بۆیه به‌ بڼ جاسوس، پېش‌مه‌رگه واتای نییه و به‌ بڼ گو‌یزان سابوون نرخ‌ی خو‌ی له‌ ده‌ست ده‌دا و به‌ بڼ نه‌هری‌مه‌ن، ئیزدان بڼ کار ده‌می‌نیت‌وه .

نه‌وه‌ی بیر نه‌کاته‌وه شیت نابڼ. قه‌ت شیت نابڼ، به‌لام بۆی هه‌یه هار بڼ! بۆی هه‌یه‌ی چی! . نه‌وه‌ی بیر نه‌کاته‌وه هار ده‌بڼ و خه‌ل‌کی تریش هار ده‌کا. قسه‌ی من‌دا‌ل گرو‌گا‌ل و قسه‌ی شیت‌یش وړینه‌یه. له‌ نیتوان نه‌و دووه‌ش‌دا فه‌لسفه هه‌یه. نا، قسه‌ی نه‌و نیتوانه، وه‌ک هیت‌ستر، که نه‌ که‌ره و نه‌ نه‌سپه، له‌دایک ده‌بن. قسه‌ی نه‌و نیتوانه‌ش نه‌ وړینه‌ن نه‌ گرو‌گا‌ل! . هه‌ر وشه‌یه‌ک که ده‌گو‌تریت، بۆم‌بیکه و به‌بابه‌تیک‌دا ده‌ته‌قیت‌وه. پلانی‌که بۆ به‌ده‌سته‌پنانه‌ی شتیک و ملش‌کان‌دن‌ی که‌ستیک. هه‌ر وشه‌یه‌کی نیتوان گرو‌گا‌ل و وړینه‌ پیلانه، درۆیه، قوماره، گزی و فیل و نه‌م له‌وی ده‌کات و نه‌و له‌م. ته‌له‌یه‌که و بۆ ده‌سکه‌وتیک ده‌نریت‌وه. بزه‌ی نه‌و نیتوانه، که‌وره‌ترین پله‌ی پنگه‌یشتنی خه‌تی نه‌هری‌مه‌نه. قسه‌ی نه‌و نیتوانه‌ فه‌رمانی سه‌ربازییه بۆ قه‌رکردن و سووتاندن و به‌ره‌لا‌کردن و ده‌سبه‌کاربوونی دتوی گرو‌کا‌ل و نه‌نغال. نه‌نغال، نا نه‌نغال... نه‌نغال. هه‌ر هه‌نگاو‌یک که ده‌ینین، ده‌یان هه‌نگاو له‌ لایه‌کی حه‌قیقه‌تی خو‌مان دوورمان ده‌خاته‌وه... به‌ره‌و نه‌هری‌مه‌ن. نا، نه‌وه‌ی بیر نه‌کاته‌وه شیت نابڼ و نه‌وه‌ی شیت نه‌بڼ ناینی خو‌ی نا‌گو‌پڼ. من‌دا‌ل و شیت بڼ ناین و بڼ بڼه‌ما و بڼ ولات و بڼ نه‌ته‌وه و بڼ مایه و سه‌رمایه‌ن بۆیه نه‌ویان گرو‌گا‌ل و نه‌میان وړینه‌ ده‌کا. تو، که نه‌ گرو‌گا‌ل ده‌که‌یت نه‌ وړینه، له‌ ناینی خو‌ت بی‌زاریت و که‌که‌وتنت به‌ دیاریه‌وه په‌ت ده‌که‌یت‌وه، نه‌وانه‌ی له‌ لووت‌که‌ی پېش‌که‌وتندان و بیر ده‌که‌نه‌وه، ناینه‌که‌ی تو له‌ مل ده‌که‌ن. نه‌وانه‌ شیت نین؟. تو که ولاتی خو‌ت ناوڼ، نه‌وان دین ناوه‌دانی ده‌که‌نه‌وه و جوانی ده‌که‌ن، یا ده‌یکه‌نه‌ زی‌ل‌دانی

خوځيان. ئه‌وان، ئه‌وه‌ی نښانه گه‌ره‌کښانه و توش ئه‌وه‌ی هه‌ته گه‌رکت نښه. جياوازی تۆ و ئه‌وان هه‌ر ئه‌وه‌يه. به‌لام خۆ ئه‌وانښ بېزارن له‌وه‌ی که هه‌يانه، که‌چی به‌ ده‌ست و ددان گرتوويانه و نايانه‌وئ له‌ ده‌ستی بدن. نايانه‌وئ که‌س لښان زه‌وت بکا. له‌ ده‌ستی ناده‌ن تا ئه‌وه‌که‌ی تۆی له‌ سه‌ر بپوښن. هه‌ر ئه‌و باوه‌په‌ی که‌ تۆ وڙان ده‌کا، دل و ده‌روونی ئه‌وان ناوه‌دان ده‌کاته‌وه. چ سه‌مه‌ره‌يه‌که‌ ئه‌م بپوايه! چ کۆلانتکی ته‌نگه‌به‌ری فه‌لسفه‌ ها له‌ مه‌ته‌له‌کانی ئه‌و بپوايه‌دا؟.

که‌ هاوار بۆ ئڙدان ده‌به‌م، راسته‌وخۆ وه‌لام ناداته‌وه. ئڙدی لښی ياخی ده‌به‌م. دواي چل سال ده‌بينم چاکي کرد وه‌لای نه‌دامه‌وه. وه‌لامی مني دابايه‌وه، ده‌بوو ئښستا وه‌لامی زه‌ريای خوځښ بDATE‌وه. ئه‌وه‌ی که‌ له‌ هه‌رزه‌کاریدا ئڙدان وه‌لامی دايه‌وه و به‌ ده‌نگيه‌وه چوو، ئښستا داواي به‌له‌مځکی لښ ده‌کا تا له‌و زه‌ريا تاوان و خوځنه پښی بپه‌رځته‌وه که‌ خۆی بۆته‌ هو‌ی به‌رپاکردنيان. له‌ هيچ کوئ جځی نابښته‌وه. ئه‌گه‌ر ئڙدان به‌ ده‌نگيه‌وه نه‌چووبا، ئښستا وه‌ک من و تۆ له‌ کونه پښويه‌کدا جځی ده‌بووه‌وه. ئښستا ده‌يتوانی به‌ بازاردا پياسه‌ بکا و له‌گه‌ل پۆخی خۆیدا بدوئ و له‌ به‌ر گره‌ و گه‌رمادا، له‌زه‌ت له‌ ئاو بکات و به‌ دل‌ی خۆی بنوئ. يا له‌ چله‌ی زستاندا، به‌ غازاتی خۆی، جه‌سته‌ی خۆی گه‌رم پابښی و تڙ بنوئ. سه‌رما به‌ره‌مه‌ښه‌ری غازاته. جځی گه‌رموگوپی زستان، وه‌ک جځی فه‌ښکی هاوين، خه‌وزپانی به‌ دواوه‌يه.

ئه‌مه‌ هښی نښان گه‌رگاڅ و وځنه‌يه يا يه‌کځکه‌ له‌و دووه‌. من گه‌ره‌کمه‌ به‌ سه‌ر ئه‌و هښله‌دا بپۆم و به‌ پاکڙښ بمښنه‌وه. ده‌به‌؟ شتی وا ده‌شه‌؟. هه‌ر که‌ له‌ سنووری گه‌رگاڅ ده‌رچوويت و يه‌کسه‌ر نه‌چوويته‌ ناو مه‌له‌که‌تی وځنه‌وه، به‌ پاکڙی نامښښته‌وه. فه‌ری بزه‌ی درۆ و قسه‌ی درۆ و پښداه‌لدانی درۆ ده‌بيت. من گه‌ره‌کمه‌ له‌و سنووره‌ ده‌رچم و نه‌شچمه‌ ناو مه‌له‌که‌تی وځنه‌وه و پاکڙښ بم. ئه‌مه‌ ده‌به‌؟. ئه‌وه‌ی زانی به‌ پووی که‌ سځکدا بزه‌ بکا که‌ رقی لښه‌تی، ناتوانی پاکڙ بښ، ناتوانی له‌ سنووری

گروگاڏا بمينيتوه و ناشتوانن بجيٽه سنوڙي وڙينهوه. ٺوه ناتوانن پاڪڙين، نا».

بؤ من و تۆ دهوئ. دهنكي له بن بالي هورهكانهوه دئ. تۆ گويت له دهنكي نيبه؟. ٺوه فقيره شهيد بو. له شهيدبووني خۆي ژيوان بۆتهوه. ٺوه فقيره، نه له يلاي ههيه نه كارتئك، كه بيكا به هه موو كوئيكي قه دهغه دا. كوني قه دهغه ش نۆڙن... نۆڙ نۆڙن. هه موو كونهكان، له هه موو شهيدهكان داخراون. شهيدهكان خهريكي خۆپئكخستن بؤ گه رانهوه به ره و پهحه تبووني سه ره تاي ٺم سه دهيه. به لام مادام نازانن له پئي ئينته رنيتته وه پهحه ت بن، پئي گه رانهويان نادري. بئ خه م بن. با ٺوانه ش بئ خه م بن كه له گه رمه ي شۆڙشدا وه ره قه ي موخابه راتيان له كه تتافيه ي شانياندا قايم ده كرد. با بئ خه م بن، فايبيان لئ ئاشكرا نابئ. ٺوه ي ئاشكرايان ده كا، خۆي سه د فايلى هه يه. ده يگوت:

من خۆم و ئيزدان، ٺه گه ر زمانى نئوان گروگاڏ و وڙينه لينگه پئين، پئكدئين. ده زانم به تونديي، له سه ر بچووكترين تاوانئك كه ٺه نجام دابئ، خۆم سزا بدهم. زمانه دريژهكان و ياسا لاستيكهكان چييان ليم دهوئ و به چ مافيكه وه سزام ده دن؟. ٺوه ي پريارى سزا به زاريدا دئ، له و ساته وهخته دا بير له تاوانه گه ووه و گچكه كانى خۆي ناكاته وه؟. كه ژئيك له سه ر داوئنيپيسى سزاده دا، بير له خۆي ناكاته وه له هه په تي هه رزه كاريدا ده سترريژي ده كرده سه ر پشيله و سه گ و ته ماحى ده چوه دايقى خۆي؟. له بيرى چو كه بابي، گه ووه ترين دوژمنى بو؟ خۆ بريارش كه وتۆته نئوان گروگاڏ و وڙينه وه. بريارش، بريارى دادگا ش، له ناو بازنه ي درۆ و قۆلبريندا ده خوليتته وه. كه س ناتوانن له ورده داوى ياسا و دادگا ده رباز بئ. هه ناسه دان بئ ياساييه. ده يگوت:

به رديك، له جييه كي ٺم جيهانه پان و به رينه دا كه وتوه. مليؤنان سال له مه ويه ر، ٺوه كاته ي هيشتا زهوى هه لمى لئ هه لده ستا، له قورگي ئاگراوىي گركانيكه وه، به تاوه يي ده رپه رپوه و به ئاسماندا چوه. له

ئاسمان خېر بۆتەو و كەمى سارد بۆتەو و وەك گونكە ھەيىرى كەمى توند، بەربۆتەو. نابىن زۆرىنەى ئەو بەردانە بە شىۋەيك لە شىۋەكان پانن؟ ئىدى ئەو بەردە، ئەو جىيەنى. ئەو چارەنووسىتى. تۆش بە نووكە شەقەك جىيەكەى پىن لەق دەكەيت و چارەنووسى دەگۆپىت. تۆ بۆ ئەو ھەيت، ئاوا جى تىككەيت و بەرد لە جىيە خۆى ھەلكەيت. تۆ ئەگەر بە خۆت بەرد نەبىت پلانى مليۆن سالەى سروشت تىكنا دەيت. كە بەردىش بىت، تۆش بەر نووكە شەقەك دەكەيت و لە جىيە خۆت ھەلدەكەندرىت. شەقى گەرە، بەردى گەرە ھەلدەكەيتى. شەقى گەرەى پەھا، ھەموو شەقەك لە جىيە خۆى، بە تۆشەو، ھەلدەكەيتى.

من چىم؟ من بەردم. من شەقم. من، مندالم. من گروگالكەر و تەماشاكەرى شەپى نىوان سەردەمى گروگال و وپىنەم. سام و حام چ قورپىكان گرتەو؟ قابىل چ مىراتىكى بە جىيەشت! ئوتنەپشتىم، مى بىشكابا و ئەو كەشتىيەى دوست نەكردبا كە لە لافاوى دەرباز كرد. خواناس، لە ئەھرىمەن پتر نازار بە بەندەكانى ئىزدان دەگەيتى. من خەرىكى ماتماتىكى نائىكلیدى و ھاوكتىشە ئالۆزەكانى بۆشايى پەھا و مەھالبوونى ھاوتەريپىيى دوو ھىلم، تۆش لە بلىندگۆزەكەو دەشپىنى: بابم، بەردى گوشىبا ئاوى لى دەردەھىنا. ئىسرافىل بە قامچى بەربۆتە گيانى ھەر، ئاگر و بىلاچە و گرمەى لى ھەلدەستىتىن و ئەویش ئەشك دادەبارىتىن. ئەم قەسەيت لە كۆپە ھىنا؟ ئەمە وپىنەى يا گروگال؟ تۆ پەروپالى ھەرچى فېركەى جەنگى ھەيە، بە يەك قامچى ئىسرافىل دەسووتىت. بىسووتىنە، بى!

ئەو پۆزەى، خاۋەنى ئەم پۆستەرە وىستى خۆى لە سەرباز و جاش بشارىتەو، بە زگەخشكى بەرەو بن دارتوويەك پلايشت. نۆز بە چىپى بىرى لە زيان و مانەو دەكرەو و دەخشا... بە ھەر و پەرى دەژيا و ھەر چركەيركى پووداوى سالىكى لە خۆ گرتىپو. تالە مووەكانى سەرىشى، لەو ساتە پى مەترسىيەدا بە خىراپى درېژ دەبوون. دەيزانى جاش و

سەرباز چاۋ دەپنە دارە چەكەنى دۆلەكە و كەس بىر لەۋ تاقە دارە
 تەرىكە ناكاتەۋە، كە كەۋتۆتە لىۋارەۋە. چۆلەكە و كوكۇختى سەر دارەكە
 ھەستىيان پىن كىرد و ھەموويان بە جارى ھەلفىن. نەدەكرا يەكە يەكە،
 بە تەگبىر ھەلفىن؟ بە زىقەزىق و ھازەى باليان و شەپەشەپى گەلاكان،
 پاپۇرتيان لى دا و سەرباز و جاشيان لى ئاگادار كىردەۋە. لە بەر خۇيەۋە
 گوتى: چۆلەكەكان جاسووسن... كوكۇختىبەكان جاسووسن... گەلاكان
 جاسووسن و خەبەرم لى دەدەن! يەككى لە جاشەكانىش، بە ھارپىكەى
 خۇى گوت: زەلام لە بن ئەۋ دارە خۇى شاردۆتەۋە. با بچىن بىگىرن.
 ئەۋى تر ۋەلامى دايەۋە: نا، زەلام نىيە. كەرىك لەۋ نىزىكە بەستراۋەتەۋە
 و لەگەل پىمەيدا چۆلەكەكان ھەلفىن. كە خاۋەنى پۆستەرەكە گوتى
 لىيان بوۋ، توپە بوۋ: مەن كەرم؟ ھەستايە سەر پىن و تا تىنى تىدا بوۋ
 ھاۋارى كىرد: «خۆت كەر و كوپى كەرىت!» بە پاستى كەربوون و مردن
 كاميان چاكتەرە؟ خاۋەنى پۆستەرەكە چ بەلگەنامەيەكى لە كەتافىيەى
 كراسەكەيدا نەشاردبۆۋە، بۆيە دەبوۋ بىرئى. دەبوۋ بىتتە پۆستەر. كە
 تەماشات دەكرد، لەملا و ئەۋلاى سەريەۋە گولت دەبىنى و ناۋى حىزىت
 لە سەر سىنگى دەدى و لە سەرى سەرەۋەش، دروشمى حىزىكەى.
 بەلنى ھەر بۇ ئەۋە پاگىرابوۋ بىتتە پۆستەر و لە ھەموۋ لايەك ھەلۋاسرى.
 يەككى لە جاشەكان ويستى پىيزى بكا تا ئەۋ زەلامەى بن دارەكە دەرباز
 بىن، بەلام ئەۋ خۇى دەويست لە چاۋتروكانى مەرگدا، لە سەر پەتى
 سىدارەدا، بە چىپى و بە لەزەتەۋە بىر لە زىان و بەپۆستەربوونى خۇى
 بكاۋە. پەنگە ويستىبىتى لەۋى بىر لە لەزەتى دەربازبوون بكاۋە. يا
 خۇى نەيدەويست دەرباز بىن. بۇ دەرباز بىن؟ بۇ ئەۋەى نوۋكە شەق لە بەرد
 بدا و جىيى مليۋنان سالىان لى تىك بدا. تاۋىرەشاخىكى قوپىسەر، سالى
 يەك ھەناسە دەدا. زىستان ھەلىدەمۇئى و ھاۋىن دەرىدەپەپىنئى. دلئىشى
 سالى يەك جار لى دەدا. ئەۋ تاۋىرە گياندارە وايە بۆيە تەمەنى درىژە.
 ئەۋىش بچىن بە دىنامىت ھەلىكەنى و ھەناسەى بىرىن، تا كۆشكىك، بە

کۆندیشنه دروست بکا و له بهریدا خهوی بزپیت؟ نا، ئاوهای باشته .
 ئه و وا له سهردووپانیگدا: یا دهبی بکریته پۆسته و به شان و بالیدا
 بگوتی، یا دهبی له بهر کۆندیشن خهوی بزپی و به لیشاو نه فره تی بۆ
 بجیت. چاکتر وایه بهرئ و نه بهر نه فرهت بکهوئ نه کهر بی! چاکتر
 وایه له ناو جیهانی مه رگه ساتدا بیر له ژیان بکاته وه. با خه لکی دی له
 گهرمه ی ژیاندا بیر له مه رگ بکه نه وه... با که تافیه نه ستوره کان، له
 ترسی ئاشکرا بونی فایل، هه موو پۆزیکیان مردن بی و هه موو پۆزئ بگه نه
 لیواری مه رگ و به ره و ئازاری ژیان بگه پینه وه.

که گپوگاڵ ده کهیت، سه رنجی هه موان بۆ لای خۆت پاده کیشیت و هه موان
 خوشیان ده ویت. خۆ هه ییش نالیتی. خۆ شو یسته که هه ر له بهر نه وه یه
 که هه ی نالیت و هه موو شتیکیش ده لیت. کاتئ ده بی به خاوه نی پسته ی
 ته وار، ئیدی ئیسکت گران ده بی. چه ند پسته کانت چپ و پپ و په وان بن،
 نه وه نده ناحه زت زیاد ده بن، جا ناحه زی گه وره گه وره! که وپینه ش
 ده کهیت، به زه بی هه موان ده بزپینیت. خۆ وپینه ش به ده گمه ن پسته ی
 ته واری تیدا ده بی. هه ر له بهر نه وه ی نازانی وه ک هه موان پسته ی درۆ
 دا پۆزی، به زه بیان ده بزپینیت. له و نیا نه شدا، له نیا ن گپوگاڵ و وپینه دا،
 قیز و پق و گومان هه موو ده ورو به رت ده گرنه وه. که سه رده می گپوگاڵ به
 سه رچوو، چاکترین شت وپینه یه. وپینه وه ک گپوگاڵ پاکژه و له پاکژییه وه
 سه رچاوه ده گری. خاوه نی ئه م پۆسته ره ش له سه ره مه رگدا و به ده م
 دوا ئازاره کانی ژیا نه وه، وپینه ی ده کرد. خاوه نی پۆسته ره که ده یگوت: «
 چۆله که کان جاسووسن. جاسووسه کان چۆله که ن.

کوکوختیه کان جاسووسن. جاسووسه کان کوکوختین.

من چۆله که و کوکوختیم هه لفراند. کوکوختی و چۆله که منیان هه لفراند....»
 که چا ویشی لیکنان و باری گران و ئازاری به سوئی ژیان له سه ر شانی
 لاکه وتن، بزهی به خته وه ری که وته سه ر لیوی و حه سانه وه له سیمای
 ده باری. ده تگوت به بهنجیک، ددانه ی شه ی له کۆل کراوه ته وه.

ماستی رەش

مندلەكە بە ئامیزی دایکیەوہ بوو و تەماشای دواوەی دەکرد. چاوی
چەپی لە سەر پھومەتی بوو و چاوی راستی بە لای راستی تەوێلێەوہ
بوو. پیکەوہی دەکردنەوہ و پیکەوہی دەترووکاندن. لە بری ئەوہی
ھەردوو باسکی لە ملی دایکی یێ، باسکیک و لاقیکی لە ملی کردبوو و
باسک و لاقەکە ی تری، شوپ بېوونەوہ. باسکی راستی و لاقی راستی
جینگۆپکێیان کردبوو. لە سەر ئەو بەدگۆرپانەشەوہ، لوویەکی رەش و
گەورە ی ھێندە ی ھێلکە یەک، یا گەورە تر، بە لامیەوہ بوو و نەختی بەرەو
بن قورگی دایدەشکاندەوہ. پێستی لووہکە، چرچولۆچی ئۆری تێدا بوون
و بە بەریەوہ ھەبوو ھێندە ی سەرینیک گەورە بێی.

ژن و میژدەکە، بە مندالەکەیانەوہ بەرەو شەقامی (حەکێمان) دەچوون.
کە لەل فلکە ی (ئاتا) تێپەڕین، بە راست و چەپدا دەیانپوانی و ناوی
حەکیمەکان و شادە و پەسپۆرپیان سەح دەکردنەوہ: نیعمەت دزەیلی -
برینکاری لووی ماستی رەش. نەجدەت مەخمورلی - گۆرپێنی کۆئەندامی
زاوژی نیر بۆ مێ. مەلا سولتان دارەتوو ئۆغلۆ - مارەپێنی دایک لە کوپ

و كۆڭلە باب. كۆمپانىيە ئاشتىن و تەقەتكردىنى خۆكۆڭە بەكۆمەلەكان.
كۆمپانىيە بەرزەوتكردىنى شىتەكان...

خەلقەندەئى سەير و سەمەرە بە سەر شۆستەكاندا دەھاتن و دەچوون:
يەككى ھەردو چاوى لە پشتەسەرى بوون و ھەندى جار لابلە و ھەندى
جار بەرەويشت پىي دەكرد. يەككى دى، زمانى ۋەك بۆينباغ بە بەرۆكىدا
شۆپ بېۋە و تەك لىكى پىدا دەھاتە خورائ. يەككى دى جىي لاق و
باسكى گۆرپوون و ۋەك پىچكەى عارەبانە بە سورپاندەئە پىي دەكرد.
يەككى دى، لە برى ئەۋەى دەستى مندالەكەى بگرى، لاقىكى گرتبوو
و پەلەكشى دەكرد.

ھەموو ئەو خەلكە شىۋاۋە، ژيانى مەيلە ئاسايى دەژيان، كەچى ھەر
ھىندەت دەزانى خۇيان دەكوشت. فرۆشيارى گەنەشامى و شۆفېرەكان
و پۇلىس و پزىشك و دەرمانفروش و شەرەتفروش و شەرەتخور،
دەگمەنيان نەبىن، خەلقەندەئى شىۋاۋ و بەدگۆرپاۋ بوون، بەلام ھەر يەكە
و بە جۆرىك و ھەر يەكە و نەخۇشپەك يا پترى ھەبوو: ماستى
پەش، چىسى پىتپۆت، ئاردەكان، پۆنى مېز، مريشكى لامل، قىنقاز و
قېنىسۇنە، كۆرپوونى شكوۋاد، ژاھراۋىبوون بە پىنووس، شىرپەنجەى
گۆرەۋى و قۇندەرە، شىرپەنجەى كىتپى تىشكدارى ناۋكى، خوينكەمى
چاكەت و زۆرى تر و ھەر يەكەش لە نەخۇشپەنە، پزىشكى تايپەت و
شارەزاي خۆى ھەبوو و زۆرى ئەو شارەزايانەش لە ئاسايى بچوۋكەۋە
بۇ چارەسەركردن ھاتبوون.

ويستيان لە شەقامەكان بېپەنەۋە... تەكسىيەك ۋەستا تا مەۋداى
بەپىنەۋەيان بدا. شۆفېرەكە، ھەردو لاقى خستبوونە سەر فەرمان
و لابلە تەماشائى دەكردن. ھەردو چاوى كەتبوونە ئەملا و ئەۋلاى
گۆچكەى چەپى و گۆيەكەش بە سەر لووتىۋە شۆپ بېۋە. مندالەكە،
كە لووى ماستى پەش لە لاملى ھاتبوو و باسكىك و لاقىكى جىي خۇيان
گۆرپوون و چاۋىكى لە سەر پوومەتى بوو و ئەۋى دى لە سەر تەۋىلى

بوو، له ترسی دیمه نې شوږښته دهستی به گریان کرد و توند خوی به دایکپوه نووساند، شوږښته کهش، سهریگی له قاند و له بهر خویپوه گوتی: ماشه لالا خویپه له کاری تولا نه مه چپیه دروستت کردوه! باوکی مندا له که، که به دووی ژنه که یوه بوو و چاوکی هر له مندا له که بوو، که گوئی له قسه ی شوږښته که بوو، دهستی کرد به پیکه نین و له بهر خویپوه گوتی: «قل به قلی گوت پوت رهش...» له گه ل قسه که یدا، زمانی له ده می به ربووه و تا که می ژورر ناوکی شوپ بووه و به په له خستیه و ناو ده می. زمانی، به ده ماریکی باریک به ناو ده میپوه به ند بوو.

ژنه که ی، ناوړیگی لی دایپوه و گوتی: «تاخر خوا کتو ده بینت و به فری تن ده خا» نه ویش ده می که وتبووه خوار گوچکه ی چه پیه و به هر که سیک دوی سالی ۲۰۱۰ زیانی له و شاره دا له دایک بوو، به شپوه یک له شپوه کان گورانی به سهر دا هاتبوو یا هوکاری گورانی که له کروموسمدا هه لگرتبوو. به لن خه لک هه بوون به پوالت چ عیبیان نه بوو، به لام پی تیده چو پیاوکی پیکوپیک که به رانبه رت ده هات، له ژیر جله کانیپوه ژن بی یا ژنیک جوان، که ره سه ی زاوزی پیاوی هه بی یا له بری هیلکه دان جووتی گونی پیوه شوپ بوو بیتنه و یا پیاوکی به نامیری زاوزی پیاوانه و ناوس بی...

هه ندی له پزیشکه کان، به خوشیان دوو چاری نه و دهر دانه بیوون و تیا یاندا هه بوو ده می ببوو به دندووک و له بری نه و هی قسان بکا، ده یار پاند. هی وایان هه بوو، کلکی مه یوونی لی پوایوو و په نجه کانی پی و هه کورت بیوونه هه ستیان پی نه ده کرا. تا کوته را خه لک به شه قامی (حه کیمان) دا رت ده بوون که سپوساغ بوون به لام پوخساری خویان هه لپنچابوو و ته نانت تیا یاندا هه بوو جلی که شتیارانی بوشایی ناسمانیان له بهر کردبوو.

چوونه ژورری چاوه پوانی به کن له پزیشکه کانه و به یک مانگ بوو کاتیان

لاى ئەو پزىشكە ئانكەرەيىيە گرتىبوو تا لووى ماستى پەشى مندالەكەيان چارەسەر بكا. «من رقم لیتان نییە. من برای ئیۆم. بەلام لە زمانی کەر شارەزاییم نییە. ئەمجارە کە ھاتنەو، کەسیک لەگەل خۆتاندا بێنن زمانی بەشەر بزانی. ئیستا لووھکیان بۆ دەردەدەم تا مانگیکی دی بێنەو و ببیپم». دەرگاوانەکە، کە ئەویش ھەردوو چاوی چووبوونە جێی ھەردوو گوێی، قسەکانی بۆ ھەرگێرپان. بێ ئەوێ ھیچ بلێن، مندالەکەیان لە سەر تەختیک درێژ کرد. مندالەکە دەرترسا. دەستی بە گریان کرد. ناو دەمی دیمەنکی تۆقینەری ھەبوو. زمانی دووفاقانە و درێژ بوو و دادانەکانی، ھەر یەکە و پووی لە لایەک کردبوو. یەکن لە دادانەکانی، بە نێوان ھەردوو لیویدا ھاتبوو دەرئ. یەکیکی لای چەپی، بەرەو لای راست درێژ ببۆو. حەکیمەکە گوتی:

«بۆ ئەم کەلەبە سەگەنە ھەلناکێشن؟ ھەر ئیستا کە من لووھکەیم دەردا، بچن ھەمووی ھەلکێشن... بە ھەمان بەنج». چاودێرەکە، قسەکانی بۆ ھەرگێرپان و ئەویشی بۆ زیاد کرد: «ئەو تا داناسازەکە بەرانبەرمانە!» لەو پۆزگاری سالی ۲۰۵۰ی زاینیدا، گۆرھەلکەندن برەوی زۆر بوو. یەکن ھیچ کاریکی دەست نەکەوتبا، ئەو کاری مسۆگەر بوو. پۆز نەبوو پەنجا کەس بە نەخۆشی ماستی پەش و ئاردەگان و پۆنی میز و ژاھراویبون بە پینووس و نەخۆشیەکانی تر نەمرن، جگە لەوێ ھەموو پۆژئ بیست سبی کەس خۆیان دەکوشت یا یەکتریان دەکوشت. جاری وا دەبوو، پۆلیکی تەواوی قوتابیانی سەرەتایی، تەگبیریان دەکرد و ویکرا خۆیان دەکوشت. کیژ و کۆپ پیکەو خۆیان دەکوشت. بە پیتی پاپۆرتی وەکالەتی ئەنەدۆل، کە کۆمپانیایەکی سەرەخۆی توژیئەو و لیکۆلینەو بوو و حکومەتە یەکگرتووھەکان پشنتیان دەگرت، زۆربەیی ئەو نەخۆشییانە ی بلۆ ببوونەو، لەو خۆراکانەو پەیدا ببوون کە سبی - چل سال پێشتر بۆ ویلايەتی موسل نێردراوون و بەر لەوێ لە سنوورەو ئاودیو بکرین، بە مەودایەکی رادیۆئەکتیفا تێپەراوون. ھەموو خۆراک

و کەرەسەیک ئاواھای لڭ دەکرا ئەوسا دەنێردرا.
ئەو پێکخراوە نووسیبوو: «لە بەر ئەوەی خەلکی ئەو دەقەرە لەوسالانەدا
ببۆن بە ئامێری بەرھەمھێنانی پیسایی و فەلسەفە، ھەرچیپێکی بۆیان
دەچوو لووشیان دەدا و دواتر وەک پەین ھەڵیان دەپشت، ھەرچیپێکیان
دەخوێندەو، دواپی وەک فەلسەفە دایان دەناوە و ئەنجامی ئەو دوو
بەرھەمەش شڕۆشکلی سەروسەمەرە ئیستای خەلکە کە یە... کەچی
مانگای بێ شیر و بزنی قسری بێ بەرھەمیان سەردەبرین».

ماستی پەش، یەکن بوو لە نەخۆشیە ترسناکە باوەکان. زۆربەی
مندالان کە دەھاتنە دنیاوە، جگە لە جیگۆرکێ و شێواویی ئەندامەکانی
لەشیان، کیسەیک پەشیش بە مللیانەو بوو. دەیانگوت ئەو بە ھۆی
ماستی کە پەیدا بوو، باوک و دایک یا نەنک و بابیری ئەو مندالانە،
کاتی خۆی خوار دویانە. کیسەیک، وردە و دە گەرە دەبوو تا وای لڭ
دەھات، ئەگەر دەر نەدرایە ئەو مندالە ئی دەخنکامد. لەگەڵ گەرەبوونی
مندالە کەدا، کیسەیکش گەرە دەبوو.

دوا ئی ئەو پزیشکە کە چەندین سرنج ئاوی لە کیسە پەشە کە دەرھێنا،
مندالە کەیان گەیانە لای ددانسازە کە و ھەر ئەو نەو دە ئی بلی یەک و دوو،
ھەموو ددانەکانی دەرھێنان.

«دە ئەوجا بیبەنەو نەو وەک لە بازار بە ھۆش بیتەو و بیکاتە پۆزی
خۆی!» چوونە دەرئ. تاکسییەکی بێ شوفێر بۆیان وەستا. دەمێ
نەبوو ئەو جۆرە تاکسییانە پەیدا ببوون بەلام زوو ژمارەیان زیادی کرد
و خەریک بوو تاکسی بە شوفێر بیتە دیاردەیکە دەگەن. باوکی
مندالە کە، کارتیکی خستە کونی نەفراتەو و دەرگای بۆ کرایەو.
بەو شێوەیە، ھەم ناوێشانیان بۆ تۆمارگە تاکسییە کە ئاشکرا بوو
ھەم پارە تاکسییە کە لە حیسابی بانکە کە دەرھێندرا. تاکسییە کە دوو
نەفری تری تێدا بوون کە لە پێشەو دانیشتبوون. یەکیکیان گۆنیکە
لە تەوقی سەری بوو و چارێکیشی کەوتبوو خوار گۆنیکەو. ئەو ئی

تریان هەردوو چاوی که وتبوونه لای گوئی چه پی و سەری، به شیوه یه کی
سەرسوڕهێنەر بچووک بوو.

دایک و باوکه که دانیشتن. منداڵه که له باوهشی دایکی، وهک مردوو درێژ
ببوو. دایکه که بێ ئاگایانه پرایده ژەند و باوکه کهش ته ماشای ده کرد و
دهستی به دهسته که ی جیی لاقیدا ده هینا.

دووه که ی پیشه وه به دهنگی بهرز قسه یان ده کرد. بابته که یان فەلسەفی
بوو و ژۆر توندپه وانه قسه یان له سەری ده کرد. پایان جیاواز بوو و
به رپه رچی یه کتریان ده دایه وه:

- کورد حەیانە یا ئینسانە؟

- کورد ئینسانە ... حەیانە چی!

- چۆن؟

- چاک!

- دە فشه فش!

- خۆت فشه فش!

باوکه که ته ماشای کردن و پیکه نی. زمانی لێ به ربووه وه کۆشی. به په له
هه لێگرته وه و نایه وه جیی خۆی. یه کێ له وانه ی پیشه وه گوئی:

- که حالێ زمانت وایه، بۆچی پێده که نیت؟

- بۆ ئه وه ی بیسه لمینم مڕۆقم، با شیواویش بم.

ماوه یه ک بوو تاکسییه که به رپۆه بوو. دووه که ی پیشه وه که مێ کپ بوون.
ئەوجا یه کێکیان گوئی:

- گۆپانی چه ند بۆ چۆن، هەر ده بێ بێته دی!

- وایه. لوه که ی لاملت گه وره ده بێ و ده تخکێنێ.

- ئه وه حه قیقه ته! ئه وه راستیه که وهک سپیتی ماست. بابته کی جوان

له م باره یه وه له حه فته نامه ی (داننیزم) دا نووسراوه. خویتدته وه؟

- نا.

- ئه دی ئوستاد تۆ چۆن پۆشنبیریکی؟!

- من خه ریکی میژووم. مه به ستم ئه وه یه که زیاتر به لای میژوودا
دایده یشکینمه وه. ده زانی؟

- چی؟

- ئه گهر هه ندی پوو داوی میژوو هه سپدرینه وه و شتی تری بۆ زیاد نه کری،
دین نامینی! هه لسه هه ش ده مرئ!

- دین ئا، به لام هه لسه هه نا!

- دین خۆی هه لسه هه یه!

- نا، هه لسه هه نییه!

- با!

- نا!

بابه ته که یان گوپی. ئه وه ی گوچکه ی له ته وقی سه ری بوو گوتی:

- زانست زۆر پیشکه وتوو. له ترشه ی ناوکی شانه ی له شدا، که ره سه یه ک
دۆزراوه ته وه کۆدی نه ته وایه تی تیدا یه. ده توانن به ده سکار یکردنی ئه و
کۆده، سه رجه می نه ته وه یه ک قه بکه ن... ده شتوانن نه ته وایه تی یان
بگۆن.

- کاکه ده میکه ئه وه دۆزراوه ته وه... په نجا تا شه ست سال پیش ئیستا
ئه وه زاندر او و له سه ر میلیله تان خراوه ته بواری پراکتیکه وه... نابینی
ئیمه خه ریکه نامین؟! هه ندیکمان، به یه ک هاوکی شه ی کیمیایی کرانه
ترک و هه ندیکیشان کرانه عاره ب. ئه وه ی راستی بۆ زانا کان سه ر یان له
جیاوازی نیوان کۆدی کورد و کۆدی فارس ده رنه چوو. ده لێن یه ک له ده
میلیۆن جیاوازی یان هه یه، ئه وه ش له بواری دۆزینه وه ی پێگای ماله وه یانه!
- شتی وا نییه! ئه وه ی من باسی ده که م تازه دۆزراوه ته وه...

- نا!

- با!

تا کسیه که گه یشته جی و بهر له وه ی بهه ستنی باوکی منداله که به و دووه ی
پیشه وه ی گوت: ده زانن چوارپێیانی ئه تا، به پتی بپاریکی حکومه ته

به کگرتووه کان کراوه ته چوارپښانی (مهلیک)؟
 به کښکیان، نه وهی گوئی له بان سهری بوو، به دهم پښکه نښکی
 گالته نامیزه وه ناوړی دایه وه و گوئی:
 - نه تا بڼ یا مهلیک چ له قرنیقاز و ماستی پش ده گورږ؟ به شهر هر
 به شهره! دایک و باوکه که دابه زین و منداله که هیشتا بیهوش بوو.
 باوکه که زمانی خوی گرد کرده وه و خستیه وه ناو ده می. دووه که ی دی،
 به هوشداریه وه له سهر ده مه ته قتی خویان به رده وام بوون.
 - نه تا بڼ یا مهلیک جیاوازی نییه!
 - با هیه تی!
 - نا نیه تی!
 قسه یان ده کرد و زیاده گوشت و کیسه ی ماستی پش لاملیان و گوچکه ی
 بان سهریان و لووتی قه د گوئیان ده له رانه وه ...

عەریف عۆدە

«پۆزگار ئەمەى بە سەردا ھىنام... پۆزگارى چى!.. بە ئىمامى عەلى ئەم سەگبابانە لىن ناگەرپىن پەنجەرەى بەزەىى لە دل و دەروونى ھىچ كەسىگدا كراوە بى. لىناگەرپىن نابەعسى وەكو مەرفىتىكى ئاساىى بىمىنىتەوہ... ئاخىر چىم كەردبوو؟! ھەر لە بەر ئەوہى ئەو ساواىەم لە ناو بىشكەى گرگرتودا دەرھىنا و نەمەيشت بسووتى؟! ھەر لە بەر ئەوہى مزگەوتەكەم نەسووتاند؟! ئاخىر چىم كەردبوو؟! ئەى خوا و ئاسمان من مەرفىم و مەرفىش بەزەىى ھەيە... پىم دەلەين تۆ لە سەنگەرى چەتەكانداى... ناوہ لالا پەپ و راست دەلەين تۆ لەگەل كوردداى. بۆ كورد چىن؟! خۆ ساواى ناو بىشكە چەتە نىيە!.

ئاخ خۆزگە بۆ جارىكى تەرىش چاوم بە چاوە گەشەكانى نەرمىن بگەوتبايەتەوہ. من بەھەشتى خواوہند لە دىمەنى ئەودا دەبينم... ھەرچەندە تەنھا يەك وشەى كوردى دەزانم ئەویش (حەياتم)ە و ئەویش ھەر نارى من بە عارەبى دەزانى، بەلام نىگامان داستانى خۆشەويستى بۆ يەكتر دەگىرنەوہ... ناخى پەر لە سۆزى نەرمىن، لە تەپەى دلە گرگرتووەكەم

دهگا. ناخ که دهنگی دهنگیکی فریشتانه یه که ناووم دهبا و دهلئ (عهوده) و هیئندئ شتی تریش دهلئ که ههروشه ی (خیر)یان تیدا دهناسمهوه. ئه ی دیواری کونکرتیتی ساردوسپی له پوخواندنه هاتوو زیندان، دهتپوخیتم! ... ئه ی دهرگای پۆلاینی له شکاندنه هاتوو، دهتشکیتم! . بال دهگرم و تا بهر پیی نه رمین ناویستمه وه ... نامه وی نه رمین فیری عاره بی بکه م. ئه گه ر عاره بی بزانی له زه ته هه ره خو شه که ی نامینئ. ئه گه ر فیر بی هیچی وای له (X به) ی ئاموزام پتر نابئ. ئای چهند خو شه ته نها له ږنگای ههسته وه، له ږنگای چاوه کانیه وه، له ... له ... له ترپه ترپی دلپه وه لئی حالئ بم. دیواری زیندان دهتپوخیتم و بال دهگرم و تا کوردستان ناویستمه وه. کوردستان!! بهلئ، بهلئ، ئه ی بۆ نا؟! من ولاتی خۆم خو ش دهوئ و ناماده م بۆی بمرم به لام خه لکی ولاتی شاخیشم خو ش دهوئ. ولاتی شاخ و به فر، ولاتی کوردم خو ش دهوئ ... من کوردم خو ش دهوئ، هه موو شتیکی کوردم خو ش دهوئ، ته نانه ت سه گه کانیشیان. ته نها جاسوسه سووکه کانیانم خو ش ناوئ. ئه ی هه ش به سه رم! له سه ر ئه و مندا له ئه مه یان پئ کردم و پئم ده که ن، ئه ی ئه گه ر بیان زانیبا من پئشمه رگه یه کم لئ هه شار داو و نه مه یشتوو بکوژئ چیان پئ ده کردم؟! ئه ی ئه گه ر بزانی فیه شه کم بۆ ناردوون چیم پئ ده که ن؟!» دهنگی ده رگا و زپه و ته قه ی زنجیر و قوفلی ده رگا، زنجیره ی بیرى عۆده یان پساند. دوو زه لامی بازوو ئه ستوو و سمیل بابړ ده رگایان کرده وه: عۆده! ... ههسته پئشمان که وه! ... ههسته ده ی! ...

عه ریف عۆده دهستیکی به ده م و سمیلی خۆیدا هیئا و به زۆر جهسته ی خۆی له زه ویه چیمه نتۆڤژکراوه که هه لچپی و پاست بووه وه. سه ر چۆکه کانی ږچیوون. په نجه کانی ته زیی بوون. ږدینی هاتوو و ته او ږهنگی بزیکابوو. پوناکی و گه شی ته نیا له چاوه کانیدا به دیده کران. چاوی ږهش و درشت بوون، خالکی قاوه یی بچووک به ته نیشت ږه شینه ی چاوی چه پیه وه، له ناو سپینه زۆر سپیه که ی چاویدا دیار بوو. خوینی وشکه وه بوو، په له ی گه وړه و وردیان له سه ر بیجامه زۆر چلکنه که ی

پنکھینابوو و له ناستی هر په له خوښنیکیش بیجامه کی لوجی تی
که وتبوو و کرځ ببوو.

ته زوی ترس جهسته ی داگرت. بیرى جاره کانی پیشوی کرده وه که
چونیان بازار دده. جارځ به لاقیکى هیلانده واسی و جارځ به باسکیکى.
ناوی ساردیان پیدا ده کرد و به دوو مله ستوور، به سونده بیرازیان
ده کرد. نازاری پیړئ نیواړه ی هیشتا به ته وایى بهری نه دابوو، که به
په تیکى پښ هر دوو گونیان شه ته ک دا و ده یانجه پاند. «نای چ نازاریک
بوو! چاویان ده ری، چی ترم لئ ده کهن؟! چبیان له ده ست دځ با
دریغی نه کهن! به خوا من توان ده پستیم!».

عریف عوده، به ره و ژوریکى فهاح و پیکوپیک په له کیش کرا. نه فسه ریکى
سهرپووتاوى سپیلکانه، له پشت میژیکى گه وره وه دانیشتبوو. هر که
چاوی به عوده که وت، هه ستایه سهر پئ و به په له به ره و پړوی چوو! -
ناای!... نه وه نه و بقیه تانه بځ وایان به سهر هیناوی؟! ده قهیدى نییه
ده ی، بیرت ده چپته وه. فهرموو دانیشه.

عوده له سهر کورسییه کی بویه سهری دارینى ره ق که به رانبر میزه که
دانرابوو، دانیشت. دلئ خیرا لیته دده و نه ونده ی دی په نگی بزپکابوو و
ترس جهسته ی داگرتبوو. نه فسه ره که ش به دم جگه ره کیشانه وه، نه مسره
و نه وسهری ژوره که ی ده کرد... له پر لئی هاته پیش و ده ستیکى خسته
سهر شانی و ده سته که ی دی به جگه ره که وه خسته سهر میزه که و چاوی
له چاوی بپړی. نه میش چاوی نه ده تروکاند. لئی هاته زار و له سهرخو
گوتی:

- کوپى باش!... تو وه چه و پوله ی نه با عوبه یده ی. تو له نه وه ی علی
و چه سنی... تو پاشماوه ی نه و قاره مانانه ی که (نه نده لوس) یان گرت.
باشه نابى هروا تو زقالتی له ره وشت و پیاوه تی نه وانت تیدا بئ؟! شهرم
نییه کوپیکى وه کوو تو نه مه حالئ بئ?!
نه فسه ره که، سوتووی جگه ره که ی ته کاند و به گورجی پاست بووه وه.

هەردوو دەستی خستنه پشتهوه و به دەم هەڵنانی هەنگاوی وردەوه، له
سەری پۆشت:

- باشه پێم بڵێ، بۆ فەرمانی پاشید (وەتبان) شکاند؟! کاتێ پێی
گوتی ئا ئەوه چەتەیکە لەو پەنا شاخه، بۆ نهتویست بپیچکی؟! که
پێی گوتی یهکێ له بارهگای چەتەکان بسووتینی، بۆ فیل و گزیت کرد
و له پەناکه ئاگرت کردەوه تا سەربازەکان دوکەلەکه ببینن و بڵێن: ئەها
عۆده سووتاندی! بۆ چەتەیکە له ناو ئاگر دەرھیتابوو؟! تۆش تیرباران
دەکری!

- قوربان!... به سەری سەرۆک و به شەرەفم ئەوهی که پاشید (وەتبان)
پێی پیشاندام چەتە نهبوو، پیاویکی پیری گۆپال به دەستی چەماوه
بوو. ئەوهی که دهبوو بیسووتینم، بارهگا نهبوو، مزگەوت بوو... منیش
له ترسی خوا نهموێرا بیسووتینم. ئاخ قورئان و کتیی زۆری تیدا بوون.
ئەوهی که دهلێن چەتە بوو و من له ناو ئاگر دەرھیتاوه، به سەری
جەنابتان و به شیرری دایکم و به گۆپی باوکم، مندالێکی بێ خاوەنی
ناو بێشکه بوو. بێشکهکە ی گپی گرتبوو و ئەویش تێیدا شەتەک درابوو،
زۆری نهماوو بسووتی... دەگریا... دەیزریکاند و منیش دلم پێی سووتا
و دەرھیتنا. «ئای بەستەزمان! چۆن خۆی پێوه نووساندم و هەنسکی
دەدا و جار جارێ تەماشای لای ئاگرەکە ی دەکرد و به گورجی پھوی خۆی
وەرده چەرخاند!». ئێ خۆ ئاخریکە ی پیاوه پیرەکیان کوشت. یەک پیز
دۆشکەیان لەو کابرایەدا سەرف کرد. مزگەوتەکەشیان سووتاند و پەپە
قورعانی نیوه گرگرتوو با دەبیردن. مندالەکەش... مندالەکەش هەر کوژرا.
- هەتیوی سەگ، شیت بووی؟! مندالی چی و تەپەماش ی چی؟!
مزگەوتی چی و گویی سەگی چی؟! ئەو سەگبایانە مزگەوتیان کرا
هەیه؟!... هەشیانێ، بۆ بنکه و بارهگایانە.

لێی هاتە پێش. دەستی خستە سەر شانی و دەمی نا به پەنا گوێیەوه و
له سەر خۆ گوتی: «دایکت له ژوورەکە ی سەرەوهمانە. ژوورەکە ی ئەو پۆر
لەوی تۆ خۆشتەرە و قەرەوێڵە ی دوو نەفەریشی تێدا یە». به گورجی راست

بووه وه و به دهنگی بَلَنده گوتی: «خه مت نه بی ناترسن. هر شه وه و پیاوکی له گه لدايه. قهت نایه لاین به تنها بی. باشه پتم بلن، په یوه ندیت به چه تکهانه و چه چیه؟!».

- قوریان، دایکم؟! دایکم به سهری سپییه وه بۆ گه یشتوته ئیره؟! عۆده هه ستایه سهر پت. کابرا به سهریدا شیراندی: دانیشه هه ی دایکحیزی خۆفرۆش!

زۆری پت نه چوو، نهو دوو زه لاهه ی که عۆده یان په له کیش کردبووه نهو ژووره. دایکیشیان هینا. ژنیکه ی باریکه له ی که له گهت، شپرز و ترساو، سهری به پارچه په پویه کی رهش پینچابووه، قژه ئالۆزکاوه کی له هیندی لاهه سهری سپی خۆیان له په پۆ ره شه که وه دهرهینابوو. چاوی ده گیترا و هیچی نه ده دی. چاوه ره شه کانی وهک فرفرۆک ده سوپانه وه و هه راسانی و ترسیان لئ ده باری. عۆده هه ستایه سهر پت و به ره و پووی دایکی هه نگاری نا: دایه!!!...

یه کی له پیاوکان باسکی گرت و وهک په لی مندالیکه گرتین، له سهر کورسییه که داینايه وه. به په تیک، توند به کورسییه که وه شه ته کیان دا و دایکیان به رانبه ری راگرت... فۆته ره شه که یان له سهری دامالاند. ئه ویش دهستی به پارانه وه کرد. کروزیاه وه، پاراپه وه، خوا و پیغه مه ران نه ما به گۆیاندنا نه کا و سوودی نه بوو. چاوه کانی عۆده هینده ی دی کرانه وه. به ده م نه رمه گریان وه پاراپه وه: «نهو چی کردووه؟! نه گه ر من شتیکم کردووه ده بمکوژن! نهو چی کردووه?!».

چاکه ته قه دیفه که یان له بهر داپنی. هاواری کوو و دایک به رز بووه وه. کراسیان له بهر داپنی... عۆده چاوی نوقاندن، لیوی خۆی ده کرۆشت و مه قی لئ برا. سوور هه لگه را... پهنگی مۆر بووه وه... چاوی وهک دوو گۆمی خۆینی هه لبرین و دایکی به پووتی بینی و گورج چاوی داخستنه وه... وینه ی پووت و قووتی دایکی هه ر له بهر چاوی بوو که هه ردوو دهستی توند گیرابوون و نهیده توانی هیچ شوینیکی خۆی داپۆشن. چاوی توند توند نوقاندن و هه ر سوودی نه بوو. تازه چاوه کانی، جهسته ی

پووتى دايكيان ھەللو شىبوو و گوچكەكانى ھاوار و قىژەيان دەقۇستەوہ و تىياندەگە ياند كار بە كوئى گەيشتوۋە و بە كوئى تر دەگا .
 - چاوت بگەرەوہ كوپى قەحبە! ... دەلېم چاوت بگەرەوہ!
 بە نۆر چاويان پىن دابچى . ديمەنە تازەكەى جەستەى دايكى ، ئەوى پىشۋى سىپىيەوہ . ئەمجارەيان ، جەستەى پووت و قووتى دايكى لە سەر زەوى درىژ كرابوو . ھەردوو لاقيان لىك دوور خستىبونەوہ و بەرەو پووى ئەويان پاگرتىبوو . عۆدە ھاتە زار: ئەى خوا!!! ...

* * *

«ئەى دىۋارى كۈنكرىتى لە پوخاندن نەھاتو! ئەى دەرگاي پۇلايين! . دەتانپوخىتم! ... دەتانشكىتم و بال دەگرم و تا لوتكەى چىاي ئەو خەلكە ئازايە ناۋىستمەوہ! . دەستى دايكم دەگرم و دەپۇم . كۆشك و تەلارى ئەم نۆردارانە تەفروتونا دەكەم . ئەى خوا!!! . ئەو مندالە نۆلەم بۇ نەكۈشت؟! . بۇ ئاگرم لە و مژگەوتە بەر نەدا؟! . بەلام مندالى ساۋاي بى تاوان ، ئەم دېندانە نەبى كى دەتوانى بىكوژى؟! . ئەم جارە سەرفراز بىم دەگۆپىم ، بەلنى دەگۆپىم ... لە دوو مندال ، يەككى دەكوژم . لە دوو مژگەوت يەككى دەسوتىنم . لە دوو پىر يەككى تىرياران دەكەم ... ئەى چى لە شەرەفى لە دەستجووم بگەم؟! . چۆن تۆلەى شەرەفى خۆم بگەمەوہ؟! . خوايە گيان ، دايكميان ھەر لە بەر چاۋى خۆم ھەتك كرد . دەستم پېوا ، دار و بەردى ئەم دېندانە گپ دەدەم .

ئاخ ، نەرمىن ئاخ! . خەرىكە پەفتارى ئەم دېندانە ، شىۋەى چاۋەكانى تۆم لە بىر بەرىتەوہ ... ئاخ نەرمىن! ... خۆزگە چاۋىكم پىت بگەوتبايە! ...»
 خپەى كليل و قوفل و زپەى زنجىرى دەرگا زنجىرەى بىريان پساند . دەرگاي خپ داخراۋ كرايەوہ و دوو زەلامەكەى گورىن بە گورجى بۆى ھاتن و لە مەچەكى نەوين و پەلەكشىيان كرد . بەرەو ھەمان ژوورىان برەوہ . ئەفسەرە سەرىپووتاۋەكە لە جىي خۆى دانىشتىبوو ، سىمىلى خۆى دەكروشت . بە بىننى ، عۆدە لە جىي خۆى راست بووہوہ : باشە؟! . ئاخ دەلېم كوپى باش بە! . باشە بۆ نايەى دانى پىدا بنىي و پىمان بلئى چ

په یوه نډیبه کت به و کورده سه گبابانه وه هه یه و کتې تر ت له گه لن و شتووه ی
په یوه نډیت به چه ته کانه وه چونه؟!.

عۆده فزه ی لئوه نه هات. ملی خوار کړدبوو و له بهر پتی خۆی ده پوانی.
- جیه، لالی؟!.

- هیچ نییه بیلیم... بلیم چی؟.

- ناوی گه واده هاوکاره کانت بلئ! نئوه چین و نیازی چیتان هه بوو؟.
شیوعین؟!... ئیخوان؟! خۆ ناشئ له حیزبه کوردیه کاندای کار بکه ن!.

- هیچ شتیک نیم. ته نانه ت مرویش نیم. نازانم من چیم. هه ر خۆت
ده زانی!.

- وایه من ده زانم، دایکحیزکی ولاتفرۆشی خو پريت.

- من بیتاوانم!!... خواجه گیان من بیتاوانم!.

- دایکت بانگ کینه خواره وه و ژهمیکی...؟!.

... -

- وهرن خو پرينه... وهرن سواری بن!.

- خیرتان دهگا له وه زیاتر شهره فم مه شکینن... له پیزی سوپای ئه م
ولاته داتۆک و لۆچم چوو و ئه مه ش پاداشته که مه؟!.

زه لام بوون به پینچ. ده ست و پتی عۆده یان توند گرت. به ده ستیانه وه
ده له رزی. پرووت و قووتیان کړده وه. هاواری ده گه یشته ئاسمان و له
ژووره کهش به ولاوه نه ده بیسترا. جنیوی ده دا، ده گریا، بانگی خوی
ده کړد، ئه وانیش به دم شه ق و سۆنده وه شانده وه، یهک له دوا ی یهک
ژاری خویان هه لپشت و هه وه سی خویان دامرکانده وه.

«ئه ی خوا!!... ئاسمان!!... شه یان!!... من چیم کړدبوو چی؟! نه خیر،
دیاره کاریکی زډر خراپم کړدوه و به خۆم نه زانیوه. مندالی کورد گه وره
بن به چی ده بن؟! خۆ نابنه مه لایه که ت! ده بنه چه ته. کوره په نگه هه ر
به چه ته یی بیتنه دنیا وه. مرگه وتیان بۆ نوێژ و خواناسیی نییه، مرگه وت
ده که نه بنکه و باره گا. ئه و پیاوه پیره سه گبابه ش، یا کۆنه چه ته یه کی
پیاوکوژ بوو یا باوکیکه و چه ته ی په روه رده کړدوه. ئاخ!... بۆ وام به

خۆم کرد؟! نایبەریف زیاب لە بری بەندیخانه، هەر بە فشه، جووتی شاخەتی تریشی لە سەر باسکی چەسپ کرد. ەریف نایف جبووری، خەت و مەتی لێ فەرە دا و یەک تەختە ی سەوزی بە لاملی خۆیەو نووساند. منیش، ئەوێ هەشمبوو لە دەستم دا... خەت، شەرەفی دایکم، پیاوەتی و کەرەمەتی خۆم... بۆ؟! بەلام سەید ژۆر جاری فەرموووە منداڵ، ئەگەر هی دوژمنیش بن بێ تاوانن. کوشتنی خەلکی بێدەسەلات و بێتاوان گوناھێکە قەت ناشۆرێتەو. مزگەوت مائی خوایە. چی بکەم؟! چیم بکردایە؟! ئەمانە بێشەرەفن، دپندن... ئاخ نەرمین!... خەریکە دیمەنت لە بەر چاووم تەلخ دەبێ. دیواری ئەم بەندیخانە یە لە پوڤاندن نایە، دەرگاکی لە شکاندن نایە تا بال بگرم و نەرمینی خۆم لە باوەش بگرم. نەرمینی خۆم فیژی عەرەبی دەکەم. نەرمین کیتی خۆش بوێ ئەویش فیژ دەکەم. لە مەترسی دووریان دەخەمەو و لە کوشتن پزگاریان دەکەم. ژۆریش سوپاسم دەکەن... چیا و بەفریان پێ بە جێ دێلم...

تەقە تەقی قوفل و زپە ی زنجیری دەرگا، زنجیرە ی بیری عۆدەیان پساند. بۆی هاتنە ژوورێ. پەتیکێ بە قوڵفەیان لە ملی کرد. یەکی لەو سێ زەلامە زەبەلاحانە ی بۆی هاتبوون، پەتەکی پادەکیشا و عۆدە سووک لەگەڵ دەستیدا دەپۆیی.

- حیزی کورپی حیز، بکەو سەر چوارپەل!
 - ... شەقیکی بە پۆستالی تێ سرەواند. عۆدە کەوتە سەر چوارپەل. یەکیکیان سواری پشتی بوو و ئەوی تریان پەتەکی پادەکیشا و سیەمیشیان لە دواوە تێی هەڵدەدا...

- هەچچە بپۆ...
 - بەخرا کەریکی دیزی سەگباخیو. بەلام بۆ باداری چاکە. ئەوانی دی قاقا پیکەنین.

- بوەرە دایکحیز!...
 - کورە ئەمە کەرە خو سەگ نییە.
 - کەریش بێ دەبێ بوەرێ.

عۆدە، جارئ دەزەپى و جارئ دەوہەپى، جارئ دەیبۆراند و جارئ دەيقوقاند .
 ھەر جارە و يەکیکیانی بە کۆلەوہ دەگرت و ژورەکەى پئ دەگئرا . زەويیہ
 چەمەنتۆرپۆزکراوہ گرئجگرئجەکە ناولەپ و سەر چۆکی ئازار دەدان . بە لām
 بە گوێرەى فەرمانى ئەوان دەنگى لئ بەرز دەکردەوہ . وای لئ ھات بە بئ
 فەرمانیش دەنگى لئ ھەلدەپى... دەزەپى... دەوہەپى...

- تۆ چیت؟

- من کەرم .

- نە !

- ھینم ... سەگم ... پشیلەم ... عاالو... عاالو...

پێکرا دایانە قاقای پێکەنین . ئەفسەرە سەر پووتاوہکە بە دەم قاقای
 پێکەنینەوہ گوئى:

- وا نا ... باشتر...

- عاالو... عاالو... حەپ... حەپ...

- باشتر...

- عەپ... عااپ... حاالو... حیاو....

- بەسە ... ژۆر باشە . دە پێم بلئ دەى، تۆ چیت؟!

- ھینم ... سەگ! ... نا، نا، کەرم ... نە ... کەر و سەگ...

- نەخێر تۆ ئەوانە نیت . تۆ قارەمانى!

- من قارەمانم .

- تۆ پیاوى!

- من پیاوم!

- تۆ...

- من...

- ھینى ھین...

- ھینم ھین...

- تۆ سنوورى ولات لە چەتە و پیاو خراپان دەپاریزی .

- من سنوورى ولات لە چەتە و پیاوخرایان دەپاریزم .

- تۆ... -

- من... -

- تۆ گېلە ھەموو شىتېكى چەتەكان بەر دەدەي.

- گېلى تې بەردە دەم!

- تۆ دەست لە ھېچ كەس و ھېچ شىتې ئاپارېزى!

- ئاپارېزم!

عۆدەيان لە گەرماوى بەندىخانەكەو ھىنا. دەستى جلى بەلەكى سەربازى لەبەردا بوو، پاك و تەمىز خۆى شوشتبوو، جوان پىشى تەراشىبوو و پىتللوى بۆياغكراوى لە پىدا بوون. عۆدە، عۆدەى جارەنە بوو. زەلامىكى چاوكىزى گىز و مۆن بوو. چوار خەتى پەش بە سەر بانوويەو بوون. ئەو دووھى كە ھېچ نەما پىتى نەكەن، بە حورمەتەو بە تەنىشتىيەو بەرەو ئوورە فەلاحەكە پىيان دەكرد.

- فەرموو پەيس، فەرموو دانىشە!

عۆدەى گىز و مۆن، بەرانبەر ئەفسەرەكە دانىشت.

- پەيس!... بەر لەوھى تەشريف بىننە ئىرە، لە كوئى بووى؟!.

- قوربان لە گەرماو بووم.

- مەبەستم ئەوھى بەر لەوھى بتهتەنە بەندىخانە.

- بارەگای گشتيمان لە كەركوك بوو و فەوجەكەشمان لە (ھەيبەسولتان)

بوو.

- دەتەوئى بگەرپتەوھى شوئەكەى خۆت؟!.

- نەخىر قوربان... دەمەوئى بەرەو سەرەو تەر بۆم... بۆ ئاوجەرگەيان!.

گابه رد

وهپس بوو. له سهرکهوتنی شهپى مهفرهزانه وهپس بوو. له شپوهى ياخيگهريتي وهپس بوو و دهيويسټ ليى ياخي بئ. پشتاو پشت و نهوه دواى نهوه، ههزاران نازايهتى و سهرکهوتن به ناگرى گفتوگو و به بهنزينى بهلئين، له چاوټروکانټکدا سووتابوون. نازايهتى و سهرکهوتنى مهفرهزانه، پيکهيتهرى نووچدانى گهټره بوون. نهو، نهو پاستيانهى دهزانى بهلام وهک حهوت پشتى پيش خوى دهسبهردارى نهدهبوو. بهخوى نهبوو، پيى خوش بوو ههموو دهستوريكى نهو بئ دهستوريانه بشکيتن و کهى هاوپريکانى شاهنگ بگيټن نهو پرسه دانن. بهخوى نهبوو، له سهرکهوتن وهپس بوو. به دزييهوه، تهناهت به دزى خوشيهوه، حهزى دهکرد چنگ له سهر شان ههليپن. پيى خوش بوو پيى خوش بوو هيټد له مهرگ نزىک بيتهوه، به چاوى خوى بيبينى... ههستى پيى بکا... سهرهزمانى پيدا بيټن و تامى بکا... نهمدبو نهوديوى بکا. له يهک بابته ژيان وهپس بوو: «بپۆ بۆ شهپ! سهرکهوه! ديل بگره! بهرهلاى که! بيکوژه!... نهوهنده چهکهمان دهسکهوت بوون!... نهريوه لالا گفتوگويه... چهوله ليده!... قور بپتوه!».

به ختیار گهرمیتنی بوو. ناوچه که یان، گاهه ردی له و تهره ی لئ نه بوون. گوژی و به پووی لئ نه ده پوان تا دیمه نه که بۆ سرده می مندالی بگپرتته وه. یادگاری مندالی نه، له حوشه و حساریکی گهره ی پپ له که بیانوو و مندال و سهگ و مه پدا مۆل درابوو. یه که یه که، شیره و ناو و دهنگی لن و مندال و تهنانهت مه پ و مانگاشی له بیر بوون. گاهه ردی چی و دارگوژی چی؟! نه دی بۆ نه دیمه نه ی لئ بۆته قیری که وای سپی خه یالی؟! - هاوچاره نووسه نازاکان! -

حهوت پشت بوو هه مان رسته ده گوترا و ده گوترا یه وه: هاوهینه نازاکان! فلانه لایه ن دوژمنی سره کی فلانه عه شرهت یا چین! فلانه لایه ن شه پفرۆشه و له به لیتان زیوان ده بیته وه و فیساره لایه ن پتکه و تننامه ی مۆر نه کرد. نه ی پۆله نازانم چیه کانی فلانه هین. با دوژمن شاره کانمان کاول که ن، ئیمه بزنه کتیری به سرماندا ده بانئ... ریخۆله کویره ی خۆمان دوو گه ز دریژ ده که یین و گیا ده خۆین. هۆ کوپه نازاکانی... ده بی ناچاری گفتوگۆی که یین.

- ت... ت... تا جاریکی تریش پاشگه ز ب... ب...

خه په شیت قسه ی پپ نه کرا. پتکه نین شه پۆلی دا. هیتدی دهنگ زووپه زووپ بوون و هیتدیکیان نه پره یان ده هات و لیره و له وئ باقه ی بز ده بیسترا. دهنگه کان بوون به مه مه. ددان چپ کرانه وه و لالغو که فیان ده ردا. یه کئ گوتی: خه په ته پته په هه بی بلیمه تی وهک (زاریهۆن) و دانای وهک (پتدرو) مان ناوین. نه و ناوانهش پشتا و پشت ده هاتن و ده گوران و کهس نه یه زانی چۆن و له کویره. هه به بیر به ختیار چوار جاران گۆرابوون و پپش (زاریهۆن) ی ئه فریقیا و (پتدرو) ی ئه رجه نتینی، ناوی دوو که له جووله که باو بوون که قوربان بیان بۆ ده درا.

خه په شیت، ددانی لئ گر کردنه وه. دهنگی وهک دهنگی هاوپتکانی له ناو سینگییه وه ده هات بی نه وه ی به قوپگیدا پهت بی: «بیچوه...» نه یزانی بلئ بیچوه چی! که می پاما و بیر هاته وه که نه و سرده مه ناوی (شالووم) ی جووله که که حهوت سالان خه لک بۆ ناو و یاد و به رهه م و

کاری ده کوژدان، له هه موو نارځ به دتر بوو. گوټی: «بیچووه شالووم!.. هر پوژده و خیتوټیکمان یو دروست ده کهن و هر پوژده و بتیک...»
 هه موو کړې بوون. نه وه په کهم جار بوو به اختیار تووړه بڼ و په کهم جاریش بوو قسه ی ساف و لووس و بڼ ته ته له بکات.
 - به سه به اختیار... کړې به. نا ویستم بلیم...

دیسان پسته کانی حوت پشت له وه بهریان گوترانه وه: «نابڼ به چکه ی سهر کرده گهردی پڼ که وځ. نیدی هرچی ده بڼ با بیڼ. کوړپنه! گهره پیاو ی بڼ ورگ گهره نییه. که قسان ده کهیت، جارځ بزه بکه و جارځ هه زار لوچ بخره ناوچه وانه وه... ده ستن به ره و حوا پاوه شینه و ده ستن به گونانه وه بگره. ده ست بوه شینه و جنیوی حوت باتمانه بده... دروی گهره گهره ی شاخدار بکه... قسه بکه، هر له خوړا بلڼ وام کوشت و وام لڼ دا و وام شکانده وه. نا نه مانه نیشانه و پټناسه ی گهره یی... وا بڼ، هه موو جه ماوهر بوټان ده بڼ به بزڼ و چیان لڼ ده کهن بی کهن و چوټیان داوون باوون...»

مانگ چواره شوه بوو. گټچی سهره گټز که ی به اختیار له گال به رزبوونه وه ی مانگدا به رز ده بووه. دیمه نی گاه رده که، توختر و پوونتر ده بوو. دهنگی گهره که، بوو به دهنگی بوټیک و له بڼی بیریکه وه ده هات. هه ستنی ده کرد بووه به دهنگه جوټیک و کهر خرم خرم ده بهارځ. که مانگ به رزترین جڼی ناسمانی کرده شار، دوو وایه ری سارد و گهرمی ناو که الله سهری به اختیار بهر په که ووتن و بهر چاوی بلاچه ی دا و شریقه له سهری هه ستا و پما... که من هه لپلکا. بوو به چه قی باز نه په که و خو ی به ده وریدا ده خولایه وه... نازار و حز و ترسی تن زان... که فی کړاند...

- کوړه نازااا... نڼی ووو و و... و...

گهره که یان سوور هه لگه راپوو. له پی به ورگیدا هڼا و وه که پشته او پشته خو ی و ته که ی وا ته واو کرد: سهری راسته قینه ها له مفره زه ی نیوه دا... نیوه ن هیوا ی پاشه پوژ و باقی فت.
 به به خاو ببووه. ده ستنکی یو ناو لنکی خو ی برد. وه که هه موو جار ټکی

دواى پهركه، دهستى ته پ بوو. هارپيكانى بهرهو پهناى گابهردنيكان
برد. ناو و پروتئين و چكيان بډ دانا. پهتويهكى پفدراويان بډ پاخست و
يهكيكي تريان پيدا دا: بنوو... تا سبهى بنوو...

بهخه نوست. نوست و تا بهياني نه بزوت. بهياني، تيشكى خور، وهك
دهرزي له پيستي پيى دهچه قې. وه ناگا هاته وه. نمى عاره قهى دهردابوو.
نازاي له شى پهق هه لگه پابوو. به كاوه خؤ چاوى گيټرا: گابهردنيكى گهره
به ديار خويه وه دى. ته زوى پيدا هاتن. هستا و به لاي چه پيدا پوانى.
دهوه نيكى دى كه سن هه نكاو له ولاى بهرده كه وه به دم كزباوه ده لرايه وه.
تاوئ له دهوه نه كه پاما و تاوئ له بهرده كه. له رهى دهوه نه كه، چيره چيرى به
نيسكى ده گهياند: نه مه يه! ... نا... نه مه يه! نه دم ديمه نه يه! ... خويه تى...
روح و گيانم پيى ناشنان! به لام دهوه نه كه زؤر گچكه يه و بهرده كه زؤر
گهره يه. له برى نه وهى نه دم له پهناى نه ودا بډ نه و له پهناى نه ودا.
نه ها بارى گيانم سووك بوو. نه ها پيشاللى خؤم ديتوه. بنى نه دم بهرده
چه قى كؤى زه وييه... نا... ناوه راستى هه موو گهردونه.

بيرى شه پ و شؤپشى نه ما. گه شكه دار بوو: سه د حيزب، هزار زاريهؤن،
هزار و يهك يه زدانوكه و سلك و پهلكى حيزب ده كه مه قوربانى نه دم
بهرده و نه دم دهوه نه. به لئ من لادهرم... له باوه پرى زاريهؤن و حيزب
لادهرم. يهك... دوو... ها نه! دهورى بهرده كه هه شت هه نكاوه. نه ها
سن مه تر بلنده! ... بلنده! ... بلنده! ... دهوه نه كه ش گه شه! ... ده بيته دار
و پهناى بهرده كه ده دا.

خه په ده ودا. به بډ ته ته له كردن ده ودا. ناگاي له كردنه وهى زمانى خؤى
نه بوو. ترس و سام سوارى كؤلى بوون و له زانديان. به دم ترسه وه
حه زيشى بزوا. حه ز و ترس جمك بوون... وهك مندال و ويلدشه كه ي به
بډ يهك نه ده بوون. چؤلايى و ته نهايى و پهنا، داك و باب و مامانى حه ز و
ترس بوون. ناوه زوى چووه بهرده كه. بهرده كه، بوو به ژنيكى پووتوقووت و
كه له گه ت. دهستيكي خستبووه سهر هه ردو مه مكى و دهستيكي خستبووه
سهر عيبي. خه په، له كوني لووله ي تفهنگه كه ي خؤى پاما. ناوه زوى

چووه خۆی. خۆی نووسانده بهردهکهوه و دهیویست خۆی بکا به کونی
 بنیدا. دهیویست به دهوهنهکه دا هه لگه پئ. دهیویست بچیته ناو بهردهکهوه
 و ببیته به شیکێ. پێدهکهنی و دهگریا و هاواری دهکرد. به زمانیکێ
 نه بیستراو ده دوا. کهوته بلمه بلم و توند خۆی به بهردهکهوه نووساند...
 تۆپه لئ تیشکی شین به دیار سه ریه وه، له مۆله ق وێستا. تیشکه که ی لئ
 هاته زار: «ئێ خه په شیتێ هه لباردهم!... (شیتێ هونه ره) شیتێ و
 لادانت لوتکه ی زانستن و سهرت به زانست بئند بئ. لیڤه وه را تیه لچۆ!
 گویت له دهنگی ئاره زووت بئ و بنی دپێی کتیبان بخوینه وه! بویره
 ناوه راستیه که ی (ئهبو جه هل) بلی. بویره کون و که له بهری ئه شکه وتی
 (حه پرا) بپشکنی و له که له سه ری هه شار دراو بگه پتی. بویره بیر له
 توپی نوینی مریه م بکه یته وه و بابی عیسا وه دۆزی! خه په! گومان پزدانی
 راستیه و بۆ سه پاندنی بوونی خۆت گومان له بوونت بکه! کئ و چی
 پووی پتی پئ کردنه دواوه، ناویان به ره. کامه قومار باز له دهم چه مه وه
 بۆ پاراو کردن به ره و بیابانت ده با، ناوی بلی! تا ناوه راستیه کان نه لئی
 پووی پیت له دواوه ده بئ و چه ند خیرا برۆی، به خیرایی به ره و دواوه
 ده چیت تا ده گه یته سه رده می بلمه بلم و ئیسکت وه ک ئیسکی داینه سۆر
 پلیتی ته ماشا کردنی بۆ ده پردی. به ره و دواوه ده پۆی تا ده بیته سه گسار
 و له پیناوی بژۆی خاوه نتدا هه لده په ریت. به خه که م!... خه په که م!... تۆ
 له درزی ئه و به رده وه نه بئ له هه چ درزیکه وه نه هاتویی... باوکی تۆ ئه و
 ده وه نه په که هه زار جار گه و ره بووه و بر دوا وه ته وه و سه ری هه لدا وه ته وه.
 ئه م جاره ببپردیته وه ناژیته وه... تۆ تاکه چرایه کی و... تۆ...
 به خه گوئی لئ نه ما. چوبوه ناو قاوغی ته پ و لیچی شه ی تانۆکه به که وه
 و له گه ل هه شاماتیکی چه ند ملیۆن که سیدا ئاهه ئگی راگه یاندنی به لئنی
 ده گتپا... قورگی نووسابوو و به پتجه کانی ناو شه ی تانۆکه که دا ده رۆی
 و شه ی تانۆکه که ش، به عابسته م به ره و بنی به رده که ده بزوا و پتجه که یه کی
 زیوینی بریقه داری له دوا ی خۆیه وه جئ ده هیشته.

توئکله هیلکه

وا ده زانی دویتنی بوو که به تال بووینه وه: له گه ل قولپی یه ک به دواى یه کی
تیکه لاوبوونه وهی ناده م و حه وادا، هستی به تالبوونه وه له ژیان، جوانیی،
په وایه تی و مؤفایه تیت پیدا ده هات. له گه ل دوا قولپه شدا، هستت به
چۆکی مرگ کرد که له سر پشتت بین و لیت نه گه پئ پاست بیته وه
و ئه و په راسوه زیاده ت لئ جودا بیته وه که هه موو بوونتى هه لمژی.
هاوسه ره که ت، له گه ل (ویشرا) تیکدا، له پی به سینگته وه ناو به لای پاسته ی
خویدا هه ره سی پئ هینای. که وه لاکه وتیت، چاوت بریبه بن میچه که.
هستت به به تالاییه کی کوشنده ی ناوه وه ی ناخی خۆت ده کرد. ئه وه
قولپه ی تیکه لاوبوونه وه بوو یا ئالقه پیکه وه به ستره وکانی پوحت بوون و
به دواى یه کدا ده ره اتن؟! هستت ده کرد توئکله هیلکه یه یه کی و زه ردینه
و سپینه ت لئ ده ره اتوون و خواست و هستت تیدا نه ماون. ته نها
هستت به بین هستیی خۆت ده کرد که له په نای زه خیره ی هه موو بووندا،
دواى به کاره یتان و به تالکردنه وه ت له بوون، فره درای. ئه وه ی به لاتوه
بوو، ئه وه نده مه زن و پوناک و پیروژ بوو، په نگى پچه وانه کانی خویان له

بۆشایی تۆدا دەدایەوێه که بچوکی و تاریکی و نەفرەتی بوون... هەر بەو بەتالی و بێ قەوارەییەوێ، وەک کۆیلەیهکی زەلیل که دەست و دامینی مەولای خۆی دەکەوێ، بێ ئاگایانە خۆت بە لای ھاوسەرەکەتدا وەرچەرخاند و دەستت خستە سەر زگی. لە سیمای پامای: چاوە پرشنگدارەکانی لە بن میچەکە بریبوون و پوناکایی گولەستێرەیان تێدا ھەلبوو. بزەیی بەختەوێی کەوتبوو سەر لێوێ بە خۆین ئاوس و بە ماچ سوور ھەلگەراوەکانی. ئەوێندە بەختەوێ ھاتە بەر چاوت، دەتگوت ھەر ئێستا خودا مژدەیی گەراوەی بەھەشتی پێ داوە و لە تاوانی سیوخوازدن و ھەلخراپاندنی (ئادەم)ی کەللەپووت لێی خۆش بوو. لە ژێر دەستیشتەوێ، ھەستت بە گەرماییەک دەکرد که وەک پاشماوێ ژیلەمۆی تەنور، مۆریژانەی بە دەست و باسکت دەکرد.

ئیدی نە خۆت ئەو پیاوێ لە سەرپێیە لە ژیان پرە گورجوگولە وریا و بە ئاوەزەیی پێش گەمەیی ئادەم و ھەوا بووی نە ھاوسەرەکەت ئەو کەندوو بەتال و بێ دەسەلاتەیی پێش ئەو ساتە وەختە بوو. ھەموو شتی ژێر و ژوور ببوو: ئەو، بوو بە ھەموو بوون و تۆش بووێتە ئامیژی بنیاتنانی ژیانیکیی لە ھی خۆت بەرزتر... پێرۆزتر... تەواوتر... پاکتر... چاکتر، و بەکار ھیندرایت و وەک تویکڵە ھێلکە، لە پەنای خەرمانی پاکژی ھەموو بووندا تووپی درای.

ھەموو شتە پێرۆزەکانی بوون، بە سەر یەکدا کۆمەڵ ببوون و گرد و بچروک ببوونەوێ و لە ژێر ناوکی ھاوسەرەکەتدا بوون. دلت پێی نەدەدا دەستت وە لا نیی یا توانای خۆ بزواندنت نەبوو؟. ناولەپت عارەقەیی دەردا. ھاوسەرەکەت بە سۆزەوێ، بە کاوێخۆ، ماوێیک دەستی بە دەستتدا ھێنا، ئەوسا لای برد. ئاوڕیکیی لێ دايتەوێ و ماچیکیی کردی. بە ھەردوکتان ناوکی ماچی دواي گەمەیی ئادەم و ھەواتان بریبوو و ناوتان لێ نابوو «ماچی پێزانین و سوپاسگوزاری». وەرچەرخوا و بۆ نوستن پشیتی تێ کردی. وا دەزانی دوینی بوو: دواي شەوێ بەتالێوونەوێت لە بوون، بە سێ حەفتە،

دواکه و تنی بېنویژی هاوسه رکه ت زانی. ده تگوت قومارچیه کی و ثایه و مایه ت له سر یه ک ژماره ی پۆلێتدا داناوه... ده خولیته وه و هاکه تۆپه که له سر ژماره یه ک ویتستا... ژماره که ی تۆیه و ده بیه خاوه نی هه موو شت یا هه و نییه و هه رچیت هه یه ده یدۆرپینی؟! بېنویژ ده بێ و بوونی خۆت له ده ست ده ده ی یا نابێ و ده بیه ئامیری خولقاندنی پیرۆزترین بوونه وه ر؟. پۆژی دوا یی و دواتر و دواتر، بوومه له رزه ی سووری مه رگه ینه ری بېنویژی هاوسه رکه ت نه بوو... نه بوو... نه بوو. ئیدی باسی بېنویژی نه ما: ورده ورده چالی ناوکی هاوسه رکه ت پې ده بۆوه. ورده ورده، دومه لانی ژیان نۆزی بۆ ئه و زگه پیرۆزه ده هیتا و به رزی ده کړه وه. ورده ورده، خونه ی مه مکی هاوسه رکه ت ده پشکوت و گۆی مه مکی زیادی ده کړد و په نگی ده گۆپا. ورده ورده، هه موو بوونی، خۆی بۆ پېشوازیکردنی ژیا نی نو یی له هی خۆی پیرۆزتر ئاماده ده کړد. تۆی گه شکه داریش به رانه ر شکۆی بوونی مه زن، سه رسام... حه یران... واقورما و به خته وه ری مژده پتی درا و، چاوه چاوت بوو.

وا ده زانی دو یین بوو: هاوسه ره نوورانیه که ت، جوانی هه موو بوونی له خۆیدا کۆ کړد بۆوه. پتستی زگی ته نک، هه موو جه سته ی نه رم و شلی بێ نیازی گه مه ی نیر و من، بزوان و هه لسوکه وتی ئارام و جمکی ترس و به خته وه ری له چاوانی ده بارین. تۆش، هه میشه له سر زارت بوو: «ئافه رت، ئاگا داری کوپه که م به. ئازاری نه ده ی ها!». له پت به زگیدا دیتا و بانگت ده کړد: «کوپه هۆ هۆ کوپه که م هۆ!... ده ده رچۆ کوپی خۆم!». ده له مه ی تازه خولقاوی ناو هه ناوی هاوسه رکه شت که ده تگوت ئاشنایه تی له گه ل ده نگندا هه ی، له وه لآمدا، خۆی ده بزواند. هاوسه رکه شت به نازیکه وه که نۆر جوانی لی ده هات، پتی ده گوتی: «کوپه که ت به له قه کو شتمی!... خۆ ساتی دانا ساکی... نازانم یاری به چ ده کا...» به جووته پتیده که نین و ئامیژتان پتیدا ده کړد و به بێ نیازی گه مه ی ئاده م و حه و، ده مولیوی یه کترتان ده مژی. هاوسه رکه ت، پریزه ماچی ده پچراند و به

نازەوہ چەپۆکی بە زگی خۆیدا دەدا: «داکاسرئ کورە...»
 وا دەزانی دویتئ بوو: بەرەزانی مژدە ھات... ژانی مژدە ھات... کاتی
 بەیداوونی پیرۆزترین ئەرکی سەر شانت ھات. وەک کۆیلە بەردەمی
 پەیکەرێکی پیرۆز، لە بەردەم پەیکەری ھاوسەرەکتدا کەوتیتە سەر
 چۆکان. پێت وا بوو دەستت دەگاتە بەرۆکی یەزدان و بۆ پاراستنی
 جووتی ژبانی پیرۆز پایدەتەکینێ. ژان زۆری بۆ ھینا و تۆش پتر بە
 چۆکدا چووی. پشتی مامانەکت دەدی کە بەر دەرگای پیرۆزی بوونی لئ
 گرتبووی. شەرمەت کرد... بە خۆتدا شکایتەو و خۆت لەو دیمەنە دزییەو.
 واقەئە بوونەوەرێک تێکەڵاوی دەنگی ژنانەئە مامانەکتە بوو: «کورە... وەللا
 کورە...» ھەناسە یەکت ھەلکێشا و پشتت بە دیوارەکتدا دایەو. لە
 بۆشاییەکی بێ بن و بێ سنوور پامای. ھێمن و بێدەنگ، وەک ئەوێ کتوپر
 گەوھەر و مەرجان و زێڤی ھەموو جیھانت پێ بەخشرایێ و دەستت بە سەر
 سامانی سلیماندا گرتبێ، گەشکەدار بووی.

وا دەزانی دویتئ بوو: چوویتە دیوانی کورەکتەو. بە بزەئە بەختەوەرپیەو
 دەپۆشیت. ھەموو شانەکانی جەستەت، بۆ ئەو چەند ھەنگاو، داوای
 پاکردنیان لئ دەکردی. فریا نەکەوتی بریاری پاکردن بەدەئ، گەشتیتە
 حەزوری ئەو بوونەوەرە پیرۆزە. بە دیاریەو، کەوتیتە سەر چۆک و لێئ
 پامای: کۆرپە یەکی بچکۆلانەئە بێ دەسەلات، ھێزێکی ئەفسووناوی وای
 تێدا بوو، جەستە زەبەلاحەکی تۆی بە لای خۆیدا پاکێشا و بە سەریدا
 چەمایەو... بە ئاستەم لێوت بەر ناوچەوانی کەوت. بزە لێوی بەر
 نەدەدای. زۆرت لە خۆت کرد و سەرت بەرەو ھاوسەرە پالکەوتووہکت
 ھەلپێی. دەتوێست بۆ ئەو جوانترین و بەنرخترین و پیرۆزترین دیارییەئ
 کە پێشکەشی کردی، سوپاسی بکەئ. کە ئەوت دی، بزەئە سەر لێوت وەک
 پەوہ چۆلەکی ترسێندراو، ھەلپێی. مات و سەرسام بووی: ھاوسەرەکت
 بە پاکەتە جگەرەئ. بەتال و قوپاو دەچوو. دەتگوت توێکەلەھێلکە یە و
 زەردینە و سپینەئە لئ دەرھێندراو و ئەو ناوہئە لئ پیس کردویی. پوناکایی

له سىمايدا نەمايىبو... بۆر و ناشرىن و ياريك و شكاو و قوپاو و سەقەتبوو،
 له ژۆر پەتوويەكى تەنكدا وەك مردووى بۆنكرده پاكشايوو. هەستەت دەكرد
 له بوونى بىزارى. بىن ئەوئى بە كەلكى هېچ بىن بۆشايىيەكى له ماله كەدا
 پىر كەربۆو. بۆنى دەهات... بۆنىكى ناخۆشى وای لىن دەهات كە بەرگەت
 نەدەگرت. پووت بە لای كۆرپە تازە مێوانەكەدا وەرچەراندەو: تىشكى
 پوناگايى لى بەرز دەبۆو. له ناخى خۆتدا، خۆت دەواند: «دەبى ئەو
 توپكەلە هێلكەيە قەردەم... بۆنساردى، ئەم كۆرپە ناسكە دەتاسىنى».
 زەبىنت دايە كۆرپەكەت. بە كاوه خۆ، زۆر بە كاوه خۆ، چاوه خۆلە مێشايە
 بچكۆلانەكانى بە بۆشاييدا دەگێرا. بزه كەوتەو سەر لىوت. له سەير كردنى
 تىر نەدەبووى و نەدەبووى. تۆش وەك ساواكت بە دەم مەلایەكە تانەو
 پێدەكەنیت. جارىكى دى سەرت بەرەو هاوسەرەكەت هەلبېرى و بزهى
 سەر لىوت تارا. بە بىرتدا هات راپەرى و بە كۆلیدا بدەى و ببېيەتە سەر
 زبەدان... وەك توپكەلە هێلكە و ترشياتى بۆنكرده و كاله كى هەتاو بێرە
 فەهى دەى. بەلام خۆت راگرت: «ئەدى ئەم كۆرپەيە چۆن بژى؟!... ئەو
 جەستە پزىو، سەرچاوهى ژيانى ئەم بوونەوهرە پىرۆزەيە... تا ئىستە
 ناوكى بە هەناوى ئەوهرە لكابوو و ئىستاش دەمى بە مەمكەيەو دەلكى».
 پۆژ بە پۆژ كۆرپەكەت خپ و خەپان و جوانتر و سەرنجراكێشتەر دەبوو و
 پۆژ بە پۆژيش هاوسەرەكەت زياتر و زياتر لە كەلك دەكەوت و له بوونى
 بىزارتر دەبووى. هەستەت دەكر نايى هېچ بوونەوهرىك لەگەڵتدا بەشدای
 ئەو سۆز و خۆشەويستىيە بىن كە تا ئەوپەى تاساندن تاساندبووتى. پىت
 وابوو خۆشەويستى ئەو كۆرپەيە بە قەوارەى هەموو جىهانىش بىن، ئەو
 توپكەلە هێلكەيە نىوھىت لى زەوت دەكا... هەموويت بۆ خۆت دەويست.
 تۆزقَالَه كى يەزدان بوو له بووندا يا بەشەكەى ئەهرىمەن بوو كە بوو بە
 هيزى پوخاندن و بە پەتبوونى يەك ئارەزوو بە ناخندا، ژنەكەت مرد. مرد
 و بەشەكەى خۆى لەو كۆرپە ئازىزەدا بۆتۆ، بە بەتالى جى هېشت. خۆت
 بۆ پاراستن و گەورەبوونى تەرخان كرد. ناخت كەتۆشى بۆ دەبرد و پىت

وا بوو، نهو گرڼه و تږ گرپه رست، نهو بته و تږ بته رست، نهو خوره و تږ خورپه رست...

وا ده زانی دوتنې بوو: خوت به براوه ده زانی و هاوسه رکه ت دږاو. خوت به پاکڅ ده زانی و هاوسه رکه ت بڼگه نښو، خوت به یزدان ده زانی و هاوسه رکه ت نه هریمه ن، خوت به چه قی چاکه ده زانی و هاوسه رکه ت چه قی خراپه. بیرت ده کړده وه: «هموو مردوه کانی جیهان شینوه یان به یکه ده چن. هموو ساوایانی جیهان به یکه ده چن... هموو نه خوښه مه نگولیه کانه به یکه ده چن... سیمای هموو په دوکه وتووه کانه به یکه ده چن... هموو پیاوکه وژان به یکه ده چن... به لام هموو باوکه کانه به یکه ناچن».

نیستا، وا له په نا به ردیکدای. جارڅ ته ماشای پتیش خوت ده که ی تا خوت له فیسه کی نه یاره کانت بپاریزې، جارڅ ناوړې نهو لایه ده ده بته وه که کوره که ت سهنگری لئ گرتووه و جارڅ کیش به بزه وه له باسکی چه ت ده پوانی که په پڼی کی پتیه به. بیر له وه ناکه بته وه چه ی گولله یکه بتپیکن. له وه ش ناترسی کی کوره که ت بپیکن... پیت وایه پروحت چه په ریکی پڼلایه و له بالای نالاره و ده بپاریزې. هموو حواس ت نوقمی به خته وه ریبه چونکه کوره که ت به «هه لږ» ناوی ده رچوو و سر کړده ی ده سته یکی وه که خوی «هه لږ» به. بزه که وته سر لیوت و خه یال لولوی دای: «هر خوم دیتم چون ورده ورده گوره بوو. که وته سر پت، ده پویش ت و به لادا ده هات و بهر ده بووه وه. هر خوم یه که م وشه م له زاری بیست که (باوه) بوو. هر خوم فیری به ستنی دڅخین و قهیتانی پتلاوم کړد. هر خوم فیری پیتی (نه لف) م کړد... هر خوم زه نیم ده دایه گنده مووی سمیالی که هتواش هتواش زیادی ده کړد... که گوی مه کی وه خرو که وت، نهو پازه ی هر به خوم گوت... هر خوم هه ستم کړد دلای کړده و کچان بوی به عه زه ته وه ن... یه که م جار، هر خوم درکم به (هه لږ) بیه که ی کړد. دایکی، له هموو نه وانه بی به ش بوو... هیچی نه دی... نهیدی

چۆن ھېتاش ھېتاش گەرە بوو و گەشەى کرد. ئەگەر لە بەھەشتیش بى ھەر چەتپوھى ھېچ نەدپوھىە. من گەشەکردن و گەرەبوونى جوانترین بوونەوھرى خودام دى».

شەپەى گوللە لە بەردەكەى بەردەمت ھەستا و خەياللى سەمى. لە كەلپىنكەوھ پوانىت: لاوئىكى بارىكەلە، لە پەنا بەردىكەوھ بۆ پەنا بەردىكى دى، كەلئاسا بازى دەدا. لە ھەر پەنا بەردىك، جارىك، لە پەپۆكەى باسكى چەپى خۆى دەپوانى كە دژ... نا... پىچەوانە... نا نا، دوژمنى پەنگى پەپۆكەى باسكى تۆ بوو. ھەر لە تەمەنى كۆپەكەى خۆتدا بوو... وەك ئەوئىش گورجوكۆل و نەترس و «اھەلۆ» بوو. ھەمان شتوھ بەركى پۆشپوو. جىاوازى ھەر ئەوھ بوو كە بە بەر چاوتەوھ گەشەى نەكردبوو و پەنگى پەپۆكەى باسكى ئەوھ بوو كە لىلى بەلەسە دەبوو. بە دل سىرەت لى گرت... بە پقىكەوھ سىرەت گرت كە بەشى سووتاندنى ھەموو ئەو بەدانەى دەكرد كە كۆپەكەت لە دژيان تاو دەدا و تىژ دەكرد. بە خۆت گوت: «يەك ئازا ھەيە و نابى بە دوو... يەك كۆپ ھەيە و نابى بە دوو». يەك فېشەكت تەقاند و كەلە نەيارەكەت پىكا. لە بەر خۆتەوھ بژەت ھاتى. دەتگوت گىانى ھاوسەرەكەت بە ديارتەوھىە و بە بەخىلى پىبەردن بەختەوھرت دەكا.

شەپ براپەوھ و ئىوھ براوھ بوون... وەك ھەمىشە براوھ بوون... ھەمىشە ھەر خۆتان براوھن و كەسى تر نا... بەرەو ئەو بەرەيە وەپى كەوتى كە كۆپەكەت سەركرەدى بوو. لە سىماى دەستەكەيدا زانىت شتىكى لە قەومان نەھاتو قەوماوھ. خورپەيەك، وەك خۆزەى چەقۇ بە دلندا ھات. تەوژمى ھىزىكى موگناتىسى، لە سىنگتەوھ دەرچوو و پىشت كەوت و ھەوسارى ھەموو ھەواس و خەياللى گرت... پاكىشائى تا گەيشتتە پەناكە:

كۆپەكەت: ھەر كۆپەلەكەى جارائە و بە بى دەنگى پاكشاوھ. بە دەم مەلایەكەتەوھ بژە ناكە. سەر سىنگى شەللى خۆپنە. خۆپنەكەى، لە گەل ئەو كۆسكەوتنەشدا، ئەوھى بىر خستتەوھ كە دەمىكە پەنگى سوورت

نەدىوھ... دوو پەنگ نەبىن ھىچ پەنگىكى تەرت نەدەدى... يەككىيات بۆ
 كېتۇش بۆ بىردن بوو، ئەوى تەريان بۆ نەفەرت لى كۆردن و جىتو پىدان
 و خۆ بەتال كۆرەنەوھ لە پىق. دەتگوت ئەو پەنگە، دۆستىكى دىرىنە و
 پاش ەيام و زەمانىكى دوور و درىژ ھاتتۆتە سەردانت، بەلام ھەوالى
 مەرگى جگەرگۆشەكەتى پىيە بۆيە وەختە وەك پەنگە نەيارەكە لات دىتو
 بىن. لە كاكۆلە خۆلاوييەكەى كۆپەكەت پوانى: دىمەنىكى تەرى بىن ھاوتاي
 جگەرگۆشەكەتە: نەرم... نەرم... لەگەل كزەباى ئەو دەمە و ئىوارە فېنكەدا،
 بە دەم ھەوھەسى سەركەوتنەوھ دەلەرىتەوھ. كۆپەكەت، پىشەندەكەى تەرازوھ
 و نازانن بىبەستى. جارىكى دى بوويتەوھ تويكەلە ھىلكەى بىن زەردىنە و
 سىپىنە. بەلام ئەم جارەيان پەرى لە گەرى ئارەزووى بە تويكەلەردىنە ھەموو
 باوكان... بە تويكەلەردىن بووھ ئامانجەت... ئاينەت... باوھەپت... بووھ
 جگەرگۆشەت و جىيى كۆپەكەى بۆ گەرتىتەوھ. دەپوانىتە قەزى كۆپەكەت و
 لە بەرخۆتەوھ دەلىيى: «خۆدايكى، ئەمەشى نەدى... ئەكە جوانە!»

دابران

وهك بادهم، پهق و وشك و چير و چاوقايم بووى. وهك بادهم پرېبووى له ژيانى شاردراوه و نوستو. په نجهى پټت، له پهگى ناديارپانه وه، خوښاوى زهوييان دهمژى و ژيان به دهماره ورديلهكانى جهسته بچكوله لوازكه تدا دهكشا. به زهوى دهژيايت و زهوى پټت دهژيا. له گه ل خاكه خو له ميشييه هه زار جار سووتا وهكهى ناواييدا تيكه لاوى يهك دهبوون. تن و گياننتان تيكه ل به يهك دهبوون. تو دهبوويته خاك و خاكيش له تودا خووى دهنواند. پهنگى يهكترتان دهگرت... وهك (قهبرسان گه وره) و (قلينج) و (قومسال) بووى به به شيكى نهو خاكه و وهك دار تووهكهى دهم جوگه ناوهكه پهگى ناديارت تيدا داكوتا.

خه لكى دئ، له دورره وه لوتكهى هه ييه سولتان و پيره مه گروون و خالخالانپان پيشانى يهك ددها توش له قنچكه بهرد و دهنكه زيخ و سهر و ملي قالونچه وسهرى بزيوى ميش و پټى هه زارپټى بن بهرد ورد دهبوويته وه. دهنكه زيخت وهك دانهى گه وهه ر دههاته بهر چاو و له چهند لاه دهچروسكايه وه. بهردت هيئنده له چاوت نزيك دهكرده وه تا به

بارته قای پیره مه گروونی بهر چاوی گه وره کانی لږ ده هات. خه توخال و ده مار و رهگی به ردی پر مشنت به پالوپه سئو و په له به فری خالخالان ده چواند. به ردی پر به مشته بچکوله که ت کلوری وهک نه شکه وتی چپای تیدا بوون. به ردی وات خوش ده ویست. زمانت پيدا ده هیتا و تامی خوئت ده کرد. به ردی خپ و لووست به لاره پیرور بوون و به خنت پی ده گرتنه وه. ته مه نت گه وره ده بوو. پوزگار په کیان ده شیتلا و سال سواری سهری په ک ده بوون. که چی جه ست و هکی خوی ده مایه وه. سهرت قایل نه ده بوو به ره و سهری بکش و له زهوی دور که ویتنه وه. چاوت رازی نه ده بوون له و دانه گه وه رانه دور که ونه وه... به لام هوش، ورده ورده فراوان بوو. هوش، که له دوو کولان پتر بری نه ده کرد، سنووری کولان و عاقاری زه ویوزاری ناوایی به زاند و تا دور تریش بری ده کرد. ولاتی خوئ ناسی. ولاتی تو چوار پیچ گوند بوون که جاربایر، ژنیاں لیک ده خواست و به شایی و شینی په که وه ده چوون. گونده کانی ولاته که ت، له په که وه دیار بوون و به بازنه په کی خپی گردی خوړسک ده وریان گیرابو. له ملاره، که مه ی که لی کورده میل و سیکانیاں بوو. له ولاره، گرده کانی داره مان بوو که ئیواره په ک نه بوو خوړ قووت نه دا. لای ژووریشنه وه، هیندئ گرد و گردولکه ی دی باوه شیان بو دتیه که ت و دنیا که ت کردبؤوه. نه وه دنیا ی تو بوو و گونده که شت چه قی نه و دنیا بازنه ییه بوو.

به هاران، گوله زهرده ت له ناو زهوی لماوی شیداردا هله ده کیشا. هه رچه نده سووک به ده سته بچکولانه کانتنه وه ده هاتن به لام له گه ل هله کیشانی هه ر ته لیکدا، زهوی نرکه ی لیوه ده هات. نرکه ی زهوی به نرکه ی کیلان ده چو که خه نجه ره که ی بو خو سوورکردن هله کیشی. نرکه ی زهوی به نرکه ی دایکیک ده چو که مندا ل له مندا ل دانیدا ترازابی. گوچکه ت به زه وییه وه دنا، گویت له وژه وژ ده بوو. گوچکه ت ده خسته سهر به ردی کی خپی پر به مشنت که نیوه ی له ناو خاکدا چه قی بی. گویت له چپه چپی گوله زهرده ی شهرمن و فره که جوی تازه شیر تپه پریو

ده‌بوو. چپه‌يان تيځه‌لاوی هاژه و وژه‌ی لافاوټکی ناديار ده‌بوو. له په‌گی گوله‌زه‌رده‌ی ده‌ستی خۆت پاده‌مای. هر په‌گيځکی سه‌دان ده‌نکه زخی شيداري پيوه‌ بوو. په‌گی گوله‌زه‌رده سپی بوو. به په‌گی ترپه به‌غداي بئ سهرک ده‌چوو. گوله‌زه‌ر ده‌ت ده‌چنی و ده‌تکرد به کلاڅوړی. تو و هموو منداآنی ناوایی ، به‌هاران کلاوڅوړيتان ده‌چنی. هموو جارئ که کلاوه‌که‌ت ده‌نايه سهرت، بالوره نه‌مره‌که‌ی منداآنت بير ده‌هاته‌وه و له بهر خۆته‌وه ده‌تگوت:

- گوله‌زه‌رده گولي کردووه دايک حه‌سه‌ن دوو شووی کردووه. له‌بهر نه‌وه‌ی دايکی تو فريای نه‌وه نه‌که‌وتبوو دوو جارن مي‌رد بکا، دلټ خوش ده‌بوو.

- دايک بمري له‌وه چاتره دوو جارن مي‌رد بکا. دايکی من مرد. من دايکی خۆم نه‌ديوه... خوايه ده‌بي دايک چۆن بي! نه‌وه‌ت له‌بهر خۆته‌وه ده‌گوت و سه‌يري په‌نجه قوراپويه‌کانی پټی خۆت ده‌کرد. دلټ خوش ده‌بوو که هيشتا درکه پټکولو په‌ق نه‌بيوون و به پيتدا نه‌ده‌چه‌قين. هه‌ستت به ماندووبوونی ملت له ژيړ کلاوه‌که‌تدا ده‌کرد. گوله‌زه‌رده، ته‌ر و ناودار و قورس بوون و گريی چنينيان، لي‌ره و له‌وي، به ناوچه‌وانتدا ده‌چه‌قين و سووکه نازاريکیان پټ ده‌گه‌ياندیت.

وهک هر پوهک و گيانداريکی مالی و کټوی، زه‌وی ده‌يژياندی و په‌روه‌رده‌ی ده‌کردی و پي‌يده‌گه‌ياندی. زه‌وی، هه‌موو شت و هه‌موو که‌سټکت بوو. خو زه‌وی و بستوکه پيروزه‌کانی نه‌بوونايه‌هر دروستيش نه‌ده‌بووی. دايکت، ژنيکی نه‌زوک بوو. تو، به زه‌بری مه‌رقه‌دی پياوچاکان په‌رپته هه‌ناوی دايکته‌وه. (شامه‌غرييه) و (باوه‌غولغول) و (خدرزنده) و باوه‌گوړگوړ له خدا پارانه‌وه تا دايکت زگی پر بي و تو دروست بی. له بهر نه‌وه‌ی باوه‌گوړگوړ له عاقاری بهر چاوت و له ناو بازنه‌ی دنياکه‌ی تودا نه‌بوو، به لای تروه له جيهانټکی دی بوو. دايکت، به‌رؤکی بهر نه‌دان و نه‌دان. تا زگی خوی پټ پر نه‌کردن وازی لي نه‌هيټان!.

وهك زالوو به ههناوى دايكته وه لكاي. دروست بووى... پاشان، نركهت
 لئ ههستاند و ترازاي. دايكت، وهك زهوى به پييت و خوراگر نه بوو.
 دايكت هه به نركهيه مرد. نركهيه ليكدابران و جودابوونه وه كوشتى.
 به كورپهيه، مه مكى ژنى هه موو ئاوايه كهت ده مژى. هه موويانت كردن
 به دايك و هيجيشيان دايكت نه بوو. مه مكى چرچولوچت مژين. مه مكى
 گوشتن و توند و پرشيرت مژين. مه مكى وهك به رده كهيه ناو مشتت،
 پهق و بچكولهت مژين. ئاخىر كچه عازهبهيكى تازه پينگه يشتووش، وهك
 شهكه مه پ، به سهرتدا ده باني و زوو زوو مه مكى له زار ده ناي... ته زوى
 سهيرت پئ ده به خشى. پاش هه مه كم مژينيكيش به ردى خو لاويت
 ده مژى... تو چ بووى؟! نه تير خاك ده بووى نه تير مه مك. گردولكه
 دوور و نزيكه كان له بهر چاوت وهك مه مك بوون. گويان هه بوو. خه مت له
 گرده كان ده خوارد كه ده تزاني عه سكه ر گوپكه قوته كانيان هه لده دپين.
 له پرپيكد، خوشت نه تزاني چوون زهوى ده سبه ردارى سهرت بوو. خوشت
 نه تزاني چوون بالات هه لكشا و چوون گه وره بووى. گه وره بوويت و
 په گت زياتر به هه ناوى ئه و خاكه دا پوچوو. چاوت زياتر بپى ده كرد.
 ئه و ديو دنيا باز نه بيه كهش شاره زا بووى. په پييت به گشت دۆل و ته لان و
 پالوپه سيويكى ناوه وهى باز نه كه و ديوى ئه و ديويشه وه ده برد. ده تزاني
 له وديو باز نه ي ولا ته كهت باز نه ي دى هه ن. ده تزاني له وئيش زهوى
 ده نركينئ و ئه وئيش هه ر ئه و خو له خو له مئيشيه هه زار بار سووتا وهيه.
 گه وره بوويت و هوشت فراوان بوو. تا خالخالان و هه بيه سولتان و
 پيره مه گروون و ئه ولا تريش بپى ده كرد. به لام ده نكه زيخ و قنچكه به ردى
 ئاوايه له بهر چاوت بچوك نه بوونه وه. له بهر خو ته وه ده تگوت: ئه گه ر
 قنچكه به رديكى ئيره بيه مه سه ر پيره مه گروون چ ده بئ؟! به ردى ئه وئ
 ، ده يكه نه هاوپپى خو يان؟! خاكى ئه وئ ده يگرته خوئ؟! ئه دى له وئ
 نارچئ؟! نا... نا... به درى ئيره له وئ هه لئاكا. هى ئه وئيش له بهر
 هه تاوى ئه گه رميانه هه لئاكا. به ردى ئيره وهك گليته ي چاو وايه و له

جی خوی نه بی نایین. هی ئویش وهک... وهک گوتیه بهو سهروه
نه بی ناژنهوئ. توخوا خواجه، با هر شته و له جی خوی بی... ئاوها،
وهک هیه چهند جوانه!.

گه وه بویت و مهوای هۆشت فراوان بوو. خهتت دا. دلت کرد. که چی
له هر کیژئ پادهمای سیمای دایکت دودی. هر کیژکت وهک
برکت دودی که جوتی مهکی گولبه ده می گرتی. دلت وهک پشیلای
دهسته مو ئاماده ی هه موو باوه شی بوو. دلت دا به گشت کیژهکانی
ئاوایی... به که سیشته نه دا. له باوه شی هه موو یاندا شیر و تیری خوشکی
شیریت ده چروسکانه وه. هه موو پۆژی مرخت له سبه ی خوش ده کرد تا
هیلا نه ک پیدا کهیت و وهک زالو به هه ناوی کیژیکه وه بلکی. کهس
نهیده تاراندی... وهک سهرده می کۆرپه ییت باوه شی کیژت بۆ والا بوون.
به لام که سهرت ده خسته سه سینگیان نهوسی مندالیت ده بزوا. ده ست
بۆ مه مک گپ ده دا... ده تمزی و خه و دایده گرتیت.

سال سواری سهری یهک بوون. پۆزگار یهکیان شیللا... نه دایکت بۆ
پیدا بوو نه هیلا نه یهک بۆ دلت. له هه موو شتی دوو دل بووی ئه وه نه بی
که ئه و دئییه چهقی دنیا یه، ئه و دئییه نه بی زهوی ده مرئ... ئه و دئییه
ناوکی دنیا یه.

ده له دیوئ وهک هه وری پهش لیت پیدا بوو. چنگی له سینگت گیر کرد.
پهگی په نهجی کهیشته دلت. راپته کاندی و کرته ی له پهگت هه ستاند.
زهوی نرکه ی لیوه کات. خاکه خۆله میشییه هه زار جار سووتا وه که
زریکاندی... هه لیکی شایهت و بردتی. زهوی نه مرد. ئه گه زهوی بهو
نرکانه بمر دبا هر له سه ره تا وه دروست نه ده بوو. تۆش نه مردی. پهگت
له سه ره ته وه ده رکرد. له چاوته وه، له گوچکه کانه ته وه، له ده مه ته وه و له
سینگ ته وه پهگی وهک پهگی گوله زه رده ت ده رکرد. هر تالیک، هه زاران
ده نکه زیخی وردی پیوه بوو.

گه‌بیشتیته ولاتیکی خاک نه‌سوتوای بی‌گرد و که‌مه . وه‌ک‌ئو ده‌مه‌ی که له ده‌نگه زیخ و قنچکه به‌رد ورد ده‌بوویته‌وه، له جه‌سته‌ی ده‌له‌دیوه هاوسه‌ره دایکانه‌ک‌ت ورد ده‌بوویته‌وه:

ئهم خالّه له‌ویان په‌شته‌ره . ئهم خالّه له‌میان خپتره . سه‌ری ئهم داوه قزه‌قه‌له‌شاهه . ئهم گو‌مه‌که، کونیکی بۆ شیر له‌ویتریان که‌متره . لئی ورد ده‌بوویته‌وه . له‌خه‌ته‌کانی ناوله‌پی، له‌گه‌نده‌مووی مه‌چه‌کی و له‌زیپکه‌ی باسک و لاملی ورد ده‌بوویته‌وه . نه‌ته‌زانی له‌چ ده‌گه‌پئی . ویلی دوای نه‌پینییه‌ک بووی که له‌خۆشت نه‌ینی بوو . ئه‌وه‌ی ویستت له‌خاکی ئه‌و جه‌سته‌یه‌دا نه‌بوو . وه‌ک‌قه‌وزه به‌سه‌ریه‌وه‌مای . بۆ ئه‌وه‌ی بقتوینن ده‌بوو مه‌مکیت له‌زار نی .

به‌ره‌و ولاتیکی بی‌گۆی دی و به‌ره‌و باوه‌شیکی نادایک خۆت راپسکاند . ده‌له‌دیوه هاوسه‌ره‌ک‌ت نرکه‌ی داپران ته‌زاندی . نرکه‌ی داپران په‌کی خست . وه‌ک‌بن‌بیشه‌تالّی به‌ر خۆره‌تاو داچۆراپه‌ ناو‌خاکه‌وه .

هیوای هی‌لانه‌ی دلّت چکی کرد . چی دی به‌دوای باوه‌شی‌ک‌دا نه‌گه‌پای که به‌باوه‌شی ئه‌و هه‌موو دایکه نه‌چن . به‌خه‌یال، ژنی‌کت دارپشت ؛ قژی وه‌ک قژی په‌عنه‌بوو . ده‌می وه‌ک ده‌می خه‌چن بوو . چاوی وه‌ک چاوی ئامه‌بوو . مه‌مکی! ... هیچ ژنی‌کت وه‌بیردا نه‌هات که سۆزی دایکی‌کی تی‌دا نه‌بن . ئه‌و ژنه‌ی که دات‌پشت، وی‌نه‌ی به‌دار تووه‌که‌ی ده‌م جو‌گه‌ ناوه‌که‌ی ناوایی ده‌چوو .

تۆ له‌ولاتی بی‌گرد و گو‌و که‌مه‌وه، دارتووه‌که‌ش له‌خاکی شیرت‌په‌پیی به‌ژیان ناوسی ناواییه‌که‌ته‌وه، چاوب‌پ‌ک‌یتان ده‌کرد . په‌گه‌کانی که‌لله‌سه‌رت، زیخه‌کانی هه‌لوه‌رین . گه‌لا و گو‌پ‌که‌ت سیس هه‌ل‌گه‌ران . کز و سیس بووی . هی‌واش هه‌واش دازایته‌ ناو‌تاریکی‌یه‌کی بی‌ئامان و بی‌سه‌ر و بنه‌وه . شتی‌کت، شل‌پ به‌ربووه‌وه . جه‌سته‌ت بوو و پ‌ما . وه‌ک دیوار‌یکی پ‌زیو . هه‌ستت به‌له‌زه‌تی هه‌لوه‌رینی جه‌سته‌ت ده‌کرد . هه‌ستی ت‌رت بۆ په‌یدا بوو . ده‌کشای . وه‌ک به‌ردیکی پ‌ر به‌مشتی مندالیت که به‌ره‌و

بنی بیریکی بیین هه‌لدرابن، ده‌کشای. تیژ ده‌کشای به‌لام جه‌سته‌ی داته‌پیوی خۆت ده‌دی که په‌گه‌کانی که‌لله‌سه‌ری وشکه‌وه‌بووی، خۆیان له ملی ئالاندبوو. جه‌سته‌که‌ت، وه‌ک که‌رته ده‌رخۆنه‌یه‌ک، وه‌ک هه‌نگلی په‌قه‌ه‌لاتوی مه‌شکه‌یه‌ک، وه‌ک سه‌ره‌ته‌شیه‌کی بێ که‌لک یا هه‌ر شتیکی له‌که‌لک که‌وتووی سه‌ر زبێدان ده‌هاته به‌رچاو. خه‌مت لێ نه‌ده‌خوارد. ئه‌و جه‌سته‌یه، چی دی خۆشه‌ویستت نه‌بوو. جیهانه‌که‌شت، وه‌ک گۆ خپ بوو. په‌میی بوو و له هیندئ جیوه په‌له‌ی سووری پیوه بوو. په‌گ و ده‌ماری وه‌ک خوینی تیدابوون. نه‌ ئازارت هه‌بوو نه‌ خه‌م. هه‌ستت ده‌کرد له‌ نێوان دوو به‌رداشی زه‌به‌ل‌احدا ده‌هاردی. خرمه‌خرم و قرچه‌قرچی ئیسکه‌کانت هیند پێ خۆش بوو پیت وا بوو ته‌زووی خه‌زت پێدا دئ. داچۆپای. به‌ ناسروشتی داچۆپای. هه‌موو شتی به‌ره‌و زه‌وی داده‌چۆپئ که‌چی تۆ به‌ره‌و حه‌وا داچۆپای. سووک سووک به‌ره‌و حه‌وا که‌لکشای. ده‌ستت له‌ جه‌سته‌ت گێپا و هیچت وه‌به‌ر ده‌ست نه‌که‌وت. هه‌ستت کرد ده‌ستیشت نه‌یه. پوانیته‌ خوارئ: دنیا خپ و بازنه‌یی بوو. هه‌زار بازنه‌ی بچووک بچووک له‌ ناو بازنه‌یه‌کی گه‌وره‌دا پاله‌په‌ستۆیان بوو. یه‌کیکیان داگیرسابوو. ده‌ستت له‌ جه‌سته‌ت کوتا. نه‌ له‌ش هه‌بوو نه‌ ده‌ست. له‌ خۆت و بازنه‌ داگیرساوه‌که‌ت پرسئ:

- هه‌ی هه‌ی! کوا جه‌سته‌م؟! هه‌ی هه‌ی!... من کوام!؟

خۆت نه‌ده‌بزواند که‌چی ده‌بزوای. به‌ده‌م باوه ده‌هاتی و ده‌چووی. وه‌ک به‌وری به‌ر با بووی، قورساییت نه‌بوو. سووک سووک ده‌هاتی و ده‌چووی. نه‌ ده‌تویست ببزوئی نه‌ هه‌ولئ بزوانت ده‌دا. ده‌بزوایت و به‌ر په‌نا و قوته‌ی گرد ده‌که‌وتی. به‌ هیچ گردیکه‌وه نه‌ده‌گیرسایته‌وه. به‌ره‌و هه‌ناوی شتی ده‌بزووتی. چی بوو؟! چ نه‌بوو؟! ئه‌و شته‌ تاریکیی بوو یا پۆشنایی؟! نه‌ته‌ده‌زانی. شنه‌ی بایه‌ک، سووک سووک یاله‌ و یالئ گرده‌کان ده‌بیردی و ده‌یه‌ینای. هه‌ر له‌خۆرا ده‌خولایته‌وه و هه‌ر له‌خۆرا به‌ دووی هه‌ناویکدا ده‌گه‌رای...

دارتووه که ی دەم جۆگا که، هەموو پۆژێ، بەیانیان چاو دەبێتە کەمە ی
کەلی لای خۆرەلآت:

- ھاکه هاتیتەو... ھاکه هاتیتەو بەر سیبەرە که ی و هەردوو قاچت
خستنه ناو جۆگە ئاوە که... ھاکه هاتیتەو و ژیان بە دەمارە وردە کانتدا،
بە پەگەکانی پەنجەتدا کشا.. ھاکه بە خۆت و بەردێکی خپەرە دانیشیت
و پەگی نادیار ت لە پەنجە ی پیتەو داکوتا. ھاکه لەگەڵ خۆری پۆژیکدا
هەلھاتی و گەپایتەو ناو خۆلە هەزار جار سووتاوە که ی ئاوابی. ھاکه
هاتیتەو و بووی بە دەنکە زیخی دەوری پەگی گولەزەردە و پیتی
هەزارپێ و قنچکە بەردی نێوان پەنجە ی وردی مندالی بێ داک و باب...
ھاکه هاتیتەو و بووی بە گۆی گردێکی ئەو دنیا بازنەییە و کەس
نەیتوانی هەلتکۆلێ.

سەرئنج: هیندێ وشە و زاراوە ی توپی ئەم چیرۆکە، تایبەتمەندی گوندی
(حەساری گەرە)ن.

- بۆ بۆی چیتە؟! هیچم پئی دەکرئ؟! .
- بۆ بەرانه شگرت دا پئیان؟! هی خۆم بوو... خۆم پزگارم نەکرد؟! خۆم
گۆشم نەکرد؟! خۆم بەخێوم نەکرد؟! نەمدەهێشت شەقلدالی پئیە بئی.
نەمدەهێشت پئیکۆلە و زەرەدەسیری و فەریکە چەودەر بە بەرگنەکە یەو
بئی، هەموو پۆژی یەک حەمکەم لئی دەکردهو... هی خۆم بوو خۆم...
- کوپی خۆم خەمت نەبئی. بەرخەنێریکی تر پەرودەر بەکە بابۆ خۆت
بئی. ئی؟! .
- نا... هیچم ناوئی... بۆ داتی؟! خۆی کەمی هەیه؟! پینجسەد سەر
مەپی هەیه...
- پۆلە گیان چما نازانی زستانی گەنمان ناما، ئارمان لئی برا؟! ئەدی
نازانی گەنمان لە مامە بایزت قەرز کرد؟! ئی ئو ئیستا پەلپی گرت و
بەرانهکی لئی ویستین. خۆت و گەورە و تەواوی... دەبئی ئو شتانه
بزان، کوپی خۆم.
- بەرانه شگرتەر لە ناو پانەمەپەکی خۆیان بوو... منیش بە هۆی بپرکە
مەپیکەو بپووم بە دوا شوان و یارمەتی شوانەکیانم دەدا. مەگەر بەرانه
شگرت دووی مەپی بەبەرانی کەوتبا دەنا قەت لێم دوور نەدەکەوتەو. بابە
گیان مەب بەرانهکەم دەوێتەو.
مەد، هەم دلی پئی دەسووتا و هەم خۆی بە بئی دەسەلات دەزانی.
توورە بوو... زللەیهکی پێدا مائی و لەگەڵیدا قیزاندی:
- دە بیپرەو!...
مندالی تاین بە تکا چو. من دەلێم دوو دەقیقە، تۆ بلی پینج...
دەموچاوی وەک خم شین هەلگەرا. باوکی بە دیاریەو ئەبەق بوو. بە
کزیبەکەو دانیش و بە خۆیەو نووساند و گەرووی پڕ بوو لە گریان:
- باوکهکەم!... کوپە شیرینەکەم!... کاکە!... (کاکل) کەم!... دە
بەسە...
ئیدی کاکل، پووی لە مائی مامی نەکرد و لەگەڵ شوانەکیاندا نەدەجوو

دهشت و دهر. کاکل، غه نزلې... مانی گرت، له تویه ت بکردبایه نه ده چووه بهر مه پ. هه موو پوژئ، دوو جاران بهرانه که ی دودی. له گه ل یه که م گزنگی هه تاودا ده چووه سهر کوله که و چاوه پوانی مه پناودانی ده کرد. که پانه مه پری مائی مامی پوی له سهر او ده کرد، ئه میش بهرانه چگیزی ههر لو دوورپا به دی ده کرد... وهک که له هتوی سهری بلند راده گرت، سینگی پان بوو. که له عاقاری کاکل نزیك ده که ونه وه، ورده ورده له پانه که جودا ده بووه وه و خوی پئ ده که یاند. شاخه کانی پئدا ده سوو. ئه ویش باوه شی به سهریدا ده کرد و ماچی ده کرد. درک و زهرده سیری و چیلکه و چوالی له تیسکی خورییه که ی ده کرده وه و به په نجه باریکه کانی پشتک و مله کی شانه ده کرد... ئه و جا به ره و کوله که ی ده برد. ئیوارانیش ههر به و ته رجه سهر کولی ده گرت و تا بهرانه شگیزی نه دیبا له جیی خوی نه ده بزوت. تیر و پری ماچ ده کرد و چیلکه و قسه ل و درکی لئ ده کرده وه و به پئی ده کرد. ئیدی به م کاره ی ته سکینی ده هات و وهک ئه ویندار ههر له دوا ی ژوان چاوه پوانی ژوانی داهاتوو و بوو و ههر بۆ وه ی ده ژیا... له بهر خویه وه جنیوی به مامی ددها و هیندی جار، باوکیشی نه ده یوارد: «ناخ بهرانه شگیر... من نه بوومایه نه بوومایه دایکت ههر به سهر تۆوه ده چوو و توش ده مردی. که به رخ له دایک ده بئ، له پئشدا هه ردوو سمی پئشه وه و لمۆزی دئ، به لام تۆ وانه بووی... تۆ لاملت هات... من نه بوومایه ده مردی... ئه م سه گبابه چ غه زه بیکه! خۆ نه یگوت ئه مه هی کاکله و ده با بۆ وی بئ... به قه دهر یه ک جووله که ی هه یه که چی چاوی له بهرانه که ی من بپي!... به یانی زوو ده بییمنه وه!...»

به ره به یان، گوندی نوستوو، له قرمه ی تفهنگ و خرمه ی په شاش و هوپوهوپی تانک و زیل و ئیقا و هئاگا هات... ههر وهئاگا هاتن و نه هاتن له خوار و ژووری ئاواپیه وه، تالانکه ران وهک پیکوپه خویان به گونده که دا

کرد و کردیان به هاتوهاوار و گهله جگه لهج و بهریونه ناو دئ. گری له خهرمان بهردرا... مه پ و مالا ت پاپیج کران... ئه وه ی بهرگی غه زه بی سه ربازی له بهر نه بو تالانی ده کرد، ده غل و خهرمان و خانووی ده سووتاند، سه ربازیش له چهک و فیشهک و شتی قاچاغ ده گه پان و پیتاسه یان له پیاوان ده ویست.

کاکل، برکه مه پی پاپیچکراوی خویانی بیر چوبۆوه. چاوی له پانه مه پی مالی مامی برپیوو که چند تالانکه ریگ پیش خویان دابوو. پانه مه په که، جمه ی ده هات. بهرانه شعگیر، وهک پیشه ی پیشووی سه ری خوی بلند راگرتبوو و باوه شی دونگی با دها و وهک ئه وه ی نه بای دیبی و نه باران، پی ده کرد... ویستی له پانه که جودا بیتتوه و به ره و کاکل برپوا، تالانکه ریگ داریکی پیتا کیتشا و گیرایه وه. کاکل ده می بهش کرده وه. چاوی دابچرپیوو و به حه په دساوی له بهرانه شگیری ده پوانی...

خانوو، قرچه قرچ ده سووتان. خهرمان له دامرکانده وه دا بوون. مه پ و مالا ت، مانگا و کهر و هیستر، مریشک و جوه له و مراوی، هیزه پۆن و کوپه ترشیات، گسک و پاتیل و قابله مه و که وچکی هه ورامی، سیل و ده رخۆنه و تیروک... هه موو شتیکی به که لک و هیندئ شتی بی که لکیشیان له دتیه که پتچایه وه و ماشیه وه و بردیان. کاکل هه ر چاوی له بهرانه که بوو تا لئی ون بوو. دایه کاله ی گریان... گریا... هه نسکی دا... به ره و ماله وه چوو. خانووه که یان هیل هیل ده سووتا... ماله که یان ببوو به دۆزه ختیکی ناگر و هیچی دی. ئه م گوئی پی نه دا و هه ر بۆ بهرانه که ده گریا...

گوئی له ده نگه تفهنگ بوو. ریزی... دوو... سی و چوار ریز کلاشینکوف له ژووور ئاوایه وه بهر گوئی کهوت. سله مییه وه... هه تاو رمی بلند ببۆوه... به ره و لای مزگه وته که چوو. «هه ر لای مام بوایه باشتی بوو. خو هه ر نه بی پۆزی دوو جارم ده دی. درکم لی ده کرده وه و دهستم به پشته کیدا دیتا... ئیدی نایبینمه وه... ئای...»

گه یشته لای مزگه وتی گوندی گرگرتوو. ژنان، قژی خۆیان که لاف که لاف
دهردیتنا. گۆنای خۆیان ده پنی شینیان ده گپیا. که س ئاوپری له بلیتسه ی
مزگه وته که و په په قورعان نه ده دایه وه. کاکل به بینینی مزگه وته که،
موچرکی پیداهات. ئه مه چیه؟! باورنیشی شین ده گپیا!... چوه
پیشتر... ئه... به ک دوو... کوره چیی!!... ده دوانزه پیاوی گونده که
له ناو خوینی خۆیان که وتبوون.

- باوه!... ئاای... باوه!...

ئه مجاره یان کاکل له تافی دلّه وه بۆ باوکی ده گریا. ده من بوو هه موو
گریانێکی بۆ به رانه شگێر بوو. ئه م گریان به فرمێسکه ی که له هه ناویه وه
سه ری هه لده دا، وه ک گونده که توپه و دوکه لاوی بوو. سه یری ته رمه که ی
باوکی ده کرد. ئاوپری لای ته پوتۆزی تالانکه ران ده دایه وه... سه یری گر و
دوکه لی مزگه وته که ی ده کرد... گریان بوو به پق و هیژ و وزه... گه وره
ده بوو و گه وره ی ده کرد.

پښگار بوون له به خته وهړی *

سال له دواى سال به دهوړى يک بازنه ى داخړاودا، که چټوه که ى
حهوت پڅان بوو، ده خولايه وه. تاکه شتيک که ده گورا هر سيمای
بوو که هغه دواى هغه پيرتر و پيرتر ده بوو. نو به ياننيهش وه که
هر به ياننيه کی دوشه ممه ى تر، به رانبر سهعاتى قه د ديواره که ى
به رانبر ى دانيسشت و چاوى له چرکه ژميړه که ى برى. چاوه پوان بوو
تا سهعات بووه نو. به دم چاوه پواننيه وه له بازنه که هاته ده رځ:
»گه وره ترين به خته وهړى نه وه يه له مه ترسى د ريز بيت. ده لټى
ژيانى خوت د پړاندوه و وه رتگرته وه. که پوليسه نه ينيه کان
نوسراوى ناو گوره وييه که ميان نه ده د ژييه وه، ده بووه يه کى له ساته
هه ره خو شه کاني ژيانم. که بومباران ده بوو و به رنه ده که وتم بى من
به خته وهړى بوو با ده ورو به ريشم بېوايه ته جه ستى له توپه تکرار. تاکه
که س که به زندوويى ده ما هر خوم بووم. ده تگوت له ناوه ندی
گورستان ټکدا کوشک ټک بى دامه زراوه. که له نتوان تاو ټره به رده کاندا
خوم هشار ددا و له شکر به خويان و تانکيانه وه به لامدا پته ده وون

و بۆيان ئاشكرا نەدەبووم، پېكەنن دەيگرتم. زۆر بەختەوهرى ترى له و
بابەتەم ديتن بەلام گەورەترینيان دوابەختەوهریم بوو، ئەوەش ئەوە بوو
كە مافی پەنابەریم پێ درا و له مەترسی دوور كەوتەوہ... ئەمەش وای
دەگەیان كە چى دى بەختەوهرى پزگاریبونم نەمیتى.

بیری پۆلیسە نەزانەكان دەكەمەوہ كە بیریان بۆ برپاری مۆركراوى
مەرگم نەدەچوو كە له ناو گۆرەويدا حەشارم دابوو. بیری ئەو خۆشى و
پېكەننە هیستیریایە دەكەم كە دواى بۆمباران دەيگرتم، بیری تاوێرە
بەردەكان دەكەم، بیری خودى ئارەزووى ئەو پەنابەرییە دەكەم، كە
وہك دیمەنى رووى ناو له ئاسۆى دیدەم دانەدەبرا. بیری مەرگی پېكەوت
و ژيانى پېكەوت دەكەم كە بە گەمەى (پۆلێت)ى پووسى دەچوو».
سەعات بوو بە نۆ. هەستى دەكرد میلی سەعاتەكە بە بۆمبێكەوہ
بەستراوہ و ھەر ئێستا نا نەختێكى تر تقینەوہیەك بەرپا دەكا.

ئەوہ پیاسەى حەفتانە بوو و دەتگوت گەشتێكە و بە ناو بازنەكەیدا
دەيكا تا خەلك ببینی و گوێی لە دەنگى زندوویان بێ. ھەموو پێی
بازارەكە، بە چوون و ھاتنەوہوہ سیسەد و حەفتاھەنگاویبوو... ئەوہ،
بە شێوہیەك لە شێوہكان تیرەى بازنەكە بوو و بە پیتی (Z) دەچوو.
پێداویستییەكانى حەفتەى داھاتووى كۆكردنەوہ و چووہ بەردەم ئەو
تاكە قاسەییەى كە لێى نەنووسرابوو «تكاى قاسەكەى ترا!». پیرەژنێك
كە یەك تەماتە و یەك پاكەتە كەرە لە سەبەتەكەیدا بوو و گۆچانێكیش
بە دەستەكەى تریەوہ بوو، ھەموو بوونى دوودلیی بوو تا گۆچانەكەى
لە جێیەكدا دانى، لە پێشیەوہ بوو. ئاخريكەى بەپێى خرا.

كیژى پشت كاوتەرەكە بە بزەییەكى شیرینەوہ گوتى: «پۆزباش!»
- پۆزباش!

گوێی لە دەنگى خۆى بوو وای وەلام داىوہ. دەنگى بە پاستى بیسترا.
نامیرەكانى ئاخواتنى عەیبیان نەبوو. ئەوہ «پۆزباش»ى ئەو حەفەتەییە
بوو و دەبوو تا بەیانى شەممەى داھاتوو بەش بكات.

جووتن سەد كرۆنىيى لە بەردەمى دانا و باقىيەكەى و بزهيه كى جوانى
وەرگرتەو.

كيزەكە گوتى: فەرموو!

ئەميش وەلامى دايەو: سوپاس!

ديسان گوتى لە دەنگى خۆى بوو. دوودلىي نەدەويست كە ئامپىرى
ئاخاوتنى عەيبى نيبى. چەند وشەيه كى تر لە و زارەو، نەك تا شەممەى
داهاتوو، بگرە تا پۆزى پەسلانن بەش دەكا.

چەندى توانى بە پەلە لە بازارەكە دەرکەوت. دەرگوت مندالە كۆرپەيه كى
لە مالەو جېھېشتوو يا فېرنەكەى نەكوژاندۆتەو. بە پەروشى جېي
دانىشتنەكەى خۆيهو بوو كە بەرانبەر تەلەفزيونەكە و سەعاتى قەد
ديوارەكە هەلگەوتبوو. كتوپر، وەك ئەوەى بارىكى گرانى بە سەر
شانەو بى، لە پێكردن خاوبووو. بېرى كردەو: «ئەو كيزە وەك
بنیاده ميگ بزهى بۆ نەكردم، بەلكو وەك كپيارىك. بزه كردن بەشيكە لە
كارەكەى و نرخى لە سەر. دەبى بە دريژايى پۆز بزه بكا تا پەر دەبى
لە بزهى دەستكرد. پاشان كە دەچیتەو مالى خۆى، پەرە لە تووپەيهى
و نەفرەت لە نزىكترين كەسى خۆى. ناخۆشترين شت ئەوەيه بزه بۆ
كەسيك بەكەيت كە پەقت لايەتى يا لايى دەترسيت. ئاي بنیادهمى كۆل!»
ئەو كيزەى ئەو، وەك هەر پزىكى بازارەكە نرخى لە سەر و پەنگە
سەعاتى شەش دۆلار لە سەر بازارەكە بکەو. دەبى هەر سەعاتە و
بايى شەش دۆلار بزه بکات و ئەگەر نەيكا، ئىكسپايەر دەبى و دەبى لە
بازارەكە دوور دەخریتەو.

گەيشتەو مالى. دەرگاكهى كردەو و بە ژوور كەوت. ژوورەو بیدەنگ
بوو و تاكە دەنگىك كە دەبيست دەنگى پىلاوكانى خۆى بوو كە بە
زەويەكەيدا دەخشاندن. چوووە مامەكەو و لە ئاوپنەكە پاما. سيمای
چرچ و بارىكى بابى خۆى بىركەوتەو. لە بازەكە دەرچوو:

«ها پیره پیاو! ئەرى تۆ بوونت هەيه؟! بە راستى تۆ هەي؟ دەبى

بوونە وەرئىكى راستى بىت و بۆشايىبەكت پىر كىرەيتتە وە كە لە ھەمان كاتدا
 ھىچ شتىكى تر پىرى ناكاتە وە يا بوونى جىنكە ئاسات ھەر لە خەيالى
 مندا ھەيە؟! ئايە دەتوانى نووسراوى نەيتنى لە ناو گۆرە وىيەكانتدا
 ھەشار بەدەيت؟ بىرى ئە و پۆلىسە گىلانە دەكەم كە بە دواى بىرارى
 مۆركراوى مەرگىدا ھەموو شتىكىان دەپشكنى گۆرە وىيەكانم نەبى. بىرى
 ئە و تاوئىرە بەردانە دەكەم كە وەك دايك بە خۆيانە وە دەياننووساندىم
 و دەيانپاراستم... لە ھەموو مەترسىيەك دەيانپاراستم. بىرى گەمەى
 مەرگ و ژيان دەكەم كە بە گەمەى پۆلىتى پووسى دەچوو. پۆلىسى
 ئۆرە ھەر گۆرە وى ناگە پۆن بەلكو كۆنەكانى جەستەش دەگە پۆن
 و بەرانبەر كامىرا بىزە دەكەن و وئىنە دەگەن و... ئۆھ چ كارئىكى
 قىزەونە! بەلام تازە تىپە پىرە پىاوا! بۆ ھەمىشە تىپە پى. چى دى
 ناتوانى خۆت لە نۆوان تاوئىرە بەردا ھەشار بەدەيت. دوربىنى وا
 داكە و تەو ھە كە بە دواى گەرمابى جەستەتدا دەگە پۆن. تا نەمرىت و وەك
 تاوئىرە بەرد سارد نەبىت ناخەلە سىيىت! پۆلىسە مەدەنىيەشەكان فىتر
 كراون بە دواى بىرارى مەرگىدا، گۆرە وىيەكانت بەگە پۆن. تازە تىپە پى
 پىرە پىاوا! نىزىكتىر پاشە پۆرت ئاواھايە: دوو پىاوى پۆشتەى قاترەش
 بە سىماى جەدىيە وە لە دەرگاي مالى كىزەكەت دەدەن، كە كەس
 نازانى لە كۆيە. كىزەكەت دەرگا دەكاتە وە و پىاويكى قۆردىژ بە
 شووشە شەرابى دەستى وە لە پىشتى وە پراوئىستا وە. بۆنى كەسكوونى
 كحووليان لە شوقەكە وە بۆ دى. كىزەكەت، بە سەرسوپمانە وە دەپوانى.
 يەككىكىان گۆزەيەكى بە دەستە وەيە: پۆزباش خانم! ئەمە باوكە!...
 بىورە مەبەستە بلئى، ئەمە خۆلەمىشى باوكە. خودا دۆ... بە ھەشتى
 بە نىسبە بكا. كىزەكەت دەقىرئىتى: نا، نابى! بابم نابى بمرئ!
 بە ھەرحال دواى ماوہيەك، كىزەكەت، گۆزەكەى لە جىيەكدا بىر
 دەچى. پەنگە لە پەناى تەختە وە دوو نەفەرىيەكە، يا لە بنى يا لە
 پەناى كورسى ئاودەستەكە بىرى بچى... پەنگە لە تەنىشت سەندوقى

پیتلوه کان، لای دەرگاکی دانئ و بیرى بچى. سه گه که، که نه ویش
 بۆنى کحوولی لئ دئ، به جییه کی له باری ده زانی و پیتیدا ده میزئ.
 به یانیان سهعات پنج پیتیدا ده میزئ، پیره پیاوا! نه وجا بۆنى تو ده گری
 پیره پیاوا!...»

به پاکردن ده هات و ده چوو. له حه مامه که وه بۆ ژووری دانیشتن. له وێه
 بۆ مه تبه خه که و له ویشه وه بۆ حه مامه که. هاواری ده کرد: نه وجا بۆنى
 توئ لئ دئ پیره پیاوا! تو تیکه له یه کی له میز و خۆله میش، پیره پیاوا!
 هه موو نه و پۆژه هه ر پایکرد و هاواری کرد. سهعات هه شتی ئیواری
 له دەرگا درا. پیتی وابوو پیاوه پۆشته کانن و خۆله میشه که ی نه ویا
 هیتاوه ته وه: له گۆزه یه کدایه و بۆنى میزی لئ دئ!
 دەرگای نه کرده وه.

- کوپه هۆوا! ئیمه پۆلیسین دەرگامان لیکه وه!
 - له چ ده گه پین؟ من گۆره ویم له پیتا نییه. پیتا ده م کونی جه سته م
 بپشکنن و به دواى برپاری مۆرکراوى مه رگمدا بگه پین. نا... نایکه مه وه!
 دەرگا کرایه وه. دوو پۆلیسی زه به لاح به ژوور که وتن و له چاو ترووکانیکدا
 لوولیان دا. ته کنیکی لوولانیان ده زانی و ده یان توانی کئ بلیتی لوولی
 بدهن و هه موو جئ و کون و که له به ری جه سته ی به دواى قه ده غه کاند
 بگه پین.

ده ترسا و هاواری بۆ فریاره س ده کرد، به لام نه وه ی که ده بوو فریاره س
 بئ، پۆلیسه کان خویان بوون.

سه رقاپی بیرى ئاخاوتنی لابرده بوو و هه ر قسه ی ده کرد. وه ک چۆن
 سووته نی ده گاته خالی داگیرسان، نه ویش گه یشتبووه خالی قسه کردن.
 بیده نگى چه ندین سالی هه له تینایه وه. هه ر قسه ی کرد و قسه ی کرد.
 ئیستاش قسه ده کا. بۆ سه رجه می مرقایه تی قسه ده کا که هه یج
 ناژنه وئ.

باسی پۆلیتی پووسی ده کا که ده یه وئ تیايدا به شدار بیت. ده نگیک له

ئوۋرى ۲۲ ھۈە دېت... پەنە لە ئوۋرى (۲۲۰۰) ھۈە بې:
تۆكە بۆنى مېزىت لى دى خۆت خەشاردە! خۆت لەوانە بشارەۋە كە بە
دواتدا دەگەپىن! ئەو دورىبىنانەى تاقىبى گەرمایى جەستەت دەكەن،
ھەر ۋەھا مېن و پۆلىس و سەربازىش تاقىبىت دەكەن! خۆت خەشاردە
پېرەپىاۋ!

※ ئەم جېرۇكەم بە سۈيدى نوۋسىۋە و لە پۆژنامەى (GD) ى ۲۶ى
۹ى ۱۹۹۹دا بىلاۋ كراۋەتەۋە .

※ پۆلىتى پوۋسى قومارىكە بە دەمانچەى تۆپلى دەكرى و يەك
فېشەك لە تۆپەكەيدا دەھىلدرېتەۋە و قومارچى دۋاى ئەۋەى چەند
جارىك تۆپەكەى دەسوۋپىن، بە سەرى خۆيدا دەچركىن. جا ئەگەر
نەتەقى براۋەيە و تەقىش دۆراۋە!

به ره واژ

ئیتستا، به سهر سهری ئه و خه لکه وهیه . به پیزه وه به ره و گۆرستانه که ی ده بن . ئه و خه لکه، له سهر سهری خۆیان هه لیا نگر تووه و نۆره ده که ن . تا ده یگه یه ننه گۆرستانه که هه موو که سێک، بۆ ماوه ی چرکه یه کیش بێ ده چپته بن داره مه یته که یه وه . که س ناگری و که س خه فه تی پتیه دیار نییه . نا، خه فه تی چی؟! هه موویان به خته وه رن! هه موویان، وه ک ئه وه ی بۆیان پۆکرا بێ، گورچ پێ ده که ن . هه ر که سێک بۆ ناشتنی مردوو بپوا، له گه لیا ندا ده رنا با . که س نازانی مردووی داها توو کتیا ن ده بێ و کامیا ن ده خریته بان سهران . من؟ توو بلایی نۆره ی من نه بێ؟! بۆچی نا؟! من خا و پێ ده که م تا دره نگ بگه م، به لام هه ر ده بێ بگه م . چه ند دره نگتر بگه مه گۆرستانه که با شتره . هه موو که سێک، له سه ره تا وه خا و ده بێ، ئه و جا ده خریته سهر داره مه یته و بان سهران . شتیک که خودا بۆ گه شه کردن و کوژاندنه وه ی من دروستی کردبوو کۆتایی ها ت . منیش کۆتاییم ها تووه ! بۆ گه شه کردنی من؟! نا، نا! بۆ گه شه کردنی پوو هک دروستی کردبوو . پاس ته بۆ من و هه موو ئه وانه ی بن داره مه یته که

دلّبر و دینبر بوو و هه میسه چاومان له دواى بوو، به لام کارگه به کی
 به رده و امیش بوو بۆ پوهک. کاهوو و تۆلّه که و... که له بهرهمهتپانیش
 کهوت، خۆی به هه موو جهسته وه ده بیته خۆراکی کاهوو و تۆلّه که و
 سلّق و ئهم بازنه ی بهرهمهتپان و به بهرهمهتپانیش خوابه رستیه .
 خزمه تی سروشته . بزانه که س ده توانی له و بازنه ئه زه لبیه ده رچن!
 بهر له وه ی بیخه نه سهر داره مه یته که، شوشتیان. مردووشۆر، که له
 راستیدا مردووتپینه، ده ست به زگی مردوودا دیتن تا چ بژوبایه ک له
 زگیدا هه یه ده رچن. ئه و جا کفنی ده که ن و بۆ ئه وه ی هه تا ده ی نئین
 ده ست نوێژی نه شکن، به په له پووژی ده یگه یه ننه گۆرستانه که . ده ستیان
 بهر دوو پکات نوێژی شی پئ ده که ن، به لام خۆشیان بکوژن نایکا .
 ده یبه ن. له پۆیشتن و ناشتیدا په له یانه! دواى ئه وه ی له ناو ئه لحه دی
 گۆرپه که درێژی ده که ن، مه نفه زپری ده که ن. ئیدی له و ساته وه: سړی
 خۆی و تپى خۆی! پاش ماوه یه کیش ده ست نوێژه که ی له هه زار لاوه
 ده شکن. جهسته بیده ست نوێژه که ی ده ناوسن و ده ناوسن تا ئه لحه ده که
 پپ ده کاته وه. ئه لحه ده که، له سهر شیوه ی قالبه سه هۆلّه و جهسته ی
 ئه ویش شیوه ی قالبه سه هۆل وه رده گری و ته وژم ده خاته سهر هه موو
 لایه کی ئه لحه ده که. ئه لحه ده که یه ک بیته وه یا لاشه که پپى بکاته وه،
 ئه نجام هه ر یه کینکه! ئه نجام پالّه په ستۆی جیبوونه وه یه. هه ر کونیک له
 به هه شته وه باى فینکی پيدا بئ یا له دۆزه خه وه هه لاوی ناگر بینن،
 هه ندی له جهسته ئاوساوه که توند ده یگرئ. جهسته که هه ر ده ناوسن و
 ده ناوسن... له ئه نجامدا کرته کرتی لئوه دئ و هه ر جاره و له لایه که وه
 درزی تئ ده که وئ و ده ته قن. ئه و جا ئه لحه ده که وه ک چوپ پپ ده بن
 له غاز و هه و و بۆگه نی...

ئیستا به بان سه ریا نه وه یه. بهر له وه ی مردووشۆر بیتپینن، له گیانه لاوا
 بوو. له ئاستی پیلای ئه و خه لکه درێژ کرابوو. هه رچییه ک په کی
 بکه وئ، نه گه ر مۆف بئ ده گاته ئاستی پیلای و نه گه ر مه پ بئ گورگ

دەرخوا و چۆلەكە بى پشیلە دەييا. نابى پەكت بكهوى! دەبى لەگەل
 رەوتى ئەو خەلكەدا دەررەيت! چار نىيە دەبى دەست بە چاوتەو
 بگریت! ئەويش پەكى كەوتىبوو بۆيە دەورى بە پىللو گىرابوو. ھەر
 لە داخى ئەو ھەموو پىللوھى دەورى گىيانى لە دەست دا. دەتگوت لە
 سەر ئەوھى دەستى بە چاوتەو نەگرتىبوو، بە پىللو «پەجم» كراوھ...
 پىللو باران كوشتى. ئەو كە ھەمیشە لە سەر دۆلن بوو، چۆن بەو نامرئ
 دابەزىتە ئاستى پىللو؟!

پىللو: كلاشى كوردى، بنى تاكنىكان تەر بىوو و لمۆزى بەرەو چەنگەكى
 خاوەنەكەى ھەلگەرابۆوھ. پىللو چىنى لە پىستى سەگى رەش...
 رەشى بىرقەدار... سوورى مەيلەو پەمەيى، پىستى سەگى بازگ. نەعلی
 عارەبى... قۆندەرەى پەنجەرەدارى پىتى نەخۆشىكى شەكرە... شەكرە،
 خۆشترىن ناوھ بۆ نەخۆشىيەكى ناخۆش. نەخۆشەكان لە بەريان گرانە ناوى
 نەخۆشىيەكە بگەن ژەھرە! دلى خۆيان بە شىرىنيەكەى خۆش دەكەن!
 وەك دەرە پاشا كە لە دل دەدا، نەخۆشىيەكى بالايە با كوشندەش بى!
 ئەو ھەموو پىللو دەورىان دابوو. رىزى سەرى بىجەستەش لە ئاستىكى
 بەرزتردا لە مۆلق وەستابوون و بە چاوى ئەبەلقەوھ لىيان دەروانى.
 سەرە لە مۆلق وەستاوھكان، جاروبار بىز دەبوون و چاوەكان دەمانەوھ.
 چاوى خپى وەك بەردە ھەلما، چاوى رەش، چاوى شىن... بە دەورى
 خۆياندا دەخولانەوھ و ھەموويان بە دەورى جەستە راکشاوھكەى
 ئەويشدا دەخولانەوھ. چاوەكان، بە چاوى گوێرەكە دەچوون. بە
 چاوى مەپى سەرپراویش دەچوون. چاوى مەپى سەرپراویش بە چاوى
 مۆشى مەست دەچى! دىققەتتان داوھ؟! چاوى كەللەى سەرپىئ لە
 كەللەكان دەرھاتىبوون و دەسووپانەوھ. ھەندئ جار چاوەكان، دیدى
 خۆيان ئاراستەى سەر سىنگى دەكرد. پەتووەكەيان دەسمى و ئاويزانى
 ھەمەكانى دەبوون. مەمكى سىپى گۆپكە پەمەيى دەمبەگۆلى ھىندەى
 سىوېكى بە قەدەر گونىكى قۆر!

ئەو ھە كۆن بوو لە ئاستى پىللاوھەكانتاند! بوو؟! ئەو ھە كۆن بوو تىرانتان؟ ئەو
 كىيە لە سەر دارەمەيتە و لە ئاستى سەرى ھەمووتان بەرزترە؟! ئەو
 ھەر ئەو ژنە بوو كە بە كراسىكى تەنكى پوونى سوورەو، كە مەمكەكانى
 لىئوھ دەبيندران، تووشى يووسف بوو. كراسەكەى يوسفى لە بەرۆكەو
 دپاند و يوسفىش كە گوێى لە تىپەى پىي پاشا بوو، گورج دەرپەپى
 و بە دەم پاكردنەو، سىياسەتبازانە، كراسەكەى بەروپشت كرد. نەخىر
 خەتاي ژنەكەى! ئەو تە كراسەكەى كاكە يوسف لە پاشەو دپاو!
 خواپە لە گوناھم خۆش بە لىكدانەو ھەى! نەباراندن و بىركردنەو و
 لىكدانەو لە گوناھە گەرەكانى مەرەكان... باااا!
 ئەو ھە كىيە كردووتانە تە تاجى بان سەرتان و بۆ ھەلگرتنى نۆرە دەكەن؟!
 ئەو ھەر ئەو ژنە بوو مېشكى بە قەدەر مەمكىكى بوو و مەمكى بە
 قەدەر سىوېك بوو و سىوېكەش بە قەدەر گونىكى قۆپە و بىپنى
 مردنە! ئەو ھەر ئەو ژنە بوو ماریكى لە بن زمانى خۆى شارەبۆو و
 مارەكەش شەيتانى لە بن زمانى خۆيدا شارەبۆو... ئەو ژنە بوو كە
 بە مار و شەيتانەو ھات و لە دەورى گون و دل و زمانى ھەمووتان
 ئالا و بۆ گەرەگوناھان دىنى دان... لە زمانى منىش ئالا و منىش بە
 دىزىو ھە گەياندمە ناو نوێن... گەياندمە دووپىيانى ژيان و مەرگ...
 گەياندمە ئاستى پىللاوھەكان... زمانم ھەر دەزانى بلى: ژن واتە مار...
 واتە سىو... واتە مەمك... واتە بەھەشت. كۆى دۆزەخ و بەھەشت و
 ھەموو برون، بە جەنگ و ئاشتى و ھەموو تاوانەكانىشەو، دەكاتە ژن!
 دۆزەخ ئەندامىكە لە ئەندامەكانى جەستەى ژن! بەھەشتىش بەشىكە لە
 جەستەى! سەير نىيە ئەشكەنجەدان و ئىعدامكردن و شەپى بەرەبى و
 پارتىزانى، ئەندامەكانى جەستەى ژن بن؟! سەير نىيە تاوانىكى ھەك
 ئەنقال لە بەر تىشكى بزەى ژن ئەنجام درابى؟ ھەوالى كىمىاباران بەشتى
 بى لە دەنگى ژن؟! سەير نىيە دىمەنى قەنارە بەشتى بى لە گەردەنى
 ژن؟! فایل، فایل! سەير نىيە فایلىش بەشتى بى لە ئامپىزى ژن و

له گه لندا بچيته ناو نوينه وه؟!

ميشكىك هيندهى مه مكىك... مه مكىك هيندهى سيويكى به قه ده ر
گونىكى قور، نه وه موو كاره ساته له خو ده گرى! نه وه موو خو شيبه
ده به خشى! نه وه موو داچه مين و خودورانن و پاپه پين و ده ربه پينه له
بن سه رى ژندان! هه ي توين باز! كاره ساتى هينانى مار و شه يتان له بن
زمانى ژندا بو ناو به هه شتى پياوى قه ومى لووت! نه بوونه وه ره كه خو ي
گونى قوره و ميشكى هيندهى گونىكى قوره، به بن نه وه ي هيج بكا نه و
هه موو نازاره ت پى ده گه يه نن! بزه كه ي كوشنده يه و له هه مان كاتيشدا
زيان به خشه! چيبه؟! كى سه ر له مه ته لى ژن ده رده كا؟! ره ق بى نه رمه و
نه رم بى ره قه، پابكه ي دى و بچى پاده كا... گورچ بيت خاوه، خاو بيت
گورچه... پاويز كاره گاوانه ده رگاوانه، نانكه ره ماموستايه ماستاوچيبه،
هاره خو ينده واره، هه رچيه كه ژنه... ژنه نه وه موو توين باز و قومار باز
و خو ينبه خش و جاش و باشه ي لى كه وتوونه ته وه!
نه وه هه ر نه و ژنه بوو له ناو گليته ي چاوتاندا هه لئانده گرت؟ هه ر نه و
بوو كه جه وه رى خه نجه رتان بوو؟ جوانيبه كه ي وه ك به ز بان دلى
گرتبوون.

هه ر نه و ژنه ي كه ميشكى به قه ده ر مه مكى بوو و مه مكى به قه ده ر
سيويك بوو، كراسى يووسفى نازيزى بابى خو ي به روپشت كرد. نه دى
نه گه ر ميشكى له مه مكى خو ي گه وره تر بوايه چى ده كرد؟ يووسف...
يووسفى بابى خو ي، كه خو ر و مانگ و نه ستيره كرپوشيان بوى برد، له
ده ست ميشكىكى هيندهى مه مكىكى هيندهى سيويكى هيندهى گونىكى
قور كراسه كه ي به روپشت له به ر كرد. گونىكى قور كراسى پى به روپشت
كرد! به و يووسفه نازداره ي به روپشت كرد كه خو ر كرپوشى بو ده برد...
به وى بكا به منى ناكاه؟! به توى ناكاه؟! له و بازارانه، هه زاران كراس
به روپشت له به ر كاروان! هه مووشيان، بن نه وه ي خو ر كرپوشيان بو
ببا، له خيلى به رزه كى بانانن و ده مى خويان ده ليسنه وه! نه وه موو

سیاسه تمه داره ساخته کاره‌ی کراسیان به روپشت کردووه، له کونی کام
ئاوده سته وه هه‌لقولان؟

ئه وه کێیه ناوتانه ته بان سهرتانه وه؟ ئه وه ئه وه ژنه یه له بان سهرتان
نه بێ کهستان نابێته پاشا. ههر ئه ویش بوو له بنی ههر کامتان بوايه
ده یکرده پاشای پاشایان. ئه وه نه بێ، ده بینه مێگه له مه پێکی بێهه ران
و له به ره وه ده خورێن و ده برێن و ده دزێن تا دواتان ده پێته وه.
بیخه نه بان سهرتانه وه. به پێلاو مراننان... به مه به سستی پاک کرده وه و
ده ستنوێژ و نوێژ تراننان... به لام ئه وه، به چاوداگرتنیک هه زارتانی به
دواننان به کوشت ده دا. ئه وه، مار و شه یقانی پێ بوو و ده روازه ی هه موو
به هه شتیکی بۆ والا بوو. ده روازه ی وه زیر و مودیری بۆ له سه ر پشت
بوون... ده روازه ی دۆست و دوژمن بۆی بێ چاودێر بوون. ده روازه ی
دلی پیاوانی کراس به روپشت وه ک ده می ما که ر بۆی ده قه وچی! ژنیک
شوشتی و ده سستی به زگیدا هینا. چاروباری به لاچار ته ماشای ئامیری
زاوژی ده کرد. به مردوویی به خیلی پێدا ده هات! وه ی که جوان بوو!
ئه وه ژنه نا زداره ی که مێشکی به قه ده ر مه مکی بوو و مه مکی به قه ده ر
سێویکی هینده ی گونیک قوڕ بوو بۆ کوێ ده به ن؟ تا پێتان کرا له
ناوه پاسستی پێلاوه کانتاندا کردتان به چه ق، ئه و جا تراننان. ههر ئه ویش
بوو که ئیستا له بان سهرتانه، بۆ ئه وه ی بیخه نه بنتان، سه ری بابی
خۆتان به کلار و جامانه وه بۆی به ره هن ده دا. به ره هنتان نه دا و
سه ریتان کۆت نه کرد؟ ها؟ وه ک جاشک بۆی که و تنه سه ر چوار په ل!
ئه وه مێشکه ی هینده ی مه مکێکی هینده ی سێویک بوو. مێشکه زله که ی
ئێوه ی له کار ده خست و وای لێ ده کردن بزه پ. بۆ کوێی ده به ن؟
مێشکی ئه وه ئیسفه نجیکی گوشراو بوو و هی ئێوه نه گوشراو! کێوه ی
ده به ن؟

ته لیسمیک به ده وری ئه وه مه مکه نه وه بوو. دوو مه مک که هه موو وه
موگنا تیزی به که ی گۆی زه وییان بۆ خۆیان قورخ کردبوو، زه لامیان به

میشکێکی گەورەووە وەک وشتەر بێخ دەدا. چاوی، چ تەلیسمەتیکیان
تێدا بوو. چاوی، ئاوی ئەیهەک بوو و پەنگی حەزی بێپەرەوێ دەدا یەو،
یا زەنگی جەنگی لێدەدا. ژن، بەو میشکەووە کە بە قەدەر سیوێکە،
دەبێتە نووسەر و داھێنەر و ئەکتەر و وزیر و مامۆستای بیرکاری!
ئەو تەوانای میشکی نییە، بە لێکۆ ئێرادی چاوی و مەمکێتی داھێنانی پێ
دەکا. هەموو جەستەی ژن میشکە و لە کاردا یە... پەنجە توووی میشکە.
مەچەکی... دەمی... لێوی... هەموویان لە کاری پەخستنی هەموو
میشکێکی نێردان بە میشکی ئەنێشتا نییە. بێخەنە بان سەرتان! ئەو
ژنە بێخەنە بان سەرتان کە هەموو جەستە نەرموونۆلەکی میشک بوو.
بیکەنە تاجی سەرتان! ئەو ژنە میشکی لە دەرووی بوونی فیزیکی شەو
هەبوو و لە دورووە وزە نێرایەتی لێ دەمژین! ئەو لە مالی خۆی
بوو، ئازاوی لە مالان بە پیاو دەگێرا و کۆبوونەوێ بێپەرەوێ بە
نێرینە بۆن تەگەرەکان ئەنجام دەدا. ئاخە مار بە شەیتانی بن زمانێو
چووبوو بن زمانێو. ئەویش لە زمانی هەمووتان ئالابوو... لە زمانی
منیش ئالابوو... باسی مێیاتی ئەو بە سەر هەموو باسیکدا زāl بوو. لە
ئێستا بە دواوە چ دەکەن؟! خۆتان سەرقالی چی دەکەن؟! پەلەتە
داپۆشن تا هەموو حەزەکانتان لە گەلیدا. لە چاوی یەکتەر بشارنەو.
هەمووتان بە هەموو کەتنێکی یەکتەر دەزانن بە لām دەشیشارنەو. لە
ناو ئەلەدێکی لادێدا بێشارنەو نەوێک یەکتەکان لە نیو شەو، ئەو
دەمی بۆن تەگەرەوێ زیاد دەکا، بێتە سەری و هەلیکۆلێ. بێشارنەو
تا ئابوو تانی نەبردوو! ئەلەدی ژن لە ترسی دەستدێژکردنی ئێو
لادێ! ئەو شەر بێرۆکی ئەوانە ی بن دارە مەیتەکی، دەنا کێ بێر
لە هەلکۆلینی گۆر دەکا تەو؟!!

ئێستا کە وا بە بان سەرتانەو ئوگر دەکا، تا جێ بۆ کەسیکی تر چۆل
بکا میشکی هێندە مەمکی بێ و مەمکی هێندە نارنجۆکیک بێ و لە
ناوگەلتانەو دابڕێتە ناو سەنگەرەو... نارنجۆکی هێندە گونجێکی

قۆرە و نەبیری بەلایە و بییری دەمریت! بیبەن بە بان سەرتانەووە ئەر
چاوەگەشە گەردن درژە مەمک سێوە ببەن کە هەموو جەستە میشتیک
بوو و وزە ماگنەتیک گۆی زەوی لەخۆ دەگرت... و... بە دامالاندنی
لەچکەکە یەنەبۆیە هەرگیز سیحەرەکە یەنەتال نەدەبوو.

منیش وەک هەمووتان دە سال چاوەپوانی دامالاندنی لەچکەکە یەنەبووم،
بەلام کە دامالاند سیحەرەکە یەنەتال بوووە و یەک خولەک چاوەپوانی
ئیزن نەبووم. هەموو تەمەنی چاوەپوانیم لە پێنج خولەکا بەتال
بوووە! کات چڕ چڕ ببۆوە! حەز چڕ چڕ ببۆوە! هەموو شتیک لە دەمی
تەقینەویدا بوو و تەقییەوێ!

کەچی بە سەر شانی منەو نییە! بە سەر شانی ئێوەوێ! وا دەیبەن...
هەر جارە و یەکن دەکەوێتە بان سەران و ئیستا نۆرە ئەر بە بان
سەرتانەووە بێ. بە بان سەرتانەووە دەیبەن تا پێ بۆگەشتیک لە خۆی
گەشتەر چۆل بکا. دەیبەن، تا یووسفیکتان پەلاماری نازدارێکی تر بدا
و کراسەکە یەنەروپشت لەبەر بکا. دەیبەن تا ناپلیۆن کەرایەتییهکی
تر بکا... بیبەن! با فایلیک وەک فایلهکە یوسف لە پێناوی ئامیزی
کەستیک لە نازدارتر دروست بکری و ئاشکرا بێ!

کێ دیویتی ئەر مردوو تێندراوێ بان سەرتان لەچکەکە دامالین؟!
زمانی ئاگرتان دیو چۆن هۆن هۆن بەرەو ئاسمان تەکان دەدا؟!
پەرچەکە یەنەویش ئاوا تەکانی دەدا. ئەر خۆی دەپوا تا لە جێی ئەر
کەستیک نازدارتر کراسیک تەنگ و پوونی سوور لەبەر بکا، کە گۆی
مەمکی لێو دیار بن و یوسف لە حەژمەندا کراسی خۆی بەروپشت بکا.
ئاخر ئەگەر ئەر نەپوا، شوێن نامینێ کچەکە یەنەوینی خۆی لێ پابخا...
ئەر دەپوا تا ببیتە خۆراکی تۆلەکە و کاھوو... وای لەو بازەنە فرەتییه!

بزه

دهرگای حهوشهکه یان چینکۆیهکی پێپیتی سپی درهوشه دار بوو و له یهکدوو شوینهوه به تهنهکهی ژهنگن پینه کرابوو. له نۆر شوینهوه قوپابوو و له نۆر شوینی ترهوه کونکون بوو و کونهکان به جیی گولله دهچوون که له دهرهوهپا پێوهی نرابن. دهرگاکه قفل و کلیل و چوارچێوهی نهبوو، با دهیهتئا و تهق به دیوارهکهیدا دهدا. بای پایز تاقهسوار بوو و تهپوتۆزی بهرپا کردبوو... بای پایز پێوارپکی لادهیی بێشهرم و به پهله بوو. وهک ئهوهی شتیکی لئ قهوماهین و فریادهسی بوئ، پهیتا پهیتا دهرگای دهکوتا. تهقهی دهرگا نه با و پایزی ماندوو دهکرد، نه دانیشتوانی مالهکهی بێزار دهکرد. دهرگاکه و پایز و ئه و ماله ئولفهتیا ن به یهکهوه گرتبوو.

چوار پشيلهش، دوانیان لهملای دهرگاکهوه پالکهوتبوون، دوانیان لهولای دهرگاکهوه. ئهوانهی لای دهستهراست یهکیکیان رهش بوو و ئهوی تریان بۆر. ئهوانهی لای دهستهچهپ ههردووکیان سپیواژی چلکن بوون. پال کهوتبوون، بهلام له چاویشیاندا دیار بوو نامادهی

پاکردن. دهووبه‌ری پشيله‌کان و بهر ده‌رگا که و پيشتریش پر بوون له هتپکه به‌رد. پشيله‌کان چاوه‌چاوی نه‌وه‌یان بوو ده‌ست بده‌يته به‌ردیک تا تنيته‌قینن.

«ئەم ماله له‌گه‌ڵ ته‌قه‌ته‌قی ده‌رگا و گفه‌گفی بادا پاهاتوون. با هه‌بێ یا نه‌بێ ئەم ده‌رگایه ته‌قه‌ته‌قی دێ. له‌ که‌شوه‌های ئارامدا منداڵان به‌ردبارانی ده‌که‌ن. منداڵ سه‌ره‌پۆن و له‌ چی بترسن په‌لاماری ده‌ده‌ن. تو بزانه‌ بزانه‌! په‌لاماری ماریش ده‌ده‌ن! خوا شایه‌ده مه‌چیر به‌ کلکی دووپشکه‌وه ده‌به‌ستن و دووپشکه‌ی تریان پێ راو ده‌که‌ن. پيشتریش، جارێ جاش ده‌هاتن و ئەم ده‌رگایه‌یان ده‌کو‌تا، جارێ سوپا و جارێ پیکه‌راوی شیمال. دواي نه‌وانیش جارێ چه‌کدارانی ئەم حیزب ده‌هاتن و ده‌یانکو‌تا، جارێ چه‌کدارانی نه‌و حیزب. ئەم ده‌رگایه چاره‌نووسی وایه. ده‌بێ ئەم ده‌رگایه ته‌قه‌ی بێ. نه‌گه‌ر باران بێ، له‌ ئاستی ئەم ده‌رگایه‌دا ده‌یکاته ته‌ززه. هه‌ر له‌م ده‌رگایه دوور بکه‌ویته‌وه، با ده‌یخا. وه‌رزیش... بلێم چی! دوور نییه له‌م ده‌رگایه دوور بکه‌ویته‌وه، وه‌رزی پایز نه‌می‌نێ. په‌نگه به‌هار بێ.»

پیره‌ژنکی گۆچانه‌ده‌ست نه‌و قسانه‌ی کرد و به‌ ده‌م شه‌په‌شه‌پی کراسه په‌شه‌که‌یه‌وه به‌ نێوان من و ده‌رگا‌که‌دا تپه‌پی. که‌ په‌تیش بوو، هه‌ر دوو هه‌نگاو جارێ ئاو‌پکی ده‌دایه‌وه و به‌ گومانه‌وه، جارێ له‌ منی ده‌پوانی، جارێ له‌ ده‌رگا چینه‌کو‌که. ده‌رگا‌که‌ش جاروباری خۆی به‌ دیواره‌که‌دا ده‌دا.

ده‌رگا‌که ده‌کرایه‌وه و ته‌ق پتوه‌ده‌دا. نه‌ که‌س ده‌هاته ده‌رێ نه‌ که‌س ده‌چووه ژووره‌وه. چه‌ند هه‌نگاوێک به‌ ناو هتپکه به‌رده‌کاندا چوومه به‌ره‌وه. پشيله‌کان، هه‌ر دوانیان و به‌ لایه‌کدا تینانته‌قاند. به‌ پشتی په‌نجه‌کانم سێ جارن له‌ ده‌رگام دا و بای پایزی‌ش کردی به‌ چوار و دیسان کردیه‌وه و به‌ دیواره‌که‌یدا کێشا. چاوه‌پوان بووم نه‌حمه‌د بیت و ده‌رگا بکاته‌وه.

ئەحمەد، خودا بۆ بىزە كۆردىن خولقاندېۋى. ھەمىشە بىزەى دەكرد. بىن
ئەۋەى مەبەستى بىن بىزە بكا، بىزەى دەكرد. جارىكىان لە شەپدا برىندار
بېۋو و خوينىكى ئۆردى لەبەر پۆيشتېۋو، كەچى ھەر بىزەى دەكرد.
لېۋەكانى، خۆيان بارىك و بە بىزە بۋون. چاۋەكانى، خۆيان وا پىسكاۋون
بىزەيان پىۋە ديار بىن.

بەر لەۋەى بگەمە ئەۋ جىيە پرسىيۋوم: ئەحمەد حوسىن پەمەزان،
پىشتر بە ئەحمەد گرېتۆف بەناۋبانگ بۋو. ناۋى ژنەكەى ھەنارە.
نازانم چەند مندالى ھەيە. زانىۋمە لەم ئۆردۈگايە نىشتەجى بۋو. كىن
دەيناسى؟

- ئەۋەى...

مندالېك ئەۋەى گوت و پىكەننىكى ئىبلىسانەى كرد. يەككىكى تر
ھەلدىيىن:

- مالى كەركۈككەيەكە؟

- بەللى، بەللى كەركۈككىن.

- خىزمى تۆن؟

- ئىم... نا، ناسياۋمىن. پىكەۋە پىشمرگە بۋوۋىن. ئەحمەد. ھەنار
ژىئىتى. مندال... نازانم چەندىان ھەيە.

- ئەۋەتەننى ھۆ لەۋى. مالىكەيان پۋۋى لە دەشتەكەيە. سى قەيرەكچ و
خىرەكۈپكىيان ھەيە. تەۋاۋىن، ھەر چۈارىيان شىتەن. شىتەك بەردەۋام
لە دەرگاكيان دەدا. يەككى دەللى پشیلەيە و يەككى دەللى بايەكەيە.
ئەۋانىش قەت نايەنە دەرگا. بە خوا نازانم، بەلام دەللىن ئەۋەى بچىتە
ئەۋى، پشیلەكان ھانى دەدەن بەرد لە دەرگاگە بدا... ئەۋەشى بە
قسەيان نەكا تىككەجى. ۋەللا خۆ ئەۋەش دەللىن ئەۋەى بەرد نەۋاۋى
دەبىتە پشیلە. تا ئىستا چۈار كەس بۋونەتە پشیلە.

سەرم بادا و بەرەۋ ئەۋ شۋىنە چۈۋم كە گوتىيان. كە گەشىتم، بەر
دەرگاكيان ئەۋە بۋو كە دىتم. بايەكە دەرگاگەى دەھىتا و دەبىرد.

ده تگوت ئه و ده رگايه هر بۆ ئه وه ههيه ته قه ی لیۆه بئ. تو بلیتی ئه و
 پشیلانه ئه و به رده نایان هاویشتیئ؟! تو بلیتی ئه وانه، پۆژی له پۆژان
 وهک من به شه ر بووین؟. نا، شتی وا چۆن ده بئ؟! جارئ سه یری
 به رده کانم ده کرد و جارئ ده رگاکه و جارئ کیش پشيله کان. له مسه ر
 و ئه وسه ری ده رگاکه وه پشيله کان سه ریان ده ره ئنا بوو. نه ده هاتنه
 پششه وه نه دوور ده که و تنه وه.

جارئکی تریش به پشتی په نجه له ده رگام دایه وه. ئه مجاره یان قایمتر
 لیئدا و هه ستم به سووکه ئازاریک له پشتی په نجه کانمدا کرد. سئ
 جارنم لیئدا و بایه که کردی به چوار. له گه ل گه پانه وه ی ده رگاکه دا ناو
 حه وشه کم دیت. ده مه بیلئیکی بیکلک و خه رماشه یه کی جووت له و گۆره
 که و تبوون. ده وره یه ی خه رماشه که زپوزبیل بوو.

دو هه نگاو گه پامه وه دواوه و چاوه پوان بووم. ده وره یه رم هه مووی
 هئیکه به رد بوو. ده تگوت من به ردباران کراوم نهک ده رگاکه. ده بئ
 من له سه ر چی به ردباران بکریئم؟! نا، من نا. ده رگای مالی ئه حمه د
 به ردباران کرابوو.

چاووم به ناو به رده کاندا گئپا. هه وه سیک له ناخمدا به رپا بوو... بووه
 مه راقم هه ندئ له و به رده نه هه لگرم و نه ختن دوور بکه ومه وه و ده رگاکه
 به ردباران بکه م. داچه میم و دوو به رد م گرت. ده ستمه وه. دوو به رد، هه ر
 یه که یان پڕ به مشتم بوو. نه ختن کشامه وه تا ده ستی خۆم بوه شتیئ.
 تارماییه ک گه یشته پشت ده رگاکه. جووتئ نه علی لاستیکی پیاوانه ...
 پئ ده چوو ژماره یان ٤٤ بئ. دوو پئی ناسک و بچکۆله یان تیدابوون.
 پئده چوو ژماره ی پئیه کان ٣٧ بئ. ئه و پئیه نه له بن ده رگاکه وه
 ده دره وشانه وه. ده ستوپه نجه یه کی ژئانه ی ناسک لیواری ده رگاکه ی
 گرت. سه روسیمایه کی ناسک له درزی ده رگاکه وه، که به رده وام که می
 ده کرد و زیادی ده کرد، به ده م بزه وه لیئ پاما. شوخه ژنیئک بوو و
 سه رسامی کردم. دوو چاوی ره ش و گه ش و پئژداوی له چاووم پری. به

بیځه ننگی بزه‌ی ده‌کرد و هیچی نه‌ده‌گوت. منیش هیچم پئ نه‌ده‌گوترا. خه‌یالم خوی له‌و پوخساره نازداره پاپسکاند: هه‌مان بزه‌ی باوکی، به‌لام ئه‌مه‌یان مئینه. که‌س ده‌رگایان به‌ردباران ناکا، ئه‌و بزه‌یه به‌ردباران ده‌که‌ن. چه‌کداران پوویان له‌ ده‌رگایان نه‌کردوه، پوویان له‌و بزه‌یه کردوه.

چوه ژوره‌وه. چاوه‌پوان بووم و که‌س نه‌هات. به‌رده‌کانی ناو ده‌ستم هه‌وادانه به‌ر پیم و به‌ره‌و ده‌رگا که هه‌نگاوم نا. ئه‌مجاره‌یان ده‌رگا که م دایه به‌ر مشت. که‌س به‌ ده‌نگمه‌وه نه‌هات. به‌ توپه‌یی گه‌پامه‌وه ناو به‌رده‌کان. ده‌تگوت له‌ سه‌ر ئه‌و بزه‌یه به‌ردباران کراوم. دوو به‌ردم هه‌لگرت. کردم به‌ چوار و چوار پینچ هه‌نگاو کشامه‌وه و به‌ حرسه‌وه به‌رده‌کانم هاویشتن. یه‌ک به‌ دوا‌ی یه‌کدا. دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌ر چوار به‌رده‌که‌م وه‌شاند، بایه‌که‌ش ده‌رگا که‌ی کرده‌وه و کیشایه‌وه به‌ دیواره‌که‌دا. پشپله‌کان، به‌ کلکه‌له‌قی به‌ره‌و به‌ر ده‌رگا که گه‌پانه‌وه.

مہملہ کہتی سہ گہ کان

له گه‌ل دوو دل‌وپه فرمیسکی گهرمدا، پیشک‌شه به
گیانی پاکی (لوخه‌ی برام...

پیش ئەو پۆژەى بچمە مەملەكەتى سەگەكانەو، يا ئەوان پېم لىن بگرن، جاروبار لە خۆم پرسىيوو: «ئەگەر مرق نەبى سەگ دەبى بە چى؟» ھەميشە وەلامى خۆم دەدايەو كە ئادەمىزاد نەبى سەگ دەبى بە گورگ و گورگيش نەختى لەو ھى ھەيە ھيۆرتەر دەبى و لە ئەنجامدا لىك نزيك دەبنەو! وەنەبى ھەر پرسىيارى چارەنووسى سەگم لە خۆم كردبى. باسى چارەنووسى مەر و بزن و كەر و مانگاشم كردووە... ئىدى ئەو گياندارە مالىيانەى بەرگەى ژيانىك دەگرن كە مرقى تىدا نەبى، سروشتيان دەگوپئ و بە پىي خوگونجاندن دەمىتن. بەلام ئەو ئىوارەيە زانيم سەگ، ئەگەر بشبن بە گورگ شەھامەتيان ھەر دەمىئن... سەگ كەسايەتى خويان ھەيە... تەنات نەرىتى خوشتيان ھەيە. تاكە شتىك كە سەگ لىي بترسى ئەو ھەيە كە سەرى لى دەرنەكا... لە دەنگى بلندگوى مزگوت و توپى دوورھاوژ و كۆپتەر و ھەورە تروشقە دەرسن، چونكە نازان سەرچاويان لە كۆپو ھەيە .

تازە گوندەكان ئەنقال كرابوون، من ريم كەوتە گوندىكى ويرانكراو،

که جگه له سهگ کهسی تیدا نه مابوو. ئارد و ساوهر و پیخهف و جلوبه رگی خه لکه کهش، هه رچی تالانیش نه کرابوو، که وتیووه بن خۆل و داروپه ردووی خانووه کانه وه و دووره دهست بوو. سهگه کان، برسی بوون و برسی تیش په گی هاربوونی به ده مه وه یه. که منیشیان بینی، بۆ ئه وان تۆپه لئ گۆشت بووم و بۆ خواردن به که لکیان ده هاتم... نا، هه ر ئه وه نا! په نگه وایان لیکدا بیته وه من ده ستریزیکه ری سه ر مه مله که ته که یانم. په نگه منیان به هوکاری ویران کردنی گونده که یان زانیبی. ئه ی منیش وه که ئه نغالچییه کان به شه ر نیم؟! به لام له ئه نجامدا زانیم که سهگ، به برسی تیش که رامه تی سه گبوون و یاسای دۆستایه تی خۆیان له دهست نادهن و دلسۆزانه ئاماده ی هاوده میتی مروفن، به لام مروفتیک له زمانیان بزانی و مه مله که تیان ویران نه کا.

پییه که، وه که پیتی (ر) به لای گردۆلکه یه کدا سه ره و خوار لار ده بووه وه و یه کسه ر ده گه یشته یه که م خانووی داته پیوی گونده که، که ته نها لا. وایحی. مئوه مابوو. که من له دیواره که نزیک بوومه وه، له دوو لاره، له دامینی گونده که سه گم بۆ هاتن. هه شت ئۆ سه گ بوون... په نگه زیاتریش بووین. که ده هاتن، هه ندێ جار ده که وتنه په نا دیوار و کۆمه له خسته کانه وه و له چاو بز ده بوون. سه گ منیش یه که به دوا ی یه کدا ده رده که وتن. بیرم بۆ ئه وه ده چوو م برسی بن هم تووپه بن... ئه مانه زهنگی جهنگیان لیده دا و پیتیان وابوو هه موو به شه ریک ئه نغالچییه و ئه وه ی پتی بکه ویته گونده که یانه وه، که مه مله که تی خۆیان بوو، خانووه کان ده پووختنی و خه لکه که ده کوژی... منیش بۆ ئه وان ئه بفالچی بووم. یا هه ر پیتیان ناخۆش بوو چومه ته گونده که یانه وه و هیچی تر. پی ده چوو پیتیان خۆش نه بی سنووریان به زینم و خۆم به مه مله که ته که یاندا بکه م.

فریا که وتم به ردیک هه لگرم. به لام وه که ئه وه ی پیشتیش ئه وه پیشه یان بووین، ده وریان گرتم. له لای راسته وه و لای چه په وه و به ره وپوو.

پشتم به دیواره که وه بوو. نیوه بازنه یه کیان به ده ورمدای پیک هینابوو و چرکه به چرکه نیوه تیره ی نیوه بازنه کیان کورت ده کرده وه. وای بۆ ده چووم به ته ما بن، که چاک نزیک که وتنه وه، پیک وه په لامارم بدهن. «که سه گت بۆ هاتن، له جیتی خۆت دانیشه!» ئه وه ده نگیک بوو له زاری باپیرمه وه، له ویدیو بوونه وه، له غه یبه وه هات. من منداڵ بووم و له سه گ ده ترسام. ئه ویش ئه و ته مییه ی کردم. «له جیتی خۆت دانیشه! ئیتر وازت لئ دینن» نه مکرد بپرسم: «ئه ی ئه گه سه گه کان مالیان لئ تیکچووبوو و کولانه یان پووخابوو و منیان به سه به کار زانی؟! ئه ی ئه گه به بی پرس و بی پاسپۆرت خۆم به مهمله که تیاندا کرد؟. به لام ئه و پرسیارانه م نه کردبوو. باپیرم، سه ری له سروشت و بوونه وه ری ناو سروشت ده رده کرد. ده یزانی که ی باران ده بارئ و چۆن خۆی له ناو به فردا ته قهت ده کا و که ی ده چیته پلاو و چ خاکیک دومه لآن دینن و بیابانییه کان که ی تالآن ده کهن و که ی ده پارپینه وه ... ده یزانی بۆ خا که لیوه چهن دی ماوه یا که نگن په له ده دا. ئه و خۆی به شیک بوو له سروشت ... «مه ترسه کوپم! ئه گه سه گت بۆ هاتن، له جیتی خۆت دانیشه! مه ترسه چونکه سه گ بۆنی ترس به دوژمنایه تی ده زانن! ئه وه ی په لامارت ده دا سه گ نییه، ترسی خۆته!».

باشه! به ئه سپایی به رده که م فره دایه به رده مم. یه ک به رد چی به و هه موو سه گه ده کا؟ ده مزانی ئه گه ر بۆ به ردی دووه م داچه میم، دینه کۆلم و یه کیکاین پشته ملم، یا ناقه گه م به ده مه وه ده کا و په گی خوینم ده برئ و یه کتن نه رمایی پانم ده گرئ و یه کیکای تریان، گوتمه ی پاشه لم و به یه ک ته کان ته ختی زه وییه که م ده کهن. سه گ مهراقیانه نئوانه هه ردوو رانی نچیر به ده مه وه بکه ن و له وئوه په فیسکی بپسینن. که لبه یان گر کردبووه و وه ک گورگ چه قه ی شه ویله یان ده هات. ئه وه نده ی ده یانم پانده وه نه ده وه پین. ورده ورده ده هاتنه پیتشه وه و که لبه یان سپی ده چوونه وه. خوین بهر چاوی گرتیوون. که لله زانیکیان،

دیار بوو ژور خزمهت کرابوو، یه کهم هه پشه بوو له سهرم. ئه مه یان لیکاو له ده می ده هات. خالیکی پهش به ده وری چاوی چه پیه وه بوو و هه ردوو گوچکه ی برابوون. ئه و که لله زله، پئ ده چوو هه رمان په وای مه مکه تی سه که کان بئ. دوو ده ل، یه کیکیان گوانی شوپ ببوونه وه و پیډه چوو ژور نه بئ ته ره کیبئ، له پشته وه ی سه که که لله زله که وه به که لبه ی گر و چاوی هه پشه ئامیزه وه ئاماده ی په لاماردان بوون. نه که رچی خه یالئم ته نها لای سه روکه لله و که لبه یان بوو، به لام له ماوه ی یه که چرکه دا، خه سله تیانم ده خوینده وه.

«نه که ر سه گت بۆ هاتن، له جیی خۆت دانیشه». به لام نه مده ویرا کتوپر دانیشم. چۆن دانیشم و خۆم بخه مه بهر به زه یی ئه و هه موو که لبه تیز و سپیانه؟! داشنه نیشم، مردن وه که سه که کان ده وری ته نیوم. «دانیشه، کوپم دانیشه! په نگه میزیشت پیدایه بکه، به لام له وه باشتره بتکوژن!»

ده بوو بزانه که ی به رد ده وه شینم و که ی داده نیشم و قه بوول ده که م سه که پیډا به یزن. ئه و ساته، ساتی دانیشتن بوو. خۆ مرؤ له که ل هاوپه که زی خو شیدا تووشی بارودۆخی وا ده بئ، که چی گله یی له بیاباننشین ده که گوايه دهستی به روا چی ده که و دهستی نه روا چۆن ده که. پیډه سه لاتانه هه ردوو باسکم شوپ کردنه وه و به کزییه وه گوتم: «چیتان لیم ده وئ؟ ئی خۆ منیش وه که ئیوه خانه ویرانم! خۆ منیش وه که ئیوه سه گیکي بیخاوه نم! ئیوه، خاوه نتان ئه نفال کراوه به لام من خاوه نم جیهیشتووم! خاوه نم، منی هه واده ته به رده می ئیوه بۆ ئه وه ی خۆی ده رباز بئ!» ئه وانه م به ده نگیکي نه وی گوت. به کاوه خۆ، به ده م قسانه وه پشتم به دیواره که دا ده خشانده... پیډا ده خشانده و نه ختنی ئه ژنۆم ده نوشتانده وه... به رده وام بووم تا دانیشتم. له سه ره تاوه، له سه ر چنچکان دانیشتم و دوا یی کردم به چوارمشقی. «ئێ! ئیستا چیتان لیم ده وئ؟ منیش وه که ئیوه لیقه و ماوم! منیش

وهك ئۆيۈ كوردېكى بەجىماوم!... ناۋەلا ھىندى ئۆيۈ كورد نىم، بەلام كوردىم!». ئۇ قسانەم بە دەنگى نەۋى دەكردن. ھەستىم كورد قسەكردنم كارىگەرى خۆى ھەيە. گەمالە چاۋرەشەكە نەختى نەرم بوو. جارى شەۋىلەى دادەخست و جارى كەلپەى دەردەخست و مېمېرەكانىشى، تا دەھات كورتتر دەبوۋنەۋە. من ھەكايەتم بۆ دەكردن. سەرم مات كوردبوو و جاروبار سەرم ھەلدەبېرى: «ئى! ئىستا تەگبىرمان چىيە؟ بۆ نايەن پىشتى يەك بگىرىن؟ دەى با لە دژى بەعس پىشتى يەك بگىرىن و لە كۆنەۋە گوتتويانە برا لە پىشت برا بىن مەگەر قەزا لای خوا بى! من براى ئۆيەم!» مېمېرى سەگەكان كەم بوۋەۋە. يەككىيان ھەستا و نەختى دور كەۋتەۋە و دور سى جار لووراندى. ئۇۋە گوان شۆرەكە بوو لووراندى. بە خەيالما ھات ناۋى «داكى مىندالان» بىن. ھەر دەتگوت دەلى: «من ئۇۋەتام ھا لەيرە! خەمتان نەبى دېمەۋە لاتان!». مىنىش ۋەك ئۇۋەى لەگەل دۆستىك يا كەستىكى خۇمدا قسە بگەم، بە سەگەكەم گوت: «ۋاز بىتنە با كەشف نەبىن! خۆ مىنىش ۋەكوتو بەچكەم ھەيە و ناشلوورېنم». ئۇۋەم بە دەنگىكى بەرز گوت. سەگ شەھامەتيان ھەيە. ئەگەر لە زمانيان بزانىت، نەك ھەر زەرەريان بۆت نابىن، بەلكو بۆت دەبن بە پىشتوپەنا. ئا، ئۇۋەم لە بىر چور. باپىرم دەيگوت: «كە سەگت بۆ ھاتن، چاۋ لە چاۋيان مەبېرە! ھەۋل بدە تەماشای چاۋيان نەكەيت. ئەگەر تەماشای چاۋيان بگەيت، ۋا دەزانن شەپانیت و ھەپەشەيان لى دەكەيت!» ۋاى دەگوت. دەشيگوت: «ھەۋل بدە ددانن دەرنەخەيت، چونكە ئۇۋان لە دەرخستى ددان و چاۋرەكردنەۋە نىشانەى شەپ دەخوینەۋە!». ديارە ھەندى مروفىش خەسلەتى سەگيان ھەيە. تەماشای چاۋيان بگەيت تىكەچەن و دور نىيە چەقۇكى باخەليان دەريپىنن و بىدەنە بەر چەقۇ... چەقۇ، لە برى كەلپە! سەگ و مروف، لە ھەندى پوۋەۋە لە يەك دەچن. بەلام سەگ سەر لە خيانەت دەرناكات. جياۋازىيە گەرەكەيان ئۇۋەيە.

له دانیشتن ماندوو بیووم به لّام نه مده زانی چۆن ههستم. نه مده زانی
 ئه گهر ههستم سه گه کان کاردانه وه یان چۆن ده بی! باییره سه گناسه که م
 ئه و ته گبیره ی بۆ نه کردبووم. له بری ئه وه ی ههستم، شانم دادایه وه و
 پشتم له دیواره که قایم کرد. هه و لّم دها ته ماشای سه گه کان نه که م،
 به لّام به رده وام قسه م ده کرد. دلّیا بووم، ئه گهر به رده وام قسه بکه م،
 ناشنایه تی له گه لّ ده نگمدا پهیدا ده که ن. هه رچۆن بوو، له مه ترسییه
 گهره که ده رچوو بووم و تا پاده یه که دلّم خۆش بوو. بهر له وه ی تووشی
 سه گه کان بم، دلّم زۆر ته نگ بوو. بیرم له حالّی ئه و خه لّکه ده کرده وه
 که بهر ئه نفال که وتبوون. مندا لّ و کچی جوان و کوپی قۆز و پیره زن
 و پیره پیاو، هه موو چوو بوون به گه رووی ئه نفالدا. بیرم له سه رگهردانی
 خۆم ده کرده وه. زۆرم بیر له چاره نووسی خۆم نه ده کرده وه. گرنگ
 ئه وه بوو ئه و ساته ی تّیدا ده ژیا م، مه ترسیم له سه ر نه بی. به لّام له
 کاتی هه لّمه تی سه گه کاند، هه موو خه مم گۆپان و بوون به ترس، که
 ترسیش نه ما، ئیتر دلّم خۆش بوو و ده شمزانی ئه و دلّخۆشییه م زۆر
 ناخایه ن. ماووم. نه خوراووم. ئه ها ئه وه تام پالّم داوه ته وه! ئه وه تا به
 زندوویی له مه جلیسی دیوانی سه گه کاند، وه که ئاغای سه گان، به ره و
 پووی هه موویان دانیشتووم و چاویان له زار و په فتاری منه. کار و
 بهوات، من ده بم به فهرمانده ی ئه وان و سه گه چاوپه شه گه لّله زله که ش
 ده که م به جیگری خۆم. چۆنه خیتابیان بۆ بده م... ئه ی سه گه دپه
 وه فاداره کان...

هه ناسه یه کی ئاسووده ییم هه لّکیشا. نه ختن ته ماشای ئه ملالوئه ولای
 خۆم کرد. له بهر خۆمه وه، بایی ئه وه ی سه گه کان گوئیان لّیم بی،
 گوتم: «تو بلّی ئه م گونده نانّی تّیدا نه بی! ئه ی پّخه ف؟ ئه گهر ئّیوه
 پّیم نه دن برۆم، ئه مشه و چۆنی بگوزهرینن، ها؟! خۆ منیش وه که
 ئّیوه برسیمه و شه ویش وه که ئّیوه سه رمام ده بی. ته گبیرمان چییه؟»
 خۆزگه وه لّامّیکیان ده دامه وه. وه لّام ناده نه وه. گه وره یی سه گه له وه دایه

هه زاران ساله له گهال مړؤدا ده ژى و نه بوو به مړؤف. مړؤ فیره وه پړین
 بوو و بیه وئ ده شلووریتن، به لام سهگ یهک وشه فیر نه بوو. نه گه ر
 سهگ لټویشی هه با، په نگه فیره قسه نه با. سهگ به هؤی بیلیوییه وه،
 فیکه ش لټادا... با پیرم ده یگوت: «فیکه به برای بیلیو مه که!» سهگ
 برای بیلیوی مړؤه!

تا راده یهک ترسم شکابوو و جاروبار ته ماشای گه مال له سه رزله که م
 ده کرد. چی دی نهیده مړانده وه. ته نانهت ده میشی دابچړی و باویشکیکی
 دا و زمانی که وانه یه کی نیوه باز نه یی پیکه ټنا. ده می هیند گه وره بوو،
 جیتی سه رمی تیدا ده بووه وه. ئیتر ته واو دلنیا بووم. نا، نه م سه گانه
 زه رریان بؤم نابى.

وهک نه وهی فیلمی به رهاژ بم و به پتی پلان له کوتاییه وه بؤ سه رته تا
 لټیدریمه وه، پاستبومه وه و چوارمشی دانیشتم. نه و جا که وتمه
 سه ر چنچکان. پشتم به دیواره که دا خشانده. به کاوه خؤ پشتم پیتدا
 خشانده. ورده ورده نه ژتوم پاست ده کردنه وه تا قیت به رانه ر سه گه کان
 پاوه ستام. له ماوه ی به سه رچوونی فیلمه به رهاژ که دا، به رده وام قسه م
 ده کرد. گویم له سئ مړه مې بوو به لام ترسناک نه بوون و چ که لېم
 پیشان نه درا. گورج دانیشتمه وه. دیسان هه ستامه وه. هیچ مړه مې
 نه بوو. به دهنگی به رز پیکه نیم. هه ندئ له سه گه کان لموزیان خستبووه
 سه ر ده ستیان. سه رزله که، له سه ر زگ که وتبوو و سه ری قیت پاگرتبوو
 به لام جاروبار چاوی ده نووقاند. به هؤی نه و خاله په شهی ده وری
 چاوی چه پیه وه، له بهر چاووم به موشی دایان ده چوو... خؤزگه هه زار
 (موشی) مان ده بوو! نه م (موشی) به ممله که تی خؤی جئ نامیلئ و
 موشیه که ی تر سه رباز و خه لکه که ی خؤی جینه ده هیشت.

به ره و لای چه پ هه نگاویکم نا و به باوه په خؤبوونه وه گوتم: «کوچ
 کوچ کوچ... ورن ده ی! کوچ کوچ کوچ جهرگه کانم ورن ده ی!»
 ناویم دایه وه. هه موو سه گه کان ته ماشایان ده کردم، به لام دوو دل

بوون. ته ماشايان ده کرم و راست نه ده بوونه وه. ديسان بانگم کردن. چ
 نه بزوان، به لام يک دوو مړه مړه يان کرد. له چاويان بزر بووم. نه ختی
 ترسام ديسان بيته وه سهرم. له ترسان، له شوينه نادياره که موه بانگم
 کردن... به دهنگی به رز بانگم کردن. ده تگوت لتيان بيته تم و نه وان
 کاريان به منه. بانگم کرد: کوچ کوچ کوچ!...» که ناوړی دواوه م
 دايه وه، سه که چاوپه شه سه رزله که م به دواوه بوو. نه ختی، يک يک
 و دوو دوو، نه وانی تریش هاتن. گه يشته نزيک و که وته کلکه له قی.
 لای شانی چه په موه، ديواری حه وشه ی مالیک پروخابوو و ده رگا
 چينکزه ش تیکشکابوو و که وتيووه بن خشته کانه وه. به سه ر خشته کاند
 چومه ديوی حه وشه وه. يک ی له سه که کان، به دوو دلييه وه مړاندييه وه.
 بيرم بۆ نه وه چوو که نه و سه که نانی نه و مالهی خواردين... يا سه گی
 نه و مالهی بۆ. به لام هه په شه که ی به ساردييه وه بوو. منیش کوچ کوچم
 لئ کردنه وه. سه که کان، يک يک و دوو دوو به دوامدا هاتن. سه که
 سه ر زله که، که له خه يالی خوډا به سه گيکی خانه دانم ده زانی، پيشم
 که وت و که وته هه لکوليني بني هه ندی خشت. گوت: «ده وا بلن
 مالویران! نيره نانی لييه! ليره بژيو هه يه، بژيو!». نه و هم گوت و
 ده ستم به سه ری سه که که دا هینا. هيچ کار دانه وه ی نه بوو. له ولاتره وه،
 ديره گيک، سه ريکی به بان ديواره که وه بوو و سه ره که ی تری، له بن
 خوّل و به رده وه، له سه ر زه وی بوو. هه و لم دا لای به رم. جیي سهرم
 له نيوان ديواره که و ديره که که دا کرده وه و پوانيمه ژووره وه: هه شت نق
 ديره گی تر سه ريان له زه وی بوو. تاخمی چایه و نان و سینی و سه رين
 و لباد... هه ر يکه و چمکيکی يا نه ختيکی ديار بوو. سينييه که پر بوو
 له خوّل و خاشاک. هه ر چونی بوو، خوّل و خاشاکي سه ر ديره که که م به
 ناسانی لادا و خوّم پيدا کرد. نان به شی هه مومانی ده کرد. که ده ستم
 بۆ نانه که برد، چوار پينج مشک، هه ر يکه و به لایه کدا ده رپه ری.
 له که له به ره که وه، نانم بۆ سه که کان ده هاويشته ده ره وه. نانه کان په ق

بوون و نۆرى ورد بېو. سەگەکان نانەکانیان بە خرەمخرەم دەخوارد. منیش کە وەتمە خرەمخرەم نانخوارد. بەرماوەی مشکەکانمان دەخوارد... نا، من و سەگەکان پاشماوەی ئەنفالمان دەخوارد. من و سەگەکان، نانی مالتیکمان دەخوارد بە گەرووی ئەنفالدا چووبوون. جێپەنجەى کەبیانۆی مالتە کە بە هەندێ لە نانەکانەو دەیار بوون. جێپەنجەکان نەختی زیاتر بێژابوون. هەندێ نانم لەگەڵ خۆمدا دەرکردە دەرەو و چوومە لای سەگەکان. هەر جارە و کەرتیکم دەدایە یەکیکیان و خۆشم بەردەوام دەمخوارد. سەگ نانی بدەیتى لە بیرت ناکا. وەک مەووف نییە کە چاکەت لەگەڵیدا کرد، پێتەو بەدا. نانم دەخوارد و بیرم لە پەنجەى کەبیانۆکە دەکردەو: پەنجەى درێژ و باریک و بەخەنە... کچیکی شەرمی باریکە لە کەلەگەت. چاویکی لە تەنۆرەکە یە و چاویکی لە دەرگای حەوشە یە! پوخساری لە بەر هەلایى ئاگری تەنۆرەکە، سوور هەلگەپاوه.

ترس نەما. برسیتی نەما. پشوو یەکی باشم دا. خۆر، وردە وردە بەرەو ئاوابوون دادەکشا. هەستم بە ماندویتی دەکرد و کە ترسم نەما، خەریک بوو خەو دامگرێ. نەختی سوورپامەو، شوێنیکم بەر چاو نەکەوت لەو خانووەى نانەکیانم خوارد، بۆ حەسانەو گونجاو تر بێ. خۆم پێدا کرد. هەرچۆنێ بێ جێیەکم بۆ خۆم کردەو. جێیەکی پاشایانە. پایەخ و سەرین و جاجم. لێی پاکشام. نۆرى نەبرد، یەکتی لە سەگەکان خۆی پێداکرد. نەختی یەکیکی تر و یەکتی کی تر. هەموویان لە دەورم گرد بوونەو. پێ دەچوو من تاکە پشت و پەنایان بێ. منیش بە بێترس پاکشام.. یەکتی لە سەگەکان، سەری خستە سەر پانم. نۆرى نەبرد، یەکیکی تریان سەری خستە سەر زگم. لە ئەنجامدا، دەورووبەرم بە سەگ تەندرا. ئەو سەگەنەى دەیانویست لەتوپەتم بکەن، گەرمیان دەکردمەو. بێباکەنە دەستم بە سەریاندا دەهێنا و دەمدواندن. دەتگرت من تاکە بەشەری دنیام و لە من بەولاه کەسیان دەست ناکەوتی بیکەن

به سهركردهی خۆيان. نازانم كهی و چۆن خهوم لئ كهوت، به لّام
خهويكي خوش له گه لّ سهگه كاندا، تا بهر به بيان خه وتم.

له گه پانه وه دا، پنگام هه به و گونده دا ده هاته وه كه ببوو به مهمله كه تی
سهگ. ئه و پتییهی له خوار دتییه كه شه وه ده هاته گونده كه وه، هه وه كو
پتییه كهی سهر وه به پێچ بوو، به لّام به سهر جۆگه ئاوێكدا و به ناو
هه ندی شۆپه بیدا تیده په پی و به ده وری گردۆلگه یه كدا، به ره و سهر وه
لار ده بووه وه. هیشتا زۆرم مابوو بگه م، گویم له چه پی سهگه كان
بوو. نه ختی ترس دایگرتم به لّام دلنیا ییم زیاتر بوو. به گورجی
به ره و پێشه وه ههنگاوم ده نا و به سهر بهرده بازیکێ گه و ره دا، كه له
ناوه راستی جۆگه كه داندرابوو، بازم دا. سهگه كان به ره و پووم ده هاتن
به لّام زۆر به كاوه خۆ بوون. جاروباری ده چه پین و یهك دوو جاریش
مپاندیا نه وه. ئیدی به كلكله قانندن پووی دۆستایه تی بیان ده رده خست.
سهگ به كلکیشی ده ریده خا دۆستته یا دۆژمن.

سهرنجم دا، سهگه كان لمۆزیا ن خویناوی بوو. به ره و لایان چووم و
ئه وانیش كه وتنه كلکه له قی. هیه نه وه پین. ده لّیکیا ن هات و نه ختی
خۆی لیم هه لّسوو. سهرم له و خوینه سوپه مابوو... وای بۆ ده چووم
كه ریکێ به ره لّا یا مانگایه کیا ن كوشتبێ. ئه وه ههنگاوی یه كه میان
بوو به ره و درپندایه تی. به ده م پتییه كه وه، له گه لّمدا به ره و ناو دتییه
پووخوا وه كه، به پێچه كه دا سهر كه وتن. هیشتا نه گه یشتبوومه یه كه م
خانووی پووخوا ی خوار دتییه كه، زه لامیکێ زگه لّدپا ووم بینی، هه ره له
ده م پتییه كه پال كه وتبوو و دوو سهگیش سهریا ن تی ژه ندیبوو. وهك
ئه وهی له بیرم چوو بێ ئه و سهگانه بوونه ته لّپنده، دهستم دایه به رديك
و بۆ دوو سهگه كه م هاویش ت و بۆیا ن چووم. ئه وانیش زه لامه كه یا ن
به جێ هیش ت و دوور كه وتنه وه. پێخه لّۆك و ناو زگی پیا وه كه هیش تا
هه لّاوی لّ هه لّده ستا و هه ندیکێ هه لّرژا بووه ناوگه لّیه وه. پیا وێك بوو،

ته مهنی له دهووبه‌ری شه‌ست سالی‌دا ده‌بوو... که‌م زیا‌تر یا که‌م‌تر. لاملی‌ هه‌ل‌پ‌رابوو و له‌ هه‌ندێ شو‌ئینی با‌سکی، ئی‌سکه‌ سپی‌یه‌که‌ی به‌ ده‌روه‌ بوو. وی‌ستم ته‌رمه‌که‌ دوور ب‌خه‌مه‌وه. به‌لام له‌ هه‌رکو‌ئیی پ‌اده‌مام ده‌ت‌گوت مینی‌که‌ و هه‌ر ده‌ستم پ‌تیی ب‌گا ده‌ته‌قی‌ته‌وه. ته‌ماشای هه‌ردوو ده‌ستی خۆم کرد: ئه‌م دوو ده‌سته، نه‌ خا‌که‌نا‌زن نه‌ قازمه‌ و نه‌ ده‌می شو‌ئڵ. چۆن گو‌ری‌کی بۆ هه‌ل‌که‌نم؟ له‌ ناخی بی‌ئا‌گایی‌یه‌وه‌ ب‌پیارم دا‌ وازی لێ بی‌نم. سه‌گه‌کان ئه‌و زه‌لامه‌یان پ‌ووت کرد‌بووه‌. ئه‌وه‌ی به‌ به‌ری‌یه‌وه‌ مابوو پ‌زویی شه‌رواله‌که‌ی بوو به‌ ده‌وری که‌مه‌ری‌یه‌وه‌... سه‌رم لێ شی‌وا بوو... له‌ به‌ر خۆمه‌وه‌ ده‌م‌گوت: ئه‌مه‌ له‌ زمان‌ی سه‌گی نه‌زان‌یوه‌! له‌ ترسان‌دا چاوی زه‌ق بو‌ونه‌ته‌وه‌ و سه‌گه‌کانیش به‌ هه‌ره‌شه‌یان زانی‌وه‌. هاواری کرد‌وه‌ و ئه‌مانیش به‌ وه‌رین تی‌گه‌یشت‌ون. ئه‌مه‌، نه‌ خۆی سه‌گناس بووه‌، نه‌ با‌پیری‌کی سه‌گناسی هه‌بووه‌!

من به‌ دیار ته‌رمه‌که‌وه‌ سه‌رسام وه‌ستا‌بووم، سه‌گه‌کان که‌وتنه‌ نووزه‌ نووز و هه‌موویان گو‌ت‌قولا‌غ بو‌ونه‌وه‌. ده‌زمان‌ی سه‌گ گو‌ئیی سوو‌که‌ و ده‌نگه‌کان لێ‌ک جیا‌ده‌کاته‌وه‌... ده‌نگێ دل‌یان خۆش ب‌کا، وه‌رینی‌کی کورت ده‌وه‌رین و کل‌ک با‌ده‌ده‌ن. ده‌نگ‌یکیش مه‌ترسی تی‌دا بی‌، وایان لێ ده‌کا بق‌روس‌کینن و نه‌ختن به‌ ده‌وری خۆیان‌دا بخو‌لینه‌وه‌، ئه‌وجا پ‌تیی ده‌ریاز‌بوون ب‌گرته‌ به‌ر. ئه‌مانه‌ ده‌یان‌ق‌روس‌کان‌د. کتوپ‌، به‌ره‌و ناو شی‌وه‌که‌ تی‌یان‌ته‌قاند. منیش، بی‌ ئه‌وه‌ی هه‌یچم بی‌ستی‌، به‌ره‌و ناو دێ‌یه‌که‌ به‌ په‌له‌ پ‌ۆیشتم و خۆم کرد به‌ یه‌که‌م خانووی پ‌وخوا‌وا. نه‌ختن چا‌ووم گ‌یرا. شتی‌کی وه‌ک کولانه‌، یا کونده‌ل‌انم به‌رچاو که‌وت که‌ لا‌دیوار‌ی‌کی به‌ سه‌ردا پ‌وخوا‌بوو. خۆم پ‌ییدا کرد. کولانه‌ی م‌ریشک نه‌بوو... کولانه‌ی سه‌گیش نه‌بوو. کولانه‌ی م‌ریشک، مه‌گه‌ر به‌ یه‌ک سا‌ل ده‌نا بۆ‌نی ناب‌ێ. بۆ‌نی تای‌به‌تی م‌ریشک به‌ری نا‌دا. من بی‌رم له‌و جێ‌یه‌ ده‌کرده‌وه‌، گو‌ره‌گو‌ری‌ک پ‌ه‌یدا‌بوو... گو‌ره‌گو‌ره‌که‌، تا ده‌هات ئاش‌کرا‌تر ده‌بی‌سترا... کۆپ‌تر بوو و پ‌ی‌ده‌چوو گونده‌ پ‌وخوا‌وه‌کان به‌سه‌ر ب‌کاته‌وه‌. په‌نگه‌ بۆ

پاوه مامر هاتبئ، ئەگەرچی سەگ مامریان نەهیشتبوو... لەو ماوه یەدا، سەگ ببوونەوه بە گۆشتخۆر و گەر پابوونەوه سەر خەسلەتی دپندەیی... ببوونەوه بە گورگی مەترسیدار. جاران، سەگ بە لەتە نانێک دادەکەوت. هەندئ مائی مەردار سەپکیان بۆ سەگەکانیان دەکرد. سەپک، هەر بە سەموونی سەربازی دەچوو... سەگ وایان لئ هاتبوو، دوور نەبوو تەرەش بخۆن. نان و برنجی بەرماوه و تەماتە و بامیەشیان دەخوارد. ئیستا سەگی ئەو گوندە چۆلانی ببوونەوه بە گۆشتخۆر... گۆشتی کال. ئەو سەگانه، تامی گۆشتی کال و خویتی گەرمیان کردبوو و ئاسان نەبوو دەستبەرداری بن. چۆن دەبنەوه بە سەگەکانی جاران؟! چۆن جارێکی تر بە سەپک و بەرماوهی خاوەنیان دادەکەون؟! بۆنی خویتی گەرم و گۆشتی کال، غەریزەیی ھازاران سالی پێشتری لئ زندوو کردبوونەوه.

کۆپتەرەکه نزیك بوووه. نەخێر، ھاتە سەر گوندەکه، بەلام لە منەوه دیار نەبوو. بە بیرمدا ھات: نامبین، بەلام ئەکا سەگیان بۆ دۆزینەوهی بەشەر ھێنابن و بێتە بەر کونەکه و ئاشکرام بکا. سەگ چ مەتەلێکە! ھەستم دەکرد، کۆپتەرەکه بە بان سەرمەوہیە، بەلام جوولەم لە خۆم بریبوو. ماوہی سیی چرکە دەبوو بە دیارمەوہ بوو، بەلام ھەر چرکە یەکم لئ ببوو بە سالتیک. سیی سالت بە دیار سەرمەوہ بوو... دەنگێکی ناخۆش و بایەکی بەھێز و ترسێکی کوشندە! ئەمە پاوہ بەشەرە... نا، پاوی منیان دەکرد. دوور نەبوو بمرگن و بمبەنە ئاسمان و لەوێوہ توویم بەدەنە خواروہ. کە مرۆ بوو بە نیچیر ئیتر قەلەمی دەستوپێتی دەشکێ. لە بنی بنەوہ خۆم تەقەت کردبوو و ناوی خوام دەھێنا و دەترسام ئەوانیش بۆ دۆزینەوہم ناوی خوا بێتن. نەمدەزانی لە ئەنجامدا خوا لەگەڵ مندا دەبێ یا ئەوان؟ گەرەگپی بالەکانی و ھاژە و وزەیی بایەکە و تەپوتۆز نەدەبەرمانەوہ: ناو کولانەکەش، کە پێم وابێ کۆنەکوندەلانی بوو، بۆنی خۆل و تۆزی پێ دەگەیشت. نازانم چی لەو گوندەدا مابوو وێرانی

تا کات بیکۆتایی بۆ و منیش له و کونه دهرنهچم و چاوه پوانی مهرگی خۆم بم. ئەو چرکانه بۆ وا درێژ ده بوونهوه؟! ئەم پۆحهی من بۆچی جهستهی جینه ده هیشتم؟. ئەو سهگانه، بۆ وهک ئەو کابرا پزۆوله به ره زگدرپاوه یان لێ نه کردم؟ من باجی مانه وهم دها و باجه کهش زۆر گران بوو، زۆر. ئاخر ترسی مهرگ زۆر له مهرگ ناخۆشتره!

له ناو گۆره گۆر و وژهی بادا گویم له دهنگی بنیادهم ده بوو به لām نه مزانی چی ده گوت. نه مزانی به چ زمانیک ده دا. ئەو دهنگه بکوژی من بوو و له مپه مپه ی سهگه کان ترسناکتر بوو. ئەو فهرمانی مۆرکراوی کوشتنی منی پێ بوو، ئیتر هه رکێ ده بێ با بێ! خۆ سهگه کانیش وه کو ئەو فهرمانی کوشتنی منیان پێ بوو به لām ئەوان بوون به هاو پێم... سهگ که سایه تی خۆی هه یه و ده زانی له گه ل کێدا پوو یه پوو، به لām ئەمانه نازان.

له ئەنجامدا کۆپته ره که دوور کهوته. کتوپ. وه ها دهنگی بر، ده تگوت کۆرا وه ته. نا، من وام هه ست ده کرد کتوپ بوو. که ده ورو به رم کپ بوو، گویم هه ل خست... ده ترسام چه کداری دابه زاند بێ. من هه ر له کونه که مامه وه. ماوه یه کی زۆر مامه وه و چینی عاره قه م ده ردا بوو. په نگه جواناوی مهرگ بوو بێ نهک عاره قه. دنیا ئەوهنده کپ و خامۆش بوو، گویم له خۆینه ره کانی ناو سه رم ده بوو... وژژ... وژژ... وژژ... کتوپ گویم له چه په ی سهگ بوو. ئیتر ههستم به ئاوه دانی کرد. گیانه به ری ترم له گه لدا بوون... ئەو گیاندارانه، کاتی خۆی به سه پک ده ژیان که چی ئیستا بوونه ته وه به گۆشتخۆر. گه ماله سه ر زله که، هاته بهر کونه که. هه ر ده تگوت پێم ده لێ: وه ره ده ره وه پۆششتن! مپه مپه که ی وای ده که یاند. نووکی لمۆزه په شه که ی ده سوو پاند. ده تگوت تێمه ده یه نێ که به بۆن شوینه که می دۆزیوه ته وه. من که ده رنه چووم، ئەویش سه ره زله که ی. و ده موله وسه خۆیناویه که ی له سه ر دهستی دانا و به رانبه ر کونه که وه رکه وت. ده تۆ سه یی ئەو سهگه! هه ر ئەمڕۆ

زه لاميكي له توبه ت كړدوه و ويژدانيشي نازاري نادا! هر ده لتي هيچ
 نه قه و ماوه!! تق بلتي به شري مركزوژيش وا نه بئ؟!
 دواي نه وهی دلنيا بووم كه س له و ناوه نه ماوه و نه گهر هه بوايه نه و
 سه گه نه ده هات، منيش به زگه خشكن، به لام پاشه و پاش هاتمه ده ري
 و نه ختن خوم ته كاند. چا ووم له چاوي سه گه كه بري و گوتم: «ها...
 سه لامه ت بوون؟! نا نا سه لامه تن. خو ته قه نه كرا. نه ي پيم بلتي بوچي
 واتان له و پياوه كړد؟! جا هر نه وه مابوو نه وهی له ده ستي نه وان
 ده ريارز ده بئ، نه وه ورگي بدېن! له ناسمان كوږته ر و له زه وي سه گ!». .
 نه و سه گه مروخورانه، ببوون به هو ي سوكنايي من. كوږته ر به اتبا،
 نه وان زور له پيش مندا هه ستيان پي ده كړد و پاسته وخو ناگاداريان
 ده كړدمه وه. له پاستيدا، پاسه وانگه لي بوون كه نه يانده زاني خيانه ت
 چييه. پاره ي دنيا ره وشتي تيكنه ده دان. به لام هر ده بوو جيان بهي لم
 و بپوم. بپوم بو ناو نه و به شه رانه ي كه هه نديكيان بو ده ريارز بووني
 خو يان، نه ك هر هاوړپي خو يان، به لكو بابي خو شيان به ده سته وه
 ده دا. ده بوو بپوم بو ململاني خيانه ت كړدن... نه يخوم ده مخوا...
 نه يكوژم ده مكوژي... نه يده م به ده سته وه، ده مدا به ده سته وه... با
 بپوم... با بپوم به ره و گلاو بوون... من چون له مه ملكه تي سه گه كاندا،
 له گه ل (موشي) يه كي دلسوزدا هه لده كه م؟! من فيرم ده سته پو بكريم...

پاشماوهی گرانى

دواى به سهرچوونى گرانى، بووژابووه، به لام ديوه زمه ي برسيتى، هه ميشه به ديار سهریه وه بوو. په نجبه ره كه ي، له برساندا نه خوش كه وت و شوانه كه ي ده ركرد، چونكه فريكه جوى خواردبوو. پيى گوت: «ئه و زهره ره ي تو له جويه كه ت داوه، يه ك كاگهل ليتى نادا... ئه و جويه خوراوه ده خه مه بهر شهرته شوانيه كه ت! كلاشه كان و فره نجيه كه ش دانئ... شوانه تى به نه ههنگى وه كو تو ناكړئ!». قادر پاشماوه ي گرانى بوو: چه ند پوژ بوو؟... خوشى نه يده زانى چه ند پوژ بوو زاد به قوپگيدا ئاوديو نه بيوو. ئه و جوكا يه ي به ره و ئاوايى ده هات و جارن كووزه له و پونكه هه ردو لايان داپوشيبوو، به ينى بوو تا سهرچاوه كه ي پووت بيووه و قرئال و بوق، كه وتبوونه ئه و گوپه و ببوون به نيچيرى برسپيه كانى گرانى. په لك و په گى گياوگول نه مابوو تا قى نه كاته وه، به لام برسيتى، تا ده هات ده بوو به ديو و به دار و به ردیدا ده دا. برسيتى، له مرقايه تى پووتى ده كرده وه. برسيتى ئاراسته ي ده كرد و ئاراسته ي ده گوپى و هينابويه بهر ده رگاكه ي بايز. كه نگر و توله كه و هه پلوك و پيشوك،

برسیتییان زیاتر ده کرد. چه ندی لئ ده خواردن، برسیتړ ده بوو. ئه و، نانی ده ویست، نان! ئه و، شتیکی ده ویست، پییان ده گوت زادا! کولیره ی گرم، له ویدیوی خه یال وه بوو. بیرکړدنه وه له کولیره، هینده ی ماچ و پاموسینی ژنان حرام بوو، به لام قادر سنووری ده به زاند: به دهستی خانمیکې دووکه لاوی، له ته نووره که دپته ده ری... په کسه و بئ دواکه وتن و بئ ئه وه ی سیری چاره برسییه بیشه رمه کانت بکا، به ره و پووت به رز ده بپته وه و پیش ئه وه ی ده ست پئی بگا، بونه که ی مه ست ده کا. په که م تیکه، نه ختن ده مت ده سووتینن. دووهم تیکه، سووتاره که تیمار ده کا. سییه م تیکه، ده تکه توه به به شه ریکی نابرومه ند و پیای ناو پیوان. له چواره م تیکه یاندا، پاشای سر ته ختیت و که س شان له شانت نادا! ئه و کولیره یه له کوئ حه شار دراره؟! تورکه تیکشکاوه کان بردیان. ئه وان، کاتی له قه نته ره که وه به ژووړ که وتن، شیشیکیان کرد به بنی دیواره ده کا. چوڼ زانیان ئه و جپیه چاله گه نمه؟! داته پیبوو؟! سواخ نه ی تازه بوو؟! پییان گوتبوون یا وه ک سه گ بونیان کرد؟! شیشه که، وه ک ئه وه ی به گۆشتدا بجئ، خززه ی هات. ئه و خززه یه، ده نگیکې جه رگېر بوو... هه والی مهرگ بوو. به و خززه یه، زه وی تروشی خوینبه ریوونی گه نم بوو. ده بوو زه وی به و خوینبه ریوونه بمردبا. هاواری له هاوړیکنی کرد: «گیه لن... بورده بوغده وارا!»... راستی کرد. ئه وئ گه نمی لیووا! له وئ،

چوار جه وال گه نم خرابووه چاله وه و به کا، یاپی کرابوو.

وای له وه وال! بۆ تورکه تیکشکاوه کان، دوزینه وه ی سامانی بوو. بۆ مالی قادر، ناشتنی ترمی خویمان و ئه و مندا لانه بوو، که دواتر، یه ک به دوا ی په کدا مردن.

برسیتی، که ده گه یشته ئه وه ی بیانکوژئ، ئیدی سهری خو ی هه لده گرت و وازی لئ ده هیان. له ده مه ده می مهرگدا، ئه وه ی له بیریان نه بوو نان بوو. خه ویکې قورس دایده گرتن و حه زیان له ئامیزی دایکیان ده بوو... ئه گه ر بۆ نان خواردنیش بانگ کرابان، نه یانده ویست سهر هه لپرن. نه ک بۆنکپووز،

بۆنى كولتېرەش بە ئاڭاى نەدەھىنانەوہ. تەنانت مەلای گوندەكەش
نەیدەزانى خوا پالېشتى كېتە! توركە برسېيە نېزە بە دەستە تېكشكاوہ كان،
يا برسېيە كانى گوندەكە! جارېكيان لە داخندا گوتى: «خوا لە گەل
نېزە بە دەستە، نەك مندال و ژنى برسى و خاوەنى چالە گەنم!».

لە بەر دەرگاگە چاوە پوان بوو. نە پووى ھەبوو ئاودیو بى، نە برسېتى
پى گە پانەوہى دەدا. ھەك سنگ، لە نىوان دىوى برسېتى و شكوى
ئابرویدا چە قىبوو. بە لام ئابروو، لە بەر ھەلوى برسېتى، ھەك بە فر،
لە بەر ھە دەتوایەوہ و بە تەوێلیدا چۆراوگەى دە بەست. لە پەنجەى پى
خۆى پامابوو. پى چلكن و پان بوون. ھەزى دەكرد لەو پەنجە پيسانەوہ
رەگ دەرېكا و خۆراك لە زەويیەوہ ھەلمژئ. ھەك درەخت. دەتگوت
پى، دوو شەپكە دارن و بە جەستەىوہ داکوتراوون. بە ئاستەم ھەستى
بە بوونيان دەكرد. گەدەى، پاشای بى پکاھەرى جەستە و ھۆشى بوو.
گەدەى، قىبلەنومای ئاينى بوو. كولتېرە، كەعبەى بوو... بەينى بوو
كولتېرە، پەپەيەكى لە قورعان زياتر بوو. ماوہيەك بوو نان، شتى بوو،
حوپ نەيخواردبا حيز دەبوو. كولتېرە... ساوہر... داندۆك... برويش...
ئەوانە بېچووى ھەلەلزا دەى گەنم بوون. ئەوانە مەزەب بوون و سوينديان
پى دەخورا و تەلەقيان پى دەكەوت و چاك دەكرايەوہ. برسېتى، خەلکى
ناوچەكەى درويئە دەكرد... برسېتى، ئاگريک بوو و لە ژيانى خەلکەكە
بەربوو و بى ماندوويوون، گەورە و بچووكى دەسووتاند.

ھەر وا، لە بەر دەرگاگە وەستابوو. بايزۆكى جارن و بايز بەگى تازە،
ھاتە دەرەوہ و بەرانبەرى وەستا: سېئەى چاوى سوور بوون. بۆڭكانى
بژ و دريژ بوون و ھەر يەكە و يەك دوو تالى سېيان تېكەوتىبوو. پدینە
قەلەمکراوہكەى ماشوبرنج بوو. كېسە تووتنەكەى لە بەر پشتى کردەوہ
و ھەك ئەوہى تازە لە خواردنى تېگوشەى سەرپىن بووبیتەوہ، لایەكى
كېسەكەى بە سميڵ و لیویدا ھیتا. تەماشايەكى کرد و بزە بە چاويەوہ
ديار بوو: بزەى چاو، ھەك بزەى لیو نىيە. بزەى چاو، ھەزار فیل و تەلە

و داو و که مینی تیدان. بزه ی چاوی سووری بن جووته برۆی بژی پیاوی
تیرخوارده، وهک شهوهیه دواي ژهمینکی چهور، میزی به بهرماوه کهیدا
کردبن. که توانای خواردنی نه مینن، وای بشیوینن، به هیچ سه گیکي
برسی نه خورن!

- ها قادرا! خیره؟! شهوه بۆچ تۆش وهک شهو عالمه نه چوپته ته
دهشتوده؟! بچۆ به لکو که نگرئ، پیشوکی یا ههر خوراکیک شهو خاکه
دهیدا، کۆی که یته وه!

له بری وه لام، نووژه یه کی لیره هات. خوشی نه یزانی چ ده لئ. برسیتی
رپی گه رانه وهی دابا، یه کسه ده گه راپیه وه. بایز، که وه لامی نه دراپیه وه،
گوتی:

- بچۆ، تۆش بچۆ!... سه ری بیژیق له بن گله وهیه.
شهوه ی گوت و پشتی تیکرد. دوو سئ ههنگاری نا و ئاورپکی داپیه وه.
گوتی: «ئهمۆ کهس نه مردووه؟»

به دهنگینکی نهوی، ههر شهوه بوو ده بیسترا، گوتی: با. مندالیکي ئیمه
مرد. فاته ی حوت ساله مان مرد. پوره هه مینیش مرد و کهس نییه
بینیژئ. مام په حمان، شهوه نده ی ناشت، په کی گه وتووه. شهویش برسی
و ماندووه...

مام په حمان، له ماله زهوییه که ی نووکه پووشه ده کرد و مردووی ده ناشتن،
له ولاه سهگ ته رمه کانی ده رده هینانه وه. ئاخیر شهویش هیچی نه مابوو
بیخوا.

بزه فیلاوییه که ی چاوی بایز بهگ، په پییه سه ر لئوی. به ره و لای گه راپیه وه.
به کاوه خۆ گوتی: «سئ کولیره. خاته ی خوشکت بنیره، با په چه ی
مه په کان بمالئ و کولیره کان له گه ل خۆیدا بیا».

خاته، ههر خوا خۆی چاوی بۆ ده پشت. برسیتی، نه ختی گه ردنی دریژتر
و چاوه کانی گه وره تر و پرچه که ی پرتر کردبوو. گرانی و برسیتی، ته نها
بۆ خاته بیوون به به ربووک و بۆ زاوایه کی نادیاریان ده رازنده وه. گرانی

و برسیتی، بۆ کهس نا، هەر بۆ ئەو کەرەسەى جوانکاری بوون. بەلام
 برسیتی، پتی به کئی دەدا ئەو جوانییه ببینی؟. خاته چەند نازدار بوویی،
 نەدەگەیشته نازداریی کولێرهیهک. تەنها تێرخۆرهکان جوانییهکهیان
 دەبینی و ئەوانیش بهک دوو چاوجنۆکی بهتەمەنى وهک بایز بوون.
 که گویی له ناوی خاته بوو، قرچه له دلێهوه هات. ناوی خاته له دەمی
 بایزهوه، واتای تایبەتى هەبوو. له دەمی ئەوهوه، پشکۆیهک بوو و به
 دلیدا چزا، بەلام یهکسەر ناوی کولێرهى دواى ناوی خاته، پشکۆکهى
 کوژاندهوه. سێ کولێره!!... یهک خاته!؟.

هیچی نهگوت. وهچهرخا تا به کویدا هاتوه، هەر بهویدا بگهڕێتهوه.
 بایز لێی پرسى: «چیت گوت، قادرۆک؟». دیسان وهلامى نهبوو. ده‌بوو
 نه‌ختیكى تر برسى بێ ئەوجا وهلام بداتهوه. ده‌بوو نه‌ختی بیر له سێ
 کولێره‌که بکاتهوه، ئەوجا بلێ: «باشه. ئێواره ده‌ینێرم... شه‌و ده‌ینێرم،
 تا کهس نه‌یپینێ و کهس نه‌زانێ خۆی به نان داوه... نا، با کهس نه‌زانێ
 من ئەو خوشکه‌ى خۆم به نان دا». کولێره‌ى گەنمى قەنده‌هاری! گەرم
 بێ و گۆلى کردبێ، نه‌ک هەر خوشک، نیشتمانی‌ک پاپیچ ده‌کا و به
 به‌رۆکی خاوه‌ن گەنمه‌وه هه‌لیده‌واسی!.

خاته‌ى گەردنبه‌رز، که خوا خۆی چاوی ده‌پشت، پتییه‌کی له مالى خۆيان
 بوو، پتییه‌کی له مالى بایز به‌گ. به ده‌ستى به‌تال ده‌پوڤشت و به
 باوه‌شت نانی گه‌رمه‌وه ده‌گه‌رايه‌وه. هه‌ندێ جار بزنیکیشى له‌گه‌ل خۆیدا
 ده‌برده‌وه. بزنی به‌ کاره‌وه. بزنی گوانشۆرى پیر له شیرى مالى بایز.
 خاته، به هەر جێیه‌کدا ده‌پوڤشت، سه‌گى برسى و مندالێ نیوه‌گیانى دوو
 ده‌که‌وتن. هه‌میشه‌ بوونی نانی لێ ده‌هات. به‌لام ئەوه‌نده‌ى به برسیتی
 نازدار بوو، به تێرى‌وا نه‌بوو. هه‌رگیز له‌بیری نه‌ده‌چوو چ باجیكى داوه.
 دواى به‌سه‌رچوونی گرانی‌ش هەر له‌ بیری بوو: ئەو، په‌لامارى نانی ده‌دا و

به ههردوو دهست دهیپهستایه دهمیوه، بایزیش دهنیشته بهریهوه. خاته و بایز، وهکو یهک برسییان بیون... یهک لهوی تر پهلهتری بوو تا ناگری خوی دامرکینیتهوه.

قادر بووژایهوه. قهلهشی پیتی چاک بیوونهوه و کلاشی له پئ دهکرد. خاته، چهند ناوقهدی ئهستوووتر دهبوو، چاوی بجووکتر و گهردنی کورتر دهبوو و مالهکهی قادریش، پتر پیتی تیدهکهوت. نان گورپا و بوو به پاشۆله ساوهر و داندۆک. ئهوجا بوو به گهنم. ناوقهدی خاتهش، لهوه دهرچوو باریک بئ. خوا، دهستبهرداری پرشتنی چاوی بیوو. قهلهشهکانی پیتی قادریش، گوازاندهوه بۆ پووحی و له تهوئلیدا پهنگیان دهدايهوه. له کاتی برسیتیدا، ههمیشه بیرى له ژيان و مانهوه دهکردهوه، بهلام که تیر بوو، زوو زوو بیرى له خۆکوشتن دهکردهوه. ههر که چاوی به خاته دهکهوت، مهرگ بهرانبهری دهوهستا و به دهنگی بهرز پیتی دهگوت: «ئهوهتام!... من نهجادهری تۆم!».

قادر پووی له زهوی بوو و بهرانبهز بایز بهگ دانیشتبوو. به شهرمیکهوه، وهک کۆیلهیهک چاکهی ئاغای له چاو بئ، گوتی: «بایز بهگ!». ئهو خوشکه... ئاخیر خۆت دهزانی زمانی خهڵک خهنجهره...». ئهوهی گوت و بیرى کردهوه: «خهنجهری برسیتی له زمانی خهڵک بپندهتره. بپندهتر نهبوايه، خوشکم به نان نهدهدا...».

«ده بیپهوه، تۆش!». ئهو خهڵکهی دهیانینیت، دهمی نانخواردنیان ههیه نهک قسهکردن. وهک سهگ زمانیان به لالغاویاندا شۆر بۆتهوه. جگه لهوهش، ئهوه مهلا و ئهوهش شهرع و مارهیی. چی ترت دهوئ؟! تیر بوویت، ها؟! لهگهڵ ئهوهشدا، باشه... دهچینه لای مهلا».

مهلا، لاکهی سهری دههات. کهنگر بیوو به رنک و بۆق قری تیکهوتیبوو. هاوده مهکانی مهلا، کهوتیبوونه خواردنی گوشتی کهر و پشيله. مام پهحمان، هیزی مردووناشتنی نهمابوو و لهگهڵ برسییهکانی تردا، دهچوه پاوه ههر زندهوهریک خۆی پیشان دابا. کولیره، دنیای به شایهه دهگرت

و خاتەى بۆ چوار — پىنج مانگ پىشتر دەگىراپەو و لە بايزى مارە دەکرد. ئەگەر ئايەتى قورعان نەبوايە، مەلا لەو گرانيپە دەرنەدەچوو... ملباريکى وا چۆن دەردەچوا. خوا بيکا بە قوربانى ناوقەدى خاتە و ئەو چەند ئايەت و فسكەفسكەى كە دەيزانين!

مەلا گوتى: ھەر ئىستا چوار كولتەرە... دوايش يەك قزناغ گەنم. كەمتر نابى. من لايەكى دىنى خۆم بۆ داپۆشىنى عەيبى ئتو دەسووتىنم. بەو كەمتر بى، لىتى مارە نابرم. شايدىش، بە دوو كولتەرە كپەيان دەكراد. يەك «وہ لآلہى وہ بيللاہى وہ تيللاہى» بە دوو كولتەرە!... يەك بە دوو.

قادر ببوو بە خاوەنى بركەيەك مەپ و بزن. ببوو بە خاوەنى شير و ماست... قادر خاوەنى گەنم بوو. پەنير و داندۆكى ھەبوون. ھەورى پەشى برسيتى، لەگەڵ بزيبوونى تورک و پەيداىبوونى دەمى داس و شەغره و گىرەدا پەوايەو. لە باشوورەو، خورما و قەسپ وەك با ھەليانکرد. لە پۆژھەلاتەو گۆيز و ميۆژ و بەپوو. گەنم و خورى و مووى بزن، بەرەو باشوور دەچوون. تورک، لە ناوچەكەدا بوون بە ھەلم. كەس نەيزانى توركە شيشبەدەستەكان كۆتە چوون...

قادر، بوو بە يەكێ لە خاوينداوكان و شانى لە شانى بايز بەگى چاوسوور دەدا. شوان و پەنجەرى ھەبوون. گەنم و جۆى بە سوود دەدا. يەك بە دوو و ھەندى جار بە سىتى دەدا، بەلام ھەرچى دەکرد، ھەر پاشماوھى گراني بوو و ترسى برسيتى بەرينەدەدا. ترسى شيشى دەستى جەندرمە لە كۆلى نەدەبوو. ترسى ئەو پۆژانەى لە بەر دەرگاگەى بايزە چاوسوور ھەلدەتروشكا، لە دلى دەرنەدەچوو. ھەر لەبەر ئەو بوو پەنجەبەر و شوانەكەى وھا برسى دەکرد، چاوى گرانيان لى بزن نەدەبوو. شوانىكى دەركرد، چونكە ھەريكە جۆى خواردبوو. پىتى گوت: «ئەگەر گاگەليك بەرەلای نار جۆيەكە بوايە، ئەوئەدى زەرەر نەدەدا».

خۆى و خاتە، ئەگەرچى دەربازبووى دەستى بايز بوون، بەلام برايندارى

دهستی ئه‌ویش بوون. چاکه و خراپه‌ی بایز له دوو تای ته‌رازبودا بوون و پێش ژه‌می خواردن، تای چاکه‌ی گران ده‌بوو و پاش ژه‌میش، تای خراپه‌ی قورس ده‌بوو. بێ ئه‌وه‌ی له لای یه‌کتر بیدرکێتن، بیران له هه‌مان شت ده‌کرده‌وه: چۆن برسیتی ئه‌و خه‌لکه‌ی ده‌قۆسته‌وه و زه‌لیلی ده‌کردن!

قادر بیرى له‌وه ده‌کرده‌وه که برسیتی وای لێ کرد چاوپۆشی له نامووسی خوشکه‌که‌ی بکا. خاته‌ش، ئه‌مسهر و ئه‌وسهری بیدرک‌ده‌وه‌ی، هه‌ر ئه‌مه بوو: «من چۆن له برساندا په‌لاماری کولیره‌م ده‌دا، ئه‌ویش به هه‌مان برسیتی په‌لاماری منی ده‌دا... من سه‌ری نانم هه‌لده‌دايه‌وه، ئه‌و کۆشی من. که من داده‌که‌وتم، ئه‌ویش داده‌که‌وت... هه‌میشه پێکه‌وه تێر ده‌بووین... له گه‌ل مندا ده‌ستی پێ ده‌کرد و له‌گه‌ل مندا ده‌ستی لێ هه‌لده‌گرت!».

«خوشکم. با سه‌فله نه‌بین. ئه‌و پیاوه ئێمه‌ی له گرانییه‌که ده‌رباز کرد». هه‌ر جارێ خاته پقی به‌رانبه‌ر بایز ده‌رپریا، ئه‌گه‌ر پێش نانخواردن بوايه، ئه‌وه‌ی ده‌گوت. ئه‌گه‌ر دوا‌ی نانخواردنیش بوايه، ده‌یگوت: «ئو چا‌وچنۆکه برسیتی ئێمه‌ی قۆسته‌وه!». به هه‌موو مه‌زه‌بێک، کوشتنی هه‌لاله‌». خاته به‌رانبه‌ر هه‌ردوو هه‌لوێسته‌که، به لاجاو ته‌ماشایه‌کی براکه‌ی ده‌کرد و هه‌یچی نه‌ده‌گوت. ته‌ماشاکردنه‌که‌ی خاته، بارانی سووکایه‌تی بوو و به سه‌ر براکه‌یدا دایده‌کرد. خاته، سه‌رقالی ساپێژکردنه‌وه‌ی برینی خۆی بوو...

به‌لام چۆن؟! ... برینی خاته به چی ساپێژ ده‌بوو?!.

ناوهرۆك

۳	پنشه کی
۷	سپوه که
۱۵	سهر فرازی
۲۱	ناهنکی نه نغال
۲۹	چاوی پشیل
۳۷	دوهم شوی مالین
۴۵	پانتولی جینس
۵۳	سه بیه شیت
۶۲	باوکم دزرا
۷۱	خوله میش
۸۱	نوشته
۸۷	لافنا
۹۶	به رهو دۆزه خ
۱۰۲	پتیه کی حاجی
۱۰۸	داشی دامه
۱۱۶	به رزبوونه وه
۱۲۲	هموور پتیه کان ده چنه وه قاهیره
۱۳۶	کینتاوور
۱۴۷	پۆستر
۱۶۰	ماستی رهش
۱۶۸	عریف عۆده
۱۷۸	گابرد
۱۸۴	تونیکله هیلکه
۱۹۲	دابیران
۲۰۰	۱۹۶۲
۲۰۵	پزگاربون له بهخته وه ری
۲۱۱	به ره واز
۲۱۹	بزه
۲۲۴	مهمله که تی سه گه کان
۲۳۹	باشماوه ی گرانی